

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π.

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΠΕΠ)
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2027**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
(ΣΜΠΕ)
ΤΟΥ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2027**

ΑΝΑΔΟΧΟΣ	Θ.ΣΤΥΛΙΑΝΑΚΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. Expert Consulting Παναγούλη 45 41223, Λάρισα ☎ 2410236747 Fax: 2410579624 E-mail xaristyl@otenet.gr		
ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ			
ΜΑΡΤΙΟΣ 2022			

Περιεχόμενα

1	ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
1.1	Πεδίο αναφοράς της ΣΜΠΕ.....	1
1.2	Φυσιογνωμία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσωνς	1
1.2.1	Υφιστάμενες περιβαλλοντικές πιέσεις και ανάγκες.....	1
A.	Πιέσεις στο Περιβάλλον - Κατάσταση Περιβάλλοντος.....	1
1.3	Συνοπτική περιγραφή του ΠΕΠ Ιονίων Νήσωνς 2021-2027.....	3
1.4	Εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.....	8
1.5	Αντιμετώπιση επιπτώσεων	10
1.6	Προτεινόμενο σύστημα παρακολούθησης.....	10
2	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	11
2.1	Επωνυμία έργου, φορέας σχεδιασμού, υλοποίησης, μελετητής.....	11
2.2	Διαδικασία της ΣΜΠΕ	12
2.3	Ομάδα Μελέτης	13
3	ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝΣ	14
3.1	Σκοπιμότητα του ΠΕΠ Ιονίων Νήσωνς 2021-2027	14
3.1.1	Στόχοι της Πολιτική Συνοχής 2021-2027.....	14
3.1.2	Αναπτυξιακό όραμα για την νέα προγραμματική περίοδο	14
3.1.3	Το ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027.....	16
3.1.3.1	Κυριότερες αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας κατά την περίοδο 2021 – 2027	16
3.1.3.2	Κύριες αναπτυξιακές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής της Περιφέρειας Ιονίων	25
3.1.3.3	Η Στρατηγική Στόχευση της ΠΙΝ για την περίοδο 2021-2027	29
3.2	Διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν στο Πρόγραμμα	30
3.2.1	Γενικοί Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.....	31
3.2.2	Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα – Πανίδα	33
3.2.3	Περιβαλλοντικές επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία, θόρυβος, ατμοσφαιρική ρύπανση, βιομηχανική επικινδυνότητα.....	34
3.2.4	Υδατικοί πόροι	36
3.2.5	Έδαφος – Απόβλητα	38
3.2.6	Ενέργεια και κλιματική αλλαγή.....	39
3.3.7	Πολιτιστική κληρονομιά – Τοπίο.....	40
3.3	Συσχέτιση με άλλα προγράμματα	41
4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	47
4.1	Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής.....	47
4.2	Δομή του ΠΕΠ Ιονίων Νήσωνς 2021-2027	47
4.2.1	Άξονας Προτεραιότητας-1: Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού της.....	48
4.2.2	Άξονας Προτεραιότητας-2: Αναπτυξιακή Πρόκληση-2 :Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	52
4.2.3	Άξονας Προτεραιότητας-2Α: Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας	56
4.2.4	Άξονας Προτεραιότητας-3: Ενίσχυση υποδομών μεταφορών.....	58
4.2.5	Άξονας Προτεραιότητας-4Α: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών	61
4.2.6	Άξονας Προτεραιότητας-4B: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού.....	64
4.2.7.	Άξονας Προτεραιότητας-5: Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	69
4.2.8	Άξονας Προτεραιότητα-6: Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+	72
4.2.9	Άξονας Προτεραιότητα-7: Τεχνική Βοήθεια του ΕΤΠΑ.....	72
4.3	Οικονομικά στοιχεία.....	73
4.4	Εταιρική σχέση.....	74

4.4.1	Γενικό πλαίσιο.....	74
4.4.2	Όργανα Σχεδιασμού Περιφέρειας.....	74
4.4.3	Διαδικασία Διαβούλευσης με εταίρους.....	75
4.4.4	Επικαιροποίηση Περιφερειακών Στρατηγικών.....	76
4.4.5	Επιτροπή Παρακολούθησης.....	77
4.5	Επικοινωνία και προβολή.....	77
4.5.1	Κύριος επικοινωνιακός στόχος:.....	77
4.5.2	Ειδικί επικοινωνιακοί στόχοι:.....	77
4.5.3	Ενδεικτικές δράσεις:.....	78
4.5.4	Κοινά - Στόχοι:.....	78
4.5.4	Μέσα επικοινωνίας συμπεριλαμβανομένης της προβολής μέσω social media:.....	78
4.5.5	Παρακολούθηση και αξιολόγηση:.....	79
4.5.6	Προϋπολογισμός.....	79
5	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ.....	80
5.1	Εισαγωγή.....	80
5.2	Περιγραφή και αξιολόγηση των εναλλακτικών δυνατοτήτων.....	80
5.3	Σύγκριση των Εναλλακτικών δυνατοτήτων.....	87
6	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	88
6.1	Κλίμα και Βιοκλιματικά Χαρακτηριστικά.....	88
6.2	Μορφολογικά και Τοπολογικά Χαρακτηριστικά.....	89
6.3	Γεωλογικά και Τεκτονικά Χαρακτηριστικά.....	90
6.3.1	Γεωλογικά και Υδρογεωλογικά Χαρακτηριστικά.....	90
6.3.2	Τεκτονικά Χαρακτηριστικά.....	92
6.3.3	Κίνδυνος Ερημοποίησης.....	92
6.4	Υδατικοί πόροι.....	93
6.4.1	Επιφανειακά Ύδατα.....	93
6.4.2	Υπόγεια Ύδατα.....	95
6.4.3	Υπηρεσίες και Δίκτυα Ύδρευσης.....	95
6.4.4	Προβλέψεις Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής.....	96
6.4.5	Προβλέψεις Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας.....	98
6.5	Παράκτιες περιοχές.....	99
6.5.1	Οικιστική ανάπτυξη.....	99
6.5.2	Παράκτια και Μεταβατικά Υδατικά Συστήματα.....	100
6.5.3	Παράκτιες Υποδομές.....	102
6.6	Χλωρίδα - Πανίδα - Προστατευόμενες Περιοχές.....	107
6.6.1	Χλωρίδα.....	107
6.6.2	Πανίδα.....	111
6.6.3	Προστατευόμενες περιοχές.....	113
6.7	Πολιτιστική Κληρονομιά.....	117
6.8	Χωροταξικός Σχεδιασμός - Χρήσεις Γης.....	120
6.8.1	Χωροταξικός Σχεδιασμός.....	120
6.8.2	Χρήσεις Γης.....	126
6.9	Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον.....	130
6.9.1	Πληθυσμός.....	130
6.9.2	Οικονομία – Απασχόληση.....	133
6.10	Υποδομές.....	137
6.10.1	Υποδομές Υγείας.....	138
6.10.2	Υποδομές Μεταφορών.....	139
6.10.3	Υποδομές Περιβάλλοντος.....	141
6.10.4	Υποδομές Ενέργειας – Τηλεπικοινωνίες.....	144
6.11	Πιέσεις στο Περιβάλλον - Κατάσταση Περιβάλλοντος.....	145
6.11.1	Σημειακές πηγές ρύπανσης.....	145
6.11.2	Διάχυτες Πηγές Ρύπανσης.....	146
6.11.3	Υδρομορφολογικές Πιέσεις.....	146
6.11.4	Απολήψεις.....	147
6.11.5	Λοιπές πιέσεις.....	147
6.12	Διοικητική Οργάνωση Περιφέρειας.....	148
6.13	Περιβαλλοντικές παράμετροι που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά.....	154

7.	ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	155
7.1	Μεθοδολογία εκτίμησης, αξιολόγησης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων.....	155
7.1.1	Μεθοδολογία του σταδίου προσδιορισμού των περιβαλλοντικών μεταβολών.....	158
7.1.2	Μεθοδολογία του σταδίου προσδιορισμού των ιδιοτήτων των πιθανών επιπτώσεων και αξιολόγησής τους.....	161
7.2	Προσδιορισμός των επιπτώσεων.....	162
7.2.1	Από τον Άξονα Προτεραιότητας 1.....	163
7.2.2	Από τον Άξονα Προτεραιότητας 2.....	169
7.2.3	Από τον Άξονα Προτεραιότητας 2Α.....	176
7.2.4	Από τον Άξονα Προτεραιότητας 3.....	181
7.2.5	Από τον Άξονα Προτεραιότητας 4Α.....	186
7.2.6	Από τον Άξονα Προτεραιότητας 4Β.....	191
7.2.7	Από τον Άξονα Προτεραιότητας 5.....	197
7.3	Χαρακτηρισμός και αξιολόγηση των επιπτώσεων.....	202
7.3.1	Στη βιοποικιλότητα, στη χλωρίδα και στην πανίδα.....	203
7.3.2	Στον πληθυσμό και στην ανθρώπινη υγεία.....	204
7.3.3	Στο έδαφος, στα ύδατα, στην ατμοσφαιρική ποιότητα και στις κλιματικές αλλαγές.....	205
7.3.4	Στα υλικά περιουσιακά στοιχεία, στην πολιτιστική κληρονομιά και στο τοπίο.....	206
7.3.5	Σε επιπτώσεις διατροφικών περιβαλλοντικών πιέσεων.....	207
7.4	Συνοπτική αξιολόγηση επιπτώσεων ΠΕΠ Ιονίων ΝήσωνΣ 2021-2027.....	208
7.5	Αντιμετώπιση επιπτώσεων.....	209
8.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ.....	210
8.1	Προτάσεις-Κατευθύνσεις-Μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον.....	210
8.2	Προτεινόμενο σύστημα παρακολούθησης.....	211
9.	ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ.....	214
10.	ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ.....	215
11.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	216
12.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	217
▮	ΧΑΡΤΕΣ-ΣΧΕΔΙΑ.....	217

1 ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1.1 Πεδίο αναφοράς της ΣΜΠΕ

Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 συμπίπτει με τα διοικητικά όρια της Περιφέρειας.

1.2 Φυσιογνωμία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Η Περιφέρεια Ιονίων Νησιών (ΠΙΝ) αποτελεί μια νησιωτική περιφέρεια στο δυτικό ανάππτυγμα του ελλαδικού χώρου, με συνολική έκταση 2.318 τ.χλμ, (1,8% της έκτασης της χώρας). Αποτελείται από 32 νησιά εκ των οποίων κατοικούνται τα 14.

Η διοικητική της διάρθρωση περιλαμβάνει 5 Περιφερειακές Ενότητες (Κέρκυρας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Ιθάκης και Ζακύνθου) και 11 Δήμους. Η έδρα της ΠΙΝ βρίσκεται στην πόλη της Κέρκυρας.

Βασικά γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της ΠΙΝ είναι οι ορεινοί όγκοι με σημαντικό για τα νησιωτικά δεδομένα υψόμετρο, οι λοφοσειρές, οι λιμνοθάλασσες, καθώς και οι παράκτιες κυρίως, πεδινές εκτάσεις. Η ΠΙΝ διαθέτει μια ιδιαίτερη φυσιο-γεωγραφική ταυτότητα, που αποτυπώνεται στις επιμέρους νησιωτικές ενότητες. Η δε γεωλογία της την κατατάσσει στις πλέον σεισμογενείς περιοχές της χώρας.

Ο συνολικός πληθυσμός (απογραφή 2011 - ΕΛΣΤΑΤ) ανέρχεται σε 207.855 κατοίκους και σημείωσε μικρή μείωση 0,8% περίπου, κυρίως από το 2008. Πρόκειται για μια από τις πλέον πυκνοκατοικημένες Περιφέρειες της χώρας (101 κατ./km²). Η γήρανση του πληθυσμού αποτελεί σημαντικό ζήτημα στην ΠΙΝ, καθώς το ποσοστό του πληθυσμού άνω των 70 ετών είναι υψηλότερο σε σύγκριση με το ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε ότι αφορά τις επιδόσεις της ΠΙΝ σύμφωνα με το “Δείκτη Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας” (RCI) κατατάσσεται (2019) στην 256η θέση σε σύνολο 268 ευρωπαϊκών περιφερειών (στην 7η θέση σε σχέση με τις ελληνικές περιφέρειες), στην 221^η θέση σε ότι αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, ενώ με βάση το “Δείκτη Κοινωνικής Προόδου” (SPI), κατατάσσεται (2019) στην 207^η θέση σε σύνολο 240 ευρωπαϊκών περιφερειών (5η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών).

1.2.1 Υφιστάμενες περιβαλλοντικές πιέσεις και ανάγκες

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων καταγράφονται οι ακόλουθες πιέσεις και ανάγκες:

A. Πιέσεις στο Περιβάλλον - Κατάσταση Περιβάλλοντος

❖ Σημειακές πηγές ρύπανσης στα υδατικά συστήματα

- Βιομηχανικές μονάδες.
- Κτηνοτροφικές μονάδες.
- Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων.
- Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες.
- Υδατοκαλλιέργειες - Ιχθυοκαλλιέργειες.

❖ Διάχυτες Πηγές Ρύπανσης

- Γεωργικές δραστηριότητες.
- Αστικά λύματα που δεν καταλήγουν σε ΕΕΛ.
- Κτηνοτροφία (ποιμενική ή/και σταβλισμένη).
- Επιβάρυνση των υδάτων από λοιπές πηγές.

❖ Υδρομορφολογικές Πιέσεις από έργα

- στον Λιμένα Κέρκυρας, από τη Ναυσιπλοΐα, Λιμενικές εγκαταστάσεις
- Μαρίνα Λευκάδος, από Ναυσιπλοΐα, Λιμενικές εγκαταστάσεις, Τουρισμός

❖ Απολήψεις

Οι απολήψεις νερού από τα επιφανειακά και υπόγεια υδατικά συστήματα στις ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης – Ζακύνθου, ΛΑΠ Κέρκυρας – Παξών και ΛΑΠ Λευκάδας για: α) Ύδρευσης, β) Άρδευσης, γ) Κτηνοτροφίας, δ) Βιομηχανία και ε) Άλλες ανάγκες και απολήψεις νερού.

❖ **Λοιπές πιέσεις**

- **Απορροές από εξορυκτικές δραστηριότητες (ορυχεία, μεταλλεία):** Στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245) υφίστανται 5 λατομεία βιομηχανικών ορυκτών.
- **Μονάδες αφαλάτωσης:** Στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245) υφίστανται 7 μονάδες και στην ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών (EL0534) 5 μονάδες.
- **Λιμάνια - Μαρίνες – Ναυσιπλοΐα:** Οι εν λόγω εγκαταστάσεις αναφέρονται αναλυτικά στην ενότητα 6.10.2.

B. Ανάγκες που ανιχνεύθηκαν στην υφιστάμενη κατάσταση της ΠΙΝ στο πλαίσιο των Στόχων Πολιτικής της ΠΠ 2021-2027

- Η σχετικά χαμηλή, ανταγωνιστικότητά της ΠΙΝ (RCI-2019) που ερμηνεύεται από σειρά παραγόντων, όπως ο σχεδόν μονομερής προσανατολισμός στον τριτογενή τομέα (με τη μη ικανοποιητική ανταγωνιστικότητα του τουριστικού προτύπου).
- Η απουσία ισχυρών δια-τομεακών συνδέσεων και δικτυώσεων,
- Η συνεχιζόμενη υστέρηση σε καινοτομίες και (ψηφιακές κ.ά.) τεχνολογίες και
- Η σταθερά «μειούμενη εξειδίκευσή» των απασχολουμένων.
- Η συχνότητα των απρόβλεπτων καταστάσεων με εκτεταμένες αρνητικές συνέπειες στην οικονομία (που κατά περίπτωση ενισχύονται από τη «μονόπλευρα» εξωστρεφή τουριστική εξειδίκευση),
- Η σχετική υστέρηση σε ψηφιακές λειτουργίες και δεξιότητες (μειώνει τους βαθμούς ευελιξίας και προσαρμογής),
- Η τάση για θέσεις απασχόλησης χαμηλής εξειδίκευσης (λειτουργεί αμφίσημα).
- Παρά τη βελτιούμενη «εξωτερική» διασύνδεση, παραμένει προβληματική ιδιαίτερα η «εσωτερική» προσπελασιμότητα
- Οι εξελίξεις στις τεχνολογίες δημιουργούν νέες ευκαιρίες και δυνατότητες ψηφιακής και «πράσινης» διασυνδεσιμότητας
- Η φυσική ποικιλομορφία, δέχεται τις τελευταίες δεκαετίες ισχυρές πιέσεις από το αναπτυξιακό πρότυπο, που χρήζουν περεταίρω αντιμετώπισης
- Οι περιορισμοί σε ενεργειακούς και ποιοτικούς υδάτινους πόρους είναι διαπιστωμένοι και ιδιαίτερα εμφανείς εποχιακά, με την αυξανόμενη λόγω τουρισμού, ζήτηση
- Οι εκκρεμότητες στα ζητήματα της διαχείρισης των αποβλήτων, που καθιστούν επιτακτική την υλοποίηση βιώσιμων και αποδεκτών λύσεων
- Η εντεινόμενη κλιματική αλλαγή, η θέση και η γεωμορφολογία των νησιών τα καθιστούν ευάλωτα σε φυσικούς & ανθρωπογενείς κινδύνους με δυσμενείς επιπτώσεις
- Η ανεργία, που παρότι αποκλιμακώνεται σταθερά μετά την κορύφωση του 2014, διατηρεί έντονα χαρακτηριστικά υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου και εξειδίκευσης, ενώ αυξάνεται εκ νέου (βραχυπρόθεσμα), ως συνέπεια της νέας, εξελισσόμενης διεθνούς υγειονομικής κρίσης.
- Η διασφάλιση της μελλοντικής λειτουργίας ενός στοχευμένου περιφερειακού δικτύου κοινωνικών δομών που έχει συμβάλει σημαντικά στη μείωση των επιπτώσεων της φτώχειας και των κρίσεων.
- Η εξασφάλιση της συνολική ανθεκτικότητας των συστημάτων και υποδομών υγείας και πρόνοιας, που σηματοδοτεί νέες προκλήσεις σε θέματα οργάνωσης, εξοπλισμού, στελέχωσης.
- Στον τομέα της εκπαίδευσης η οργάνωση συστημάτων εξ αποστάσεως κ.ά., που προστίθενται στις χρόνιες ελλείψεις υποδομών και εξοπλισμού (σε όλες τις

- βαθμίδες, με έμφαση στην προσχολική και τη γ'θμια), και στην υστέρηση έναντι του εκπαιδευτικού επιπέδου της χώρας,
- Η βιώσιμη θωράκιση των κοινωνικών (υπο)συστημάτων της ΠΙΝ, γενικότερα.
 - Η διασπορά και ποικιλία πόρων (πολιτιστικών, φυσικών) και υποδομών (τουριστικών κ.ά.) που συμβάλει στη διαφοροποίηση των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων
 - Ο πλούσιος οικιστικός ιστός που συμπληρώνεται από το διάσπαρτο απόθεμα στοιχείων της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και σύγχρονης δημιουργίας των νησιωτών
 - Ο θαλάσσιος χώρος-πόρος και η πρόκληση της συνεκτικής λειτουργίας του με τον παράκτιο χερσαίο χώρο.
 - Η επανερχόμενη από την ιστορία, περιφερειακή συνύπαρξη στο πλαίσιο της «Μακρο-περιφέρειας» Αδριατικής-Ιονίου, που προκαλεί για καινοτομίες και συνεργασία, για καλύτερη αντιμετώπιση κοινών αναγκών και προκλήσεων

1.3 Συνοπτική περιγραφή του ΠΕΠ Ιονίων ΝήσωνΣ 2021-2027

Το ΠΕΠ Ιονίων ΝήσωνΣ 2021-2027 έχει ως στόχο να συμβάλλει στην κάλυψη των εθνικών στρατηγικών στόχων στο πλαίσιο της προστασίας του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης, συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα και με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της Περιφέρειας.

Η Περιφέρεια Ιονίων ΝήσωνΣ είναι περιφέρεια, που ανήκει στην κατηγορία «**λιγότερο αναπτυγμένης περιφέρειας**». Θα χρηματοδοτηθεί τόσο από τα τομεακά ΕΠ, όσο και από το ΠΕΠ, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η ισόρροπη κατανομή πόρων.

Οι αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας Ιονίων ΝήσωνΣ κατά την περίοδο 2021-2027 ανιχνεύθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις και τα κείμενα/πλαίσια της πολιτικής συνοχής της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των συστάσεων του Συμβουλίου), καθώς και όλες οι εθνικές αναπτυξιακές πολιτικές και εργαλεία (Σχέδιο Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας, Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τομεακά ΕΠ, κλπ) -επιπρόσθετα αναφέρεται ότι η ΠΙΝ συμμετέχει στην Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου – EUSAIR- , και με εργαλείο την Έξυπνη Εξειδίκευση προσδιορίζεται η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Ιονίων ΝήσωνΣ για την περίοδο 2021-2027 και τέλος διαμορφώνεται η απαιτούμενη στρατηγική του ΠΕΠ Ιονίων ΝήσωνΣ 2021-2027 εστιάζοντας σε συγκεκριμένους στόχους σε σχέση με αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας Ιονίων ΝήσωνΣ

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προσδιορίζονται οι θεματικές και χωρικές προτεραιότητες που εξειδικεύουν άμεσα τη στρατηγική του ΠΕΠ Ιονίων ΝήσωνΣ και προτείνονται οι παρακάτω ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ μέσω των οποίων σχεδιάζεται το ΠΕΠ Ιονίων ΝήσωνΣ 2021-2027.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1Π-1: Άξονες Προτεραιότητας ΠΕΠ ΙΝ 2021-2027

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού
2	Προστασία του περιβάλλοντος, Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης
6	Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+
7	Τεχνική Βοήθεια του ΕΤΠΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2-Π2: Οικονομικά στοιχεία ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2027

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)	%*
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού (ΣΠ1 ΕΤΠΑ)	31,52	10,96
2	Προστασία του περιβάλλοντος, Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής (ΣΠ2 ΕΤΠΑ)	54,06	18,80
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΠ2 ΕΤΠΑ)	4,00	1,39
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών (ΣΠ3 ΕΤΠΑ)	26,07	9,06
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών (ΣΠ4 ΕΤΠΑ)	42,14	14,65
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού (ΣΠ4 ΕΚΤ+)	72,96	25,37
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης (ΣΠ5 ΕΤΠΑ)	51,50	17,91
6	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	1,54	0,54
7	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	3,80	1,32
ΣΥΝΟΛΟ		287,59	

*Ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

Κάθε Άξονας Προτεραιότητας (ΑΠ) του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 καλύπτει Στόχους Πολιτικής (ΣΠ) από τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) της ΠΠ 2021-2027, και εξειδικεύεται σε συγκεκριμένους ειδικούς στόχους, οι οποίοι μέσω τύπων δράσεων και κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων, αλλά και ενδεικτικών δράσεων προσδίδουν αναμενόμενα αποτελέσματα (δείκτες εκροής¹ και δείκτες αποτελεσμάτων²).

¹ **Δείκτης εκροών** (output indicator): δείκτης που μετράει τα απτά αποτελέσματα (deliverables) της παρέμβασης (2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027)

² **Δείκτης αποτελέσματος** (result indicator): δείκτης που μετράει την επίδραση των υλοποιούμενων παρεμβάσεων, με ειδική αναφορά στους άμεσους αποδέκτες, τον στοχευόμενο πληθυσμό ή τους χρήστες της υποδομής (2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027)

- ❖ Ο ΑΠ-1 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
 - Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας
 - Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα, στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σε κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας)
 - Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, των ερευνητικών κέντρων και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
 - Ψηφιοποίηση των ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ηλεκτρονική επιχειρηματική δραστηριότητα και οι δικτυωμένες επιχειρηματικές διεργασίες, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες του διαδικτύου και νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα των ΤΠΕ, B2B)
 - Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις
 - Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας (συμπεριλαμβάνονται η ηλεκτρονική περίθαλψη, το διαδίκτυο των πραγμάτων για τη φυσική δραστηριότητα και η υποβοηθούμενη από το περιβάλλον αυτόνομη διαβίωση)
 - Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων
 - Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, μεταξύ άλλων μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών οργανισμών και δημόσιων αρχών και επιχειρηματικών δικτύων που ωφελούν κατά κύριο λόγο τις ΜΜΕ
 - Εκκολαπτήριο επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών, παράγωγων επιχειρήσεων (spin outs) και νεοσύστατων επιχειρήσεων
 - Επιχειρηματική υποδομή για ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται βιομηχανικά πάρκα και βιομηχανικοί χώροι)

- ❖ Ο ΑΠ-2 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
 - Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα
 - Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: αιολική
 - Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: ηλιακή
 - Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)
 - Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)
 - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων για φυσικούς κινδύνους μη σχετιζόμενους με το κλίμα (π.χ. σεισμοί) και κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. τεχνολογικά ατυχήματα), συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα

- Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)
 - Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων
 - Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης
 - Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές
- ❖ Ο ΑΠ-2Α χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
- Τροχαίο υλικό για καθαρές αστικές μεταφορές
 - Ψηφιοποίηση των αστικών μεταφορών
- ❖ Ο ΑΠ-3 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
- Νέες ή αναβαθμισμένες δευτερεύουσες οδικές συνδέσεις με το οδικό δίκτυο και τους κόμβους ΔΕΔ-Μ
 - Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές και περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης
 - Εσωτερικές πλωτές οδοί και λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας (σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο)
- ❖ Ο ΑΠ-4Α χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
- Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα
 - Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
 - Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση
 - Υγειονομικός εξοπλισμός
 - Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας
 - Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα
 - Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
- ❖ Ο ΑΠ-4Β χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
- Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση
 - Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων
 - Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε αξιολογούνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια
 - Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)
 - Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)
 - Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία

- Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους
 - Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας των ίσων ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής στην κοινωνία
 - Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες
 - Μέτρα για την αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων
 - Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)
 - Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)
 - Μέτρα για την ενσωμάτωση και την επανένταξη στην απασχόληση για μειονεκτούντα άτομα
 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών
 - Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας των ίσων ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής στην κοινωνία
 - Στήριξη όπως οργανώσεις όπως κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται με περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως οι Ρομά
- ❖ Ο ΑΠ-5 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
- Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
 - Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
 - Την υλική ανάπτυξη και ασφάλεια δημόσιων χώρων
 - Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού, εκτός περιοχών Natura 2000

Η παρούσα μελέτη αποτελεί τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (εφεξής ΣΠΕ) του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027. Με βάση τα μέχρι σήμερα εκδοθέντα καθοδηγητικά κείμενα και την ερμηνεία της δημόσιας διοίκησης στην Ελλάδα αλλά και από τον ορισμό της, η ΣΠΕ είναι μια δυναμική διαδικασία και στοχεύει στην εκπλήρωση του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης διαμέσου της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στο κατά το δυνατόν έγκαιρο στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού πολιτικών, σχεδίων και προγραμμάτων. Στην παρούσα μελέτη ακολουθούνται τα ακόλουθα διακριτά βήματα:

- Η περιγραφή του προγράμματος, δηλαδή η κατά το δυνατόν αναλυτική αναφορά σε έργα και δράσεις που σχεδιάζονται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. και κυρίως στους στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων
- Η περιγραφή της σημερινής κατάστασης του περιβάλλοντος, κατά την οποία διαγνώστηκαν τα επίπεδα των περιβαλλοντικών παραμέτρων και εντοπίστηκαν τα ευαίσθητα και μη σημεία.

- Η εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του προγράμματος, η μεθοδολογία της οποίας εκτίθεται αναλυτικά στο κεφάλαιο 7 της παρούσας μελέτης

1.4 Εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Για την εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΠΕΠ συντέθηκε μια μεθοδολογία δύο σταδίων. Συνοπτικά:

- Στο πρώτο στάδιο προσδιορίζεται η πιθανότητα να επηρεαστεί κάποια περιβαλλοντική παράμετρος ή δείκτης από μια ή περισσότερες δράσεις του ΕΠ.
- Στο δεύτερο στάδιο, για τις μεταβολές που εκτιμήθηκαν ως πιθανές, εκτιμώνται τα χαρακτηριστικά των αλλαγών π.χ. η θετική ή αρνητική κατεύθυνση της αλλαγής, η μονιμότητα ή ο περιορισμένος χρόνος παραμονής της κ.ά. Κατόπιν, διεξάγεται η αξιολόγηση των χαρακτηριστικών και διαπιστώνεται η αναγκαιότητα ή μη της λήψης μέτρων αντιμετώπισης. Σε καταφατική περίπτωση προσδιορίζεται το είδος των κατάλληλων μέτρων.

Η διερεύνηση του πρώτου σταδίου κατέληξε στην κατάρτιση του πίνακα με εξήντα πέντε κρίσιμες ερωτήσεις, διαρθρωμένες σε είκοσι περιβαλλοντικά θεματικά πεδία. Ο πίνακας αυτός χρησιμοποιείται ως «κόσκινο» για κάθε άξονα προτεραιότητας του ΠΕΠ, ώστε να διαγνωσθούν οι περιβαλλοντικές συνιστώσες που ενδέχεται να μεταβληθούν, αλλά και αυτές που δεν πρόκειται να δεχθούν τάσεις αλλαγής (screening).

Οι πρώτες συλλέγονται και περνούν στο επόμενο στάδιο, αυτό του προσδιορισμού των ιδιοτήτων κάθε μεταβολής. Ακολουθεί δηλαδή αξιολόγηση του χαρακτήρα κάθε επίπτωσης και εντοπίζονται οι δυνατότητες πρόληψης και εκ των υστέρων αναστροφής των επιπτώσεων, ώστε να διαμορφωθεί η κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να στρέφονται τα μέτρα αντιμετώπισης. Τέλος, διερευνώνται λεπτομερέστερα τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται συνοπτική αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027, ανά άξονα προτεραιότητας:

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ										
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού									
2	Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής									
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας									
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών									
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών									
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού									
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης									
6	Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+									
7	Τεχνική Βοήθεια του ΕΤΠΑ									
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ		ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2027								
		ΑΠ-1	ΑΠ-2	ΑΠ-2A	ΑΠ-3	ΑΠ-4A	ΑΠ-4B	ΑΠ-5	TB ΕΠΤΑ	TB ΕΚΤ+
1	Βιοποικιλότητα		+					+		
2	Πληθυσμός	+				+	+	+		
3	Ανθρώπινη υγεία	+	+	+	+	+	+	+		
4	Πανίδα		+							
5	Χλωρίδα		+							
6	Έδαφος		+							
7	Κατανάλωση και αποθέματα νερού		+							
8	Ποιότητα επιφανειακών υδάτων		+							
9	Ποιότητα κολυμβητικών υδάτων									
10	Ποιότητα αέρα		+	+						
11	Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου		+							
12	Τομεακή κατανομή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου			+						
13	Υλικά περιουσιακά στοιχεία									
14	Πολιτισμική κληρονομιά					+		+		
15	Τοπίο		+					+		
16	Βαθμός επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων		+							
17	Παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών αποβλήτων		+							
18	Παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας		+	+						
19	Μεταφορές			+	+					
20	Διασυννοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις									
ΠΟΣΟΣΤΟ % ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ		10,96	18,80	1,39	9,06	14,65	25,37	17,91	0,54	1,32

• **Επεξήγηση συμβολισμών:**

Θετική συνεισφορά (βελτίωση της παραμέτρου)	+
Αρνητική συνεισφορά (επιδείνωση παραμέτρου)	-
Πιθανή Αρνητική συνεισφορά με μεταβολές όχι στρατηγικού επιπέδου	?
Ανυπαρξία άμεσων συσχετίσεων με το περιβάλλον	

Με βάση τον παραπάνω πίνακα, αποτιμάται ότι η συνολική συμβολή του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 αναμένεται θετική και με σημαντική ένταση, στο σύνολο των περιβαλλοντικών τομέων που εξετάστηκαν.

1.5 Αντιμετώπιση επιπτώσεων

Όπως προαναφέρθηκε το υπό μελέτη Πρόγραμμα αναμένεται να έχει ισχυρή θετική επίδραση στο σύνολο των περιβαλλοντικών παραμέτρων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο σχεδιασμός του έχει γίνει με στόχο την αειφορία και την αντιμετώπιση της ποικιλίας των θεμάτων που συμβάλλουν στην υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, της ποιότητας ζωής και της ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

1.6 Προτεινόμενο σύστημα παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του προτεινόμενου Σχεδίου, θα πρέπει να συγκροτηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα, βάσει των ακόλουθων αρχών:

Εγκαθίδρυση ενός συστηματικού τρόπου συλλογής των απαραίτητων στοιχείων ενώ θα πρέπει να συγκροτηθεί ένα λεπτομερές πρόγραμμα παρακολούθησης, βάσει των διατάξεων της έγκρισης της ΣΜΠΕ.

Η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα πρέπει να διεξάγεται σε ετήσια βάση. Στη διάρκεια του έτους μπορούν να συλλέγονται στοιχεία σε μηνιαία ή συχνότερη περίοδο, ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτύπωση τάσεων με συντομότερη χρονική εξέλιξη.

Ως βασικά μεγέθη της παρακολούθησης θα χρησιμοποιούνται περιβαλλοντικοί δείκτες, οι οποίοι θα αντιπροσωπεύουν με περιεκτικό τρόπο σημαντικές πτυχές των εξελίξεων ως προς το περιβάλλον.

2 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2.1 Επωνυμία έργου, φορέας σχεδιασμού, υλοποίησης, μελετητής

Έργο:	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ) Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2021-2027
Εργοδότης:	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΙΕΡΙΣΗΣ ΕΠ 4 ^ο χλμ Ε.Ο. Παλαιοκαστρίτσας-Αλυκές Ποταμού 49 100, ΚΕΡΚΥΡΑ
Ανάδοχος:	ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΑΚΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. (Expert Consulting) Παναγούλη 45 41223, Λάρισα ☎ 2410236747 Fax: 2410579624 E-mail xaristyl@otenet.gr
Αρχή Σχεδιασμού:	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ ΟΜΑΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 4 ^ο χλμ Ε.Ο. Παλαιοκαστρίτσας-Αλυκές Ποταμού 49 100, ΚΕΡΚΥΡΑ
Μελετητής ΣΜΠΕ:	Θεοχάρης Στυλιανάκης Χημικός Μηχανικός Παναγούλη 45 41223, Λάρισα ☎ 2410236747 Fax: 2410579624 E-mail: xaristyl@otenet.gr Ο οποίος κατέχει μελετητικό πτυχίο Γ' τάξης στην κατηγορία 27 (Περιβαλλοντικές Μελέτες)
Ιστορικό ανάθεσης:	Η εκπόνηση της παρούσας έγινε βάσει της από 29-09-2021 σύμβασης παροχής υπηρεσιών του έργου «Σύμβουλος Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) Π.Π Ι.Ν. 2021-2027» στο πλαίσιο του ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2014-2020., μεταξύ της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και της εταιρίας ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΑΚΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. (EXPERT CONSULTING) (ΑΔΑΜ: 21SYMV00926107 2021-09-24)

2.2 Διαδικασία της ΣΜΠΕ

Για την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, απαιτείται η εφαρμογή της Οδηγίας 2001/42 «για τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση» όπως έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο με την ΚΥΑ 107017/5-9-2006.

Ο στόχος της εφαρμογής της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) κατά την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, είναι αφενός η εκ των προτέρων εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του Προγράμματος, και αφετέρου η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στη διαδικασία προγραμματισμού.

Ειδικότερα, η ΣΠΕ είναι μια διαδικασία εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ενός σχεδίου ή προγράμματος η οποία περιλαμβάνει:

1. την εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)
2. τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων
3. τη συνεκτίμηση της ΣΜΠΕ και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων κατά τη λήψη απόφασης και τέλος
4. την ενημέρωση σχετικά με την απόφαση αυτή και την έκδοση σχετικής ΚΥΑ έγκρισης της ΣΜΠΕ.

Στο πλαίσιο της κατάρτισης των Προγραμμάτων 2021-2027, η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση αποτελεί διαδικασία «παράλληλη και συμπληρωματική» με την εκπόνηση των Προγραμμάτων και την εκ των προτέρων αξιολόγηση, η οποία θα ολοκληρωθεί με την κατάρτιση του τελικού σχεδίου της ΣΜΠΕ και την έκδοση της ΚΥΑ έγκρισής της.

Με βάση το θεσμικό πλαίσιο, που διέπει τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και την επικοινωνία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά την επίσημη υποβολή των Προγραμμάτων, θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί και να υποβληθούν για κάθε Πρόγραμμα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ΚΥΑ 107017/5-9-2006 τα παρακάτω:

- Η μη τεχνική περίληψη της ΣΜΠΕ του Προγράμματος
- Η δημόσια διαβούλευση
- Η διαβούλευση με τις περιβαλλοντικές αρχές της χώρας
- Το σχέδιο της έκθεσης της εκ των προτέρων αξιολόγησης στην οποία θα αποτυπώνεται πως έχουν ληφθεί υπόψη τα συμπεράσματα της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΜΠΕ και διαβούλευση) στην κατάρτιση του Προγράμματος.

Αρμόδια Αρχή για τη διενέργεια της διαδικασίας της ΣΠΕ είναι η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΔΙΠΑ) του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.

2.3 Ομάδα Μελέτης

Η ομάδα μελέτης συγκροτήθηκε από τους παρακάτω επιστήμονες που καλύπτουν τις βασικές επιστημονικές ειδικότητες που είναι απαραίτητες για τη διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος:

Θεοχάρης Στυλιανάκης	Χημικός Μηχανικός, Επιχειρησιακός Ερευνητής, Οικονομολόγος Μηχανικός AAXEN Γερμανίας
Κων/νος Τριανταφύλλου	Χημικός Μηχανικός ΕΜΠ
Κων/νος Παπαζαχαρίας	Χημικός Μηχανικός ΕΜΠ

Την γενική ευθύνη για τον συντονισμό της ομάδας μελέτης και την τελική ευθύνη για την σύνταξη του παρόντος έχει ο μελετητής Θεοχάρης Στυλιανάκης κάτοχος μελετητικού πτυχίου Γ' τάξης στην κατηγορία 27, ο οποίος και υπογράφει την παρούσα μελέτη.

Ο μελετητής

Θεοχάρης Στυλιανάκης
Χημικός Μηχανικός

3 ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝΣ

3.1 Σκοπιμότητα του ΠΕΠ Ιονίων ΝήσωνΣ 2021-2027

3.1.1 Στόχοι της Πολιτική Συνοχής 2021-2027

Οι πολιτικές της ΕΕ την περίοδο 2021-2027 καθοδηγούνται από πέντε κύριους στόχους:

- ❖ μια **Εξυπνότερη Ευρώπη**, μέσω της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης, του οικονομικού μετασχηματισμού και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
- ❖ μια **Πιο Πράσινη Ευρώπη** χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, που εφαρμόζει τη συμφωνία του Παρισιού και επενδύει στην ενεργειακή μετάβαση, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
- ❖ μια **Πιο Συνδεδεμένη Ευρώπη**, με στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα
- ❖ μια **Πιο Κοινωνική Ευρώπη**, που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη
- ❖ μια **Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες**, με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.

3.1.2 Αναπτυξιακό όραμα για την νέα προγραμματική περίοδο

Σε εθνικό επίπεδο οι προτεραιότητες που τίθενται βάσει των παραπάνω Στόχων Πολιτικής διαμορφώνονται ως εξής:

- ❖ **ΣΠ1 «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»**

Κεντρικός στόχος για την ελληνική οικονομία είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας (δηλαδή της σχετικής συμμετοχής των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν) καθώς και η στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Η στροφή της οικονομίας προς αυτή την κατεύθυνση θα πραγματοποιηθεί με τρόπο συμβατό με τους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους της χώρας.

- ❖ **ΣΠ2 «Μια πιο πράσινη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων»**

Οι κύριες επιλογές πολιτικής στον τομέα της ενέργειας αφορούν τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς, την προώθηση της αυτονομίας με χρήση των ΑΠΕ για αυτοπαραγωγή και συστημάτων αποθήκευσης, τη χρήση ΑΠΕ

για θέρμανση/ψύξη, την μετάβαση των νησιών σε καθαρές μορφές ενέργειας, την ενίσχυση διασυνοριακών έργων διασύνδεσης, την αναβάθμιση δικτύων μεταφοράς και διανομής, την ανάπτυξη κέντρων ενεργειακού ελέγχου και «έξυπνων» ενεργειακών συστημάτων και αποθήκευση σε τοπικό επίπεδο, την προώθηση πρακτικών αλιείας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

❖ **ΣΠ3 «Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ»**

Στοχεύοντας στον οικονομικό/ ψηφιακό μετασχηματισμό ενισχύεται η συνδεσιμότητα με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων και στηρίζεται η ανάπτυξη προσβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών.

❖ **ΣΠ4 «Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων»**

Κεντρική επιδίωξη των παρεμβάσεων στον ΣΠ4 είναι μια πιο κοινωνική Ελλάδα μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά.

❖ **ΣΠ5 «Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών»**

Οι ολοκληρωμένες χωρικές στρατηγικές με την αξιοποίηση των χωρικών εργαλείων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) και ΤΑΠΤοΚ θα εφαρμοστούν σε περιοχές που θα πληρούν κατ' ελάχιστο τα κριτήρια που θα προσδιοριστούν από τις εθνικές αρχές και θα αναφερθούν στα Προγράμματα.

❖ **Ειδικός Στόχος για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης**

Η δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών, εδράζεται, κατ'εφαρμογή σχετικού σχεδίου δράσης, σε πέντε πυλώνες: καθαρή ενέργεια, έξυπνη αγροτική παραγωγή, βιώσιμος τουρισμός, βιοτεχνία-βιομηχανία-εμπόριο και τεχνολογία-εκπαίδευση. Οι προγραμματιζόμενες δράσεις/ επενδύσεις θα είναι σε συμφωνία με τα εδαφικά σχέδια μετάβασης, τα οποία θα παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τις ανάγκες οικονομικής διαφοροποίησης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων και περιβαλλοντικής αποκατάστασης.

Η πολιτική συνοχής εξακολουθεί να επενδύει σε όλες τις Περιφέρειες, λαμβάνοντας πάντα ως βάση τις 3 κατηγορίες. Οι κατηγορίες Περιφερειών που διαμορφώνονται είναι:

- Λιγότερο ανεπτυγμένες (κατά κεφαλήν ΑΕΠ <75% του μέσου ευρωπαϊκού όρου),
- Περιφέρειες σε μετάβαση (κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ 75% και 100%) και
- Περισσότερο ανεπτυγμένες (κατά κεφαλήν ΑΕΠ > 100%).

Με βάση την παραπάνω κατηγοριοποίηση και τα επίσημα περιφερειακά στοιχεία των ετών 2012-2014, στην Ελλάδα οι Περιφέρειες Αττικής και Νοτίου Αιγαίου συμπεριλαμβάνονται στις Περιφέρειες σε μετάβαση, ενώ οι υπόλοιπες 11 στις Λιγότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες.

Αντίστοιχα, τα ποσοστά συγχρηματοδότησης ανάλογα με την κατηγορία των περιφερειών (εξαιρέση τα προγράμματα Interreg) διαμορφώνονται σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής κατ' ανώτατο όριο σε :

- 70% για λιγότερο ανεπτυγμένες
- 55% για περιφέρειες σε μετάβαση
- 40% για περισσότερο ανεπτυγμένες
- Ειδικά για τους άξονες Κοινωνικής καινοτομίας του ΕΚΤ+ το ποσοστό συγχρηματοδότησης είναι 95%
- Το ποσοστό συγχρηματοδότησης για το Ταμείο Συνοχής στο επίπεδο κάθε προτεραιότητας δεν είναι υψηλότερο από 70 %.
- Το ποσοστό συγχρηματοδότησης για τα προγράμματα Interreg δεν πρέπει να είναι υψηλότερο από 70 %.
- Τα μέτρα τεχνικής βοήθειας που εκτελούνται με πρωτοβουλία της Επιτροπής ή εξ ονόματός της μπορούν να χρηματοδοτούνται σε ποσοστό 100 %.

3.1.3 Το ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Ιονίων Νήσων 2021-2027 έχει ως στόχο να συμβάλλει στην κάλυψη των εθνικών στρατηγικών στόχων, συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα και με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της Περιφέρειας.

Τα παραπάνω επιτυγχάνονται μέσω του προσδιορισμού των αναπτυξιακών αναγκών της ΠΙΝ κατά την περίοδο 2021-2027 (βλέπε §3.1.3.1) και ακολούθως αξιοποιώντας τόσο τις κατευθύνσεις και τα κείμενα/πλαίσια της πολιτικής συνοχής της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των συστάσεων του Συμβουλίου), καθώς και όλες οι εθνικές αναπτυξιακές πολιτικές και εργαλεία (Σχέδιο Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας, Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τομεακά ΕΠ, κλπ), επιπρόσθετα αναφέρεται ότι η ΠΙΝ συμμετέχει στην Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου – EUSAIR, προσδιορίζεται η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Ιονίων για την περίοδο 2021-2027 και τέλος διαμορφώνεται η απαιτούμενη στρατηγική του ΠΕΠ εστιάζοντας σε συγκεκριμένους στόχους σε σχέση με τις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

3.1.3.1 Κυριότερες αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας κατά την περίοδο 2021 – 2027

Οι κυριότερες αναπτυξιακές ανάγκες της ΠΙΝ, στο πλαίσιο στόχων της προγραμματικής περιόδου (ΠΠ) 2021-2027 αποτυπώνονται στους βασικότερους αναπτυξιακούς τομείς (ΑΤ):

		ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ*				
		1	2	3	4	5
Αναπτυξιακοί Τομείς της ΠΙΝ για την ΠΠ 2021-2027		Πιο Έξυπνη Ευρώπη	Πιο Πράσινη Ευρώπη	Συνδεδεμένη Ευρώπη	Κοινωνική Ευρώπη	Ευρώπη κοντά στους
ΑΤ-1	Έρευνα και Καινοτομία & ΑΠΕ	•				
ΑΤ-2	Περιφερειακή οικονομία - Παραγωγικό Σύστημα	•				
ΑΤ-3	ΤΠΕ – Ψηφιακή Συνδεσιμότητα	•				
ΑΤ-4	Ενεργειακή εξοικονόμηση & ΑΠΕ		•			
ΑΤ-5	Κλιματική αλλαγή & Φυσικοί Κίνδυνοι		•			
ΑΤ-6	Υδάτινοι Πόροι		•			
ΑΤ-7	Διαχείριση Αποβλήτων - “κυκλική οικονομία”		•			
ΑΤ-8	Βιοποικιλότητα & πράσινες υποδομές		•			
ΑΤ-9	Αστική Κινητικότητα		•			
ΑΤ-10	Υποδομές διασύνδεσης			•		
ΑΤ-11	Αγορά Εργασίας				•	
ΑΤ-12	Κοινωνική Ένταξη				•	
ΑΤ-13	Εκπαίδευση				•	
ΑΤ-14	Υγεία-πρόνοια				•	
ΑΤ-15	Αντιμετώπιση της νησιωτικότητας					•

*Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027

ΑΤ-1 Έρευνα και Καινοτομία

Στους τομείς της Έρευνας και Καινοτομίας, η Π.Ι.Ν. βελτιώνει την τρέχουσα περίοδο τη θέση της σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες της χώρας.

Στον τομέα της Έρευνας, που το 2013 καταλάμβανε την 13η θέση μεταξύ των ελληνικών Περιφερειών όσον αφορά τους κκ πόρους που επενδύονται σε Έρευνα & Ανάπτυξη, το 2015 βρίσκεται στη 10η θέση. Παρότι οι επιδόσεις της σε ό,τι αφορά τις δαπάνες των επιχειρήσεων παραμένουν ιδιαίτερα χαμηλές, εντούτοις καταγράφεται αύξηση κατά την περίοδο της κρίσης, η οποία είναι ενθαρρυντική.

Στον δε τομέα της καινοτομίας, η Π.Ι.Ν. από την 13η θέση που κατείχε σταθερά (2011-2017), κατατάσσεται πλέον (2019) στην 9η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών, και από την 228^η θέση (2015) στην 174η (2019) μεταξύ 239 Περιφερειών της Ε.Ε., σημειώνοντας σταθερή βελτίωση τα πέντε τελευταία έτη.

Όμως, παρά τη βελτίωση, το επίπεδο της Π.Ι.Ν. στους τομείς της «Έρευνας και Καινοτομίας» παραμένει σχετικά χαμηλό («Moderate Innovator» σύμφωνα με το Regional Innovation Scoreboard 2019), όπως και η προστιθέμενη αξία σε περιφερειακό επίπεδο.

Επισημαίνεται ο,τι κατά την ΠΠ 2014-2020, πραγματοποιήθηκε η πλέον ουσιαστική προσπάθεια σύζευξης τοπικής ζήτησης (ΜΜΕ) - προσφοράς (ΑΕΙ) στο πλαίσιο της RIS, με την ενθάρρυνση της έρευνας σε τομείς προτεραιότητας για την ΠΙΝ, ενώ η λειτουργία του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) δημιουργεί θετικές προοπτικές.

ΑΤ-2 Περιφερειακή οικονομία - Παραγωγικό Σύστημα

Η ΠΙΝ παράγει σχεδόν το 2% του εθνικού ΑΕΠ και αποτελεί τη 12^η περιφερειακή οικονομία στην Ελλάδα. Το επίπεδο ανάπτυξης του κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι σχετικά ικανοποιητικό σε σύγκριση με τον εθνικό μ.ό (93%), αλλά χαμηλό σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μ.ό. (62%). Τόσο το ΑΕΠ όσο και το κ.κ. ΑΕΠ μειώθηκαν κατά την τελευταία δεκαετία κατά 4,2% και 4,1% αντίστοιχα, παρουσιάζοντας μία από τις υψηλότερες πτώσεις στα επίπεδα ευημερίας (ΟΟΣΑ).

Κυρίαρχο χαρακτηριστικό της περιφερειακής οικονομίας αποτελεί η υψηλή συγκέντρωση δραστηριοτήτων στον τριτογενή τομέα (87,8% της Α.Π.Α., μερίδιο κατά 9 μονάδες υψηλότερο εκείνου της χώρας -2016), η φθίνουσα πορεία του δευτερογενή (8,0%) και η περιορισμένη συμμετοχή του πρωτογενή τομέα (4,1%).

Ο τομέας της επιχειρηματικότητας καταγράφει περί τις 38 χιλ.επιχειρήσεις με 3,5 δις€ κύκλο εργασιών (το 1,2% της χώρας) και 91,6 χιλ. απασχολούμενους (το 2,7% της χώρας). Ξεχωρίζουν οι κλάδοι του «τουρισμού» και του «εμπορίου» (2018).

Ειδικότερα:

Ο πρωτογενής τομέας διατηρεί τις διαρθρωτικές του αδυναμίες (πολυτεμαχισμός και το μικρό μέγεθος του κλήρου, δυσμενής ηλικιακή διάρθρωση κ.ά.), ενώ η νησιωτικότητα και η τουριστική επέκταση του ασκούν σημαντικές πιέσεις και περιορισμούς. Τα τελευταία χρόνια (2008-2016) η ανοδική εξέλιξη της ΑΠΑ συμβαδίζει με πτωτική πορεία του δείκτη των Ακαθάριστων Επενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου και της Απασχόλησης, ενώ καταγράφεται σειρά τοπικών προϊόντων με Ονομασία Προέλευσης.

Όσον αφορά στον δευτερογενή τομέα, η επιχειρηματική δραστηριότητα συγκεντρώνεται ιδιαίτερα στους κλάδους των «κατασκευών» και της «μεταποίησης», ενώ ο αριθμός των επιχειρήσεων που απασχολούν περισσότερα από 10 άτομα είναι μικρός. Σημειώνεται ότι οι Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου αυξάνονται σημαντικά μετά το 2012.

Ο τριτογενής τομέας κυριαρχείται από τουρισμό και εμπόριο.Τις τελευταίες δεκαετίες, ο τουρισμός αναδείχθηκε κυρίαρχη μορφή της τριτογενούς δραστηριότητας στην ΠΙΝ (~71,0% της ΑΠΑ-εκτίμηση 2018), που έχει κατακτήσει μια εξέχουσα θέση στην ελληνική τουριστική αγορά (με το 8,3% των επισκέψεων, το 10,2% των διανυκτερεύσεων, το 10,8% των εισπράξεων και το 28,1% των επιβατών κρουαζιέρας, ΤΤΕ-2019). Η δε απασχόληση στον τομέα σημειώνει ανοδική πορεία, φθάνοντας το 25,1% (2019). Παρόλα αυτά, ορισμένοι δείκτες τουριστικής ανάπτυξης της ΠΙΝ εμφανίζουν σχετική υστέρηση κυρίως έναντι άλλων νησιωτικών τουριστικών προορισμών, αλλά και σε σύγκριση με τους αντίστοιχους της χώρας.

Σε γενικές γραμμές, πρόκειται για ένα είδος τυποποιημένου τουρισμού (μαζικός τουρισμός), με έντονα τα στοιχεία της εποχικότητας, της εξωστρεφούς εξάρτησης και της χωρικής ανισότητας.

Σε ότι δε, αφορά την εμπορική δραστηριότητα, αυτή αντλεί την σημαντικότητά της από τους αυξημένους τζίρους και την απασχόληση. Οι περιορισμένες εξαγωγικές της επιδόσεις επικεντρώνονται στους κλάδους των «τροφίμων» (ιχθυηρά, έλαια κλπ) και των «χημικών & πλαστικών»

Τέλος, όσον αφορά την αγορά εργασίας, η αναλογία των απασχολούμενων με εξειδίκευση μειώνεται σταθερά σε όλη τη διάρκεια της κρίσης (39,9% το 2018), σημαντικά κάτω από το επίπεδο της χώρας, ενώ αντίθετα το ποσοστό των ανέργων

“υψηλής εξειδίκευσης” αυξάνεται διαρκώς και εντείνεται με την κρίση στο επίπεδο του 16,9% (2018)

Το παραγωγικό σύστημα της ΠΙΝ συνεχίζει να χαρακτηρίζεται από απουσία διατομεακών συνεργασιών, ανεπαρκή υποστήριξη του παραγωγικού δυναμικού σε θέματα καινοτομίας, ελλείψεις οργανωμένων επιχειρηματικών υποδομών και την αυξανόμενη προσφορά μη εξειδικευμένων θέσεων εργασίας.

Μετά από την εκτεταμένη οικονομική κρίση από το 2018 διαφαίνονται σημάδια ανάκαμψης. Όμως, η έξοδος από την οικονομική κρίση συνέπεσε χρονικά με την εμφάνιση της υγειονομικής φύσεως κρίσης (Covid-19), με συνέπειες που επηρέασαν δυσμενώς την οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα. Αλλά εάν στην οικονομική κρίση, ο τουρισμός λειτούργησε ως μοχλός αντίστασης στις αρνητικές εξελίξεις, στην κρίση ως συνέπεια της πανδημίας, ο τομέας των υπηρεσιών αποδεικνύεται ο πλέον ευάλωτος και ασταθής. Τα Ιόνια Νησιά, όπως και κάθε περιοχή που στηρίζεται μονομερώς στην τουριστική δραστηριότητα, υφίσταται σημαντικές κοινωνικο-οικονομικές συνέπειες (μεγάλη μείωση της τουριστικής ζήτησης και κατά συνέπεια του κύκλου εργασιών των τουριστικών κυρίως επιχειρήσεων, μείωση της διεθνούς επιβατικής κίνησης των αεροδρομίων, μηδενικός τουρισμός κρουαζιέρας, αύξηση εγγεγραμμένων ανέργων, κλπ, - Τμ. Τουρισμού Ι.Π., 2020).

Κατά την ΠΠ 2014-2020 στήριχθηκαν επιχειρήσεις της ΠΙΝ για την ενίσχυση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητάς τους με έμφαση στην τουριστική επιχειρηματικότητα και στην αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας.

ΑΤ-3 ΤΠΕ – Ψηφιακή Συνδεσιμότητα

Σε ότι αφορά την ψηφιακή εποχή, η ΠΙΝ ακολουθεί σε γενικές γραμμές τις τάσεις της χώρας, εικόνα που συνεχώς βελτιώνεται, τόσο για το δημόσιο όσο και για τον ιδιωτικό τομέα. Ωστόσο η απόσταση της χώρας από τα υπόλοιπα Κράτη - Μέλη της ΕΕ28 παραμένει σημαντική. Σύμφωνα με το δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας (DESI) για το 2020 η Ελλάδα κατατάσσεται 27η σε σύνολο 28 κρατών μελών.

Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ό,τι η υγειονομική κρίση (COVID-19) επέφερε πολύ έντονη πίεση στην ψηφιακή υποδομή και σε ψηφιακές υπηρεσίες σε όλα τα επίπεδα (δημόσιες υπηρεσίες, οικονομία, κοινωνία). Παράλληλα, όμως ανέδειξε την ανάγκη περαιτέρω χρήσης των ΤΠΕ και την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε διάφορους τομείς (πχ τηλεργασία, τηλεκπαίδευση, τηλειατρική, κλπ).

Ωστόσο στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020 οι πόροι του ΠΕΠ κατευθύνθηκαν σε αντικείμενα περισσότερο προσαρμοσμένα σε τοπικές ανάγκες & ιδιαιτερότητες, όπως η προβολή των τουριστικών, πολιτιστικών και φυσικών πόρων των νησιών.

ΑΤ-4 Ενεργειακή εξοικονόμηση & ΑΠΕ

Η ΠΙΝ καταναλώνει περίπου το 2% της εγχώριας ηλεκτρικής ενέργειας, με την «εμπορική» και «οικιακή» χρήση να καλύπτουν αθροιστικά το 84,4% της συνολικής κατανάλωσης. Μικρή είναι η αναλογία (5,0%) των νοικοκυριών που καταναλώνουν άλλες μορφές ενέργειας (ηλιακή, βιομάζα, φυσικό αέριο), ενώ το 55,9% των κατοικούμενων κατοικιών δεν έχουν ιδιαίτερη μόνωση.

Όσον δε αφορά στις ΑΠΕ, εκτός από το Αιολικό Πάρκο Κεφαλονιάς, λειτουργούν αρκετά φωτοβολταϊκά συστήματα (εγκατεστημένη ισχύς 27 MW). Επιπλέον, η

προωθούμενη έρευνα και η πιθανή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στον θαλάσσιο χώρο της ΠΙΝ, θέτει νέα δεδομένα.

Στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020 υλοποιήθηκαν δράσεις ενεργειακής εξοικονόμησης σε κατοικίες και δημόσιες υποδομές, οι οποίες ωστόσο καλύπτουν μικρό τμήμα των ενεργειακών αναγκών της ΠΙΝ.

ΑΤ-5 Κλιματική αλλαγή & Φυσικοί Κίνδυνοι

Η ΠΙΝ παρότι έχει ελάχιστο μερίδιο επίδρασης στην κλιματική αλλαγή, είναι ευάλωτη στις επιπτώσεις της, ιδίως στον παράκτιο και θαλάσσιο χώρο, με ιδιαίτερα σημαντικές απειλές αυτές των πυρκαγιών, των πλημμυρών και της διάβρωσης των ακτών. Πέραν αυτών, μεγάλη πρόκληση αποτελεί η πρόληψη και αντιμετώπιση λοιπών κινδύνων, όπως οι κίνδυνοι από τους σεισμούς (το Ιόνιο αποτελεί περιοχή υψηλής σεισμικότητας) και από μια ενδεχόμενη μόλυνση του θαλάσσιου περιβάλλοντος (πχ. από τη σχεδιαζόμενη εξορυκτική δραστηριότητα στο θαλάσσιο χώρο κ.λπ).

Παρόλα αυτά, υστερεί στην υλοποίηση μιας συνεκτικής πολιτικής για την αντιμετώπιση φυσικών & ανθρωπογενών καταστροφών και περιστασιακών κινδύνων.

Ως προς τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, σήμερα εξυπηρετείται από εθνικά δίκτυα και υποδομές, ενώ τα Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, τη Διαχείριση Κινδύνων Πλημμύρας και των Λεκανών Απορροής, διαμορφώνουν ένα ολοκληρωμένο και συμπταγές πλαίσιο.

Κατά την π.π. 2014-2020 ξεκίνησε μια ολιστική και συντονισμένη αντιμετώπιση της διαχείρισης κινδύνων (κλιματικής αλλαγής και φυσικών) στο χερσαίο χώρο, που περιλαμβάνει τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της διαχείρισης/απόκρισης, σε συνδυασμό με τον αναγκαίο ειδικό εξοπλισμό και αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία τα επόμενα χρόνια.

ΑΤ-6 Υδάτινοι Πόροι

Σε ότι αφορά τους υδάτινους πόρους, παρά το πλεονασματικό υδρολογικό ισοζύγιο των νησιών, η κατάσταση (ποιοτικής) υδροδότησης της ΠΙΝ είναι δυσχερής, και ιδιαίτερα προβληματική την θερινή-τουριστική περίοδο (Κέρκυρα κ.ά.). Τόσο τα υπόγεια, όσο και τα επιφανειακά ύδατα, δέχονται διάχυτες και σημειακές πιέσεις, που σε συνδυασμό με την υπεράντληση, δημιουργούν κινδύνους υποβάθμισής τους. Αξίζει δε να σημειωθεί ό,τι σε πολλές περιπτώσεις δεν έχουν αξιοποιηθεί οι δυνατότητες που δημιουργούνται από τις αυξημένες βροχοπτώσεις.

Στο πλαίσιο των ΠΠ έχουν προωθηθεί αρκετές παρεμβάσεις στις υποδομές υδροδότησης των νησιών, τη μείωση των διαρροών, καθώς και την περιβαλλοντική διαχείριση των υδάτινων πόρων.

ΑΤ-7 Διαχείριση Αποβλήτων - “κυκλική οικονομία”

Η παραγόμενη ποσότητα Στερών Αποβλήτων (ΑΣΑ) στην ΠΙΝ εκτιμάται σε 130-140 χιλ. τόνους/έτος, το 50% των οποίων «παράγεται» την Κέρκυρα. Σε ότι δε αφορά τη βιώσιμη διαχείρισή τους, αυτή παραμένει ζητούμενο (ιδιαίτερα σε Κέρκυρα, Ζάκυνθο κ.ά.).

Η διαχείριση των υγρών αποβλήτων συμβαδίζει με την Κοινοτική Οδηγία 91/271, ωστόσο παρατηρούνται προβλήματα συμπλήρωσης εγκαταστάσεων (σε τουριστικούς οικισμούς κ.ά.), αλλά και παλαιότητας υποδομών γενικότερα.

Στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020 και όσον αφορά στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, κυρίως μέσω του Τομεακού ΕΠ υλοποιούνται δράσεις προτεραιότητας που περιλαμβάνονται στον ΠΕΣΔΑ (διαλογή στην πηγή, πράσινα σημεία, μονάδες κομποστοποίησης και συμμείκτων, ΣΜΑ, ΧΥΤΑ κλπ).

ΑΤ-8 Βιοποικιλότητα & πράσινες υποδομές

Η ΠΙΝ χαρακτηρίζεται από συγκριτικά υψηλό απόθεμα περιβαλλοντικών πόρων, με πλούσια βιοποικιλότητα, διαθέτοντας 19 περιοχές «Natura» (με συνολική έκταση 189,8 χιλ.εκτ., το 74% της οποίας αφορά σε θαλάσσιες περιοχές), 51 μικρονησιωτικούς υγροτόπους, 11 καταφύγια άγριας ζωής, σημαντικούς γεωμορφολογικούς σχηματισμούς κλπ πόρους.

Οι αναγνωρισμένης βιοποικιλότητας περιοχές εκτείνονται σε μεγάλο βαθμό στον παράκτιο και θαλάσσιο χώρο, ωστόσο υφίστανται πιέσεις από την οικονομική δραστηριότητα.

Στο πλαίσιο των διαδοχικών ΠΠ προωθήθηκαν παρεμβάσεις βελτίωσης περιβαλλοντικών υποδομών και προστασίας των οικοσυστημάτων. Όμως, ακόμα δεν έχει επιτευχθεί μια ολιστική αντιμετώπιση της βιοποικιλότητας.

ΑΤ-9 Αστική Κινητικότητα

Σημαντικό τμήμα της κυκλοφορίας και της διακίνησης συντελείται μέσα από τα 4 αστικά κέντρα, τα οποία αποτελούν πύλες εισόδου-εξόδου της ΠΙΝ και ταυτόχρονα συγκεντρώνουν σε καθημερινή βάση το μεγαλύτερο τμήμα της εσωτερικής διακίνησης κάθε νησιού. Πρόκειται ουσιαστικά για πόλεις- λιμάνια, αναπτυγμένες στην παράκτια ζώνη των αντίστοιχων νησιών, που συνδυάζουν σε διαφορετική ένταση και κλίμακα, προβλήματα παραδοσιακής και σύγχρονης αστικής πολεοδόμησης και λειτουργίας, με το πρόβλημα της αστικής κυκλοφορίας να αναδεικνύεται ως ένα από τα πλέον σημαντικά θέματα.

Στις προηγούμενες ΠΠ υλοποιήθηκαν ορισμένα έργα βελτίωσης της αστικής κινητικότητας ιδίως των πεζών (πεζόδρομοι) στο πλαίσιο αστικών αναπλάσεων, χωρίς ωστόσο να καλυφθεί το σύνολο των σχετικών αναγκών.

ΑΤ-10 Υποδομές διασύνδεσης

Στον τομέα των μεταφορών καταγράφεται βελτιούμενη “εξωτερική διασύνδεση” των πυλών εισόδου-εξόδου με τα ΔΕΔ-Μ, αλλά παραμένει ένα σημαντικό έλλειμμα στην “εσωτερική” δια-συνδεσιμότητα μικρών και μεγάλων νησιών.

Σε ότι αφορά τις μεταφορικές υποδομές, αξιοσημείωτη είναι η λειτουργία 3 αεροδρομίων (Κέρκυρα, Κεφαλλονιά, Ζάκυνθος) και 89 μικρών και μεγάλων λιμανιών διαφόρων τύπων και χαρακτήρα (εξυπηρετούν διακίνηση επιβατών, τουριστική & αλιευτική δραστηριότητα), ενώ ένα αρχικό δίκτυο υδατοδρομίων είναι ήδη υπό ανάπτυξη (Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών, 2019).

Το δε βασικό οδικό δίκτυο της ΠΙΝ (5.233 Km) χαρακτηρίζεται από την μη ολοκλήρωσή κύριων αξόνων, από τις πόλεις προς απομονωμένες και τουριστικές περιοχές και έχει

περίπου τα ίδια χαρακτηριστικά - προβλήματα σε όλους τους νομούς. Αναφορικά με την οδική ασφάλεια, καταγράφεται τάση μείωσης (με αυξομειώσεις) των οδικών ατυχημάτων (μεσοσταθμικά -8,4% 2012-2019), ενώ η αναλογία σε σχέση με τη χώρα διαμορφώνεται στο 1,8% (2019, ΕΛΣΤΑΤ).

Το μεγαλύτερο μέρος των νησιών της ΠΙΝ καλύπτεται επαρκώς από ευρυζωνικές υπηρεσίες, αλλά οι τεχνολογικές εξελίξεις στον τομέα της ευρυζωνικότητας δημιουργούν συνεχώς νέες ανάγκες.

Σημαντικές είναι οι παρεμβάσεις που έχουν κατά καιρούς υλοποιηθεί για την αναβάθμιση των οδών, των αεροδρομίων και των λιμένων. Κατά την ΠΠ 2014-2020, χρηματοδοτήθηκαν λιμενικές υποδομές στα Μικρά Νησιά της ΠΙΝ, ενώ η υλοποίηση σημαντικών έργων διασύνδεσης με τα ΔΔΜ αναμένεται να ολοκληρωθεί την ΠΠ 2021-2027.

ΑΤ-11 Αγορά Εργασίας

Σε ότι αφορά την αγορά εργασίας, η συμμετοχή του «οικονομικά ενεργού πληθυσμού» της Π.Ι.Ν. (93,1 χιλ. άτομα-2018, ΕΛΣΤΑΤ) παραμένει έστω και οριακά υψηλότερη από εκείνη της χώρας. Το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 20-64 ετών ανέρχεται σε 64,5% (2018, Eurostat), επίδοση άνω του μ.ο σε επίπεδο χώρας αλλά χαμηλότερη σε επίπεδο Ε.Ε..

Η αγορά εργασίας στην ΠΙΝ που παρουσίασε ανθεκτικότητα στην οικονομική κρίση λόγω του τουρισμού, χαρακτηρίζεται από άνοδο του εκπαιδευτικού επιπέδου, έντονη στροφή στον τριτογενή τομέα, εποχικότητα και σημαντικό βαθμό αυτό-απασχόλησης, αλλά και θέσεις εργασίας χαμηλής εξειδίκευσης σε αντίθεση με τα επίπεδα δεξιοτήτων των ανέργων. Ειδικότερα, η ανεργία (15,9% το 2018, ΕΛΣΤΑΤ) είναι σταθερά χαμηλότερη από το μ.ό. της χώρας, με τάση αποκλιμάκωσης της μακροχρόνιας ανεργίας, αλλά και της ανεργίας των νέων (17,2% 2018, ΕΛΣΤΑΤ) και των γυναικών (19,9% το 2018, ΕΛΣΤΑΤ), ενώ ταυτόχρονα καταγράφεται αυξητική τάση ανέργων υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου (21,2% πτυχιούχοι ΑΕΙ, ΕΛΣΤΑ-2018) και «υψηλής εξειδίκευσης»(16,9%).

Σημειώνεται ωστόσο ότι εικόνα της αγοράς εργασίας στην Π.Ι.Ν. αναμένεται να επιδεινωθεί λόγω των συνεπειών της πανδημίας.

ΑΤ-12 Κοινωνική Ένταξη

Η ΠΙΝ αντιμετωπίζει σημαντικά κοινωνικά προβλήματα (ΟΟΣΑ 2020), καθώς σχεδόν το 8% του πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, το 54% των ανέργων είναι μακροχρόνια άνεργοι και το 19,5% των νέων στην ηλικιακή ομάδα 15-24 αποκλείονται από την εκπαίδευση ή την αγορά εργασίας (πιο ψηλά από εθνικό μ.ο). Σημειώνεται επίσης, ότι το 9,4% του πληθυσμού της ΠΙΝ αντιμετωπίζει σοβαρή αναπηρία και το 17,5% μέτριους περιορισμούς (Ε.Σ.Α.μεΑ., 2019). Στην ΠΙΝ καταγράφεται πληθυσμός Ρομά (περί τα 650 άτομα, Υπ.Εργασίας-2017), ενώ ο πληθυσμός των μεταναστών ανέρχεται περί τα 14,2χιλ. άτομα (Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής-2018).

Εντούτοις, το διαρκώς εκτεινόμενο δίκτυο των 25 κοινωνικών δομών (Κέντρα Κοινότητας, ΚΔΗΦ ΑμεΑ, Κέντρα Συμβουλευτικής γυναικών, ΚΗΦΗ κλπ.) και συναφών δράσεων (π.χ. Εναρμόνισης οικογεν-επαγγ.ζωής, εκπαιδευτική στήριξη

μαθητών ΑμεΑ, προγράμματα για την πρόσβαση σε υπηρεσίες Υγείας, κλπ), που στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε πόρους της π.π.2014-20, συνέβαλε ώστε η ΠΙΝ το 2018 να καταγράψει το χαμηλότερο ποσοστό ατόμων που κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στη χώρα (28%, ΟΟΣΑ 2020), παρότι μια σειρά από προβλήματα παραμένουν. Σημειώνεται, ό,τι οι δράσεις της ΠΠ 2014-2020 βασίζονται σε σημαντικό βαθμό στην Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (ΠΕΣΚΕ).

ΑΤ-13 Εκπαίδευση

Σε ότι αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού της ΠΙΝ, παρότι σημειώνεται βελτίωση ορισμένων βασικών εκπαιδευτικών δεικτών (σημαντική άνοδος των αποφοίτων λυκειακής (39,3%, 2018-ΕΛΣΤΑΤ) και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (17,6% 2018) και αντίστοιχη μείωση των αποφοίτων «υποχρεωτικής εκπαίδευσης», μεταξύ 2009 και 2018, βελτιωμένες επιδόσεις στην επαγγελματική κατάρτιση (4,0%, 2018) γενικά η ΠΙΝ συνεχίζει να υστερεί έναντι της χώρας (ενδεικτικά μόνο 20,1% του πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης – ΟΟΣΑ 2020).

Στην ΠΙΝ λειτουργούν 270 σχολεία α'θμιας εκπαίδευσης (με 16.618 μαθητές – 2017/2018, ΕΛΣΤΑΤ), 90 σχολεία β'θμιας εκπαίδευσης (με 13.223 μαθητές – 2017/2018) και το Ιόνιο Πανεπιστήμιο (με 5 Σχολές και 12 Τμήματα), καθώς και 4 δημόσια ΙΕΚ και 3 Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Στο πλαίσιο των διαδοχικών π.π. έχει ανανεωθεί και συμπληρωθεί σε ένα βαθμό η κτιριακή υποδομή και ο ειδικός εξοπλισμός των εκπαιδευτηρίων όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, ενώ (μέσω των τομεακών ΕΠ) έχουν στηριχθεί δράσεις για την ενίσχυση της διδασκαλίας, την προώθηση της δια βίου μάθησης, την αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών, κ.λπ.).

ΑΤ-14 Υγεία-πρόνοια

Παρότι η ΠΙΝ καταλαμβάνει βελτιωμένη θέση στην κλίμακα των ευρωπαϊκών Περιφερειών στο πεδίο της υγείας, εμφανίζει αδυναμίες, όπως καταδεικνύει η 11η θέση στη χώρα σε σχέση με τον αριθμό των νοσοκομειακών κλινών ανά κάτοικο, που σχετίζεται εν μέρει με το γεγονός ότι κατά την περίοδο της κρίσης παρουσίασε την υψηλότερη μείωση αυτού του δείκτη (ΟΟΣΑ 2020). Λειτουργούν 6 Νοσοκομεία, 8 Κέντρα Υγείας και 53 Περιφερειακά Ιατρεία που καλύπτουν την υγειονομική περίθαλψη των κατοίκων της.

Η δε προνοιακές υπηρεσίες παρέχονται από σχετικά περιορισμένο αριθμό (δημόσιων και ιδιωτικών) δομών (φροντίδας παιδιών, φιλοξενίας ατόμων τρίτης ηλικίας, στήριξης ΑμεΑ κλπ), με συνέπεια η γεωγραφική κάλυψη των αναγκών των νησιών να μην είναι ισομερής.

Έτσι, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της νησιωτικότητας και την αυξημένη εποχική ζήτηση υπηρεσιών υγείας, καταγράφονται ελλείψεις, τόσο σε υποδομές/εξοπλισμό, όσο και σε προσωπικό, ιδιαίτερα στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, αλλά και την πρόνοια.

Στο πλαίσιο των πρόσφατων ΠΠ υλοποιήθηκε και υλοποιείται ριζικός εκσυγχρονισμός βασικών νοσοκομειακών μονάδων (Κέρκυρας, Ζακύνθου, Λευκάδας).

ΑΤ-15 Αντιμετώπιση της νησιωτικότητας

Σε ότι αφορά τη χωρική διάσταση, η νησιωτικότητα προκαλεί άνιση ανάπτυξη, ανισότητες στη χωρική κατανομή των πόρων και των συνθηκών διαβίωσης και διαφοροποιημένα παραγωγικά πρότυπα στα νησιά, παράλληλα με τις έντονες εποχικές διακυμάνσεις στις ανθρώπινες δραστηριότητες. Η ΠΙΝ αναδεικνύεται ως η λιγότερο αστικοποιημένη Περιφέρεια (το ποσοστό αστικοποίησης είναι 36,5%, τιμή που είναι σχεδόν το μισό του εθνικού μ.ο - ΟΟΣΑ).

Το πλούσιο οικιστικό δίκτυο της ΠΙΝ κατανέμεται στο χώρο, σε 4 βασικές ομαδοποιήσεις περιοχών: αστικές περιοχές, ενδοχώρα, μικρά νησιά, παράκτιος χώρος. Στις οικιστικές αυτές ενότητες και στον περίγυρό τους συναντώνται στοιχεία από το κοινό ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα των νησιών (φρούρια, αρχαιολογικοί χώροι, εκκλησίες κ.ά.), ενώ η σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία (μουσική, εικαστικά, θέατρο, χορός, λαϊκή κληρονομιά κλπ.) είναι επίσης παρούσα.

Η τελευταία ενότητα, η παράκτια ζώνη (που εκτός από τις πόλεις-λιμάνια, φιλοξενεί σημαντικές τουριστικές υποδομές -μαρίνες, αγκυροβόλια- και προορισμούς), λειτουργεί ως επικαλυπτόμενος χώρος του χερσαίου και θαλάσσιου οικοσυστήματος, προσθέτοντας τη «θαλάσσια οπτική» με ποικιλία νέων δραστηριοτήτων και δυνητικά αξιοποιήσιμων πόρων (θαλάσσια ενέργεια, υδατοκαλλιέργεια, ενέργεια, βιοτεχνολογία, νέα είδη αλίευσης και πολιτισμού-αναψυχής κ.λπ), ευεργετικών οικοσυστημάτων (βιοποικιλότητα, επιρροή στο κλίμα και την ατμόσφαιρα), αλλά και κινδύνων (θαλάσσια σεισμικότητα κλπ)

Κατά την ΠΠ 2014-2020 επιχειρούνται στην ΠΙΝ στρατηγικές ΟΧΕ με εστίαση κυρίως σε προτεραιότητες της στρατηγικής RIS3.

3.1.3.2 Κύρις αναπτυξιακές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής της Περιφέρειας Ιονίων

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε, οι κυριότερες **ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ /ανάγκες** που καταγράφονται για την Π.Ι.Ν. (πέραν της «δημογραφικής» που αφορά το σύνολο της χώρας) αφορούν τα εξής:

❖ ΠΡΟΚΛΗΣΗ-1 **ΙΣΧΥΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ**

Το υφιστάμενο παραγωγικό πρότυπο που εδραιώθηκε τις τελευταίες δεκαετίες, στην ΠΙΝ αντιμετωπίζει επιμέρους προκλήσεις για:

Πρόκληση 1.1. ανάγκη για **Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του περιφερειακού παραγωγικού ιστού & προτύπου**

Προκύπτει από:

- τη σχετικά χαμηλή, ανταγωνιστικότητά της ΠΙΝ (RCI-2019) που ερμηνεύεται από σειρά παραγόντων, όπως ο σχεδόν μονομερής προσανατολισμός στον τριτογενή τομέα (με τη μη ικανοποιητική ανταγωνιστικότητα του τουριστικού προτύπου), σε συνδυασμό με
- -την απουσία ισχυρών δια-τομεακών συνδέσεων και δικτυώσεων,
- -τη συνεχιζόμενη υστέρηση σε καινοτομίες και (ψηφιακές κ.ά.) τεχνολογίες και
- -τη σταθερά «μειούμενη εξειδίκευση» των απασχολούμενων.

Μέτρα Πολιτικής

- ενθάρρυνση της δημιουργίας προστιθέμενης αξίας (επιχειρηματικότητα) με βάση κυρίως τις τομεακές παραγωγικές προτεραιότητες της RIS,
- δημιουργία και ενσωμάτωση στο κοινωνικο-οικονομικό σύστημα της γνώσης, της καινοτομίας & των τεχνολογικών (και ψηφιακών) εξελίξεων,
- ενίσχυση «ενδο» & «δια-τομεακών» συνεργασιών, καθώς και συστημάτων-δομών στήριξης της (νεοφυούς ιδίως) επιχειρηματικότητας,
- δημιουργία συνθηκών νέας, βιώσιμης απασχόλησης, μέσω της παραγωγικής εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού και στρατηγικών για την επιτόπου συγκράτηση των νέων και των ταλέντων (ΟΟΣΑ).

- ▶ με Στρατηγικό ΣΤΟΧΟ τον **Εμπλουτισμό του παραγωγικού συστήματος & προτύπου στην κατεύθυνση της «έξυπνης εξειδίκευσης» (ΣΣ1)**

Πρόκληση 1.2. ανάγκη για **Ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής του παραγωγικού συστήματος**

Προκύπτει από:

- τη συχνότητα των απρόβλεπτων καταστάσεων με εκτεταμένες αρνητικές συνέπειες στην οικονομία (που κατά περίπτωση ενισχύονται από τη «μονόπλευρα» εξωστρεφή τουριστική εξειδίκευση),
- τη σχετική υστέρηση σε ψηφιακές λειτουργίες και δεξιότητες (μειώνει τους βαθμούς ευελιξίας και προσαρμογής),
- την τάση για θέσεις απασχόλησης χαμηλής εξειδίκευσης (λειτουργεί αμφίσημα).

Μέτρα Πολιτικής

- ταχύτερη ενσωμάτωση «οριζόντιων» στοιχείων της ψηφιακής οικονομίας στην παραγωγική δραστηριότητα (π.χ. ηλεκτρονικές πωλήσεις κλπ),
- ενίσχυση των ψηφιακών προσόντων του οικονομικά ενεργού πληθυσμού
- διατήρηση της απασχόλησης & της επιχειρηματικής δραστηριότητας με μοχλό την τόνωση των ικανοτήτων (επαγγελματικών προσόντων και δεξιοτήτων)
- δημιουργία ευέλικτων συνθηκών χρηματο-οικονομικής ενίσχυσης.

- ▶ με Στρατηγικό ΣΤΟΧΟ τη **Διαμόρφωση συνθηκών Ανθεκτικότητας του παραγωγικού συστήματος (ΣΣ2)**

❖ ΠΡΟΚΛΗΣΗ-2 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΙΔΙΟΜΟΡΦΙΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η «νησιωτικότητα» διαγράφει ένα ιδιόμορφο πλαίσιο παραγόντων «χωροκοινωνικής» τρωτότητας των νησιών (σχετική απομόνωση και στενότητα πόρων, πλούσιο-εύθραυστο περιβάλλον κ.ά.), που λειτουργούν ως πλεονεκτήματα και περιορισμοί.

Πρόκληση 2.1. ανάγκη για **Βελτιστοποίηση της διαβίωσης υπό τους περιορισμούς της νησιωτικότητας**

Προκύπτει από το γεγονός ότι:

- παρά τη βελτιούμενη «εξωτερική» διασύνδεση, παραμένει προβληματική ιδιαίτερα η «εσωτερική» προσπελασιμότητα
- οι εξελίξεις στις τεχνολογίες δημιουργούν νέες ευκαιρίες και δυνατότητες ψηφιακής και «πράσινης» διασυνδεσιμότητας

Μέτρα Πολιτικής

- ταχύτερη (θαλάσσιας και χερσαίας) διασύνδεση με τους γεινιάζοντες κόμβους του ΔΕΔ- Μ και της ασφαλούς ενδοπεριφερειακής κυκλοφορίας ιδιαίτερα στο εσωτερικό των νησιών (στοχευμένη συμπλήρωση κρίσιμων οδικών υποδομών)
- διασφάλιση γενικευμένης πρόσβασης σε αναβαθμισμένες ψηφιακές υπηρεσίες (ενίσχυση ψηφιακών υποδομών, δίκτυα υψηλών ταχυτήτων, ηλεκτρονική διακυβέρνηση κλπ),
- αναβάθμιση της αστικής κινητικότητας, με την προώθηση ολοκληρωμένων «έξυπνων», «πράσινων» και «περιεκτικών» (inclusive) παρεμβάσεων στο πλαίσιο Σχεδίων Βελτίωσης Αστικής Κινητικότητας.

- ▶ με Στρατηγικό ΣΤΟΧΟ τη **Διασφάλιση βασικών προϋποθέσεων διαβίωσης κατοίκων & επισκεπτών (ΣΣ3)**

Πρόσκληση 2.2. ανάγκη για **Διαχείριση της «τρωτότητας³» του νησιωτικού «οικοσυστήματος»**

Με δεδομένο ότι:

- η φυσική ποικιλομορφία, δέχεται τις τελευταίες δεκαετίες ισχυρές πιέσεις από το αναπτυξιακό πρότυπο, που χρήζουν περαιτέρω αντιμετώπισης
- οι περιορισμοί σε ενεργειακούς και ποιοτικούς υδάτινους πόρους είναι διαπιστωμένοι και ιδιαίτερα εμφανείς εποχιακά, με την αυξανόμενη λόγω τουρισμού, ζήτηση
- -οι εκκρεμότητες στα ζητήματα της διαχείρισης των αποβλήτων, που καθιστούν επιτακτική την υλοποίηση βιώσιμων και αποδεκτών λύσεων
- η εντεινόμενη κλιματική αλλαγή, η θέση και η γεωμορφολογία των νησιών τα καθιστούν ευάλωτα σε φυσικούς & ανθρωπογενείς κινδύνους με δυσμενείς επιπτώσεις

³ Υπό την ευρεία έννοια της ευαισθησίας έναντι των πιέσεων και της προσαρμοστικότητας ενός τόπου

Μέτρα Πολιτικής

- βιώσιμη αξιοποίηση (προστασία, διατήρηση και ανάδειξη) του χερσαίου και θαλάσσιου φυσικού-περιβαλλοντικού πλούτου (είδη, οικοσυστήματα & τοπία),
 - περιορισμός των ανθρωπογενών πιέσεων στο περιβάλλον με την αειφόρο αντιμετώπιση του προβλήματος διαχείρισης των υγρών και ιδιαίτερα των στερεών αποβλήτων, στην κατεύθυνση της ανακύκλωσης και της επανάχρησης («κυκλική οικονομία»),
 - αντιμετώπιση των περιορισμών που θέτει η νησιωτικότητα σε πόρους, με την ορθολογική διαχείριση & εξοικονόμηση των υδατικών πόρων και την ενεργειακή εξοικονόμηση και την αναζήτηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας («πράσινη οικονομία, δημ. υποδομές & κατοικία»),
 - μετριασμός των συνεπειών από φαινόμενα και κινδύνους συνδεόμενων (και) με την κλιματική αλλαγή, μέσω της ολοκλήρωσης ενός πλαισίου προληπτικών και διαχειριστικών μέτρων με έμφαση στο θαλάσσιο και παράκτιο χώρο & έργων μικρής κλίμακας
 - προώθηση των απαιτούμενων χωρικών ρυθμίσεων (χωρικός σχεδιασμός) για τη διευθέτηση «συγκρούσεων» και πιέσεων ιδιαίτερα στο παράκτιο περιβάλλον.
- ▶ με Στρατηγικό ΣΤΟΧΟ τη **Βιώσιμη αντιμετώπιση φυσικών & ανθρωπογενών πιέσεων στο νησιωτικό οικοσύστημα (ΣΣ4)**

❖ ΠΡΟΚΛΗΣΗ-3 ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Στα παραπάνω, μάλλον διαρθρωτικού χαρακτήρα, προβλήματα, προστίθενται τα τελευταία χρόνια οι προκλήσεις των αλληλο-διαδεχόμενων κρίσεων, που θέτουν ζητήματα ικανοποιητικής ανταπόκρισης και προσαρμογής σε νέες και ενίοτε απρόβλεπτες καταστάσεις για το σύνολο του πληθυσμού και τις ευάλωτες ομάδες, ιδιαίτερα.

Πρόκληση 3.1. ανάγκη για Αποκλιμάκωση των διαρθρωτικού τύπου προβλημάτων και αδυναμιών στην αγορά εργασίας

Με δεδομένο ότι:

- η ανεργία, που παρότι αποκλιμακώνεται σταθερά μετά την κορύφωση του 2014, διατηρεί έντονα χαρακτηριστικά υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου και εξειδίκευσης, ενώ αυξάνεται εκ νέου (βραχυπρόθεσμα), ως συνέπεια της νέας, εξελισσόμενης διεθνούς υγειονομικής κρίσης.

Μέτρα Πολιτικής

- αξιοποίηση του υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου και της εξειδίκευσης μεγάλου τμήματος των ανέργων με τη διευκόλυνση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης & αυτό-απασχόλησης κυρίως στο πλαίσιο της «έξυπνης εξειδίκευσης» και την ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας
 - ενίσχυση δεξιοτήτων λοιπών ανέργων, καλύτερη αντιστοίχιση προσφερόμενων & ζητούμενων δεξιοτήτων
- ▶ με Στρατηγικό ΣΤΟΧΟ την **Αξιοποίηση του πλεονάσματος δεξιοτήτων για αναβάθμιση της Αγοράς Εργασίας (ΣΣ5)**

Πρόκληση 3.2. ανάγκη για **Εξασφάλιση βιωσιμότητας και ανταπόκρισης των κοινωνικών συστημάτων**

Προκύπτει από τις επιμέρους ανάγκες:

- -διασφάλισης της μελλοντικής λειτουργίας ενός στοχευμένου περιφερειακού δικτύου κοινωνικών δομών που έχει συμβάλει σημαντικά στη μείωση των επιπτώσεων της φτώχειας και των κρίσεων.
- -εξασφάλισης της συνολική ανθεκτικότητας των συστημάτων και υποδομών υγείας και πρόνοιας, που σηματοδοτεί νέες προκλήσεις σε θέματα οργάνωσης, εξοπλισμού, στελέχωσης.
- στον τομέα της εκπαίδευσης (οργάνωση συστημάτων εξ αποστάσεως κ.ά.), που προστίθενται στις χρόνιες ελλείψεις υποδομών και εξοπλισμού (σε όλες τις βαθμίδες, με έμφαση στην προσχολική και τη γ'θμια), και στην υστέρηση έναντι του εκπαιδευτικού επιπέδου της χώρας,
- -για τη βιώσιμη θωράκιση των κοινωνικών (υπο)συστημάτων της ΠΙΝ, γενικότερα.

Μέτρα Πολιτικής

- διευκόλυνση της πρόσβασης στη γνώση με την αντιμετώπιση σημαντικών ζητημάτων όπως, της δια βίου μάθησης, της συνεχιζόμενης κάλυψης επειγουσών αναγκών στέγασης & εξοπλισμού σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (προσχολική, γ'θμια εκπαίδευση, σύγχρονα ψηφιακά συστήματα κλπ),
 - περαιτέρω θωράκιση (με στελεχειακό δυναμικό και υποδομές και οργανωτικές προσαρμογές) των συστημάτων υγείας και κοινωνικής προστασίας, για την αδιάλειπτη παροχή ποιοτικών κοινωνικών υπηρεσιών (α'θμια φροντίδα υγείας, πρόνοιας, ψυχική υγεία, εξαρτήσεις κλπ) και την αποτελεσματική ανταπόκριση σε καταστάσεις αυξημένης πίεσης (β'θμια φροντίδα υγείας, κινητές μονάδες, εξ αποστάσεως φροντίδα κλπ)
 - διατήρηση και επέκταση της κοινωνικής ένταξης και παροχής στήριξης ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, που πλήττονται ιδιαίτερα από τη φτώχεια και τον αποκλεισμό (ένταξη στην αγορά εργασίας, εναρμόνιση, υπηρεσίες κοινωνικών δομών, δράσεις κατά της φτώχειας και των διακρίσεων, υπηρεσίες κατ' οίκον, απόκτηση βασικών ψηφιακών γνώσεων για αυτοεξυπηρέτηση κλπ).
- ▶ Με Στρατηγικό ΣΤΟΧΟ τη **Δημιουργία συνθηκών κοινωνικής Ανθεκτικότητας**, με γνώμονα την παροχή «ίσων ευκαιριών»(ΣΣ6)

Για την προώθηση των παραπάνω εκτός του Π.Π. Ι.Ν. αξιοποιείται:

- Το αντίστοιχο Τομεακό Πρόγραμμα: πρόωρη εγκατάλειψη, προγράμματα σπουδών, ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση, δια Βίου Μάθηση, γενικά μέτρα στήριξης της εκπαίδευσης εξαιρουμένων των υποδομών
- Το ΕΣΑΑ: Αριστεία σε ΑΕΙ, ψηφιακός μετασχηματισμός εκπαίδευσης, αναβάθμιση Επαγγελματικής εκπαίδευσης, στοχευμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας & κατ'οίκον νοσηλείας, εκσυγχρονισμός Νοσοκομείων, παιδική προστασία, ΚΕ ΑμεΑ & Ευάλωτων Ομάδων

❖ ΠΡΟΚΛΗΣΗ-4 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ & ΤΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ιδιαίτερες προκλήσεις αποτελούν:

- -η διασπορά και ποικιλία πόρων (πολιτιστικών, φυσικών) και υποδομών (τουριστικών κ.ά.) που συμβάλει στη διαφοροποίηση των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων

- -ο πλούσιος οικιστικός ιστός που συμπληρώνεται από το διάσπαρτο απόθεμα στοιχείων της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και σύγχρονης δημιουργίας των νησιωτών
- ο θαλάσσιος χώρος-πόρος και η πρόκληση της συνεκτικής λειτουργίας του με τον παράκτιο χερσαίο χώρο.
- -η επανερχόμενη από την ιστορία, περιφερειακή συνύπαρξη στο πλαίσιο της «Μακρο-περιφέρειας» Αδριατικής-Ιονίου, που προκαλεί για καινοτομίες και συνεργασία, για καλύτερη αντιμετώπιση κοινών αναγκών και προκλήσεων

Μέτρα Πολιτικής

- Οι παραπάνω Προκλήσεις επιχειρείται να αντιμετωπιστούν με μέτρα πολιτικής κυρίως **ολοκληρωμένου χαρακτήρα**, με κοινή συνισταμένη την αξιοποίηση τουριστικού, πολιτιστικού και φυσικού κεφαλαίου:
 - που εστιάζουν στην ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη με την αξιοποίηση των τοπικών πλεονεκτημάτων με βάση το ειδικότερο προφίλ κάθε αστικής οντότητας («έξυπνες», «όμορφες», «βιώσιμες» και «ανθεκτικές» πόλεις),
 - που επενδύουν στη συνδυασμένη αξιοποίηση χερσαίου και θαλάσσιου χώρου, στην κατεύθυνση της δημιουργίας ενός «έξυπνου», «ανθεκτικού» («τρωτότητα»), «λειτουργικού» («διασύνδεση»), «βιώσιμου» («χρήσεις») και «εξωστρεφούς» (AIR) θαλάσσιου, παράκτιου και μικρο-νησιωτικού χώρου της ΠΙΝ
 - που επιδιώκουν την αναζωογόνηση της οικιστικής ιεραρχίας- ιστού της ενδοχώρας, με βάση το ειδικότερο προφίλ κάθε χωρικής ενότητας («έξυπνες», «όμορφες», «βιώσιμες» και «ανθεκτικές» κοινότητες)

Σημειώνεται ότι αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων, κληρονομιάς και σύγχρονου πολιτισμού (λόγω της μεγάλης διασποράς τους στο χώρο) μπορεί να αντιμετωπιστεί σε ένα βαθμό και εκτός των ολοκληρωμένων προσεγγίσεων (Σ.Π. 4)

- ▶ Με Στρατηγικό ΣΤΟΧΟ την **Προώθηση ολοκληρωμένων χωρικών πολιτικών ενδογενούς ανάπτυξης**, μέσω τοπικών στρατηγικών(ΣΣ7):

3.1.3.3 Η Στρατηγική Στόχευση της ΠΙΝ για την περίοδο 2021-2027

Για την στρατηγική στόχευση της ΠΙΝ την περίοδο 2021-2027 αξιοποιούνται τόσο οι κατευθύνσεις και τα κείμενα/πλαίσια της πολιτικής συνοχής της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των συστάσεων του Συμβουλίου), καθώς και όλες οι εθνικές αναπτυξιακές πολιτικές και εργαλεία (Σχέδιο Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας, Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τομεακά ΕΠ, κλπ). Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι η ΠΙΝ συμμετέχει στην Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου – EUSAIR.

Με βάση τα παραπάνω, ορίζεται το **αναπτυξιακό όραμα** της ΠΙΝ, που είναι να καταστούν τα «**Ιόνια Νησιά: Ελκυστικός Προορισμός, Βιώσιμος Τόπος, Ανθεκτική Περιφέρεια**».

Για την προσέγγισή του, ορίζονται σχετικοί **Στρατηγικοί Στόχοι (ΣΣ)**, μέσω των οποίων επιδιώκεται μια προσέγγιση στις Προκλήσεις που ήδη αναφέρθηκαν και εστιάζουν στα ακόλουθα:

❖ **Πρόκληση-1 (διασύνδεση με Σ.Π. 1)**

- ΣΣ1. Εμπλουτισμός του παραγωγικού συστήματος & προτύπου στην κατεύθυνση της «έξυπνης εξειδίκευσης».

- ΣΣ2. Διαμόρφωση συνθηκών Ανθεκτικότητας του παραγωγικού συστήματος.
- ❖ **Πρόκληση-2 (Σ.Π. 2 & 3)**
 - ΣΣ3. Διασφάλιση βασικών προϋποθέσεων διαβίωσης κατοίκων & επισκεπτών.
 - ΣΣ4. Βιώσιμη αντιμετώπιση φυσικών & ανθρωπογενών πιέσεων στο νησιωτικό οικοσύστημα.
- ❖ **Πρόκληση-3 (Σ.Π. 4)**
 - ΣΣ5. Αξιοποίηση του πλεονάσματος δεξιοτήτων για αναβάθμιση της Αγοράς Εργασίας.
 - ΣΣ6. Δημιουργία συνθηκών κοινωνικής Ανθεκτικότητας.
- ❖ **Πρόκληση-4 (Σ.Π. 5 & Σ.Π. 4 για δράσεις πολιτισμού)**
 - ΣΣ7. Προώθηση ολοκληρωμένων χωρικών πολιτικών ενδογενούς ανάπτυξης.

Η προσέγγιση της παραπάνω στοχοθεσίας προϋποθέτει τη συνδυασμένη αξιοποίηση δυνατοτήτων και πόρων που προσφέρουν τόσο η περιφερειακή όσο και οι τομειακές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένου του Ε.Σ.Α.Α.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προσδιορίζονται οι θεματικές και χωρικές προτεραιότητες που εξειδικεύουν άμεσα τη στρατηγική του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 και προτείνονται οι παρακάτω ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ μέσω των οποίων σχεδιάζεται το ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3Π-1: Άξονες Προτεραιότητας ΠΕΠ ΙΝ 2021-2027

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού
2	Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης
6	Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+
7	Τεχνική Βοήθεια του ΕΤΠΑ

3.2 Διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν στο Πρόγραμμα

Οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν στο πρόγραμμα συνοπτικά καταγράφονται ως ακολούθως:

Για τον σκοπό της μελέτης θα διερευνηθούν στην παρούσα φάση οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, ώστε να καθοριστούν και οι βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για το Πρόγραμμα. Επίσης διερευνάται και η σχέση του Προγράμματος με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα.

Γενικά οι θεματικές στρατηγικές για το περιβάλλον υλοποιούνται μέσω της εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών, Στρατηγικών και Ανακοινώσεων που εκδίδονται από την ΕΕ και ενσωματώνονται στην ελληνική νομοθεσία. Επίσης, σε αρκετές περιπτώσεις, επιμέρους πολιτικές για το περιβάλλον αποτυπώνονται σε εθνικό επίπεδο με την ανάπτυξη σχετικών Εθνικών Σχεδίων Δράσης.

Οι σημαντικότεροι γενικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν άμεσα ή έμμεσα το συγκεκριμένο Πρόγραμμα ανά περιβαλλοντικό τομέα παρουσιάζονται στα επόμενα κεφάλαια.

3.2.1 Γενικοί Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

❖ Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Το Θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030, το οποίο ενέκρινε η διεθνής κοινότητα τον Σεπτέμβριο του 2015, αντιπροσωπεύει ένα νέο φιλόδοξο σχέδιο στρατηγικής για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων τάσεων και προκλήσεων. Στον πυρήνα του Θεματολογίου με ορίζοντα το 2030 βρίσκονται οι 17 Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΣΒΑ) και οι συναφείς στόχοι, οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030. Μαζί με τις άλλες διεθνείς διασκέψεις και συνόδους κορυφής που πραγματοποιήθηκαν το 2015 στην Αντίς Αμπέμπα και στο Παρίσι, η διεθνής κοινότητα διαθέτει πλέον ένα νέο πλαίσιο εντός του οποίου μπορούν να συνεργάζονται όλες οι χώρες για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων.

Οι στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες και η ΕΕ έχει δεσμευτεί να πρωτοστατήσει στην υλοποίησή τους. Ειδικότερα τα κύρια στοιχεία της νέας στρατηγικής προσέγγισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι τα εξής:

- Η απάντηση της ΕΕ στην υλοποίηση του Θεματολογίου με ορίζοντα το 2030 θα περιλαμβάνει δύο άξονες εργασίας: ο πρώτος είναι η ενσωμάτωση των στόχων για τη βιώσιμη ανάπτυξη στο ευρωπαϊκό πολιτικό πλαίσιο και στις τρέχουσες προτεραιότητες της Επιτροπής· και ο δεύτερος είναι η έναρξη του προβληματισμού για την περαιτέρω ανάπτυξη του πιο μακροπρόθεσμου οράματος για τον στόχο των τομεακών πολιτικών μετά το 2020.
- Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει τα μέσα που διαθέτει, συμπεριλαμβανομένων των μέσων για τη βελτίωση της νομοθεσίας, ώστε να διασφαλίσει ότι οι υφιστάμενες και οι νέες πολιτικές θα λαμβάνουν υπόψη τους τρεις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης: τον κοινωνικό, τον περιβαλλοντικό και τον οικονομικό.
- Για να δημιουργηθεί ένας δυναμικός χώρος που θα συνενώνει τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η Επιτροπή θα θέσει σε λειτουργία μια πολυσυμμετοχική πλατφόρμα που θα εξυπηρετεί την παρακολούθηση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την υλοποίηση των ΣΒΑ σε όλους τους τομείς.
- Η Επιτροπή θα υποβάλει εκθέσεις για την πρόοδο της ΕΕ όσον αφορά την υλοποίηση του Θεματολογίου με ορίζοντα το 2030 και θα ξεκινήσει τις εργασίες για την περαιτέρω ανάπτυξη του οράματος με προοπτική πέραν του 2020.

Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (2016-2030) είναι οι παρακάτω:

- Στόχος 1: Μηδενική Φτώχεια
- Στόχος 2: Μηδενική Πείνα

- Στόχος 3: Καλή Υγεία και Ευημερία
- Στόχος 4: Ποιοτική Εκπαίδευση
- Στόχος 5: Ισότητα των Φύλων
- Στόχος 6: Καθαρό Νερό και Αποχέτευση
- Στόχος 7: Φτηνή και Καθαρή Ενέργεια
- Στόχος 8: Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη
- Στόχος 9: Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές
- Στόχος 10: Λιγότερες Ανισότητες
- Στόχος 11: Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες
- Στόχος 12: Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή
- Στόχος 13: Δράση για το Κλίμα
- Στόχος 14: Ζωή στο Νερό
- Στόχος 15: Ζωή στη Στεριά
- Στόχος 16: Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί
- Στόχος 17: Συνεργασία για τους Στόχους.

Οι προτεινόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων στο ΠΕΠ αναμένεται να δράσουν θετικά ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη για τον λόγο ότι ενσωματώνουν τη διάσταση μιας αναπτυξιακής προσέγγισης που αναμένεται να εφαρμοστεί με μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη των πόρων, ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα και η ανάπτυξη των μελλοντικών γενεών, περιλαμβάνοντας οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές οι οποίες αλληλοενισχύονται.

❖ **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία**

Η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος αποτελούν απειλή για την ύπαρξη της Ευρώπης και του κόσμου. Για να αντιμετωπίσει αυτή την πρόκληση, η Ευρώπη προετοιμάζει μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που θα μετατρέψει την Ένωση σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία, με μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050, όπου η οικονομική ανάπτυξη θα είναι αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και όπου κανένας άνθρωπος και κανένας τόπος δεν θα μένει στο περιθώριο.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία παρέχει έναν οδικό χάρτη δράσεων για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων με τη μετάβαση σε μια καθαρή, κυκλική οικονομία και την ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής, την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και τη μείωση της ρύπανσης. Περιγράφει αδρομερώς τις απαιτούμενες επενδύσεις και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εξασφαλιστεί ότι η μετάβαση θα είναι δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία καλύπτει όλους τους τομείς της οικονομίας, ιδίως τις μεταφορές, την ενέργεια, τη γεωργία, τα κτίρια και βιομηχανίες.

Η ανακοίνωση για την Πράσινη Συμφωνία καθορίζει την πορεία της δράσης κατά το επόμενο διάστημα για τους παρακάτω τομείς:

- Κλιματικοί Στόχοι
- Καθαρή, προσιτή και ασφαλής ενέργεια
- Βιομηχανική στρατηγική για μια καθαρή και κυκλική οικονομία
- Βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα
- Προς μία Πράσινη Κοινή Αγροτική Πολιτική/ Στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο»

- Διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας
- Προς ένα περιβάλλον μηδενικής ρύπανσης χωρίς τοξικές ουσίες
- Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ
- Η ΕΕ ως παγκόσμιος ηγέτης.
- Για τους παραπάνω τομείς έχουν τεθεί χρονοδιαγράμματα για την εφαρμογή των επιμέρους στόχων και δεσμεύσεων.

3.2.2 Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα – Πανίδα

Η ΕΕ διαθέτει νομικό και θεσμικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας. Θεμελιώδεις είναι οι Οδηγίες για τη συγκρότηση του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000:

- Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (L 206/ 22.7.1992) «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»
- Οδηγία 2009/147/ΕΚ (πρώην 79/409/ΕΟΚ L 103/25.4.1979) «περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών».

Η ισχύουσα στρατηγική για τη βιοποικιλότητα περιλαμβάνει έξι ειδικούς στόχους, οι οποίοι εξυπηρετούν τον πρωταρχικό στόχο για το 2020 που αφορά την: «ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ μέχρι το 2020 και αποκατάστασή τους στο βαθμό του εφικτού, με παράλληλη ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως».

Οι στόχοι της στρατηγικής αποσκοπούν στην προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, στην ενίσχυση της θετικής συμβολής στη γεωργία και τη δασοκομία με σκοπό τη μείωση της πίεσης προς τη βιοποικιλότητα καθώς και την αύξηση της συμβολής της ΕΕ στην παγκόσμια βιοποικιλότητα.

Η έγκριση της εθνικής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα για τα έτη 2014 - 2029 και του πενταετούς Σχεδίου Δράσης πραγματοποιήθηκε με την ΥΑ 40332/8-9-2014 (ΦΕΚ 2383 Β'). Η Στρατηγική απαρτίζεται από 13 Γενικούς Στόχους, οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε Ειδικούς Στόχους και εξειδικεύεται με το πρώτο πρόγραμμα Δράσης πενταετούς διάρκειας. Οι 13 Γενικοί Στόχοι (ΓΣ) είναι οι ακόλουθοι:

- ΓΣ 1: Αύξηση της διαθέσιμης γνώσης για την εκτίμηση της κατάστασης της βιοποικιλότητας
- ΓΣ 2: Διατήρηση του εθνικού φυσικού κεφαλαίου και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων
- ΓΣ 3: Οργάνωση και λειτουργία εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών και ενίσχυση των ωφελειών από τη διαχείρισή τους
- ΓΣ 4: Διατήρηση των γενετικών πόρων της Ελλάδας – ρυθμίσεις πρόσβασης στους γενετικούς πόρους – δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των ωφελειών που θα προκύψουν από τη χρήση τους
- ΓΣ 5: Ενίσχυση της συνέργειας των κύριων τομεακών πολιτικών με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας – θέσπιση κινήτρων
- ΓΣ 6: Διατήρηση της ποικιλότητας του τοπίου
- ΓΣ 7: Πρόληψη και μείωση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα λόγω της κλιματικής αλλαγής

- ΓΣ 8: Προστασία της βιοποικιλότητας από τα χωροκατακτητικά ξενικά είδη (invasive alien species)
- ΓΣ 9: Ενίσχυση της διεθνούς και διακρατικής συνεργασίας για την προστασία της βιοποικιλότητας
- ΓΣ 10: Αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης σε σχέση με την προστασία της βιοποικιλότητας
- ΓΣ 11: Ενσωμάτωση της διατήρησης της βιοποικιλότητας στο αξιακό σύστημα της κοινωνίας
- ΓΣ 12: Συμμετοχή της κοινωνίας στη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- ΓΣ 13: Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και προβολή της αξίας της ελληνικής βιοποικιλότητας.

Το εθνικό θεσμικό πλαίσιο σε σχέση με την προστασία και διαχείριση της φύσης και της βιοποικιλότητας αφορά κυρίως στις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (ΚΥΑ) με τις οποίες έγινε η εναρμόνιση των Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ.

Ο ν. 3937/2011 για τη «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας» στοχεύει στην επικαιροποίηση των κατευθύνσεων και του θεσμικού πλαισίου του ν. 1650/1986 (όπως ισχύει) για την προστασία του περιβάλλοντος. Η σημαντικότερη χωρική διάσταση του νόμου είναι η «θεσμική κατοχύρωση» των περιοχών Natura 2000, με την παρουσίαση του εθνικού καταλόγου περιοχών που έχουν ενταχθεί στο Κοινοτικό δίκτυο και τον καθορισμό ελάχιστων ρυθμίσεων για την προστασία και διαχείρισή τους. Ο εθνικός κατάλογος περιοχών του Δικτύου Natura 2000 αναθεωρήθηκε σύμφωνα με την ΚΥΑ 50743/11-12- 2017 (ΦΕΚ 4432 Β΄/ 2017). Σύμφωνα με τον ν. 4685/2020 (ΦΕΚ 92 Α΄) συστήνονται είκοσι τέσσερις (24) Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) που καλύπτουν το σύνολο των Προστατευόμενων Περιοχών.

Τα σημαντικότερα εργαλεία του Συστήματος Διακυβέρνησης Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ), είναι τα εξής:

- η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα και το Πενταετές Σχέδιο Δράσης
- το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το δίκτυο Natura 2000
- τα Προεδρικά Διατάγματα χαρακτηρισμού, οριοθέτησης και όρων προστασίας και χρήσεων γης των προστατευόμενων περιοχών
- τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών
- τα εγκεκριμένα Σχέδια Δράσης προστασίας ειδών και τύπων οικοτόπων.

3.2.3 Περιβαλλοντικές επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία, θόρυβος, ατμοσφαιρική ρύπανση, βιομηχανική επικινδυνότητα

❖ Δημόσια υγεία και περιβάλλον

Η ανθρώπινη υγεία προστατεύεται μέσω των εθνικών πολιτικών και σχετίζεται με τους στόχους της περιβαλλοντικής πολιτικής για την κλιματική αλλαγή, τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, του θορύβου και τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και των υδάτινων πόρων. Στις βασικές αρχές που διέπουν τις πολιτικές της Εθνικής Στρατηγικής δημόσιας υγείας στον ν. 4675/2020 (ΦΕΚ 54 Α΄), όπως αυτές υλοποιούνται από την Πολιτεία μέσω των αρμόδιων φορέων της λαμβάνεται υπόψη η περιβαλλοντική διάσταση και ειδικότερα:

- η αποτύπωση των συμπεριφορικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραγόντων κινδύνου για την υγεία
- η παρέμβαση και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων για την υγεία των πολιτών, καθώς και των κινδύνων που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και τη μετακίνηση μεγάλων τμημάτων πληθυσμού.

Στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Δημόσιας Υγείας, εκπονείται πενταετές Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία, το οποίο καθορίζει τις επιμέρους δράσεις και τα προγράμματα για την προαγωγή της υγείας των πολιτών και είναι δεσμευτικό για τις δημόσιες αρχές και τις υπηρεσίες υγείας.

❖ **Ακουστικό περιβάλλον**

Σχετικά με τις εκπομπές θορύβου, έχει εκδοθεί η ΚΥΑ 13586/724 (ΦΕΚ 384 Β' / 2006) «Καθορισμός μέτρων, όρων και μεθόδων για την αξιολόγηση και τη διαχείριση του θορύβου στο περιβάλλον, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2002/49/ΕΚ “σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου” του Συμβουλίου της 25.6.2002». Με την απόφαση αυτή αποσκοπείται ο καθορισμός των αναγκαίων μέτρων, όρων και διαδικασιών ώστε να προλαμβάνονται και να περιορίζονται οι δυσμενείς επιπτώσεις, από την έκθεση στον περιβαλλοντικό θόρυβο. Επίσης, έχει εκδοθεί και η ΚΥΑ 37393/2028 (ΦΕΚ 1418 Β' / 2003) «Μέτρα και όροι για τις εκπομπές θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους», όπως τροποποιήθηκε από την ΚΥΑ ΗΠ 9272/471/2007 (ΦΕΚ 286 Β' / 2007).

❖ **Ατμοσφαιρική ρύπανση**

Για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης το 1996 η ΕΕ εξέδωσε την Οδηγία Πλαίσιο για την ποιότητα της ατμόσφαιρας (96/62) και στη συνέχεια Οδηγίες που θεσπίζουν τις οριακές τιμές για τις συγκεντρώσεις των ρύπων στην ατμόσφαιρα (1999/30, 2000/69). Η αναθεώρηση των ορίων για το όζον για το 2010 έγινε με βάση την Οδηγία 2002/3. Επίσης, το 2001 εκδόθηκε Οδηγία για τα Εθνικά Ανώτατα Όρια Εκπομπών (2001/81). Οι στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αναφέρονται κυρίως στην τήρηση των ορίων που θέτουν οι Οδηγίες για την ποιότητα της ατμόσφαιρας στο αστικό περιβάλλον, καθώς και στην επίτευξη των στόχων της Οδηγίας 2001/81.

❖ **Βιομηχανική επικινδυνότητα**

Για την αντιμετώπιση της βιομηχανικής επικινδυνότητας και των ατυχημάτων μεγάλης έκτασης, έχει καταρτιστεί ένα θεσμικό πλαίσιο σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και την Εθνική νομοθεσία με σκοπό την αναγνώριση των κινδύνων από τις «εγκαταστάσεις SEVESO», την καταστολή των συμβάντων/μεγάλων ατυχημάτων, την αποτελεσματική αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και την διαχείριση των συνεπειών στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι η συνέργεια και η συνεργασία των εμπλεκόμενων Φορέων σε όλα τα επίπεδα Διοίκησης.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, το Θεσμικό Πλαίσιο για την αντιμετώπιση της Βιομηχανικής Επικινδυνότητας αρχικά διαμορφώθηκε από την Οδηγία SEVESO I (82/501/ΕΟΚ). Η Οδηγία SEVESO I τροποποιήθηκε δύο φορές, με τις οδηγίες 87/216/ΕΟΚ και

88/610/ΕΟΚ και αντικαταστάθηκε από την Οδηγία SEVESO II (96/82/ΕΚ). Σήμερα βρίσκεται σε ισχύ η Οδηγία SEVESO III (2012/18/ΕΕ).

Η εθνική νομοθεσία ενσωμάτωσε τις Οδηγίες SEVESO I και II, με τις αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις 18187/272 (3/3/1988) και 5697/590 (16/3/2000), ενώ με την Υπουργική Απόφαση 12044/613 (19/3/2007) η οποία αντικατέστησε τις δύο προηγούμενες, ενσωματώθηκαν οι διατάξεις της Οδηγίας SEVESO II 96/82/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε από την 2003/105/ΕΚ. Η ισχύουσα Απόφαση είναι η 172058/17-2-2016 (ΦΕΚ 354 Β΄) για τον καθορισμό κανόνων, μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2012/18/ΕΕ (SEVESO III).

Η Απόφαση αυτή αφορά εγκαταστάσεις που αποτελούν τον συνολικό χώρο που τελεί υπό τον έλεγχο του φορέα εκμετάλλευσης όπου υπάρχουν επικίνδυνες ουσίες σε μία ή περισσότερες μονάδες, συμπεριλαμβανομένων των κοινών ή συναφών υποδομών ή δραστηριοτήτων (άρθρο 3). Οι εγκαταστάσεις κατατάσσονται σε κατώτερης ή ανώτερης βαθμίδας.

Η ανάλυση κινδύνου εξειδικεύεται στα Ειδικά (ή εξωτερικά) Σχέδια Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης (ΣΑΤΑΜΕ) που καταρτίζονται από τις Περιφέρειες για τον χώρο εκτός των εγκαταστάσεων SEVESO ανώτερης βαθμίδας, στα οποία λαμβάνονται υπόψη οι Μελέτες Ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης, καθώς και οι Κοινοποιήσεις και οι εκθέσεις Πολιτικής Πρόληψης Μεγάλων Ατυχημάτων των εγκαταστάσεων ανώτερης βαθμίδας.

3.2.4 Υδατικοί πόροι

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συμπεριλάβει στις άμεσες προτεραιότητές της την υψηλή ποιότητα των υπόγειων και επιφανειακών υδατικών πόρων. Η περιβαλλοντική πολιτική των υδάτων αφορά κυρίως την εφαρμογή δύο Οδηγιών, της 2000/60/ΕΚ «Οδηγία - Πλαίσιο των Υδάτων»

(ΟΠΥ) και της 2007/60/ΕΚ «Αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνων πλημμύρας». Από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζονται οι κατάλληλες κατευθύνσεις για την εφαρμογή της πολιτικής των υδάτων.

Με την Οδηγία - Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) και τις επιμέρους συμπληρωματικές Οδηγίες, τέθηκαν σε επίπεδο ΕΕ οι βάσεις για την ολοκληρωμένη προσέγγιση της προστασίας και διαχείρισης των υδάτων. Άμεσος στόχος είναι να σταματήσει η υποβάθμιση της ποιότητας των νερών. Μακροπρόθεσμος στόχος είναι να αποκτήσουν έως το 2015 όλα τα νερά στην Ευρωπαϊκή Ένωση «καλή ποιότητα» που θα ανταποκρίνεται σε αυστηρά οικολογικά και χημικά πρότυπα. Σε σύγκριση με προγενέστερες αντιλήψεις, η νέα αυτή πολιτική εισάγει καινοτόμες θέσεις όπως μεταξύ άλλων είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση, η διαχείριση σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης (και διασυνοριακής), η αναγνώριση των αναγκών σε νερό των οικοσυστημάτων και η σημασία της συμμετοχής του πολίτη στον σχεδιασμό, τη λήψη των αποφάσεων και την παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής για τα νερά. Κεντρική ιδέα αποτελεί η ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων στη γεωγραφική κλίμακα των Λεκανών Απορροής Ποταμών, η έννοια των οποίων επαναπροσδιορίζεται ώστε να περιλάβει τα εσωτερικά επιφανειακά (ποταμοί, λίμνες), τα υπόγεια ύδατα, τα μεταβατικά (δέλτα, εκβολές ποταμών) και τα παράκτια οικοσυστήματα.

Η Οδηγία - Πλαίσιο για τα Νερά ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με τον ν. 3199/2003 (ΦΕΚ 280 Α΄) «Προστασία και διαχείριση υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου». Ακόμη, έχει εκδοθεί και το ΠΔ 51/2007 (ΦΕΚ 54 Α΄) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ “για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων” του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000». Σύμφωνα με το ΠΔ 51/2007, «κάθε Υδατικό Διαμέρισμα (ΥΔ) εκπονεί Σχέδιο Διαχείρισης κάθε 6 χρόνια. Το Σχέδιο Διαχείρισης περιλαμβάνει Πρόγραμμα Μέτρων και Πρόγραμμα Παρακολούθησης».

Για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων εφαρμόζεται η Οδηγία 91/271/ΕΟΚ (τροποποιήθηκε με την Οδηγία 98/15/ΕΚ) που έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με την ΚΥΑ 5673/400/1997 (ΦΕΚ 192 Β΄) «Μέτρα και Όροι για την επεξεργασία των Αστικών Λυμάτων».

Σύμφωνα με την Οδηγία - Πλαίσιο για τα Ύδατα, αποτελεί υποχρέωση η εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης σε επίπεδο «Περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμού», που αντιστοιχεί στα Υδατικά Διαμερίσματα, με σκοπό την ενίσχυση των διαδικασιών προστασίας και διατήρησης των υδατικών πόρων και των οικοσυστημάτων που υποστηρίζουν. Στόχος της Οδηγίας είναι η επίτευξη της καλής κατάστασης όλων των υδάτινων σωμάτων και επιπλέον η διατήρησή της, στα σώματα εκείνα στα οποία η κατάσταση χαρακτηρίζεται ήδη ως καλή. Τα Σχέδια Διαχείρισης καταγράφουν την υφιστάμενη κατάσταση των υδάτων, θέτουν τους στόχους για την κατάστασή τους στο τέλος του εξαετούς κύκλου και καθορίζουν το Πρόγραμμα Μέτρων για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Σύμφωνα με την Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «Καθορισμός των Λεκανών Απορροής Ποταμών της Χώρας και ορισμός των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους» (ΦΕΚ 1383 Β΄/ 2010 και διόρθωση σφάλματος, ΦΕΚ 1572 Β΄/ 2010), καθορίστηκαν 45 Λεκάνες Απορροής Ποταμών, οι οποίες υπάγονται σε 14 Περιοχές Λεκανών Απορροής Ποταμών (που αντιστοιχούν στον όρο Υδατικά Διαμερίσματα του άρ. 3 του ΠΔ51/2007).

Το 2008 υπεγράφη το πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου (2009/89/CE L34 4.2.2009), στη σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων περιοχών της Μεσογείου. Η ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών αποτελεί συνιστώσα της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ, την οποία ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, στις 13 και 14 Δεκεμβρίου 2007.

Η εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ για τη διαχείριση του πλημμυρικού κινδύνου, ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο το 2010 με την ΚΥΑ Η.Π 31822/1542/Ε103 (ΦΕΚ 1108 Β΄/2010). Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων Φορέων στη διαχείριση του κινδύνου των πλημμυρών περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία, σύμφωνα με το υπ' αριθ. 7824/16-11-2011 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας -Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

Τέλος, η Θαλάσσια Στρατηγική για την προστασία και διαχείριση των θαλάσσιων υδάτων διατυπώνεται στον ν. 3983/2011 (ΦΕΚ 144 Α΄), με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2008/56/ΕΚ.

Η πολιτική για την προστασία των υδάτων σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με δύο άλλες βασικές κατευθύνσεις της περιβαλλοντικής πολιτικής, που είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

3.2.5 Έδαφος – Απόβλητα

Ο σημαντικότερος στόχος προστασίας των εδαφών είναι η προστασία από τον κίνδυνο που προκαλεί η διαδικασία της απερίημωσης. Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες που πλήττονται από το φαινόμενο της ερημοποίησης ως συνδυασμένο αποτέλεσμα των βιογεωκλιματικών χαρακτηριστικών της και της υπερεκμετάλλευσης των φυσικών της πόρων. Με τον ν. 2468/1997, επικυρώθηκε από την Ελλάδα η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της ερημοποίησης.

Σημαντική παράμετρο που επηρεάζει την κατάσταση του εδαφικού παράγοντα αποτελούν επίσης τα απόβλητα. Με τον ν. 4042/2012, (ΦΕΚ 24 Α΄) με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2008/98/ΕΚ, ρυθμίζεται συνολικά η διαχείριση των αποβλήτων, ώστε να προστατεύεται το περιβάλλον και η ανθρώπινη υγεία και να εξοικονομούνται οι φυσικοί πόροι, μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης, καθώς και της ανάκτησης υλικών ή/και ενέργειας από τα απόβλητα. Με τον νόμο αυτό θεσπίζονται ενιαίοι κανόνες διαχείρισης για όλα τα είδη αποβλήτων, με ενσωμάτωση ειδικών ρυθμίσεων για τα επικίνδυνα απόβλητα. Κύριος στόχος είναι η μετάβαση σε μια κοινωνία ανακύκλωσης, με υψηλό επίπεδο αποδοτικότητας των πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προωθηθεί η επαναχρησιμοποίηση προϊόντων και οι δραστηριότητες προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, καθώς και η προώθηση της ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας.

Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) είναι στρατηγικός και πολιτικός σχεδιασμός της χώρας για τη διαχείριση των αποβλήτων της. Η σύνταξη Σχεδίων Διαχείρισης αποτελεί υποχρέωση των κρατών μελών της ΕΕ και απορρέει από το άρθρο 28 της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα. Το ΕΣΔΑ αφορά περίοδο 10 ετών και αξιολογείται κάθε 5 χρόνια και, εφόσον απαιτείται, αναθεωρείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του ν. 4685/2020 (ΦΕΚ 92 Α΄). Η έγκριση του ΕΣΔΑ πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 39/31-8-2020 (ΦΕΚ 185 Α΄). Επίσης έχουν εκδοθεί:

- η ΚΥΑ οικ. 51373/4684/15-12-2015 (ΦΕΚ 270 6Β΄) «Κύρωση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων».
- η ΚΥΑ 8668/2007 (ΦΕΚ 287 Β΄) «Έγκριση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων».

Επιπλέον, η Κυκλική Οικονομία, σύμφωνα με τη σχετική Ευρωπαϊκή Στρατηγική, στηρίζεται στην ορθή αξιοποίηση των πόρων, στην ιδέα της ανακύκλωσης-επαναχρησιμοποίησης και στο μοντέλο της βιομηχανικής συμβίωσης. Επιδιώκει και ενθαρρύνει τη χρήση δευτερογενών υλικών και αποβλήτων ως παραγωγικών πόρων και χρήσιμων υλικών, προσδίδοντας μια αειφορική διάσταση στο παραγωγικό μοντέλο.

3.2.6 Ενέργεια και κλιματική αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά διάφορους τομείς των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Οι μεταβολές στη διαθεσιμότητα ύδατος θα έχουν άμεσες επιπτώσεις στην εφαρμογή άλλων πολιτικών όπως π.χ. η αγροτική παραγωγή και η παραγωγή ενέργειας. Σχετικά με την υλοποίηση των στόχων της ΕΕ, οι κατευθύνσεις της Λευκής Βίβλου αφορούν κυρίως στην ενσωμάτωση σε υφιστάμενες πολιτικές, όπως των υδάτων και της βιοποικιλότητας, μέσα από τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών καθώς και τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον οδικό χάρτη για μια οικονομία χαμηλών εκπομπών CO₂ έως το 2050 (COM(2011) 112 τελικό), ο οποίος έχει ως στόχο να συνεισφέρει στην κεντρική πολιτική της ΕΕ για μια Ευρώπη με υψηλή αποδοτικότητα των πόρων που διαθέτει. Στο πλαίσιο αυτό προτείνει συγκεκριμένες στρατηγικές για την επίτευξη μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών CO₂ και αειφόρο ανάπτυξη έως το 2050.

Στις 15 Δεκεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την Ανακοίνωση «Ενεργειακός χάρτης 2050». Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά 80-95% των επιπέδων του 1990 μέχρι το 2050, ο ενεργειακός αυτός χάρτης διερευνά τους τρόπους επίτευξης αυτού του στόχου, παράλληλα βέβαια με την εξασφάλιση ασφάλειας στην παροχή ενέργειας προς τους καταναλωτές και την ανταγωνιστικότητα σε αυτόν τον σημαντικό τομέα. Με βάση την ανακοίνωση αυτή, προωθείται μακροπρόθεσμο ευρωπαϊκό πλαίσιο σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους.

Κύριος άξονας αναφοράς της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής είναι η σταθερή προσήλωση στην ανάγκη αύξησης της ενεργειακής απόδοσης. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης θα συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων που τίθενται σε εθνικό επίπεδο και αφορούν μέτρα και επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης στον κτιριακό τομέα, τη βιομηχανία και τις μεταφορές. Για τον σκοπό αυτό έχουν θεσμοθετηθεί οι νόμοι:

- ν. 3855/2010 (ΦΕΚ 95 Α΄) «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» σύμφωνα με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2006/32/ΕΚ,
- ν. 4122/2013 (ΦΕΚ 42 Α΄) «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» σύμφωνα με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ η οποία αντικαθιστά την προγενέστερη Οδηγία 2002/91/ΕΚ. Για τον σκοπό αυτό έχουν εκδοθεί ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων - ΚΕΝΑΚ (ΦΕΚ 2367 Β΄/ 2017) και οι Τεχνικές Οδηγίες ΤΕΕ για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων (ΦΕΚ 4003 Β΄/ 2017).

Στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα - ΕΣΕΚ (ΦΕΚ 4893 Β΄/ 2019) παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το έτος 2030. Έχει ως στόχο να αποτελέσει το βασικό εργαλείο διαμόρφωσης της εθνικής πολιτικής για την Ενέργεια και το Κλίμα την επόμενη δεκαετία, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αλλά και τους στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα καθορίζει πιο φιλόδοξους εθνικούς στόχους για επίτευξη των επιδιώξεων της Ενεργειακής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης έως το έτος 2030, τόσο σε σχέση με το αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ, που είχε σταλεί για αξιολόγηση προς τις υπηρεσίες της ΕΕ, όσο και με κεντρικούς ευρωπαϊκούς στόχους που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα:

- θέτει υψηλότερο στόχο μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, για να γίνει δυνατή η μετάβαση σε μια οικονομία κλιματικής ουδετερότητας έως το έτος 2050,
- αυξάνει τον στόχο για διείσδυση των ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας,
- ενισχύει τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης θέτοντας πιο φιλόδοξο στόχο εξοικονόμησης ενέργειας και
- δρομολογεί τη δέσμευση για την απολιγνιτοποίηση του τομέα της ηλεκτροπαραγωγής, οδηγώντας σε ριζικό μετασχηματισμό τον ενεργειακό τομέα.

Για την επίτευξη των στόχων του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα, ιδιαίτερη σημασία έχουν οι βασικές Προτεραιότητες Πολιτικής για κάθε διάσταση του Εθνικού Σχεδίου. Οι Προτεραιότητες Πολιτικής αποτελούν τους άξονες για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή-υλοποίηση συγκεκριμένων μέτρων πολιτικής. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα Μέτρα Πολιτικής αποτελούν συνδυασμό επιμέρους Μέτρων και Προτεραιοτήτων, τα οποία θα εξειδικευτούν σταδιακά την περίοδο 2021-2030 με την εφαρμογή του ΕΣΕΚ.

Το 2016 εγκρίθηκε από το Υ.Π.ΕΝ. η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή που αφορά την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε επίπεδο χώρας με συγκεκριμένες δράσεις προσαρμογής σε όλους τους τομείς καθώς και την αξιοποίηση της εμπειρίας της Τράπεζας της Ελλάδος και της διεπιστημονικής Επιτροπής Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής, σε θέματα όπως οι οικονομικές και λοιπές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Βασικοί στόχοι της ΕΣΠΚΑ είναι:

- η συστηματοποίηση και βελτίωση της διαδικασίας λήψης (βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων) αποφάσεων σχετικών με την προσαρμογή
- η σύνδεση της προσαρμογής με την προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου μέσα από περιφερειακά/ τοπικά σχέδια δράσης
- η προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς της ελληνικής οικονομίας με έμφαση στους πλέον ευάλωτους
- η δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης, αξιολόγησης και επικαιροποίησης των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής
- η ενδυνάμωση της προσαρμοστικής ικανότητας της ελληνικής κοινωνίας μέσα από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

3.3.7 Πολιτιστική κληρονομιά – Τοπίο

Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς και των ιστορικών τόπων, διέπεται από τον ν. 3028/2002 (ΦΕΚ Α΄ 153) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς». Το θεσμικό πλαίσιο προστασίας είναι επαρκές και υλοποιείται μέσω της κήρυξης ζωνών προστασίας σε όλες τις αναγνωρισμένες περιοχές ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, αλλά και με τη θεσμοθέτηση μέτρων και όρων κατά την αποκάλυψη νέων αρχαιολογικών ευρημάτων.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου (υπεγράφη στη Φλωρεντία, στις 20 Οκτωβρίου 2000) αντιμετωπίζει το τοπίο με ιδιαίτερη ευρύτητα. Έτσι, η έννοια του τοπίου επεκτείνεται πέρα από το «φυσικό» ή το «όμορφο» και περιλαμβάνει τόσο τις αστικές περιοχές όσο και την ύπαιθρο ενώ αναφέρεται εξίσου στις «υποβαθμισμένες» περιοχές, στις περιοχές «υψηλής ποιότητας» που ήδη αναγνωρίζονται ως εξαιρετικού κάλλους αλλά και στη μεγάλη πλειονότητα των «καθημερινών» περιοχών. Επιπλέον, ο ορισμός της Σύμβασης υπερβαίνει την οπτική εμπειρία που συναρτάται με μια περιοχή, ώστε να περιλάβει το σύνολο των παραγόντων που γίνονται αντιληπτοί με ενιαίο τρόπο από τον άνθρωπο μέσω του συνόλου των αισθήσεων, της μνήμης, της ιστορίας κ.λπ. Παράλληλα, η Σύμβαση αναγνωρίζει την αξία του τοπίου ως σημαντικού πόρου περιβαλλοντικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα και αποδίδει μεγάλη σημασία στον ρόλο της δημόσιας διαβούλευσης για τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με την προστασία, τη διαχείριση και το σχεδιασμό του. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου κυρώθηκε με τον ν. 3827/2010 «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Τοπίο» (ΦΕΚ Α΄ 30).

3.3 Συσχέτιση με άλλα προγράμματα

Το ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 συσχετίζεται μέσω συνεργιών και συμπληρωματικότητας με τα παρακάτω προγράμματα και σχέδια.

A. Το ΕΣΠΑ 2021-2027

Η αρχιτεκτονική του ΕΣΠΑ 2021-2027 μέσω της οποίας θα υλοποιηθεί η αναπτυξιακή στρατηγική, προβλέπει 9 Τομεακά Προγράμματα και 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, προκειμένου να διευκολύνονται οι συνέργειες και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των διαφόρων αναπτυξιακών τομέων.

Συγκεκριμένα το ΕΣΠΑ 2021-2027 περιλαμβάνει τα παρακάτω Τομεακά Προγράμματα:

1. Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»
2. Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»
3. Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός»
4. Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»
5. Πρόγραμμα «Μεταφορές»
6. Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία»
7. Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση»
8. Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων»
9. Πρόγραμμα «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα»

B. Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ)

Γ. Το Horizon

Δ. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ)

E. Το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Περιφέρειας Ιονίων Νησιών

ΣΤ. Τις στρατηγικές Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης (BAA & OXE | ΤΑΠΤΟΚ)

Οι ανωτέρω συσχετίσεις φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ3Π-1: Συσχέτιση του ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝΣ 2021-2027 με άλλα σχέδια και προγράμματα

ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΑΠ-1		
1. Μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής ψηφιακής συνδεσιμότητας (ΣΠ1 ΕΤΠΑ).	(i). Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών.	Το ΠΕΠ εστιάζει στην ενίσχυση του περιφερειακού συστήματος Καινοτομίας με βάση την περιφερειακή διάσταση της RIS και ειδικότερα του τοπικού ερευνητικού δυναμικού (εργαστηριακές δομές & ερευνητές, συμπράξεις ΑΕΙ-ΜΜΕ) σε πεδία/αντικείμενα της περιφερειακής RIS σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το ΕΣΑΑ (π.χ.στοχευμένη βασική & εφαρμοσμένη έρευνα με βάση εθνική RIS), το Horizon (π.χ.Πυλώνες II-clusters) και το ΕΤΘΑΥ (π.χ. βιώσιμη «γαλάζια οικονομία»)
	(ii) Αξιοποίηση των ωφελειών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές	Το ΠΕΠ εστιάζει στην ενίσχυση του ψηφιακού μετασχηματισμού της παροχής δημόσιων υπηρεσιών από την αυτοδιοίκηση στο πλαίσιο ΒΑΑ & ΟΧΕ (π.χ. «έξυπνη πόλη/προορισμός»), αλλά και του περιφερειακού παραγωγικού συστήματος (π.χ. «ευφυής» τουρισμός) κατά προτεραιότητα σε τομείς και πεδία της RIS, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το ΕΣΑΑ (π.χ.«έξυπνες πόλεις») και το Τομεακό πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» (π.χ. «οριζόντιος» ψηφιακός μετασχηματισμός δημόσιου τομέα & ΜμΕ)
	(iii) Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜμΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων	Το ΠΕΠ ενισχύει τις καινοτόμες τοπικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που ενσωματώνουν γνώση, καινοτομία, (ψηφιακές κ.ά.) τεχνολογίες και τις τοπικές αλυσίδες αξίας-δίκτυα και διαμορφώνει υποστηρικτικά συστήματα οργανωμένης επιχειρηματικότητας και δομές υποστήριξης της καινοτομίας, με βάση τη RIS, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» (π.χ. «οριζόντια» επιχειρηματικότητα)
ΑΠ-2		
1. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, σε μετάβαση προς μια καθαρή οικονομία μηδενικού άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη, μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΠ2 ΕΤΠΑ).	(i) Προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου	Το ΠΕΠ εστιάζει στην ενίσχυση της ενεργειακής εξοικονόμησης σε τοπικές κτιριακές υποδομές και δίκτυα του δημόσιου τομέα, μέσω της ενεργειακής τους αναβάθμισης (με ιδιαίτερη έμφαση στην ενεργειακή αυτονομία των Μικρών Νησιών), σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» (π.χ. ενεργειακή απόδοση κατοικιών) και το ΕΣΑΑ (π.χ. ενεργειακή εξοικονόμηση ΜΜΕ).
	(ii). Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που ορίζονται σε αυτήν	Μέσω του ΠΕΠ θα στηριχθεί η Πρωτοβουλία "Grecoislands", για τη μετάβαση των Μικρών Νησιών της ΠΙΝ προς μία κυκλική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία, καθώς και η (πιλοτική) σύσταση Ενεργειακών Κοινοτήτων (σύμφωνα και με το Νόμο 4513/2018) στα Ιόνια Νησιά, για την ανάπτυξη έργων ΑΠΕ, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» (π.χ. νησιά Z-energy, ΑΠΕ)
	(iv) Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, και της ανθεκτικότητας στην πρόληψη κινδύνων καταστροφών, λαμβάνοντας υπόψη τις προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	Το ΠΕΠ ενισχύει την υλοποίηση και ενεργοποίηση ολιστικών τοπικών πολιτικών πρόληψης & μετριασμού στο χερσαίο και κυρίως στο θαλάσσιο-παράκτιο χώρο, ολοκληρώνοντας και θέτοντας σε λειτουργία αντίστοιχα συστήματα, που συμπληρώνονται από ειδικό εξοπλισμό τοπικών μονάδων ΟΤΑ και από μικρής κλίμακας έργα (π.χ. αντιπλημμυρικά), σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» (π.χ. «οριζόντιες» δράσεις για την κλιματική αλλαγή), το Τομεακό Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία» (π.χ. εξοπλισμός κλίμακας Πολιτικής Προστασίας) και το ΕΣΑΑ (π.χ. αντιπλημμυρική/πυρική προστασία μεγάλης κλίμακας, Κέντρα Πολιτικής Προστασίας)

	(v) Προώθηση της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων	Το ΠΕΠ ενισχύει τη βελτίωση των δικτύων ύδρευσης και συλλογής και όπου απαιτείται τη συμπλήρωσή τους, με γνώμονα την εξοικονόμηση και τη βελτίωση της ποιότητας, καθώς και την συμπλήρωση/αναβάθμιση υποδομών ΕΕΛ στη βάση της πλήρους εναρμόνισης με την Κοινοτική Οδηγία, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και το ΕΣΑΑ (π.χ. δράσεις πόσιμου νερού μεγάλης κλίμακας-έργο Κέρκυρας, επεξεργασία αστικών λυμάτων).
	(vi) Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	Το ΠΕΠ εστιάζει σε συμπληρωματικές δράσεις ΠΕΣΔΑ τοπικού χαρακτήρα/μικρής κλίμακας, με εστίαση στα Μικρά Νησιά (πρωτοβουλία Greco-islands), όπως και δράσεις για τα Πράσινα Σημεία, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» (π.χ. κυκλική οικονομία)
	(vii) Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, περιλαμβάνοντας και τις αστικές περιοχές, και της μείωσης όλων των μορφών ρύπανσης	Το ΠΕΠ εστιάζει στην ενίσχυση της προστασία/διαχείριση οικοσυστημάτων εκτός περιοχών NATURA, και σε αστικές αναπλάσεις κατά προτεραιότητα στο πλαίσιο ΒΑΑ, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» (π.χ. δράσεις βιοποικιλότητας σε περιοχές NATURA), το ΕΣΑΑ (π.χ. χωρικός σχεδιασμός) και το ΕΤΘΑΥ (π.χ. θαλάσσια-παράκτια βιοποικιλότητα, βιώσιμη διαχείριση θαλασσών)
ΑΠ-2Α		
1. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, σε μετάβαση προς μια καθαρή οικονομία μηδενικού άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη, μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΠ2 ΕΤΠΑ).	(viii) Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, στο πλαίσιο της μετάβασης σε μια καθαρή οικονομία μηδενικών εκπομπών άνθρακα	Το ΠΕΠ ενισχύει ολοκληρωμένες (“έξυπνες”, “πράσινες” και «περιεκτικές»-inclusive) παρεμβάσεις βελτίωσης της αστικής κινητικότητας στο πλαίσιο Σχεδίων Βελτίωσης Αστικής Κινητικότητας & ΒΑΑ σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το ΕΣΑΑ (π.χ. υποδομή ηλεκτροκίνησης/ΣΦ)
ΑΠ-3		
1. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας (ΣΠ3 ΕΤΠΑ).	(ii) Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροπικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης πρόσβασης στο ΔΕΔ-Μ και της διασυννοριακής κινητικότητας	Το ΠΕΠ εστιάζει στην υλοποίηση κρίσιμων οδικών διασυνδέσεων με τα ΔΕΔ-Μ (αεροδρόμια), σε στοχευμένες παρεμβάσεις για την ασφάλεια & διευκόλυνση των μετακινήσεων, καθώς και βελτίωση ορισμένων λιμενικών υποδομών (πλην άγονης γραμμής), σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Μεταφορές» (π.χ. λιμάνια ενδο-περιφερειακής συνδεσιμότητας) και το ΕΣΑΑ (π.χ. οδική ασφάλεια, αναβάθμιση περιφερειακών αεροδρομίων).
ΑΠ-4Α		

1. Μια πιο κοινωνική, και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΣΠ4 ΕΤΠΑ).	(ii) Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης χωρίς αποκλεισμούς σε ποιοτικές υπηρεσίες στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την προώθηση της ανθεκτικότητας για εξ αποστάσεως και on-line εκπαίδευση και κατάρτιση	Το ΠΕΠ ενισχύει τη βελτίωση των σχολικών υποδομών (με έμφαση στην προσχολική εκπαίδευση) με βάση την επικαιροποίηση της αναλυτικής χαρτογράφησης & προτεραιοποίησης των αναγκών, και αντιμετωπίζει επείγουσες κτιριακές και εξοπλιστικές ανάγκες του Ιονίου Πανεπιστημίου και της ΑΕΝ, που έχουν ωριμάσει την ΠΠ 2014-2020, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» (π.χ. γενικά μέτρα στήριξης της εκπαίδευσης εξαιρουμένων των υποδομών) και το ΕΣΑΑ (π.χ. ψηφιακός μετασχηματισμός εκπαίδευσης, αναβάθμιση Επαγγελματικής εκπαίδευσης)
	(v) Εξασφάλιση ίσης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και προώθηση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από τη θεσμική στην οικογενειακή και κοινοτική περίθαλψη	Το ΠΕΠ εστιάζει στην αναβάθμιση των υποδομών πρωτοβάθμιας περίθαλψης (Κ.Υ. κλπ) και ενισχύει στοχευμένα την ολοκλήρωση του εκσυγχρονισμού των υποδομών/εξοπλισμού δευτεροβάθμιας περίθαλψης σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το ΕΣΑΑ (π.χ. ενίσχυση συστήματος υγείας, υποδομών φροντίδας και πρόνοιας, στοχευμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας & κατ'οίκον νοσηλείας, κλπ)
	(vi) Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία	Το ΠΕΠ ενισχύει στοχευμένα τμήματα της πολιτιστικής κληρονομιάς, κυρίως εκείνα που είναι διάσπαρτα στην ενδοχώρα και έχουν ωριμάσει κατά την ΠΠ 2014-2020 (άλλες πολιτισμού υλοποιούνται και στο πλαίσιο των ΟΧΕ)
ΑΠ-4B		
1. Μια πιο κοινωνική, και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΣΠ4 ΕΚΤ+).	(α) Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης της Εγγύησης για τη Νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά μη ενεργά άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	Το ΠΕΠ, μέσω ενεργητικών δράσεων απασχόλησης, επιδιώκει την υποστήριξη των ανέργων της Περιφέρειας σε συνέργεια με Τοπικές Στρατηγικές Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ-ΒΑΑ/Π.Π. και ΤΑΠΤΟΚ/ΠΑΑ) με κατά προτεραιότητα εστίαση σε τομείς της RIS και, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» (π.χ προώθηση απασχόλησης γενικά για τον πληθυσμό ή / και στοχευμένες δράσεις για τους Νέους εκτός Εκπαίδευσης, Απασχόλησης ή Κατάρτισης) και το ΕΣΑΑ (π.χ.ΚΠΑ)

	<p>(στ) Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περαιτέρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες</p>	<p>Το ΠΕΠ εστιάζει στην υποστήριξη των παιδιών συμπεριλαμβανομένων αυτών με αναπηρία ή/ και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη προσβασιμότητα τους στην εκπαίδευση, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»</p>
	<p>(η) Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες·</p>	<p>Το ΠΕΠ έχει ως προτεραιότητα την εφαρμογή ενεργητικών δράσεων για την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, αξιοποιώντας και την Κοινωνική Οδηγία. σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» (π.χ προγράμματα, κατάρτιση, συμβουλευτικής, κλπ).</p>
	<p>(ι) Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά</p>	
	<p>(ια) Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης·</p>	<p>Βασική προτεραιότητα του ΠΕΠ αποτελεί η διασφάλιση της πρόσβασης των κατοίκων και ειδικά των ευάλωτων ομάδων, σε κοινωνικές υπηρεσίες, σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, καθώς και σε υπηρεσίες υγείας (λαμβάνοντας υπόψη βασικές Εθνικές Στρατηγικές όπως η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης, η Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025) για τις ευπαθείς ομάδες, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» (π.χ συμβουλευτική στήριξη) και το ΕΣΑΑ (π.χ. πρόσβαση σε κοινωνικές πολιτικές)</p>

	(ιβ) Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	Το ΠΕΠ. έχει ως βασική προτεραιότητα, μέσω κατάλληλων μέτρων, την κάλυψη βασικών αναγκών, αλλά και την ενεργό ένταξη ατόμων που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας (έμφαση σε παιδιά και αστέγους), σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» (για επισιτιστική βοήθεια και κάλυψη αναγκών υλικής στέρησης).
ΑΠ-5		
1. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και των τοπικών πρωτοβουλιών (ΣΠ5 ΕΤΠΑ).	(i) Προώθηση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	Το ΠΕΠ. ενισχύει περιορισμένο αριθμό Τοπικών Στρατηγικών για την βιώσιμη αστική ανασυγκρότηση της Π.Ι.Ν. στο πλαίσιο των «έξυπνων», «όμορφων/βιώσιμων» και «ανθεκτικών» πόλεων/πρωτευουσών, με κατά προτεραιότητα ενίσχυση της εγκεκριμένης ΒΑΑ που ήδη υλοποιείται από την ΠΠ 2014-2020 και προωθεί το συγκριτικό πλεονέκτημα του πολιτισμού, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή (αστική αναζωογόνηση), το ΕΣΑΑ (αστική ανάπτυξη, ψηφιακός τουριστικός/πολιτιστικός χάρτης, «έξυπνες πόλεις», πολιτισμός-μοχλός ανάπτυξης κλπ, διαφοροποίηση τουρισμού) και το ΕΤΘΑΥ (π.χ. θαλάσσια-παράκτια βιοποικιλότητα, βιώσιμη διαχείριση θαλασσών)
	(ii) Προώθηση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές εκτός των αστικών περιοχών	Το ΠΕΠ. ενισχύει την εκπόνηση/ υλοποίηση μιας (1) ενιαίας Τοπικής Στρατηγικής με αναφορά στον θαλάσσιο/παράκτιο χώρο και τα Μικρά νησιά, στην κατεύθυνση αξιοποίησης τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων (θάλασσα, βιώσιμος τουρισμός, πολιτισμός) σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το Τομεακό Πρόγραμμα «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα» (πχ δράσεις για αλιευτικές περιοχές, κλπ) και το ΕΣΑΑ (ψηφιακός τουριστικός/πολιτιστικός χάρτης, «έξυπνες πόλεις», διαφοροποίηση τουρισμού κλπ) Το ΠΕΠ λειτουργεί συμπληρωματικά και ενισχύει τις Τοπικές Στρατηγικές του ΠΑΑ κυρίως με δράσεις ανθρώπινου δυναμικού (ΣΠ4) στη βάση «έξυπνης», «βιώσιμης», «ανθεκτικής» τοπικής ανάπτυξης, σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το ΠΑΑ (Δράσεις ΤΑΠΤΟΚ κλπ)

4 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

4.1 Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής

Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 συμπίπτει με τα διοικητικά όρια της Περιφέρειας.

4.2 Δομή του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

Οι θεματικές και χωρικές προτεραιότητες που εξειδικεύουν άμεσα τη στρατηγική του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων θα υλοποιηθούν μέσω των ΑΞΟΝΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ που αντλούν Στόχους Πολιτικής από τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) της ΠΠ 2021-2027. Τους Άξονες αυτούς συμπληρώνει και η Τεχνική Βοήθεια (ΕΠΤΑ & ΕΚΤ+). Συνακόλουθα, η διάρθρωση του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 έχει ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-1: Άξονες Προτεραιότητας ΠΕΠ ΙΝ 2021-2027

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού
2	Προστασία του περιβάλλοντος, Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
2Α	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών
4Α	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών
4Β	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης
6	Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+
7	Τεχνική Βοήθεια του ΕΠΤΑ

Κάθε Άξονας Προτεραιότητας (ΑΠ) του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 καλύπτει Στόχους Πολιτικής (ΣΠ) από τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) της ΠΠ 2021-2027, και εξειδικεύεται σε συγκεκριμένους ειδικούς στόχους, οι οποίοι μέσω τύπων δράσεων και κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων, αλλά και ενδεικτικών δράσεων προσδίδουν αναμενόμενα αποτελέσματα (δείκτες εκροής⁴ και δείκτες αποτελεσμάτων⁵).

⁴ **Δείκτης εκροών** (output indicator): δείκτης που μετράει τα απτά αποτελέσματα (deliverables) της παρέμβασης (2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027)

⁵ **Δείκτης αποτελέσματος** (result indicator): δείκτης που μετράει την επίδραση των υλοποιούμενων παρεμβάσεων, με ειδική αναφορά στους άμεσους αποδέκτες, τον στοχευόμενο πληθυσμό ή τους χρήστες της υποδομής (2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027)

4.2.1 Άξονας Προτεραιότητας-1: **Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού της**

Ο ΑΠ-1 επιδιώκει:

- Την υποστήριξη την ερευνητικών/ ακαδημαϊκών φορέων της ΠΙΝ για την ανάπτυξη ικανοτήτων και υλοποίηση έργων, με σκοπό την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους στην κατεύθυνση κάλυψης της περιφερειακής διάστασης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- Την αύξηση των επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη από τις επιχειρήσεις στην ΠΙΝ -οι επιδόσεις των οποίων παραμένουν χαμηλές- με έμφαση στην ενίσχυση της ερευνητική δραστηριότητας σε τομείς RIS.
- Την υποστήριξη του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας της ΠΙΝ που παρά τη βελτίωση παραμένει αδύναμο.
- Την ταχύτερη ενσωμάτωση στοιχείων της ψηφιακής οικονομίας στην επιχειρηματική δραστηριότητα στην ΠΙΝ -η αναγκαιότητα χρήσης ψηφιακών υπηρεσιών αναδείχθηκε έντονα στο πλαίσιο της κρίσης της νόσου COVID-19.
- Την υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού της παροχής δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες και επισκέπτες της ΠΙΝ προς όφελος της οικονομίας και της κοινωνίας, κυρίως με βάση τη RIS, με ταυτόχρονη συμβολή στην επίτευξη των στόχων της εθνικής ψηφιακής στρατηγικής (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού),
- Τη στήριξη των ΜμΕ που δραστηριοποιούνται στην ΠΙΝ για την προαγωγή τομέων που συνδέονται με την περιφερειακή «έξυπνη εξειδίκευση» (αγροδιατροφή & γαστρονομία, γαλάζια οικονομία, τουρισμός εμπειρίας/ πολιτισμός κ.λπ), καθώς επίσης και την ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων ΜμΕ στο πλαίσιο των χωρικών επενδύσεων, για την στήριξη και ανάπτυξη της οικονομίας - RIS σε τοπικό επίπεδο.
- Την ενθάρρυνση των παραγωγικών, δια-κλαδικών επιχειρηματικών συνεργασιών μέσω της δημιουργίας παραγωγικών δικτύων, ιδιαίτερα εντός ή/και μεταξύ των τομέων της περιφερειακής οικονομίας που εμφανίζουν συγκριτικό πλεονέκτημα (τουρισμός, αγροδιατροφή κλπ), με σκοπό τη δημιουργία πρόσθετης αξίας και ωφέλειες για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις.
- Τη δημιουργία περιβάλλοντος στήριξης και εκκόλαψης νέων επιχειρήσεων σε τομείς προτεραιότητας με βάση την περιφερειακή διάσταση της RIS (πιλοτική δράση)

Ο ΑΠ-1 αντλεί Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) από τους παρακάτω Στόχους Πολιτικής (ΣΠ) του ΚΚΔ:

ΣΠ-1 «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»

Η στρατηγική του ΑΠ-1, εξυπηρετείται μέσω του παρακάτω Στόχου Πολιτικής:

- 1 Μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής ψηφιακής συνδεσιμότητα (ΣΠ1 | ΕΤΠΑ).

Για την επίτευξη της στοχοθεσίας του ΑΠ-1 δίνεται προτεραιότητα σε ειδικούς στόχους, οι οποίοι δημιουργούν αποτελέσματα (δείκτες εκρών – δείκτες αποτελεσμάτων) μέσω επιλεγόμενων τύπων δράσεων και κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων.

Στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-2, παρουσιάζεται συνοπτικά το παραπάνω σκεπτικό και πιο συγκεκριμένα: οι ειδικοί στόχοι ανά στόχο πολιτικής, οι τύποι δράσεων και κατηγορίες/πεδία παρεμβάσεων ανά ειδικό στόχο, και τα αποτελέσματα ανά τύπο δράσεων.

Ενώ στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-3, παρουσιάζονται οι ενδεικτικές παρεμβάσεις ανά τύπο δράσεων, μαζί με παρατηρήσεις που αφορούν τον έκαστο τύπο δράσης.

Ο προϋπολογισμός για τις παρεμβάσεις του ΑΠ-1 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 ανέρχεται σε 31.520.680€ και πρόκειται για το 10,96% του συνολικού ποσού του ΠΕΠ.

Οι δράσεις του ΑΠ-1 στοχεύουν στις παρακάτω ομάδες στόχους (κατηγορίες ωφελουμένων) και θα υλοποιηθούν στις παρακάτω εδαφικές περιοχές:

❖ **Ομάδες στόχοι (κατηγορίες ωφελουμένων)**

- Ακαδημαϊκοί / ερευνητικοί φορείς της ΠΙΝ.
- Επιστήμονες/ ερευνητές.
- ΜμΕ της Περιφέρειας με έμφαση σε αυτές που δραστηριοποιούνται σε παραγωγικούς τομείς εξειδίκευσης της Περιφέρειας.
- Ερευνητικό και παραγωγικό σύστημα της Περιφέρειας.

❖ **Εδαφικές περιοχές υλοποίησης**

- Το σύνολο της Περιφέρειας
- Κατά περίπτωση:
 - Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) | Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια
 - Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) | Νησιά και παράκτιες περιοχές

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-2: Συνοπτική περιγραφή της στρατηγικής του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΑΠ-1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού			ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
				ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)	31,52
				ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ	10,96
ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ/ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ	
				ΕΚΚΡΟΩΝ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
1. Μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής ψηφιακής συνδεσιμότητας (ΣΠ1 ΕΤΠΑ).	(i). Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών.	1.(i).1.: Στήριξη ερευνητικών φορέων για την προαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας και της καινοτομίας στην Περιφέρεια 1.(ii). 2.: Κινητοποίηση επιχειρήσεων για επενδύσεις στην Ε&Α: 1.(iii).3.: Δημιουργία δομής για προώθησης της καινοτομίας στην Περιφέρεια	<ul style="list-style-type: none"> - Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας - Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα, στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σε κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας) - Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, των ερευνητικών κέντρων και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης 	<ul style="list-style-type: none"> - Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις - Ονομαστική αξία εξοπλισμού σε Έρευνα και Καινοτομία - Δομές στήριξης επιχειρήσεων για παραγωγή καινοτομίας 	<ul style="list-style-type: none"> - Θέσεις έρευνα που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες - Εκδόσεις από υποστηριζόμενα έργα - Επενδυτικές δαπάνες ΜμΕ που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη καινοτομιών στους τομείς Περιφερειακής εξειδίκευσης
	(ii) Αξιοποίηση των ωφελειών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές	1.(ii).1.: Ψηφιακές εφαρμογές στην επιχειρηματική δραστηριότητα 1.(ii).2.: Παροχή Ψηφιακών υπηρεσιών δημόσιου χαρακτήρα:	<ul style="list-style-type: none"> - Ψηφιοποίηση των ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ηλεκτρονική επιχειρηματική δραστηριότητα και οι δικτυωμένες επιχειρηματικές διεργασίες, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες του διαδικτύου και νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα των ΤΠΕ, B2B) - Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις - Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας (συμπεριλαμβάνονται η ηλεκτρονική περίθαλψη, το διαδίκτυο των πραγμάτων για τη φυσική δραστηριότητα και η υποβοηθούμενη από το περιβάλλον αυτόνομη διαβίωση) 	<ul style="list-style-type: none"> - Αξία ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύσσονται για τις επιχειρήσεις - Δημόσιοι οργανισμοί που αναπτύχθηκαν ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών 	<ul style="list-style-type: none"> - Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη - Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημοσίων ψηφιακών υπηρεσιών προϊόντων και διαδικασιών
	(iii) Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜμΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων	1.(iii).1.: Στήριξη επενδυτικών σχεδίων ΜμΕ για την προαγωγή της περιφερειακής οικονομίας: 1.(iii).2.: Δημιουργία δικτύων με επίκεντρο τους τομείς της έξυπνης εξειδίκευσης 1.(iii).3.: Δημιουργία δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας	<ul style="list-style-type: none"> - Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων - Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, μεταξύ άλλων μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών οργανισμών και δημόσιων αρχών και επιχειρηματικών δικτύων που ωφελούν κατά κύριο λόγο τις ΜΜΕ - Εκκολαπτήριο επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνολογικών, παράγωγων επιχειρήσεων (spin outs) και νεοσύστατων επιχειρήσεων - Επιχειρηματική υποδομή για ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται βιομηχανικά πάρκα και βιομηχανικοί χώροι) 	<ul style="list-style-type: none"> - Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις - Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται - Ικανότητες που έχουν δημιουργηθεί για την εκκώλυση επιχειρήσεων - Επιχειρήσεις χωρίς χρηματοδοτική υποστήριξη 	<ul style="list-style-type: none"> - Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη - ΜμΕ που χρησιμοποιούν υπηρεσίες εκκολαπτηρίου με τη δημιουργία του εκκολαπτηρίου - ΜμΕ που κάνουν χρήση των υπηρεσιών του Επιχειρηματικού Πάρκου

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-3: Ενδεικτικές παρεμβάσεις του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.(i).1.: Στήριξη ερευνητικών φορέων για την προαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας και της καινοτομίας στην Περιφέρεια	<ul style="list-style-type: none"> - Ερευνητικά έργα δημόσιου χαρακτήρα των ακαδημαϊκών φορέων & ερευνητικών κέντρων της ΠΙΝ σε τομείς RIS (ενδεικτικά: «αγροδιατροφή», «γαλαζία οικονομία», «βιομηχανία της εμπειρίας», κ.λπ). - Ερευνητικές υποδομές/εξοπλισμός ερευνητικών κέντρων της Περιφέρειας, που δεν περιλαμβάνονται στον «Οδικό Χάρτη», με δραστηριοποίηση σε τομείς RIS. 	
1.(i).2: Κινητοποίηση επιχειρήσεων για επενδύσεις στην Ε&Α	<ul style="list-style-type: none"> - Δράσεις συνεργασίας επιχειρήσεων της Περιφέρειας και ερευνητικών φορέων σε θέματα έρευνας και καινοτομίας (υλοποίηση κοινών Ε&Α έργων, έργα μεταφοράς τεχνολογίας προς τις επιχειρήσεις κ.λπ.). 	
1.(i).3: Δημιουργία δομής για προώθησης της καινοτομίας στην Περιφέρεια	<ul style="list-style-type: none"> - Η δημιουργία δομής για την υποστήριξη της καινοτομίας στην Περιφέρεια. Βασική δραστηριότητα της Περιφερειακής Δομής Καινοτομίας θα είναι: η υποστήριξη του περιφερειακού συστήματος διακυβέρνησης της RIS και της διαδικασίας «επιχειρηματικής ανακάλυψης», η διάχυση των αποτελεσμάτων, η παρακίνηση για έρευνα και καινοτομία (π.χ. διαγωνισμοί, βραβεία κ.λπ). 	
1.(ii).1: Ψηφιακές εφαρμογές στην επιχειρηματική δραστηριότητα	<ul style="list-style-type: none"> - Έργα στοχευμένων ψηφιακών εφαρμογών με χρήση ΤΠΕ με βάση τη RIS (π.χ. «ευφυής τουρισμός» /επιχειρηματικότητα). - Επενδύσεις για καινοτόμο ψηφιακό μετασχηματισμό επιχειρήσεων, για τεχνολογική αναβάθμιση και παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ο τύπος δράσης θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της RIS ή/και στο πλαίσιο των χωρικών επενδύσεων
1.(ii).2: Παροχή Ψηφιακών υπηρεσιών δημόσιου χαρακτήρα	<ul style="list-style-type: none"> - Έργα ολοκληρωμένου χαρακτήρα για τη διεύρυνση και συμπλήρωση παρεχόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών στο πλαίσιο της «ηλεκτρονικής διακυβέρνησης» (π.χ. «έξυπνες πόλεις», κ.λπ). - Έργα («έξυπνα» συστήματα) ολοκληρωμένου χαρακτήρα για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών σε επιμέρους τομείς όπως περιβάλλον, κοινωνικές υπηρεσίες, τουρισμός, κλπ (π.χ. «έξυπνος προορισμός», «Digital Coastline»). 	
1.(iii).1.: Στήριξη επενδυτικών σχεδίων ΜμΕ για την προαγωγή της περιφερειακής οικονομίας	<ul style="list-style-type: none"> - Επενδυτικά σχέδια ΜμΕ (λαμβάνοντας υπόψη και τα αποτελέσματα της διαδικασίας της επιχειρηματικής ανακάλυψης). - Επενδυτικά σχέδια ΜμΕ για την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων ΠΠ 2014-2020. - Επενδυτικά σχέδια μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (ΜμΕ -ΠμΕ) στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης (ΟΧΕ, ΒΑ, ΤΑΠΤΟΚ). 	
1.(iii).2.: Δημιουργία δικτύων με επίκεντρο τους τομείς της έξυπνης εξειδίκευσης	<ul style="list-style-type: none"> - Δράσεις για ανάπτυξη κοινών υποδομών & υπηρεσιών, κοινή προβολή και προώθηση προϊόντων. συμβουλευτική & υποστήριξη κλπ. στο πλαίσιο συνεργασιών-δικτυώσεων και τοπικών αλυσίδων αξίας. 	
1.(iii).3.: Δημιουργία δομών στήριξης επιχειρηματικότητας	<ul style="list-style-type: none"> - Εκκολλητήριο/α καινοτόμων επιχειρήσεων που θα παρέχει/ουν α) το απαιτούμενο περιβάλλον (κατάλληλα διαμορφωμένοι & εξοπλισμένοι χώροι) προκειμένου οι επιχειρηματικές ιδέες να υλοποιηθούν και να δοκιμαστούν σε πραγματικές συνθήκες και β) ολοκληρωμένη υποστήριξη (συμβουλευτική, προώθηση σε αγορές, κ.λπ.) των νεοσύστατων επιχειρήσεων με στόχο να προσελκύσουν χρηματοδότηση για την περαιτέρω ανάπτυξη τους και να μετατραπούν σε βιώσιμες επιχειρήσεις. - Παροχή ενισχύσεων για τη δημιουργία Επιχειρηματικών Πάρκων στη βάση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, προκειμένου να εγκατασταθούν επιχειρήσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> - Η δράση μπορεί να ενταχθεί και σε ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις

4.2.2 Αξονας Προτεραιότητας-2: **Αναπτυξιακή Πρόκληση-2 : Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής**

Ο ΑΠ-2 επιδιώκει:

- Τον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας και γενικότερα τη βελτίωση του ενεργειακού αποτυπώματος των δημοσίων υποδομών στην ΠΙΝ, σε συνδυασμό (όπου είναι εφικτό) με τη χρήση ΑΠΕ. Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν αναμένεται να συμβάλλουν στην προτεραιότητα του ΕΣΕΚ για τη «Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης δημοσίων κτιρίων».
- Την υποστήριξη της πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής GRecollands, στόχος της οποίας είναι η ολοκληρωμένη μετάβαση μικρών (κατά βάση) νησιών προς μία κυκλική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία.
- Την υποστήριξη της δημιουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων (Ε.Κοιν.) στην Περιφέρεια, σύμφωνα με το οικείο θεσμικό πλαίσιο (Ν. 4513/2018). Σημειώνεται ότι η υποστήριξη ανάπτυξης ενεργειακών έργων ΑΠΕ από ενεργειακές κοινότητες προβλέπεται και στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (Προώθηση διεσπαρμένων συστημάτων ΑΠΕ και ενδυνάμωση συμμετοχικού ρόλου τοπικών κοινωνιών – καταναλωτών).
- Την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται άμεσα με την κλιματική αλλαγή, φαινόμενα που έχουν καταστρεπτικές συνέπειες στο αστικό και το φυσικό περιβάλλον, επηρεάζοντας παράλληλα αρνητικά και το επίπεδο διαβίωσης των κατοίκων.
- Την αντιμετώπιση κινδύνων που δεν συνδέονται άμεσα ή εξολοκλήρου με την κλιματική αλλαγή, αλλά με άλλους φυσικούς ή/ και ανθρωπογενείς παράγοντες.
- Τη διασφάλιση της ποιοτικής και ποσοτικής επάρκειας πόσιμου νερού με έμφαση στη μείωση των διαρροών λόγω της παλαιότητας των δικτύων της ΠΙΝ, καθώς και την παρακολούθηση των υδάτων και την αντιμετώπιση της ρύπανσης
- Την αντιμετώπιση του προβλήματος διαχείρισης των υγρών αποβλήτων (λύματα, αποχέτευση) για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας.
- Τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, με έμφαση στα Μικρά Νησιά και σε Περιφερειακές Ενότητες που καταγράφουν πιο έντονο το πρόβλημα διαχείρισης.
- Τη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και της ενεργειακής αποδοτικότητας των αστικών κέντρων και της αστικής παράκτιας ζώνης της ΠΙΝ.
- Την προστασία των περιοχών φυσικού κάλλους της Περιφέρειας (χερσαίου, θαλάσσιου και υπο-θαλάσσιου) εκτός των περιοχών NATURA (η κάλυψη των περιοχών αυτών αναμένεται να γίνει από το τομεακό Πρόγραμμα για το περιβάλλον).

Ο ΑΠ-2 αντλεί Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) από τον παρακάτω Στόχο Πολιτικής (ΣΠ) του ΚΚΔ:

ΣΠ-2 «Μια πιο πράσινη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων»

Η στρατηγική της ΑΠ-2, εξυπηρετείται μέσω του παρακάτω Στόχου Πολιτικής:

1. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, σε μετάβαση προς μια καθαρή οικονομία μηδενικού άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη, μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΠ2 | ΕΤΠΑ).

Για την επίτευξη της στοχοθεσίας του ΑΠ-2 δίνεται προτεραιότητα σε ειδικούς στόχους, οι οποίοι δημιουργούν αποτελέσματα (δείκτες εκρών – δείκτες αποτελεσμάτων) μέσω επιλεγόμενων τύπων δράσεων και κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων.

Στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-5, παρουσιάζεται συνοπτικά το παραπάνω σκεπτικό και πιο συγκεκριμένα: οι ειδικοί στόχοι ανά στόχο πολιτικής, οι τύποι δράσεων και κατηγορίες/πεδία παρεμβάσεων ανά ειδικό στόχο, και τα αποτελέσματα ανά τύπο δράσεων.

Ενώ στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-5, παρουσιάζονται οι ενδεικτικές παρεμβάσεις ανά τύπο δράσεων, μαζί με παρατηρήσεις που αφορούν τον έκαστο τύπο δράσης.

Ο προϋπολογισμός για τις παρεμβάσεις του ΑΠ-2 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 ανέρχεται σε 54.058.517€ και πρόκειται για το 18,80% του συνολικού ποσού του ΠΕΠ.

Οι δράσεις του ΑΠ-2 στοχεύουν στις παρακάτω ομάδες στόχους (κατηγορίες ωφελουμένων) και θα υλοποιηθούν στις παρακάτω εδαφικές περιοχές:

❖ **Ομάδες στόχοι (κατηγορίες ωφελουμένων)**

- Πληθυσμός της Περιφέρειας
- Επισκέπτες της Περιφέρειας
- Δημόσιοι φορείς της Περιφέρειας
- Παραγωγικό σύστημα της Περιφέρειας
- Χρήστες των δημοσίων υποδομών (εργαζόμενοι, επισκέπτες, κ.λπ.)

❖ **Εδαφικές περιοχές υλοποίησης**

- Το σύνολο της Περιφέρειας
- Κατά περίπτωση:
 - Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) | Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια
 - Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) | Νησιωτικές και παράκτιες περιοχές

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-4: Συνοπτική περιγραφή της στρατηγικής του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΑΠ-2	Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής			ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
				ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)	84,13
				ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ	29,25
ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ/ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ	
				ΕΚΦΡΟΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
1. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, σε μετάβαση προς μια καθαρή οικονομία μηδενικού άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη, μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΠ2 ΕΤΠΑ).	(i) Προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου	2.(i).1: Εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσιες υποδομές	- Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	- Δημόσια κτήρια (m ²) με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	- Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (MWh/έτος)
	(ii) Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που ορίζονται σε αυτήν	2.(ii).1: Ενεργειακές Κοινότητες	- Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: αιολική - Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: ηλιακή	- Κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που υποστηρίζονται	- Πληθυσμός που καλύπτεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
	(iv) Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, και της ανθεκτικότητας στην πρόληψη κινδύνων καταστροφών, λαμβάνοντας υπόψη τις προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	2.(iv).1: Πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα	- Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα) - Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα) - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων για φυσικούς κινδύνους μη σχετιζόμενους με το κλίμα (π.χ. σεισμοί) και κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. τεχνολογικά ατυχήματα), συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα	- Αντιπλημμυρικά έργα (χλμ) σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν - Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα παρακολούθησης και ανταπόκρισης σε περίπτωση φυσικών καταστροφών	- Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά έργα - Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές
		2.(iv).2: Διαχείριση κινδύνων μη σχετιζόμενων με το κλίμα			
	(v) Προώθηση της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων	2(v).1: Δράσεις στον τομέα των Υδάτων	- Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού) - Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων	- Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων των δημοσίων δικτύων ύδρευσης - Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	- Πληθυσμός συνδεδεμένος με βελτιωμένο δίκτυο ύδρευσης - Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο δίκτυο επεξεργασίας λυμάτων
2.(v).2: Διαχείριση λυμάτων					
(vi) Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	2.(viii).1: Πιλοτική Δράση κυκλικής οικονομίας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Grecoislands	- Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	- Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων	- Απόβλητα (tn/έτος) που συλλέγονται χωριστά	
(vii).. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, περιλαμβάνοντας και τις αστικές περιοχές, και της μείωσης όλων των μορφών ρύπανσης	2.(vii).1: Δράσεις βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος	- Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	- Ανοικτοί χώροι (m ²) που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές - Σχέδια Διαχείρισης οικοτόπων	- Πληθυσμός που ωφελείται από αστικές αναπλάσεις - Περιοχές (ha) που καλύπτονται από Σχέδια Διαχείρισης	
	2.(vii).2: Δράσεις προστασίας οικοσυστημάτων και περιοχών φυσικού κάλλους (εκτός NATURA)				

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-5: Ενδεικτικές παρεμβάσεις του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
2.(i).1: Εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσιες υποδομές	- Ενεργειακή θωράκιση δημόσιων υποδομών (δημόσια κτίρια και δίκτυα) περιφερειακής/τοπικής κλίμακας μέσω παρεμβάσεων στο «κέλυφος», αναβάθμισης εξοπλισμού, εγκατάστασης «έξυπνων συστημάτων» και ΑΠΕ μικρής κλίμακας, καθώς και προώθησης βιοκλιματικού σχεδιασμού τους (περιλαμβάνεται και μεταφορά πράξεων από Π.Π. 2014-2020).	
2.(ii).1: Ενεργειακές Κοινότητες	- Δημιουργία και λειτουργία ενεργειακών κοινοτήτων στην ΠΙΝ (πilotική δράση) συμπεριλαμβάνονται και τα Μικρά Νησιά στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας Grecoislands	- Δύνονται να στηριχθούν δράσεις στο πλαίσιο και Τοπικός Στρατηγικών
2.(iv).1: Πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα	- Δράσεις ολοκληρωμένης παρέμβασης και ολιστικής αντιμετώπισης για την αξιολόγηση κινδύνων το σχεδιασμό & οργάνωση, παρακολούθηση, διαχείριση & μετριασμό επιπτώσεων και ευαισθητοποίηση σε τομείς διαγνωσμένης επικινδυνότητας στα Ιόνια Νησιά (μεταφορά από Π.Π. 2014-2020). - Δράσεις για την πρόληψη & προστασία (π.χ. τοπικής κλίμακας αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα, αντιμετώπιση κατολισθήσεων, ειδικός εξοπλισμός για φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης).	- Ιδιαίτερα σημαντικοί κίνδυνοι και απειλές για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, αποτελούν πρωτίστως οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες και ακολούθως η διάβρωση των ακτών/ΑΣΘ, η ξηρασία κλπ Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν λειτουργούν υποστηρικτικά στις αντίστοιχες της π.π. 2014-2020 και είναι σε άμεση συνάφεια με τους στόχους του περιφερειακού σχεδιασμού (Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας κλπ).
2.(iv).2: Διαχείριση κινδύνων μη σχετιζόμενων με το κλίμα	- Δράσεις ολοκληρωμένης παρέμβασης και ολιστικής αντιμετώπισης για την αξιολόγηση κινδύνων, το σχεδιασμό & οργάνωση, παρακολούθηση, διαχείριση & μετριασμό επιπτώσεων και ευαισθητοποίηση σε τομείς διαγνωσμένης επικινδυνότητας στο θαλάσσιο/παράκτιο χώρο των Ιονίων Νήσων. - Δράσεις για την πρόληψη & προστασία στο θαλάσσιο χώρο (π.χ. ειδικός διασωστικός και αντιρρυπαντικός εξοπλισμός). - Δράσεις για την αποτύπωση της τρωτότητας του δημόσιου κτιριακού αποθέματος έναντι του σεισμικού κινδύνου, ιδίως σε κεντρικό και νότιο Ιόνιο	- Ιδιαίτερα σημαντικοί κίνδυνοι και απειλές για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, αποτελούν πρωτίστως η σεισμική δραστηριότητα και ακολούθως η ρύπανση/μόλυνση ιδιαίτερα του θαλάσσιου χώρου και των παράκτιων περιοχών. - Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι για ορισμένα από τα παραπάνω θέματα που άπτονται του θαλάσσιου χώρου θα επιδιωχθούν συνεργασίες και στο πλαίσιο της Στρατηγικής της EUSAIR (Μακροπεριφέρειας).
2.(v).1: Δράσεις στον τομέα των Υδάτων	- Έργα υδροδότησης, αντικατάστασης παλαιωμένων δικτύων ύδρευσης, προμήθεια και εγκατάσταση «έξυπνων» συστημάτων εντοπισμού των διαρροών στα δίκτυα, προμήθεια εξοπλισμού των κεντρικών υδραγωγείων. - Έργα παρακολούθησης των υδάτων.	- Για τις δράσεις που θα στηριχθούν από το Πρόγραμμα, θα ληφθεί υπόψη και το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Πόσιμου Νερού
2.(v).2: Διαχείριση λυμάτων	- Κατασκευή / αναβάθμιση υποδομών διαχείρισης λυμάτων (ΕΕΛ και δίκτυα συλλογής).	- Για τις δράσεις που θα στηριχθούν από το Πρόγραμμα, θα ληφθεί υπόψη η σχετική Κοινοτική Οδηγία, οι τουριστικές περιοχές και υποδομές στην Περιφέρεια που καταγράφουν περιβαλλοντικά προβλήματα, καθώς και το Σχέδιο Διαχείρισης Υγρών Αποβλήτων. - Σημειώνεται ότι η χρηματοδότηση των αναγκών σε μικρότερους οικισμούς με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (σε τουριστικές και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές με έμφαση σε μικρά νησιά) θα υλοποιηθεί στη βάση εγκεκριμένου επιχειρησιακού σχεδίου
2.(viii).1: Πιλοτική Δράση κυκλικής οικονομίας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Grecoislands	- Δράσεις που συμβάλλουν στην Πρωτοβουλία "Grecoislands" (έργα επανάχρησης-κυκλικής οικονομίας κυρίως στα Μικρά Νησιά της ΠΙΝ)- διασύνδεση με Τύπο Δράσης με α/α-2	- Σημειώνεται ότι μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές και κυρίως προμήθειες τοπικού χαρακτήρα δύνονται να υλοποιούνται εφόσον συνάδουν με ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την Περιφέρεια, εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής διαχείρισης και συμβάλλουν τεκμηριωμένα στην επίτευξη των στόχων της ανακύκλωσης
2.(vii).1: Δράσεις βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος	- Δράσεις για την προστασία και αναβάθμιση ελεύθερων/ κοινόχρηστων αστικών χώρων (όπως αναπλάσεις όψεων και ανακαίνιση κτιρίων πρωτίστως για την εγκατάσταση δημόσιων λειτουργιών, αναπλάσεις δημοσίων χώρων).	- Υλοποιούνται κατά προτεραιότητα στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (BAA).
2.(vii).2: Δράσεις προστασίας οικοσυστημάτων και περιοχών φυσικού κάλλους (εκτός NATURA)	- Σχέδια διαχείρισης, προστασίας και ήπιας αξιοποίησης για επιμέρους οικοσυστήματα (εκτός περιοχών NATURA).	- Υλοποιούνται κατά προτεραιότητα στο πλαίσιο Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων

4.2.3 Άξονας Προτεραιότητας-2Α: Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας

Ο ΑΠ-2Α επιδιώκει:

- Τη στήριξη της βιώσιμης αστικής κινητικότητας στην Περιφέρειας για τη μείωση των εκπομπών άνθρακα, με έμφαση σε δράσεις που περιλαμβάνονται στα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ).

Ο ΑΠ-2Α αντλεί Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) από τον παρακάτω Στόχο Πολιτικής (ΣΠ) του ΚΚΔ:

ΣΠ-2 «Μια πιο πράσινη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων»

Η στρατηγική του ΑΠ-2Α, εξυπηρετείται μέσω του παρακάτω Στόχου Πολιτικής:

1. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, σε μετάβαση προς μια καθαρή οικονομία μηδενικού άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη, μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΠ2 | ΕΤΠΑ).

Για την επίτευξη της στοχοθεσίας του ΑΠ-2Α δίνεται προτεραιότητα σε ειδικούς στόχους, οι οποίοι δημιουργούν αποτελέσματα (δείκτες εκρών – δείκτες αποτελεσμάτων) μέσω επιλεγόμενων τύπων δράσεων και κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων.

Στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-6, παρουσιάζεται συνοπτικά το παραπάνω σκεπτικό και πιο συγκεκριμένα: οι ειδικοί στόχοι ανά στόχο πολιτικής, οι τύποι δράσεων και κατηγορίες/πεδία παρεμβάσεων ανά ειδικό στόχο, και τα αποτελέσματα ανά τύπο δράσεων.

Ενώ στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-7, παρουσιάζονται οι ενδεικτικές παρεμβάσεις ανά τύπο δράσεων, μαζί με παρατηρήσεις που αφορούν τον έκαστο τύπο δράσης.

Ο προϋπολογισμός για τις παρεμβάσεις του ΑΠ-2 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 ανέρχεται σε 4.000.000€ και πρόκειται για το 1,39% του συνολικού ποσού του ΠΕΠ.

Οι δράσεις του ΑΠ-2Α στοχεύουν στις παρακάτω ομάδες στόχους (κατηγορίες ωφελουμένων) και θα υλοποιηθούν στις παρακάτω εδαφικές περιοχές:

❖ Ομάδες στόχοι (κατηγορίες ωφελουμένων)

- Πληθυσμός της Περιφέρειας
- Επισκέπτες της Περιφέρειας.

❖ Εδαφικές περιοχές υλοποίησης

- Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) | Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-6: Συνοπτική περιγραφή της στρατηγικής του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2Α του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΑΠ-2Α	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		
			ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)		4,00
			ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ		1,39
ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ/ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ	
				ΕΚΚΡΟΣΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
1. Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, σε μετάβαση προς μια καθαρή οικονομία μηδενικού άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη, μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΠ2 ΕΤΠΑ).	(viii) Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, στο πλαίσιο της μετάβασης σε μια καθαρή οικονομία μηδενικών εκπομπών άνθρακα	2.(viii).1: Δράσεις στο πλαίσιο της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	<ul style="list-style-type: none"> - Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών - Ψηφιοποίηση των αστικών μεταφορών 	<ul style="list-style-type: none"> - Ικανότητα (επιβάτες) φιλικού προς το περιβάλλον τροχαίου υλικού μαζικών δημοσίων συγκοινωνιών - Πόλεις και κωμοπόλεις με νέα ή εκσυγχρονισμένα ψηφιακά συστήματα αστικών συγκοινωνιών 	<ul style="list-style-type: none"> - Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμών υπηρεσιών δημοσίων συγκοινωνιών - Εξυπηρετούμενος πληθυσμός

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-7: Ενδεικτικές παρεμβάσεις του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2Α του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
2.(viii).1: Δράσεις στο πλαίσιο της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	<p>Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής κινητικότητας που θα περιλαμβάνουν (ενδεικτικά):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δράσεις αποσυμφόρησης κυκλοφοριακού φόρτου με «έξυπνα» συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας. - Δράσεις διασφάλισης της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία. - «Εξυπνες» και «Πράσινες» αστικές μεταφορές τοπικής εμβέλειας Υλοποιούνται κατά προτεραιότητα στο πλαίσιο Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΒΑΑ). 	

4.2.4 Άξονας Προτεραιότητας-3: Ενίσχυση υποδομών μεταφορών

Ο ΑΠ-3 επιδιώκει:

- Την ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας με την υλοποίηση και αναβάθμιση δευτερευουσών ή/και τριτευουσών συνδέσεων με τους κόμβους ΔΕΔ-Μ της ΠΙΝ (λιμάνια, αεροδρόμια), λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ)
- Την αναβάθμιση των συνθηκών ασφάλειας στο βασικό οδικό δίκτυο των νησιών της ΠΙΝ, με έμφαση στις διασυνδέσεις με απομονωμένες περιοχές και σημαντικά τουριστικά κέντρα, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) και η περιφερειακή του διάσταση.
- Την αναβάθμιση και συμπλήρωση των υποδομών σε λιμένες περιφερειακού ενδιαφέροντος με στόχο τη διασφάλιση της ενδοπεριφερειακής συνδετικότητας, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ), καθώς και η περιφερειακή του διάσταση.

Ο ΑΠ-3 αντλεί Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) από τον παρακάτω Στόχο Πολιτικής (ΣΠ) του ΚΚΔ:

ΣΠ-3 Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ

Η στρατηγική του ΑΠ-3, εξυπηρετείται μέσω του παρακάτω Στόχου Πολιτικής:

1. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας (ΣΠ3 | ΕΤΠΑ).

Για την επίτευξη της στοχοθεσίας του ΑΠ-3 δίνεται προτεραιότητα σε ειδικούς στόχους, οι οποίοι δημιουργούν αποτελέσματα (δείκτες εκρών – δείκτες αποτελεσμάτων) μέσω επιλεγόμενων τύπων δράσεων και κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων.

Στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-8, παρουσιάζεται συνοπτικά το παραπάνω σκεπτικό και πιο συγκεκριμένα: οι ειδικοί στόχοι ανά στόχο πολιτικής, οι τύποι δράσεων και κατηγορίες/πεδία παρεμβάσεων ανά ειδικό στόχο, και τα αποτελέσματα ανά τύπο δράσεων.

Ενώ στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-9, παρουσιάζονται οι ενδεικτικές παρεμβάσεις ανά τύπο δράσεων, μαζί με παρατηρήσεις που αφορούν τον έκαστο τύπο δράσης.

Ο προϋπολογισμός για τις παρεμβάσεις της ΑΠ-3 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 ανέρχεται σε 26.069.622€ και πρόκειται για το 9,06% του συνολικού ποσού του ΠΕΠ.

Οι δράσεις του ΑΠ-3 στοχεύουν στις παρακάτω ομάδες στόχους (κατηγορίες ωφελουμένων) και θα υλοποιηθούν στις παρακάτω εδαφικές περιοχές:

❖ Ομάδες στόχοι (κατηγορίες ωφελουμένων)

- Χρήστες των μεταφορικών υποδομών που συμπληρώνονται/ αναβαθμίζονται.

❖ Εδαφικές περιοχές υλοποίησης

- Το σύνολο της Περιφέρειας

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-8: Συνοπτική περιγραφή της στρατηγικής του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΑΠ-3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		
			ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)		26,07
			ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ		9,06
ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ/ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ	
				ΕΚΦΡΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
1. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας (ΣΠ3 ΕΤΠΑ).	(ii) Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροπικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης πρόσβασης στο ΔΕΔ-Μ και της διασυννοριακής κινητικότητας	3.(ii).1: Συμπλήρωση και αναβάθμιση υποδομών οδικής διασύνδεσης με κόμβους ΔΕΔ-Μ 3.(ii).2: Συμπλήρωση και αναβάθμιση υποδομών με έμφαση στην ασφάλεια των χερσαίων μεταφορών 3.(ii).3:14 Βελτίωση & συμπλήρωση λιμενικών υποδομών	<ul style="list-style-type: none"> - Νέες ή αναβαθμισμένες δευτερεύουσες οδικές συνδέσεις με το οδικό δίκτυο και τους κόμβους ΔΕΔ-Μ - Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές και περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης - Εσωτερικές πλωτές οδοί και λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας (σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) 	<ul style="list-style-type: none"> - Μήκος (χλμ) νέων ή αναβαθμισμένων οδών –μη ΔΕΔ-Μ - Μήκος (χλμ) ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών –μη ΔΕΔ-Μ - Λιμενικές υποδομές που αναβαθμίζονται 	<ul style="list-style-type: none"> - Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων οδών και οδών που ανακατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν ή εκσυγχρονίστηκαν - Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών - Ετήσιος αριθμός επιβατών λιμενικών υποδομών που αναβαθμίζονται

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-9: Ενδεικτικές παρεμβάσεις του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
3.(ii).1: Συμπλήρωση και αναβάθμιση υποδομών οδικής διασύνδεσης με κόμβους ΔΕΔ-Μ	<ul style="list-style-type: none"> - Βασικές οδοί πρόσβασης από την ενδοχώρα και τα αστικά κέντρα προς τις πύλες εισόδου-εξόδου (ΔΕΔ-Μ) της Περιφέρειας («έργα γέφυρα» π.π. 2014-2020), σε συνδυασμό με περιφερειακούς ποδηλατοδρόμους 	
3.(ii).2: Συμπλήρωση και αναβάθμιση υποδομών με έμφαση στην ασφάλεια των χερσαίων μεταφορών	<ul style="list-style-type: none"> - Βελτιώσεις βασικών οδικών αξόνων διασύνδεσης αστικών κέντρων & πυλών εισόδου με απομονωμένες περιοχές, με συμβολή στην οδική ασφάλεια (πχ παρακάμψεις κεντρικών οικισμών). - Παρεμβάσεις «ενεργητικής» οδικής ασφάλειας επί βασικών οδικών αξόνων και «έξυπνα» συστήματα παρακολούθησης και προ-ειδοποίησης. 	
3.(ii).3:14 Βελτίωση & συμπλήρωση λιμενικών υποδομών	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη/ βελτίωση λιμενικών υποδομών για την αναβάθμιση της εσωτερικής περιφερειακής κινητικότητας (με εξαίρεση παραμεθόριες περιοχές). - Δράσεις («πράσινης» κυρίως) πιστοποίησης & παροχής «έξυπνων» υπηρεσιών λιμένων Δικτύωση με βασικούς λιμένες της ΜακροΠεριφέρειας - Δράσεις ασφάλειας των θαλάσσιων μεταφορών (ειδικός εξοπλισμός κλπ). 	<p>Για κάθε παρέμβαση που αφορά λιμενικές υποδομές, απαιτείται η εκ των προτέρων εκπόνηση master plan ή προγράμματος ανάπτυξης λιμένα.</p>

4.2.5 Άξονας Προτεραιότητας-4Α: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών

Ο ΑΠ-4Α επιδιώκει:

- Την ανάπτυξη και βελτίωση υποδομών νηπιακής – παιδικής φροντίδας στην ΠΙΝ
- Την αντιμετώπιση των ελλείψεων και τις ευρύτερες ανάγκες στις υποδομές α', β' γ' βαθμίδων (Ιόνιο Πανεπιστήμιο, ΑΕΝ) εκπαίδευσης στην ΠΙΝ
- Τη στόχευση στην αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών πρόνοιας, στη δημιουργία συνθηκών από-ιδρυματοποίησης και στη βελτίωση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ
- Τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης περιθωριοποιημένων ομάδων όπως είναι οι Ρομά και οι άστεγοι
- Τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Εθνικού Συστήματος Υγείας, μέσα από την αναβάθμιση σχετικών υποδομών και εξοπλισμού και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες που δημιουργήθηκαν στον τομέα της υγείας λόγω της πανδημίας (νόσος Covid-19)
- Την αξιοποίηση του τουριστικού προϊόντος της περιφέρειας, καθώς και της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς που διαθέτει, για την στήριξη της κοινωνίας παράλληλα με την τοπική οικονομία

Ο ΑΠ-4Α αντλεί Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) από τους παρακάτω Στόχους Πολιτικής (ΣΠ) του ΚΚΔ:

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

Η στρατηγική του ΑΠ-4Α, εξυπηρετείται μέσω του παρακάτω Στόχου Πολιτικής:

1. Μια πιο κοινωνική, και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΣΠ4 | ΕΤΠΑ).

Για την επίτευξη της στοχοθεσίας του ΑΠ-3 δίνεται προτεραιότητα σε ειδικούς στόχους, οι οποίοι δημιουργούν αποτελέσματα (δείκτες εκρών – δείκτες αποτελεσμάτων) μέσω επιλεγόμενων τύπων δράσεων και κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων.

Στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-10, παρουσιάζεται συνοπτικά το παραπάνω σκεπτικό και πιο συγκεκριμένα: οι ειδικοί στόχοι ανά στόχο πολιτικής, οι τύποι δράσεων και κατηγορίες/πεδία παρεμβάσεων ανά ειδικό στόχο, και τα αποτελέσματα ανά τύπο δράσεων.

Ενώ στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-11, παρουσιάζονται οι ενδεικτικές παρεμβάσεις ανά τύπο δράσεων, μαζί με παρατηρήσεις που αφορούν τον έκαστο τύπο δράσης.

Ο προϋπολογισμός για τις παρεμβάσεις του ΑΠ-4Α του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 ανέρχεται σε 42.139.246€ και πρόκειται για το 14,65% του συνολικού ποσού του ΠΕΠ.

Οι δράσεις του ΑΠ-4Α στοχεύουν στις παρακάτω ομάδες στόχους (κατηγορίες ωφελουμένων) και θα υλοποιηθούν στις παρακάτω εδαφικές περιοχές:

❖ Ομάδες στόχοι (κατηγορίες ωφελουμένων)

- Ο γενικός πληθυσμός της Περιφέρειας, και ιδίως στο πλαίσιο της πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη
- Κατά περίπτωση:
 - Τα παιδιά και οι νέοι
 - Ενήλικος πληθυσμός (στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης)
- Ευπαθείς ομάδες (ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, Ρομά, Άστεγοι κ.λπ.)

❖ Εδαφικές περιοχές υλοποίησης

- Το σύνολο της Περιφέρειας

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-10: Συνοπτική περιγραφή της στρατηγικής του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4Α του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΑΠ -4Α	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών			ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
				ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)	
				42.14	
				ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ	
				14,65	
ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ/ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ	
				ΕΚΡΟΩΝ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
1. Μια πιο κοινωνική, και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΣΠ4 ΕΤΠΑ).	(ii) Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης χωρίς αποκλεισμούς σε ποιοτικές υπηρεσίες στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την προώθηση της ανθεκτικότητας για εξ αποστάσεως και on-line εκπαίδευση και κατάρτιση	4Α.(ii).1: Ανάπτυξη & βελτίωση υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. 4Α.(ii).2: Ανάπτυξη & βελτίωση υποδομών Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης. 4Α.(ii).3: Ανάπτυξη & βελτίωση υποδομών Γ/θμιας εκπαίδευσης	- Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα - Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση - Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	- Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας - Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	- Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας - Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων
	(v) Εξασφάλιση ίσης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και προώθηση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από τη θεσμική στην οικογενειακή και κοινοτική περίθαλψη	4Α.(v).1: Βελτίωση των υποδομών υγείας 4Α.(v).2: Υποδομές φροντίδας, πρόνοιας	- Υποδομές στον τομέα της υγείας - Υγειονομικός εξοπλισμός - Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας - Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	- Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης - Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός στέγασης)	- Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων περίθαλψης - Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας
	(vi) Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία	4Α.(vi).1: Αξιοποίηση του τουριστικού & πολιτιστικού τομέα για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής	- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	- Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	- Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-11: Ενδεικτικές παρεμβάσεις του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4Α του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
4Α.(ii).1: Ανάπτυξη & βελτίωση υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας.	<ul style="list-style-type: none"> - Δημιουργία νέων ή/και αναβάθμιση υφιστάμενων δομών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (παιδικοί/ βρεφονηπιακοί σταθμοί). - Εξοπλισμός νέων ή/ και υφιστάμενων δομών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας συμπεριλαμβανομένης και της στήριξης αναγκών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. 	- Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν συμβάλλουν στους στόχους της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας «Εγγύηση για το παιδί» (Child Guarantee), καθώς και της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας
4Α.(ii).2: Ανάπτυξη & βελτίωση υποδομών Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης.	<ul style="list-style-type: none"> - Η συμπλήρωση και βελτίωση των υποδομών Α/θμιας (νηπιαγωγεία, δημοτικά σχολεία), Β/θμιας (γυμνάσια, λύκεια), περιλαμβανομένου αναγκαίου ειδικού εκπαιδευτικού εξοπλισμού (εργαστήρια κλπ). Συμπεριλαμβάνει και η Ειδική Αγωγή. - Υποδομή/ εξοπλισμός για τη στήριξη αναγκών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. 	- Ο εν λόγω τύπος δράσεις συμβάλλει στην αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και στην προσπάθεια πρόληψης της διαρροής από την εκπαιδευτική διαδικασία.
4Α.(ii).3: Ανάπτυξη & βελτίωση υποδομών Γ/θμιας εκπαίδευσης	<ul style="list-style-type: none"> - Η συμπλήρωση και βελτίωση των υποδομών Γ/θμιας εκπαίδευσης, περιλαμβανομένου αναγκαίου ειδικού εκπαιδευτικού εξοπλισμού (εργαστήρια κλπ). (περιλαμβάνεται και μεταφορά έργων από την Π.Π. 2014-2020) - Η συμπλήρωση και βελτίωση του αναγκαίου ειδικού εκπαιδευτικού εξοπλισμού (Ι.Π., ΑΕΝ). - Υποδομή/ εξοπλισμός για τη στήριξη αναγκών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ο εν λόγω τύπος δράσεων συμβάλλει στην αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος. - Πριν την έκδοση προσκλήσεων για την υποβολή και ένταξη έργων υποδομής στον τομέα εκπαίδευσης που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, προβλέπεται να εκπονηθεί ή επικαιροποιηθεί ανάλογη χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών.
4Α.(v).1: Βελτίωση των υποδομών υγείας	<ul style="list-style-type: none"> - Συμπλήρωση και βελτίωση των υποδομών α'θμιας και β'θμιας υγείας της Περιφέρειας (με έμφαση στην πρωτοβάθμια βαθμίδα υγείας και τα Κέντρα Υγείας). - Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση του υγειονομικού εξοπλισμού των μονάδων υγείας. 	- Πριν την έκδοση προσκλήσεων για την υποβολή και ένταξη έργων υποδομής στον τομέα υγείας που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, προβλέπεται να εκπονηθεί ή επικαιροποιηθεί ανάλογη χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών. Περιλαμβάνεται και μεταφορά έργων από την π.π. 2014-2020
4Α.(v).2: Υποδομές φροντίδας, πρόνοιας	<ul style="list-style-type: none"> - Δημιουργία / αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμού για δομές φροντίδας και πρόνοιας για ευπαθείς ομάδες (ηλικιωμένοι). - Παιδικές κατασκηνώσεις και κατασκηνώσεις για ΑμεΑ - Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) 	-
4Α.(vi).1: Αξιοποίηση του τουριστικού & πολιτιστικού τομέα για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής	<ul style="list-style-type: none"> - Παρεμβάσεις για πολιτιστική κληρονομιά (αποκαταστάσεις / αναστηλώσεις μνημείων, κλπ) 	- Μεταφορά από ΠΠ 2014-2020

4.2.6 Άξονας Προτεραιότητας-4B: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού

Ο ΑΠ-4B επιδιώκει:

- Την ενδυνάμωση και προώθηση στην αγορά εργασίας των ανέργων της ΠΙΝ, μέσα από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης
- Τη στήριξη των δικαιωμάτων των παιδιών ΑμεΑ σε ότι αφορά τη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση
- Τη υποστήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (με έμφαση σε ευπαθείς ομάδες)
- Τη βελτίωση των συνθηκών ένταξης στην αγορά εργασίας ευπαθών κοινωνικά ομάδων (μακροχρόνια άνεργοι, άτομα χαμηλού εισοδήματος, ΑΜΕΑ, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, Ρομά, μετανάστες/Υπήκοοι Τρίτων Χωρών (ΥΤΧ) κλπ.)
- Τη στήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την προώθηση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας.
- Τη συστηματική καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, των τάσεων και των αναγκών της αγοράς εργασίας, σε δεξιότητες και επαγγέλματα
- Τη βελτίωση των όρων ένταξης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι ΡΟΜΑ
- Τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης (με έμφαση σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες (ΕΚΟ)), σύμφωνα και με την Εθνική Στρατηγική του τομέα της υγείας και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Δημόσιας Υγείας 2021-2025.
- Τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες, των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας (όπως Ρομά, Μετανάστες, Υπήκοοι Τρίτων Χωρών (ΥΤΧ) κ.λπ.), με απώτερο στόχο την κοινωνικοοικονομική ένταξή τους.
- Την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης για ευπαθείς ομάδες όπως τα Άτομα με Αναπηρία, ηλικιωμένοι κ.λπ, και τη στήριξη της ενεργού γήρανσης για τα άτομα της τρίτης ηλικίας.
- Τη στήριξη θυμάτων βίας.
- Τη βελτίωση του επιπέδου προσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη, με έμφαση σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.
- Την προσπάθεια εκσυγχρονισμού των συστημάτων κοινωνικής προστασίας με έμφαση σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.
- Τη λειτουργία του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης, το οποίο θα είναι τμήμα του συστήματος διακυβέρνησης του Εθνικού Μηχανισμού για την Κοινωνική Ένταξη.
- Τη λειτουργία ενός δικτύου δομών στην Περιφέρεια, το οποίο θα αποτελέσει ένα «δίκτυ ασφαλείας» για τα άτομα που βρίσκονται ή αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού

Ο ΑΠ-4B αντλεί Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) από τον παρακάτω Στόχο Πολιτικής (ΣΠ) του ΚΚΔ:

ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

Η στρατηγική του ΑΠ-4Β, εξυπηρετείται μέσω του παρακάτω Στόχου Πολιτικής:

1. Μια πιο κοινωνική, και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΣΠ4 | ΕΚΤ+).

Για την επίτευξη της στοχοθεσίας του ΑΠ-4Β δίνεται προτεραιότητα σε ειδικούς στόχους, οι οποίοι δημιουργούν αποτελέσματα (δείκτες εκρών – δείκτες αποτελεσμάτων) μέσω επιλεγόμενων τύπων δράσεων και κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων.

Στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-12, παρουσιάζεται συνοπτικά το παραπάνω σκεπτικό και πιο συγκεκριμένα: οι ειδικοί στόχοι ανά στόχο πολιτικής, οι τύποι δράσεων και κατηγορίες/πεδία παρεμβάσεων ανά ειδικό στόχο, και τα αποτελέσματα ανά τύπο δράσεων.

Ενώ στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-13, παρουσιάζονται οι ενδεικτικές παρεμβάσεις ανά τύπο δράσεων, μαζί με παρατηρήσεις που αφορούν τον έκαστο τύπο δράσης.

Ο προϋπολογισμός για τις παρεμβάσεις του ΑΠ-4Β του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 ανέρχεται σε 72.963.606€ και πρόκειται για το 25,37% του συνολικού ποσού του ΠΕΠ.

Οι δράσεις του ΑΠ-4Β στοχεύουν στις παρακάτω ομάδες στόχους (κατηγορίες ωφελουμένων) και θα υλοποιηθούν στις παρακάτω εδαφικές περιοχές:

❖ **Ομάδες στόχοι (κατηγορίες ωφελουμένων)**

- Ο γενικός πληθυσμός της Περιφέρειας, και ιδίως στο πλαίσιο της πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη
- Κατά περίπτωση:
 - Νέοι (ηλικιακά) άνεργοι
 - Νέοι άνεργοι, απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
 - Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνιων ανέργων
 - Άνεργοι με χαμηλά τυπικά προσόντα
 - Παιδιά με αναπηρίες ή και μαθησιακές δυσκολίες
 - Μητέρες καθώς και τα παιδιά
 - Ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού
 - Περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως οι Ρομά
 - Ατομα σε κατάσταση ή κίνδυνο φτώχειας (συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών)
 - Περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως, μετανάστες και πρόσφυγες
 - ΑμΕΑ (συμπεριλαμβανομένων προσφύγων και μεταναστών ΑμΕΑ)
 - Άτομα τρίτης ηλικίας
 - Γυναίκες θύματα έμφυλης βίας
 - Άστεγοι

❖ **Εδαφικές περιοχές υλοποίησης**

- Το σύνολο της Περιφέρειας
- Κατά περίπτωση:
 - Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) | Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια
 - Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) | Νησιωτικές και παράκτιες περιοχές

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-12: Συνοπτική περιγραφή της στρατηγικής του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4B του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΑΠ -4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού			ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
				ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)	
				72,96	25,37
		ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ		25,37	
ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ/ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ	
				ΕΚΡΟΩΝ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
1. Μια πιο κοινωνική, και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΣΠ4 ΕΚΤ+).	α) Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης της Εγγύησης για τη Νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά μη ενεργά άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.	4B.(α).1: Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων εδαφικών επενδύσεων 4B.(α).2: Κοινωνική επιχειρηματικότητα 4B.(α).3: Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας	- Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση - Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων - Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε αξιολογούνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια	- Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων - Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	- Συμμετέχοντες που αποκτούν επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους - Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργίας τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης
	στ) Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περαιτέρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες	4B.(στ).1: Πρόσβαση στην εκπαίδευση για ΑμεΑ 4B.(στ).2: Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας 4B.(στ).3: ΚΔΑΠ-STEM	- Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών) - Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)	- Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις - Αριθμός δομών για την ένταξη παιδικών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες - Αριθμός παιδιών ηλικίας έως 18 ετών	- Αριθμός μαθητών που επωφελούνται - Αριθμός ωφελουμένων μαθητών από δομές εκπαίδευσης
	η) Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες.	4B.(η).1: Επαγγελματική και κοινωνική ένταξη Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων (ΕΚΟ) 4B.(η).2: Εναρμόνιση Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής (κύκλος 2021-2022) 4B.(η).3: Δράσεις για την ενεργό γήρανση 4B.(η).4: Ενίσχυση της ικανότητας φορέων σχετικών με την κοινωνική ένταξη	- Τρόποι για την ενσωμάτωση και την επανένταξη στην απασχόληση για μειονεκτούντα άτομα - Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα και στη φροντίδα εξαρτώμενων προσώπων - Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία	- Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων - Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	- Συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους - Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους
	ι) Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	4B.(ι).1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά	- Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους - Στήριξη στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται με περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως οι Ρομά	- Μειονότητες (άτομα) – συμπεριλαμβανομένων περιθωριακών κοινοτήτων όπως οι Ρομά - Αριθμός υποστηριζόμενων δημοσίων διοικήσεων ή δημοσίων υπηρεσιών	- Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους - Ωφελούμενοι Ρομά από προγράμματα βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης

ΑΠ -4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού			ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
				ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)	
				ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ	72,96 25,37
ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ/ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ	
				ΕΚΦΡΑΣΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
1. Μια πιο κοινωνική, και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΣΠ4 ΕΚΤ+).	<p>ια) Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης·</p>	<p>4B.(ια).1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας των ίσων ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής στην κοινωνία - Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες - Μέτρα για την αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων - Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών) - Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών) - Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία 	<ul style="list-style-type: none"> - Αριθμός υποστηριζόμενων κοινωνικών δομών - Αριθμός υποστηριζόμενων δομών 	<ul style="list-style-type: none"> - Αριθμός επωφελούμενων των κοινωνικών δομών - Αριθμός ατόμων που επωφελούνται από υπηρεσίες υγείας
		4B.(ια).2: Κέντρα Κοινότητας και Δομές Παροχής Αγαθών			
4B.(ια).3: Παροχή Υπηρεσιών Φροντίδας					
4B.(ια).4: Καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών					
4B.(ια).5. Βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη					
4B.(ια).6: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (εκκρεμότητας ΠΠ 2014-2020)					
	<p>ιβ) Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών</p>	4B(ιβ).1: Στήριξη ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού	<ul style="list-style-type: none"> - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών 	<ul style="list-style-type: none"> - Αριθμός υποστηριζόμενων δομών αστέγων 	<ul style="list-style-type: none"> - Αριθμός επωφελούμενων από τις υποστηριζόμενες δομές αστέγων
		4B(ιβ).2: Δράσεις υποστήριξης παιδιών και εφήβων			

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-13: Ενδεικτικές παρεμβάσεις του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4Β του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
4B.(α).1: Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων εδαφικών επενδύσεων	- Ενεργητικές Πολιτικές απασχόλησης στο πλαίσιο των ΟΧΕ/ ΒΑΑ ΠΠ Ι.Ν. 2021-2027. - Ενεργητικές Πολιτικές στο πλαίσιο άλλων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων (π.χ. από ΤΑΠΤΟΚ ΠΑΑ 2021-2027) .	- Η δράσης συμπληρώνει τις παρεμβάσεις στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΣΠ5 του παρόντος Προγράμματος, καθώς και στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.
4B.(α).2: Κοινωνική επιχειρηματικότητα	- Επιχορήγηση νέων φορέων Κ.Α.Λ.Ο, με την παροχή ενισχύσεων	
4B.(α).3: Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας	- Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας	
4B.(στ).1: Πρόσβαση στην εκπαίδευση για ΑμεΑ	- Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για παιδιά με αναπηρίες/μαθησιακές δυσκολίες. - Υποστήριξη Δομών (ΚΕΣΥ) για μαθητές ΑμεΑ και Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.	- Η δράσης συμβάλλει στον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την Αρχή 1 «Εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση», με τη δημιουργία και ανάπτυξη ενός συστήματος Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης (inclusive education). Επίσης, συμβάλλει στην «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα Παιδιά» (Child Guarantee) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού, ενώ λαμβάνονται υπόψη και οι ευρωπαϊκές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Αποϊδρυματοποίηση.
4B.(στ).2: Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας	- Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά (Νέα Εναρμόνιση μετά την περίοδο 2021-2022).	- Ο τύπος δράσης συμβάλλει στην «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα Παιδιά» και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού.
4B.(στ).3: ΚΔΑΠ-STEM	- Πιλοτική Εφαρμογή ΚΔΑΠ – STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics)	- Στο ΠΕΠ από το 2026
4B.(η).1: Επαγγελματική και κοινωνική ένταξη Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων (ΕΚΟ)	- Προγράμματα συμβουλευτικής, κατάρτισης, πρακτικής άσκησης κ.λπ. - Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις.	
4B.(η).2: Εναρμόνιση Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής (κύκλος 2021-2022)	- Παροχή υπηρεσιών φροντίδας παιδιών.	- Πρόκειται για τον εμπροσθοβαρή κύκλο 2021-2022 της δράσης Εναρμόνιση Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής
4B.(η).3: Δράσεις για την ενεργό γήρανση	- Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για ηλικιωμένους (Δράσεις εξοικείωσης με τις ΤΠΕ για χρήση στην καθημερινή ζωή και την άρση του αποκλεισμού) - Συμμετοχή σε κοινωνικά δρώμενα όπως πολιτιστικές δραστηριότητες, εθελοντικές δράσεις κλπ	
4B.(η).4: Ενίσχυση της ικανότητας φορέων σχετικών με την κοινωνική ένταξη	- Δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων σε φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη των ΑμεΑ, των ηλικιωμένων και των παιδιών	
4B.(ι).1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά	- Δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων σε φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη των Ρομά	
4B.(ια).1: Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	- Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. - Ενίσχυση Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας. - Ενίσχυση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας. Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εξάρτησης (ΑΛΚΟΟΛ, ΝΑΡΚΩΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΛΠ.) – Μονάδες Προστασίας εξαρτημένων & γονεϊκής στήριξης.	- Ο εν λόγω τύπος δράσης συμβάλλει στην Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης & Μείωσης της Φτώχειας, στην Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά, καθώς και στην Στρατηγική Ένταξης Προσφύγων/ Μεταναστών.
4B.(ια).2: Κέντρα Κοινότητας και Δομές Παροχής Αγαθών	- Κέντρα Κοινότητας με παραρτήματα Ρομά, Κινητές Μονάδες. - Προώθηση Διαπολιτισμικής Διαμεσολάβησης στα Κέντρα Κοινότητας. - Δομές Παροχής αγαθών.	-
4B.(ια).3: Παροχή Υπηρεσιών Φροντίδας	- Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ (συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων ΑμεΑ). - Κέντρα Διημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ (ΚΔΗΦ). - Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ).	- Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν εξυπηρετούν τους στόχους της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης, της Εθνικής Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Άτομα με Αναπηρία
4B.(ια).4: Καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών	- Λειτουργία δικτύου δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας (συμβουλευτικά κέντρα, ξενώνες, κλπ).	- Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν εξυπηρετούν και την Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων.
4B.(ια).5: Βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη	- Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή και προσωπικού βοηθού ΑμΕΑ, ηλικιωμένων, κλπ.	
4B.(ια).6:Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (εκκρεμότητας ΠΠ 2014-2020)	- η υποστήριξη της λειτουργίας Περιφερειακού Παρατηρητηρίου για την Κοινωνική Ένταξη στα Ιόνια Νησιά με σκοπό τη χαρτογράφηση των χωρικών διαστάσεων της φτώχειας, την ανάδειξη αναγκών σε τοπικό επίπεδο και ανά επιμέρους ευάλωτη ομάδα του πληθυσμού, την παρακολούθηση των παρεμβάσεων κοινωνικής ένταξης που υλοποιούνται στην Περιφέρεια	
4B.(ιβ).1: Στήριξη απόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού κοινωνικού αποκλεισμού	- Δομές φιλοξενίας αστέγων / Κέντρα Ημέρας / Υπνωτήρια. - Δράσεις Πρόσβασης σε κοινωνική κατοικία για αστέγους και οικογένειες με σοβαρή υλική στέρηση. - Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές. - Ολοκληρωμένα Σχέδια Τοπικών Δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας. - Σχολικά γεύματα.	- Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν συμβάλλουν στους στόχους της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και τη Μείωση της Φτώχειας, στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, καθώς και στην Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Εγγύηση για το Παιδί.
4B.(ιβ).2: Δράσεις υποστήριξης παιδιών και εφήβων	- Τοπικό Σχέδιο για τη υποστήριξη παιδιών και εφήβων	

4.2.7. Άξονας Προτεραιότητας-5: Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης

Ο ΑΠ-5 επιδιώκει:

- Τη στήριξη Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) μέσω των οποίων θα υλοποιηθούν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε αστικές περιοχές για την προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης, του πολιτισμού, του τουρισμού και της αστικής αναζωογόνησης
- Τη στήριξη χωρικών στρατηγικών με την αξιοποίηση των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ), σε περιοχές πλην των αστικών (με προτεραιότητα στην παράκτια ζώνη και τα Μικρά Νησιά), με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω της αξιοποίησης τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων

Ο ΑΠ-5 αντλεί Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) από τον παρακάτω Στόχο Πολιτικής (ΣΠ) του ΚΚΔ:

ΣΠ5 Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών

Η στρατηγική του ΑΠ-5, εξυπηρετείται μέσω του παρακάτω Στόχου Πολιτικής:

1. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και των τοπικών πρωτοβουλιών (ΣΠ5 | ΕΤΠΑ).

Για την επίτευξη της στοχοθεσίας της ΑΠ-5 δίνεται προτεραιότητα σε ειδικούς στόχους, οι οποίοι δημιουργούν αποτελέσματα (δείκτες εκρών – δείκτες αποτελεσμάτων) μέσω επιλεγόμενων τύπων δράσεων και κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων.

Στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-14 παρουσιάζεται συνοπτικά το παραπάνω σκεπτικό και πιο συγκεκριμένα: οι ειδικοί στόχοι ανά στόχο πολιτικής, οι τύποι δράσεων και κατηγορίες/πεδία παρεμβάσεων ανά ειδικό στόχο, και τα αποτελέσματα ανά τύπο δράσεων.

Ενώ στον ΠΙΝΑΚΑ 4Π-15, παρουσιάζονται οι ενδεικτικές παρεμβάσεις ανά τύπο δράσεων, μαζί με παρατηρήσεις που αφορούν τον έκαστο τύπο δράσης.

Ο προϋπολογισμός για τις παρεμβάσεις του ΑΠ-5 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 ανέρχεται σε 51.503.522€ και πρόκειται για το 17,91% του συνολικού ποσού του ΠΕΠ.

Οι δράσεις του ΑΠ-4B στοχεύουν στις παρακάτω ομάδες στόχους (κατηγορίες ωφελουμένων) και θα υλοποιηθούν στις παρακάτω εδαφικές περιοχές:

❖ Ομάδες στόχοι (κατηγορίες ωφελουμένων)

- Πληθυσμός της Περιφέρειας
- Επισκέπτες της Περιφέρειας
- Παραγωγικό σύστημα της Περιφέρειας

❖ Εδαφικές περιοχές υλοποίησης

- Κατά περίπτωση:
 - Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) | Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια
 - Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) | Νησιωτικές και παράκτιες περιοχές

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-14: Συνοπτική περιγραφή της στρατηγικής του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΑΠ-5	Πρώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		
			ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)		51,50
			ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ		17,91
ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ/ ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ	
				ΕΚΡΟΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
1. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και των τοπικών πρωτοβουλιών (ΣΠ5 ΕΤΠΑ).	(i) Προώθηση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	5.(i).1: Ολοκληρωμένη ανάπτυξη σε αστικές περιοχές:	<ul style="list-style-type: none"> - Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού - Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών - Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων 	- Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	- Πληθυσμός που ωφελείται από έργα ολοκληρωμένης εδαφικής ανάπτυξης
	(ii) Προώθηση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές εκτός των αστικών περιοχών	5.(ii).1: Ολοκληρωμένη ανάπτυξη σε λοιπές, πλην αστικών, περιοχές:	<ul style="list-style-type: none"> - Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού - Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών - Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000 	- Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	- Πληθυσμός που ωφελείται από έργα ολοκληρωμένης εδαφικής ανάπτυξης

ΠΙΝΑΚΑΣ 4Π-15: Ενδεικτικές παρεμβάσεις του ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5 του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1. Ολοκληρωμένη ανάπτυξη σε αστικές περιοχές:	Ολοκληρωμένες τοπικές στρατηγικές με εστίαση στη RIS ή/και στην κατεύθυνση των «έξυπνων», «όμορφων/βιώσιμων», «ανθεκτικών» πόλεων.	Οι αστικές πολιτικές μέσω του παρόντος τύπου δράσης εστιάζουν στον τουρισμό, πολιτισμό και την αστική ανάπτυξη, ενώ δύναται να ενισχύονται συμπληρωματικά και από Τύπους Δράσεων των λοιπών Προτεραιοτήτων του Προγράμματος. Ειδικότερα, όσον αφορά τις «έξυπνες πόλεις» σημαντική αναμένεται να είναι η συνεισφορά και του ΕΣΑΑ, ενώ γενικά θα αξιοποιηθεί το πνεύμα της πρωτοβουλίας «Bauhaus» για την προώθηση της αειφορίας, της αισθητικής, της συνεργασίας και της βιωσιμότητας. <u>Δράσεις ορόσημα:</u> Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμού, Destination Marketing Plan, τουριστικά και πολιτιστικά τοπόσημα και διαδρομές, , εμβληματικές εκδηλώσεις (flagship events), αστική ανάπτυξη κ.λπ., στοιχεία Τοπικών Στρατηγικών. Θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα Τοπικές Στρατηγικές και παρεμβάσεις που ενεργοποιήθηκαν κατά την ΠΠ 2014-2020 (π.χ. Τ.Σ. πόλης Κέρκυρας – μεταφερόμενα έργα πολιτισμού ΠΠ 2014-2020).
2. Ολοκληρωμένη ανάπτυξη σε λοιπές, πλην αστικών, περιοχές:	Ολοκληρωμένη τοπική στρατηγική για τον παράκτιο, θαλάσσιο χώρο και τα Μικρά Νησιά με εστίαση στη RIS («γαλάζια οικονομία» κ.λπ) ή/και στην κατεύθυνση των «έξυπνων», «βιώσιμων», «ανθεκτικών», «διασυνδεδεμένων» και «εξωστρεφών» χώρων.	Η ολοκληρωμένη χωρική στρατηγική μέσω του παρόντος τύπου δράσης εστιάζει στον τουρισμό, πολιτισμό και την αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος, ενώ δύναται να ενισχυθεί συμπληρωματικά και από Τύπους Δράσεων των λοιπών Προτεραιοτήτων του Προγράμματος και να λειτουργήσει συνδυαστικά με το Πρόγραμμα για τη Θάλασσα, την Αλιεία & τις Υδατοκαλλιέργειες <u>Δράσεις ορόσημα:</u> Παρατηρητήριο Τουρισμού, Destination Marketing Plan, λειτουργική αναβάθμιση δικτύου τουριστικών αγκυροβολίων, (υπο) θαλάσσια τουριστικά & καταδυτικά δίκτυα, εμβληματικές εκδηλώσεις (flagship events), πολιτιστικά τοπόσημα και διαδρομές/διασυνδέσεις (ΟΔΥΣΣΕΙΑ), Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιας Ζώνης (ΟΔΠΖ) σε κορεσμένες περιοχές, θαλάσσια/παράκτια οικοσυστήματα (πλην NATURA) κ.λπ. Θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα παρεμβάσεις (έργα πολιτισμού) που ενεργοποιήθηκαν κατά την ΠΠ 2014-2020.

4.2.8 Άξονας Προτεραιότητα-6: Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+

Η Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+ συνίσταται στη τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της δημοσιότητας των παρεμβάσεων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

Οι ενδεικτικές δράσεις του ΑΠ-6 είναι:

- Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του Προγράμματος
- Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες, Τεχνικοί Σύμβουλοι
- Πληροφόρηση και Δημοσιότητα
- Υποστήριξη Δικαιούχων και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης του Προγράμματος

Ο ΑΠ-6 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω παρεμβάσεις:

- Πληροφόρηση και επικοινωνία
- Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος
- Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων
- Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταιρών

Ο προϋπολογισμός για τις παρεμβάσεις του Άξονα Προτεραιότητας: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΚΤ+ του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 ανέρχεται σε 1.543.841€ και πρόκειται για το 0,54% του συνολικού ποσού του ΠΕΠ.

Διευκρινίζεται ότι τα ανωτέρω δεν συνδέονται με ανάγκες που καλύπτονται κεντρικά από το τομεακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια 2021-2027». Το κόστος στελέχωσης του προσωπικού που εμπλέκεται στη διαχείριση, παρακολούθηση, αξιολόγηση, έλεγχο και πληροφόρηση του Προγράμματος Ιονίων Νήσων θα καλυφθεί από το Πρόγραμμα Τεχνική Βοήθεια 2021 -2027. Επίσης, λειτουργικά έξοδα (ενοίκια) θα καλύπτονται από το Πρόγραμμα Τεχνική Βοήθεια 2021 -2027, ενώ λειτουργικές δαπάνες, όπως μετακινήσεις, προμήθειες εξοπλισμού, εκδηλώσεις κλπ, θα καλύπτονται από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος

4.2.9 Άξονας Προτεραιότητα-7: Τεχνική Βοήθεια του ΕΤΠΑ

Η Τεχνική Βοήθεια του ΕΤΠΑ συνίσταται στη τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της δημοσιότητας των παρεμβάσεων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Οι ενδεικτικές δράσεις του ΑΠ-7 είναι:

- Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του Προγράμματος
- Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες, Τεχνικοί Σύμβουλοι
- Πληροφόρηση και Δημοσιότητα
- Υποστήριξη Δικαιούχων και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης του Προγράμματος

Ο ΑΠ-7 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω παρεμβάσεις:

- Πληροφόρηση και επικοινωνία
- Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος
- Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων
- Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταιρών

Ο προϋπολογισμός για τις παρεμβάσεις του Άξονα Προτεραιότητας: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΤΠΑ του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 ανέρχεται σε 3.795.444€ και πρόκειται για το 1,32% του συνολικού ποσού του ΠΕΠ.

Διευκρινίζεται ότι τα ανωτέρω δεν συνδέονται με ανάγκες που καλύπτονται κεντρικά από το τομεακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια 2021-2027». Το κόστος στελέχωσης του προσωπικού που εμπλέκεται στη διαχείριση, παρακολούθηση, αξιολόγηση, έλεγχο και πληροφόρηση του Προγράμματος Ιονίων Νήσων θα καλυφθεί από το Πρόγραμμα Τεχνική Βοήθεια 2021 -2027. Επίσης, λειτουργικά έξοδα (ενοίκια) θα καλύπτονται από το Πρόγραμμα Τεχνική Βοήθεια 2021 -2027, ενώ λειτουργικές δαπάνες, όπως μετακινήσεις, προμήθειες εξοπλισμού, εκδηλώσεις κλπ, θα καλύπτονται από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος.

4.3 Οικονομικά στοιχεία

Στον ΠΙΝΑΚΑ 4-Π16 που ακολουθεί φαίνεται συγκεντρωτικά ο προϋπολογισμός του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027, ανά άξονα προτεραιότητας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4-Π16: Οικονομικά στοιχεία ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2027

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)	%*
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού (ΣΠ1 ΕΤΠΑ)	31,52	10,96
2	Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής (ΣΠ2 ΕΤΠΑ)	54,06	18,80
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΠ2 ΕΤΠΑ)	4,00	1,39
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών (ΣΠ3 ΕΤΠΑ)	26,07	9,06
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών (ΣΠ4 ΕΤΠΑ)	42,14	14,65
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού (ΣΠ4 ΕΚΤ+)	72,96	25,37
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης (ΣΠ5 ΕΤΠΑ)	51,50	17,91
6	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	1,54	0,54
7	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	3,80	1,32
ΣΥΝΟΛΟ		287,59	

*Ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

Το ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027, συνολικού προϋπολογισμού 287,59Μ€, περιλαμβάνει δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από τα ευρωπαϊκά ταμεία: ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+. Πιο συγκεκριμένα:

- ❖ από το ΕΚΤ+ θα αξιοποιηθούν χρηματοδοτικά κονδύλια για τους ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 4B και ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΚΤ+, συνολικού

προϋπολογισμού 74,50Μ€ (ή 25,90% επί του συνολικού προϋπολογισμού του ΠΕΠ)

- ❖ από το ΕΤΠΑ θα αξιοποιηθούν χρηματοδοτικά κονδύλια για τους υπόλοιπους ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 1, 2, 2α, 3, 4Α, 5 και Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ, συνολικού προϋπολογισμού 213,09Μ€ (ή 74,10% επί του συνολικού προϋπολογισμού του ΠΕΠ)

4.4 Εταιρική σχέση

4.4.1 Γενικό πλαίσιο

Η εταιρική σχέση χαρακτηρίζεται ως μια από τις βασικές αρχές για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση δράσεων των Ευρωπαϊκών Ταμείων, συνδέεται δε άμεσα με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Η αρχή της εταιρικής σχέσης συνεπάγεται στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των δημόσιων αρχών των Κρατών Μελών (σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό επίπεδο), των φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών, καθώς και του ιδιωτικού τομέα. Οι εταίροι πρέπει να συμμετέχουν ενεργά σε όλο τον κύκλο ζωής των Προγραμμάτων (σχεδιασμός, προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση), συμβάλλοντας σε όλα τα στάδια.

Στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, η εταιρική σχέση, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ΚΚΔ, οργανώνεται προωθώντας τη συμμετοχή των εταίρων σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της εφαρμογής των Προγραμμάτων (συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις Επιτροπές Παρακολούθησης), με ενεργοποίηση και εμπλοκή εταίρων από:

- τις περιφερειακές, τοπικές, αστικές και άλλες δημόσιες αρχές,
- τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους,
- τους φορείς που εκπροσωπούν την Κοινωνία των Πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

4.4.2 Όργανα Σχεδιασμού Περιφέρειας

Οι βασικές δομές σχεδιασμού της ΠΙΝ για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 είναι οι ακόλουθες:

- ❖ **Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος (ΟΣΠ):** Η ΟΣΠ της ΠΙΝ για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 συγκροτήθηκε το Δεκέμβριο του 2020 με αντικείμενο την υποστήριξη της Περιφέρειας στις διαδικασίες αναπτυξιακού προγραμματισμού, με την συμμετοχή της στις φάσεις και στις ενέργειες εκπόνησης των σχετικών κειμένων της προγραμματικής περιόδου.
- ❖ **Περιφερειακό Συμβούλιο Καινοτομίας (ΠεΣυΚ) Ιονίων Νήσων:** Συστάθηκε το Δεκέμβριο του 2018 και έχει ως σκοπό την προώθηση των πολιτικών «Έξυπνης Εξειδίκευσης» και την υποστήριξη της υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στα Ιόνια Νησιά (αλλά και ευρύτερα θέματα έρευνας και καινοτομίας).

4.4.3 Διαδικασία Διαβούλευσης με εταίρους

Σε όλη τη διαδικασία σχεδιασμού του Προγράμματος «Ιονίων Νήσων 2021-2027» πραγματοποιείται διαβούλευση με εμπλεκόμενους φορείς.

Ειδικότερα:

Η διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με τη Νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 τέθηκε σε εφαρμογή με ένα **πρώτο κύκλο** διαδικτυακών ημερίδων που οργανώθηκαν τον Δεκέμβριο 2020 (18-23/12/2020).

Στις 18/12/2020 πραγματοποιήθηκε η εναρκτήρια Ημερίδα με αντικείμενο την ενημέρωση και συζήτηση για την «Κατάσταση στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (Π.Ι.Ν.)», τις «Προκλήσεις της Περιόδου 2021-2027 για την Π.Ι.Ν.», καθώς και τις «γενικές Κατευθύνσεις της Αναπτυξιακής Στρατηγικής για τα Ιόνια Νησιά».

Ακολούθησαν **πέντε ειδικότερες διαδικτυακές ημερίδες** στη διάρκεια των οποίων έγινε διεξοδική παρουσίαση και συζήτηση επί της υπάρχουσας κατάστασης και των προκλήσεων- προοπτικών για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, με βάση τους παρακάτω πέντε Στόχους Πολιτικής (ΣΠ):

- 21/12/2020 – Το Παραγωγικό Σύστημα της Π.Ι.Ν. (ΣΠ1).
- 21/12/2020 – Υποδομές Μεταφορών & Ευρυζωνικότητας της Π.Ι.Ν. (ΣΠ3).
- 22/12/2020 – Περιβάλλον, Κλιματική Αλλαγή & Κυκλική Οικονομία στην Π.Ι.Ν. (ΣΠ2).
- 22/12/2020 – Κοινωνικές Υποδομές & Υπηρεσίες στην Π.Ι.Ν. (ΣΠ4).
- 23/12/2020 – Η Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π.Ι.Ν. (ΣΠ5).

Ακολούθησε ένας **δεύτερος κύκλος** διαδικτυακών συναντήσεων-ημερίδων, με πιο εξειδικευμένη θεματολογία, αποσκοπώντας στην ανταλλαγή απόψεων και την κατάθεση προτάσεων για τη νέα ΠΠ σε επίπεδο «προτεινόμενων δράσεων»:

- 26/03/2021 – «Αγροδιατροφή και μεταποίηση, Εμπόριο και λοιπές υπηρεσίες (πλην τουρισμού): Προτάσεις για την αναβάθμιση του παραγωγικού δυναμικού της Περιφέρειας».
- 26/03/2021 – «Τουριστική Οικονομία στην Π.Ι.Ν.: Προτάσεις για την αναβάθμιση και τον εμπλουτισμό του περιφερειακού τουριστικού προϊόντος».
- 02/04/2021 – «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση στην Π.Ι.Ν: Προτάσεις για την αναβάθμιση του περιφερειακού συστήματος Εκπαίδευσης & ΔΒΜ».
- 02/04/2021 – «Υγεία και Πρόνοια στην Π.Ι.Ν: Προτάσεις για την αναβάθμιση του συστήματος υγείας & πρόνοιας στην Π.Ι.Ν.».
- 05/04/2021 - «Μεταφορές-διασυνδεσιμότητα: Προτάσεις για την αναβάθμιση και συμπλήρωση του περιφερειακού συστήματος μεταφορών και διασυνδεσιμότητας της Π.Ι.Ν.».
- 05/04/2021 – «Πόσιμο νερό/ ύδατα, υγρά απόβλητα».
- 06/04/2021 – «Πολιτισμός & Δημιουργική οικονομία: Προτάσεις για την αξιοποίηση του πολιτιστικού δυναμικού της Περιφέρειας».
- 08/04/2021 – «Βιοποικιλότητα, κλιματική αλλαγή/ φυσικοί κίνδυνοι & Ενέργεια».
- 12/04/2021 – «Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη: Προτάσεις για το σχεδιασμό Τοπικών Στρατηγικών Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ και ΒΑΑ) στην Π.Ι.Ν.».
- 14/04/2021 – «Απορρίμματα, Ανακύκλωση και Κυκλική Οικονομία»

- 20/04/2021 – «Κοινωνική Ένταξη, Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων»

Σε κάθε μία από τις παραπάνω ημερίδες προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι Φορείς μέσω «ηλεκτρονικών προσκλήσεων», άλλα και οι πολίτες της Περιφέρειας μέσω σχετικής ανακοίνωσης από τα τοπικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Επιπλέον, διαμορφώθηκε κατάλληλος χώρος στον διαδικτυακό τόπο της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (<http://www.pepionia.gr/diavoulefsi-2127/>) για την υποβολή σχολίων και προτάσεων, ενώ για το σκοπό αυτό σχεδιάστηκε και δημοσιοποιήθηκε σχετικό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, το οποίο απευθύνονταν σε φορείς της δημόσιας διοίκησης/ αυτοδιοίκησης, κοινωνικούς εταίρους, την κοινωνία των πολιτών, σε φορείς που συνδέονταν με τη επιχειρηματικότητα, κ.ά.

Επίσης, στο διαδικτυακό τόπο της διαβούλευσης, αναρτήθηκε ενημερωτικό υλικό για τη νέα προγραμματική περίοδο (Κανονισμοί, κείμενα στρατηγικής, διαδικασία και πρόοδος σχεδιασμού, καθώς και σύντομες παρουσιάσεις με στόχο την εύκολη ενημέρωση όλων των πολιτών για τα βασικά στοιχεία της νέας Προγραμματικής Περιόδου, λαμβάνοντας υπόψη το πλήθος των τεχνικών κειμένων και την πολυπλοκότητα αυτών).

Στο πλαίσιο της παραπάνω διαβούλευσης υποβλήθηκε ικανός αριθμός προτάσεων δράσεων για τη νέα προγραμματική περίοδο, οι οποίες ελήφθησαν υπόψη κατά την κατάρτιση του Προγράμματος.

Ακολούθησε ένας **τρίτος κύκλος** διαβούλευσης με τους Φορείς χάραξης τομεακών πολιτικών (Υπουργεία και Επιτελικές Δομές) τον Μάιο του 2021. Στο πλαίσιο της διαβούλευσης με τα αρμόδια Υπουργεία πραγματοποιήθηκαν θεματικές συναντήσεις με την συμμετοχή Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης και Επιτελικών Δομών και με στόχο την διαμόρφωση και τον διαχωρισμό / συμπληρωματικότητα των δράσεων μεταξύ Τομεακών και Περιφερειακών ΕΠ.

Τον Οκτώβριο 2021 πραγματοποιήθηκε **τέταρτος κύκλος** διαβούλευσης με την παρουσίαση Σχεδίου του Π.Π. Ι.Ν. 2021-2027 στις τοπικές αρχές και φορείς.

Σημαντικό στοιχείο για τη διαμόρφωση της νέας περιφερειακής στρατηγικής αποτέλεσε η μελέτη για την «Περιφερειακή Πολιτική της Ελλάδας μετά το 2020» στην οποία συμπεριλαμβάνεται και το προφίλ της κάθε Περιφέρειας, την οποία εκπόνησε ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για λογαριασμό της ΓΓ Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ. Στο πλαίσιο της μελέτης ο ΟΟΣΑ διαβουλευτήκε με Φορείς της Περιφέρειας μέσω συναντήσεων και ερωτηματολογίων.

4.4.4 Επικαιροποίηση Περιφερειακών Στρατηγικών

Ταυτόχρονα με την σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος επικαιροποιήθηκε η Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση, ώστε να αξιοποιηθεί τόσο σε εθνικό επίπεδο (Εθνικός Σχεδιασμός), όσο και για την προτεραιοποίηση και εξειδίκευση της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ).

Στο πλαίσιο αυτό, τον Ιούνιο - Ιούλιο 2021 πραγματοποιήθηκαν Εργαστήρια Επιχειρησιακής Ανακάλυψης, σε αντιστοιχία με τους τομείς προτεραιότητας για την Π.Ι.Ν., δηλαδή: «Τουρισμός Εμπειρίας & Δημιουργική οικονομία», «Γαλάζια Οικονομία», «Αγροδιατροφή», «Οριζόντιες δράσεις και ΤΠΕ».

4.4.5 Επιτροπή Παρακολούθησης

Κορυφαίο όργανο για τη συμμετοχή των εταίρων στην υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του Προγράμματος είναι η Επιτροπή Παρακολούθησης, για τη λειτουργία της οποίας λαμβάνονται μέτρα πιο ουσιαστικής και αποτελεσματικής λειτουργίας της για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς της.

Πέραν των τυπικών μέτρων ενίσχυσης του επιχειρησιακού της χαρακτήρα, όπως η ολιγομελής και αντιπροσωπευτική σύνθεσή της και η υποστήριξη της λειτουργίας της από γραμματεία της Διαχειριστικής Αρχής, πρόκειται να ληφθούν και άλλα μέτρα άμεσης επικοινωνίας και ενημέρωσης των μελών της, με αναμενόμενο αποτέλεσμα την μεγαλύτερη κινητοποίησή τους.

Τέτοια μέτρα είναι η συνέχιση της αξιοποίησης της διαδικτυακής εφαρμογής/πλατφόρμας «Δίαυλος», μέσω της οποίας είναι δυνατή η διαδικτυακή επικοινωνία των μελών της, η υποβολή ερωτημάτων και παρατηρήσεων, καθώς και η εξατομικευμένη ενημέρωση μέσω email για κάθε νέα ανάρτηση.

Τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, θα έχουν τη δυνατότητα να θέτουν ερωτήματα και να λαμβάνουν απαντήσεις για ειδικότερα ζητήματα, όπως το πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος, η αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων, η αξιόπιστη εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής των πράξεων, η πορεία σύνταξης των ετήσιων και τελικής έκθεσης εφαρμογής, η αξιολόγηση του προγράμματος, η εφαρμογή των αρχών της προσβασιμότητας κλπ.

Με τα μέτρα αυτά αυξάνεται η διαφάνεια της εφαρμογής του Προγράμματος και η παραγωγική συμμετοχή των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης σ' αυτό, με αναμενόμενη άμεση θετική επίπτωση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των υλοποιούμενων παρεμβάσεων στην επίτευξη των τεθέντων στόχων.

4.5 Επικοινωνία και προβολή

4.5.1 Κύριος επικοινωνιακός στόχος:

Ανάδειξη και προβολή του ρόλου του Προγράμματος και της συμβολής της ΕΕ στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της καθημερινότητας των πολιτών, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση δικαιούχων, ωφελούμενων και της κοινής γνώμης της ΠΙΝ και της χώρας, για τις ευκαιρίες αλλά και τα επιτεύγματα της πολιτικής των Ταμείων για τη συνοχή.

4.5.2 Ειδικό επικοινωνιακό στόχοι:

- ❖ Ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας και της συμβολής της ΕΕ στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στην καθημερινότητα των πολιτών μέσα από τις παρεμβάσεις του Προγράμματος.
- ❖ Διασφάλιση της μέγιστης διαφάνειας ως προς τη διαχείριση και υλοποίηση του Προγράμματος και αύξηση της εμπιστοσύνης στην ΕΕ.
- ❖ Προβολή ης στρατηγικής και των ειδικών στόχων του Προγράμματος, καθώς και της προόδου αυτού.
- ❖ Άμεση και έγκυρη ενημέρωση δυνητικών δικαιούχων, οργανώσεων, εταίρων και άλλων πιθανών ενδιαφερομένων για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που παρέχει το Πρόγραμμα και τις διαδικασίες πρόσβασης σε αυτή.

- ❖ Ισορροπη ενημέρωση τόσο στο γενικό κοινό, όσο και στα ειδικά κοινά στις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές της ΠΙΝ.
- ❖ Υποστήριξη δικαιούχων κατά την υλοποίηση ως προς την επικοινωνία και προβολή των αποτελεσμάτων των πράξεων που υλοποιούν.
- ❖ Προβολή σημαντικών έργων και «καλών πρακτικών», ώστε να αναδειχθεί το άμεσο και έμμεσο όφελος για την καθημερινότητα του πολίτη.
- ❖ Η προβολή των αναμενόμενων ωφελημάτων σε κρίσιμους τομείς, όπως η ανεργία, η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, η καινοτομία, το περιβάλλον, η βιώσιμη ανάπτυξη κλπ.
- ❖ Ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των ομάδων στόχων.

4.5.3 Ενδεικτικές δράσεις:

- ❖ Ενέργειες εφαρμογής στρατηγικών επικοινωνίας/σχεδίων δράσης, πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας, διάχυσης καλών πρακτικών των παρεμβάσεων, αλλά και της στρατηγικής και των πολιτικών του Προγράμματος, οι οποίες απευθύνονται σε φορείς πολιτικής, δυνητικούς δικαιούχους και στο ευρύ κοινό.
- ❖ Διοργάνωση ημερίδων, συνεδρίων/άλλων εκδηλώσεων, με φυσική παρουσία ή/και ηλεκτρονικά μέσα
- ❖ Ειδική υποστήριξη σε θέματα επικοινωνιακής δραστηριότητας για δικαιούχους που υλοποιούν έργα στρατηγικής σημασίας με Π/Υ άνω των 10 εκ. ευρώ (σύμφωνα με το άρθρο 45(1)(ε) του ΚΚΔ).
- ❖ Δημοσιοποίηση στοιχείων προόδου και αποτελεσμάτων της υλοποίησης των παρεμβάσεων του Προγράμματος
- ❖ Δημιουργία δικτύων και πολλαπλασιαστών πληροφόρησης
- ❖ Ενέργειες ενθάρρυνσης της επαρκούς συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων για την ανάπτυξη ικανοτήτων συμμετοχής στις διαδικασίες εξειδίκευσης, παρακολούθησης υλοποίησης και αξιολόγησης των παρεμβάσεων του Προγράμματος (κατάρτιση στελεχών, ενέργειες δικτύωσης και ενίσχυσης του κοινωνικού διαλόγου, στήριξη κοινών πρωτοβουλιών)

4.5.4 Κοινά - Στόχοι:

- ❖ **Δυνητικοί δικαιούχοι:** Οργανισμοί και φορείς, που δύναται να αναλάβουν την υλοποίηση έργων του Προγράμματος.
- ❖ **Δικαιούχοι:** Φορείς που υλοποιούν παρεμβάσεις του Προγράμματος.
- ❖ **Ευρύ κοινό:** η ΕΥΔ και οι δικαιούχοι εφαρμόζουν δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας για το ευρύ κοινό, με την ΕΥΔ να οργανώνει στοχευμένες δραστηριότητες για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του.
- ❖ **Εθνικές και ευρωπαϊκές διοικητικές αρχές και φορείς:** Ευρωπαϊκά Όργανα και Οργανισμοί, Υπουργεία, κλπ.
- ❖ **Οργανισμοί - Φορείς διάχυσης ενημέρωσης:** ΜΜΕ, δίκτυα πληροφόρησης, διαμορφωτές κοινής γνώμης, κλπ.

4.5.4 Μέσα επικοινωνίας συμπεριλαμβανομένης της προβολής μέσω social media:

- ❖ Τύπος και Ραδιοτηλεοπτικά ΜΜΕ, λαμβάνοντας υπόψη το εθνικό, περιφερειακό και τοπικό πλαίσιο.

- ❖ Τα μέσα επικοινωνίας περιλαμβάνουν την ιστοσελίδα του Προγράμματος, τα ΜΜΕ, τα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης, τα κοινωνικά δίκτυα (Facebook, Twitter, Youtube)
- ❖ Οι δράσεις επικοινωνίας περιλαμβάνουν εκδηλώσεις (εκθέσεις, διαγωνισμούς, επισκέψεις έργων, εκδηλώσεις προβολής έργων, καμπάνιες) με συμμετοχή κοινού (ευρέος ή στοχευμένου)
- ❖ Εκδόσεις (έντυπες ή ψηφιακές) καθώς και οπτικοακουστικές παραγωγές (video, spot τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά, καταχωρήσεις στον τύπο).

4.5.5 Παρακολούθηση και αξιολόγηση:

Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της επικοινωνίας θα προδιαγραφεί από το στάδιο σχεδιασμού των επιμέρους επικοινωνιακών ενεργειών/εργαλείων. Ειδικότερα, θα εφαρμοστεί αξιοποιώντας δείκτες υλοποίησης, αποτελέσματος, επιπτώσεων. Ενδεικτικά:

- ❖ **Δείκτες υλοποίησης:** Αριθμός καταχωρίσεων, συχνότητα εκπομπών ραδιοφωνικού σποτ, αριθμός συμμετεχόντων ανά εκδήλωση/ συνέδριο/ σεμινάριο, ακόλουθοι / impressions / views για τα social media, impressions διαδικτυακής διαφήμισης, επισκεψιμότητα, αριθμός ερωτημάτων Helpdesk, αριθμός συμμετεχόντων σε προσκλήσεις.
- ❖ **Δείκτες αποτελέσματος:** Ποσοστό αναγνωρισιμότητας (Προγράμματος, έργων/ ενισχύσεων), audience recall καμπάνιας/ενέργειας, βαθμός ικανοποίησης/ χρησιμότητας από event, engagement στα social media (shares, likes, comments, αναφορές hashtag), conversions ιστοσελίδας (downloads, εγγραφές, bouncing rate, διάρκεια σύνδεσης) και βαθμός ικανοποίησης χρηστών.
- ❖ **Δείκτες επιπτώσεων:** Θετική άποψη για το Πρόγραμμα και την συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διάδοση θετικού μηνύματος για το πρόγραμμα ή την ΕΕ λόγω της επικοινωνιακής ενέργειας, βαθμός εμπιστοσύνης στις εθνικές/ευρωπαϊκές αρχές.

4.5.6 Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός για την επικοινωνία διαμορφώνεται με βάση την εμπειρία υλοποίησης της Στρατηγικής προηγούμενης ΠΠ και τις ανάγκες επικοινωνίας και εκτιμάται στα 1.000.000€.

5 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

5.1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με το Αρ. 5 της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ, απαιτείται στη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) να μελετηθούν “οι λογικές εναλλακτικές δυνατότητες, λαμβανομένων υπόψη των στόχων και του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του Προγράμματος ή Σχεδίου (Π.Σ)” καθώς και οι σημαντικότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις της επιλεγόμενης προς εφαρμογή εναλλακτικής δυνατότητας, έτσι ώστε με τη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων, όρων και διαδικασιών για την αξιολόγηση και εκτίμηση των επιπτώσεων, που ενδέχεται να έχει στο περιβάλλον, να προωθείται η αειφόρος ανάπτυξη και μία υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος.

Οι εναλλακτικές δυνατότητες θα πρέπει να είναι ρεαλιστικές και πραγματοποιήσιμες και να παρουσιάζουν τρόπους διαφορετικής προσέγγισης εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος, οι οποίοι όμως να πληρούν τις αναπτυξιακές απαιτήσεις του.

Όπως έχει περιγραφεί και σε προηγούμενα Κεφάλαια για τη στρατηγική στόχευση της ΠΙΝ την περίοδο 2021-2027 αξιοποιούνται τόσο οι κατευθύνσεις και τα κείμενα/πλαίσια της πολιτικής συνοχής της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των συστάσεων του Συμβουλίου), καθώς και όλες οι εθνικές αναπτυξιακές πολιτικές και εργαλεία (Σχέδιο Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας, Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τομεακά ΕΠ, κλπ) -επιπρόσθετα αναφέρεται ότι η ΠΙΝ συμμετέχει στην Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου – EUSAIR.

Το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, καθορίστηκε ως: «Ιόνια Νησιά: Ελκυστικός Προορισμός, Βιώσιμος Τόπος, Ανθεκτική Περιφέρεια».

Ως εκ τούτου, λόγω του ότι τίθενται συγκεκριμένοι προς επίτευξη αναπτυξιακοί στόχοι, οι οποίοι βρίσκονται στα πλαίσια της Εθνικής και Κοινοτικής πολιτικής, είναι εύλογο ότι οι εναλλακτικές δυνατότητες εφαρμογής του Προγράμματος είναι περιορισμένες.

5.2 Περιγραφή και αξιολόγηση των εναλλακτικών δυνατοτήτων

Στην παρούσα παράγραφο εξετάζονται τέσσερις (4) εναλλακτικές δυνατότητες εφαρμογής (Scenarios) του Επιχειρησιακού Προγράμματος, έτσι ώστε σύμφωνα με την Οδηγία 2001/42/ΕΚ, να τεκμηριωθούν περιβαλλοντικά οι λόγοι επιλογής του προς εφαρμογή σχεδίου.

Οι εναλλακτικές δυνατότητες οι οποίες εξετάστηκαν είναι:

- EN-1 Μηδενική λύση (No Plan or Programme)
- EN-2 Ανάπτυξη χωρίς Στρατηγικό Σχεδιασμό (Unplanned Growth)
- EN-3 Προγραμματισμένη Ανάπτυξη βάσει Στρατηγικού Σχεδιασμού (Planned Growth).

5.2.1 Εναλλακτική δυνατότητα 1: Μηδενική λύση (No Plan or Programme)

Η λύση αυτή αντιστοιχεί στην κατάσταση η οποία τείνει να δημιουργηθεί στο ορατό προσεχές μέλλον χωρίς την υπό εξέταση παρέμβαση που αφορά στην εφαρμογή του

ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, το οποίο ουσιαστικά σημαίνει δεν εφαρμόζω τίποτα καινούργιο ή/και σταματώ ότι ήδη εκτελείται.

Η μηδενική λύση ενσωματώνει τις **περιβαλλοντικές πιέσεις** που καταγράφονται σήμερα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, καθώς και τις **ανάγκες** που ανιχνεύθηκαν στην υφιστάμενη κατάσταση της ΠΙΝ στο πλαίσιο των Στόχων Πολιτικής της ΠΠ 2021-2027 και πιο συγκεκριμένα:

A. Πιέσεις στο Περιβάλλον - Κατάσταση Περιβάλλοντος

❖ Σημειακές πηγές ρύπανσης στα υδατικά συστήματα

- Βιομηχανικές μονάδες.
- Κτηνοτροφικές μονάδες.
- Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων.
- Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες.
- Υδατοκαλλιέργειες - Ιχθυοκαλλιέργειες.

❖ Διάχυτες Πηγές Ρύπανσης

- Γεωργικές δραστηριότητες.
- Αστικά λύματα που δεν καταλήγουν σε ΕΕΛ.
- Κτηνοτροφία (ποιμενική ή/και σταβλισμένη).
- Επιβάρυνση των υδάτων από λοιπές πηγές.

❖ Υδρομορφολογικές Πιέσεις από έργα

- στον Λιμένα Κέρκυρας, από τη Ναυσιπλοΐα, Λιμενικές εγκαταστάσεις
- Μαρίνα Λευκάδος, από Ναυσιπλοΐα, Λιμενικές εγκαταστάσεις, Τουρισμός

❖ Απολήψεις

Οι απολήψεις νερού από τα επιφανειακά και υπόγεια υδατικά συστήματα στις ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης – Ζακύνθου, ΛΑΠ Κέρκυρας – Παξών και ΛΑΠ Λευκάδας για: α) Ύδρευσης, β) Άρδευσης, γ) Κτηνοτροφίας, δ) Βιομηχανία και ε) Άλλες ανάγκες και απολήψεις νερού.

❖ Λοιπές πιέσεις

- **Απορροές από εξορυκτικές δραστηριότητες (ορυχεία, μεταλλεία):** Στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245) υφίστανται 5 λατομεία βιομηχανικών ορυκτών.
- **Μονάδες αφαλάτωσης:** Στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245) υφίστανται 7 μονάδες και στην ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών (EL0534) 5 μονάδες.
- **Λιμάνια - Μαρίνες – Ναυσιπλοΐα:** Οι εν λόγω εγκαταστάσεις αναφέρονται αναλυτικά στην ενότητα 6.10.2.

B. Ανάγκες που ανιχνεύθηκαν στην υφιστάμενη κατάσταση της ΠΙΝ στο πλαίσιο των Στόχων Πολιτικής της ΠΠ 2021-2027

- Η σχετικά χαμηλή, ανταγωνιστικότητά της ΠΙΝ (RCI-2019) που ερμηνεύεται από σειρά παραγόντων, όπως ο σχεδόν μονομερής προσανατολισμός στον τριτογενή τομέα (με τη μη ικανοποιητική ανταγωνιστικότητα του τουριστικού προτύπου), σε συνδυασμό με
- Η απουσία ισχυρών δια-τομεακών συνδέσεων και δικτυώσεων,
- Η συνεχιζόμενη υστέρηση σε καινοτομίες και (ψηφιακές κ.ά.) τεχνολογίες και
- Η σταθερά «μειούμενη εξειδίκευσή» των απασχολουμένων.
- Η συχνότητα των απρόβλεπτων καταστάσεων με εκτεταμένες αρνητικές συνέπειες στην οικονομία (που κατά περίπτωση ενισχύονται από τη «μονόπλευρα» εξωστρεφή τουριστική εξειδίκευση),
- Η σχετική υστέρηση σε ψηφιακές λειτουργίες και δεξιότητες (μειώνει τους βαθμούς ευελιξίας και προσαρμογής),
- Η τάση για θέσεις απασχόλησης χαμηλής εξειδίκευσης (λειτουργεί αμφίσημα).

- Παρά τη βελτιούμενη «εξωτερική» διασύνδεση, παραμένει προβληματική ιδιαίτερα η «εσωτερική» προσπελασιμότητα
- Οι εξελίξεις στις τεχνολογίες δημιουργούν νέες ευκαιρίες και δυνατότητες ψηφιακής και «πράσινης» διασυνδεσιμότητας
- Η φυσική ποικιλομορφία, δέχεται τις τελευταίες δεκαετίες ισχυρές πιέσεις από το αναπτυξιακό πρότυπο, που χρήζουν περεταίρω αντιμετώπισης
- Οι περιορισμοί σε ενεργειακούς και ποιοτικούς υδάτινους πόρους είναι διαπιστωμένοι και ιδιαίτερα εμφανείς εποχιακά, με την αυξανόμενη λόγω τουρισμού, ζήτηση
- Οι εκκρεμότητες στα ζητήματα της διαχείρισης των αποβλήτων, που καθιστούν επιτακτική την υλοποίηση βιώσιμων και αποδεκτών λύσεων
- Η εντεινόμενη κλιματική αλλαγή, η θέση και η γεωμορφολογία των νησιών τα καθιστούν ευάλωτα σε φυσικούς & ανθρωπογενείς κινδύνους με δυσμενείς επιπτώσεις
- Η ανεργία, που παρότι αποκλιμακώνεται σταθερά μετά την κορύφωση του 2014, διατηρεί έντονα χαρακτηριστικά υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου και εξειδίκευσης, ενώ αυξάνεται εκ νέου (βραχυπρόθεσμα), ως συνέπεια της νέας, εξελισσόμενης διεθνούς υγειονομικής κρίσης.
- Η διασφάλιση της μελλοντικής λειτουργίας ενός στοχευμένου περιφερειακού δικτύου κοινωνικών δομών που έχει συμβάλει σημαντικά στη μείωση των επιπτώσεων της φτώχειας και των κρίσεων.
- Η εξασφάλιση της συνολική ανθεκτικότητας των συστημάτων και υποδομών υγείας και πρόνοιας, που σηματοδοτεί νέες προκλήσεις σε θέματα οργάνωσης, εξοπλισμού, στελέχωσης.
- Στον τομέα της εκπαίδευσης (οργάνωση συστημάτων εξ αποστάσεως κ.ά.), που προστίθενται στις χρόνιες ελλείψεις υποδομών και εξοπλισμού (σε όλες τις βαθμίδες, με έμφαση στην προσχολική και τη γ'θμια), και στην υστέρηση έναντι του εκπαιδευτικού επιπέδου της χώρας,
- Η βιώσιμη θωράκιση των κοινωνικών (υπο)συστημάτων της ΠΙΝ, γενικότερα.
- Η διασπορά και ποικιλία πόρων (πολιτιστικών, φυσικών) και υποδομών (τουριστικών κ.ά.) που συμβάλει στη διαφοροποίηση των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων
- Ο πλούσιος οικιστικός ιστός που συμπληρώνεται από το διάσπαρτο απόθεμα στοιχείων της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και σύγχρονης δημιουργίας των νησιωτών
- Ο θαλάσσιος χώρος-πόρος και η πρόκληση της συνεκτικής λειτουργίας του με τον παράκτιο χερσαίο χώρο.
- Η επανερχόμενη από την ιστορία, περιφερειακή συνύπαρξη στο πλαίσιο της «Μακρο-περιφέρειας» Αδριατικής-Ιονίου, που προκαλεί για καινοτομίες και συνεργασία, για καλύτερη αντιμετώπιση κοινών αναγκών και προκλήσεων

5.2.2 Εναλλακτική δυνατότητα 2: Ανάπτυξη χωρίς Στρατηγικό Σχεδιασμό (Unplanned Growth)

Σύμφωνα με αυτή την εναλλακτική δυνατότητα, οι δράσεις οι οποίες πρόκειται να υλοποιηθούν στα πλαίσια εφαρμογής του Προγράμματος δεν γίνονται με βάση ένα Στρατηγικό Αναπτυξιακό Σχεδιασμό, αλλά αποσπασματικά με "εμβαλωματικές λύσεις" (ad hoc basis).

Η εναλλακτική δυνατότητα 2 εμπεριέχει τις καταγεγραμμένες περιβαλλοντικές πιέσεις και ανάγκες (βλέπε σημεία Α κα Β της §5.2.1) αλλά αντιμετωπίζει σε τοπικό επίπεδο τις περιβαλλοντικές πιέσεις και τις ανάγκες που αναχνεύθηκαν.

5.2.3 Εναλλακτική δυνατότητα 3: Προγραμματισμένη Ανάπτυξη βάσει Στρατηγικού Σχεδιασμού (Planned Growth)

Αυτή η εναλλακτική δυνατότητα προσδιορίζει τις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων κατά την περίοδο 2021-2027 και ακολούθως λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις και τα κείμενα/πλαίσια της πολιτικής συνοχής της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των συστάσεων του Συμβουλίου), καθώς και όλες οι εθνικές αναπτυξιακές πολιτικές και εργαλεία (Σχέδιο Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας, Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τομεακά ΕΠ, κλπ) -επιπρόσθετα αναφέρεται ότι η ΠΙΝ συμμετέχει στην Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου – EUSAIR- , και με εργαλείο την Έξυπνη Εξειδίκευση προσδιορίζεται η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων για την περίοδο 2021-2027 και τέλος διαμορφώνεται η απαιτούμενη στρατηγική του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 εστιάζοντας σε συγκεκριμένους στόχους σε σχέση με αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προσδιορίζονται οι θεματικές και χωρικές προτεραιότητες που εξειδικεύουν άμεσα τη στρατηγική του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων και προτείνονται οι παρακάτω ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ μέσω των οποίων σχεδιάζεται το ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3Π-1: Άξονες Προτεραιότητας ΠΕΠ ΙΝ 2021-2027

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού
2	Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης
6	Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+
7	Τεχνική Βοήθεια του ΕΤΠΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5-Π2: Οικονομικά στοιχεία ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2027

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)	%*
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού (ΣΠ1 ΕΤΠΑ)	31,52	10,96
2	Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής (ΣΠ2 ΕΤΠΑ)	54,06	18,80
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΠ2 ΕΤΠΑ)	4,00	1,39
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών (ΣΠ3 ΕΤΠΑ)	26,07	9,06
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών (ΣΠ4 ΕΤΠΑ)	42,14	14,65

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)	%*
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού (ΣΠ4 ΕΚΤ+)	72,96	25,37
5	Πρώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης (ΣΠ5 ΕΤΠΑ)	51,50	17,91
6	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	1,54	0,54
7	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	3,80	1,32
ΣΥΝΟΛΟ		287,59	

*Ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

Κάθε Άξονας Προτεραιότητας (ΑΠ) του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 αντλεί Στόχους Πολιτικής (ΣΠ) από τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) της ΠΠ 2021-2027, και εξειδικεύεται σε συγκεκριμένους ειδικούς στόχους, οι οποίοι μέσω τύπων δράσεων και κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων, αλλά και ενδεικτικών δράσεων προσδίδουν αναμενόμενα αποτελέσματα (δείκτες εκροής⁶ και δείκτες αποτελεσμάτων⁷).

- ❖ Ο ΑΠ-1 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
 - Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας
 - Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα, στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σε κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας)
 - Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, των ερευνητικών κέντρων και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
 - Ψηφιοποίηση των ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ηλεκτρονική επιχειρηματική δραστηριότητα και οι δικτυωμένες επιχειρηματικές διεργασίες, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες του διαδικτύου και νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα των ΤΠΕ, B2B)
 - Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις
 - Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας (συμπεριλαμβάνονται η ηλεκτρονική περίθαλψη, το διαδίκτυο των πραγμάτων για τη φυσική δραστηριότητα και η υποβοηθούμενη από το περιβάλλον αυτόνομη διαβίωση)
 - Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων
 - Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, μεταξύ άλλων μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών οργανισμών και δημόσιων αρχών και επιχειρηματικών δικτύων που ωφελούν κατά κύριο λόγο τις ΜΜΕ
 - Εκκολαπτήριο επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών, παράγωγων επιχειρήσεων (spin outs) και νεοσύστατων επιχειρήσεων

⁶ **Δείκτης εκροών** (output indicator): δείκτης που μετράει τα απτά αποτελέσματα (deliverables) της παρέμβασης (2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027)

⁷ **Δείκτης αποτελέσματος** (result indicator): δείκτης που μετράει την επίδραση των υλοποιούμενων παρεμβάσεων, με ειδική αναφορά στους άμεσους αποδέκτες, τον στοχευόμενο πληθυσμό ή τους χρήστες της υποδομής (2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027)

- Επιχειρηματική υποδομή για ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται βιομηχανικά πάρκα και βιομηχανικοί χώροι)
- ❖ Ο ΑΠ-2 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
 - Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα
 - Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: αιολική
 - Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: ηλιακή
 - Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)
 - Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)
 - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων για φυσικούς κινδύνους μη σχετιζόμενους με το κλίμα (π.χ. σεισμοί) και κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. τεχνολογικά ατυχήματα), συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα
 - Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)
 - Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων
 - Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης
 - Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές
- ❖ Ο ΑΠ-2Α χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
 - Τροχαίο υλικό για καθαρές αστικές μεταφορές
 - Ψηφιοποίηση των αστικών μεταφορών
- ❖ Ο ΑΠ-3 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
 - Νέες ή αναβαθμισμένες δευτερεύουσες οδικές συνδέσεις με το οδικό δίκτυο και τους κόμβους ΔΕΔ-Μ
 - Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές και περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης
 - Εσωτερικές πλωτές οδοί και λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας (σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο)

- ❖ Ο ΑΠ-4Α χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
 - Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα
 - Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
 - Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση
 - Υγειονομικός εξοπλισμός
 - Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας
 - Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα
 - Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών

- ❖ Ο ΑΠ-4Β χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
 - Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση
 - Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων
 - Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε αξιολογούνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια
 - Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)
 - Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)
 - Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία
 - Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους
 - Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας των ίσων ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής στην κοινωνία
 - Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες
 - Μέτρα για την αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων
 - Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)
 - Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)
 - Μέτρα για την ενσωμάτωση και την επανένταξη στην απασχόληση για μειονεκτούντα άτομα
 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών
 - Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας των ίσων ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής στην κοινωνία
 - Στήριξη όπως οργανώσεις όπως κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται με περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως οι Ρομά

- ❖ Ο ΑΠ-5 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:
 - Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
 - Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
 - Την υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων
 - Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού, εκτός περιοχών Natura 2000

Η εναλλακτική δυνατότητα 3 εμπεριέχει τις καταγεγραμμένες περιβαλλοντικές πιέσεις και ανάγκες (βλέπε σημεία Α και Β της §5.2.1) αλλά λαμβάνοντας υπόψη ότι

- Αξιοποιείται το εργαλείο «**Έξυπνη Εξειδίκευση**» (RIS), για τον εντοπισμό των μοναδικών χαρακτηριστικών και πόρων της Περιφέρειας και την ανάδειξη των συγκριτικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της για περαιτέρω ανάπτυξη με ιδιαίτερη έμφαση στην επιχειρηματικότητα.
- Τον πολυ-ταμειακό χαρακτήρα του ΠΕΠ 2021-2027 (ΕΤΠΑ-ΕΚΤ)

Εκτιμάται ότι η εναλλακτική δυνατότητα 3 είναι σε θέση να αντιμετωπίσει επαρκώς τις πιέσεις και ανάγκες που υφίστανται στην Περιφέρεια.

5.3 Σύγκριση των Εναλλακτικών δυνατοτήτων

Σύμφωνα με την περιγραφή των εναλλακτικών δυνατοτήτων εφαρμογής του ΠΕΠ, η οποία έγινε στις προηγούμενες παραγράφους, καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα:

- ΣΠ-1 Όσον αφορά στην Εναλλακτική δυνατότητα 1 η μη εφαρμογή του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027:
- θα έχει σαν αποτέλεσμα τη μη υλοποίηση ενός μέρους της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, της οποίας αναπτυξιακό όραμα είναι «**Ιόνια Νησιά: Ελκυστικός Προορισμός, Βιώσιμος Τόπος, Ανθεκτική Περιφέρεια**»
 - θα αποτελέσει τροχοπέδη για την πραγματική Σύγκλιση με τις ανεπτυγμένες περιφέρειες της Χώρας και της Ε.Ε, με αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία, στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της Περιφέρειας στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού της πλούτου καθώς και στη βελτίωση και προστασία των φυσικών της πόρων
- ΣΠ-2 Όσον αφορά στην Εναλλακτική δυνατότητα 2 αυτή εμπεριέχει πολλές απειλές για το Περιβάλλον, και έρχεται σε αντίθεση με τη διεθνή, κοινοτική και εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία.
- ΣΠ-3 Όσον αφορά στην Εναλλακτική δυνατότητα 3, έρχεται να αντιμετωπίσει ελλείψεις και προβλήματα που δεν μπόρεσαν να αντιμετωπιστούν επαρκώς κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή κοινωνικοοικονομική κατάσταση στην Περιφέρεια Ιονίων.

Κατά συνέπεια επιλέγεται η Εναλλακτική δυνατότητα 3 καθόσον σε σχέση με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον καθώς και τους φυσικούς πόρους, πρόκειται να τα βελτιώσει, αξιοποιώντας και αναδεικνύοντας τα θετικά σημεία και εξομαλύνοντας ή / και εξαλείφοντας τα αρνητικά, προσεγγίζοντας έτσι το στόχο της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

6 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται μία ανασκόπηση της υφιστάμενης κατάστασης περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης – Περιφέρεια Ιονίων Νήσων – με στόχο τον προσδιορισμό των βασικών παραμέτρων του περιβάλλοντος που συνθέτουν την περιοχή μελέτης, των σημαντικών χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος που χρήζουν ειδικής προστασίας, των σημαντικών πιέσεων από ανθρωπογενείς δραστηριότητες στα ύδατα και τις τάσεις εξέλιξης όλων των παραπάνω.

Ειδικότερα παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με:

1. Το κλίμα και τα βιοκλιματικά χαρακτηριστικά.
2. Τα μορφολογικά και τοπολογικά χαρακτηριστικά.
3. Τα γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά.
4. Τους Υδατικούς πόρους.
5. Τις παράκτιες περιοχές.
6. Τη χλωρίδα, την πανίδα και τις προστατευόμενες περιοχές.
7. Την πολιτιστική κληρονομιά.
8. Το χωροταξικό σχεδιασμό και τις χρήσεις γης.
9. Το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον.
10. Τις υποδομές.
11. Τις πιέσεις στο περιβάλλον και την κατάσταση του περιβάλλοντος.
12. Τη διοικητική οργάνωση της Περιφέρειας.

Το κεφάλαιο αυτό καταλήγει σε μία σύνοψη των υφιστάμενων περιβαλλοντικών προβλημάτων και πιέσεων, στον προσδιορισμό των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά από το προτεινόμενο Πρόγραμμα και στην πιθανή εξέλιξη της κατάστασης του περιβάλλοντος σε περίπτωση μη εφαρμογής του Προγράμματος.

6.1 Κλίμα και Βιοκλιματικά Χαρακτηριστικά

Το κλίμα της ΠΙΝ χαρακτηρίζεται από ήπιο χειμώνα, με υψηλές βροχοπτώσεις, υψηλή θερμοκρασία αέρος, μεγάλη ηλιοφάνεια και υψηλά ποσοστά ατμοσφαιρικής υγρασίας. Η μέση θερμοκρασία έτους κυμαίνεται μεταξύ 17-24°C, με όρια τους -2°C και +37°C. Η ατμοσφαιρική υγρασία είναι υψηλή με μέσο ετήσιο ποσοστό 70% και την χειμερινή περίοδο 78%. Η ΠΙΝ εμφανίζει μικρή συμμετοχή στις εκπομπές αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου της χώρας, αφού οι μεγαλύτερες εκπομπές παράγονται στα μεγάλα αστικά κέντρα αυτής.

Σύμφωνα με την ΕΜΥ η χειμερινή περίοδος είναι πιο ήπια στα Ιόνια Νησιά σε σχέση με την υπόλοιπη Βόρεια και Δυτική Ελλάδα. Τα νησιά με τις υψηλότερες βροχοπτώσεις είναι η Κέρκυρα, οι Παξοί και οι Αντίπαξοι, ενώ οι χιονοπτώσεις είναι περιορισμένες κατά τη διάρκεια των χειμερινών μηνών, με τον Αίνο στην Κεφαλονιά να είναι ο μόνος ορεινός όγκος που καλύπτεται από χιόνια.

Γενικότερα τα Ιόνια Νησιά επηρεάζονται από βαρομετρικά χαμηλά από την κεντρική και δυτική Μεσόγειο, την βορειοδυτική Ευρώπη διαμέσου των Βαλκανίων και από την Κεντρική Ασία. Το θαλάσσιο μέτωπο δυτικά των Ιονίων συμβάλλει στη δημιουργία ροής βορειοδυτικών και νοτιοδυτικών ανέμων που επηρεάζουν έντονα την περιοχή (ΕΛΚΕΘΕ, 2006).

Οι θερμοκρασίες παρουσιάζουν μικρές διακυμάνσεις από το ένα νησί στο άλλο, με τις υψηλότερες να εμφανίζονται στα νοτιότερα νησιά των Ιονίων και τις χαμηλότερες στα βορειότερα. Σύμφωνα με τα δεδομένα της ΕΜΥ οι άνεμοι είναι αρκετά ισχυροί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

6.2 Μορφολογικά και Τοπολογικά Χαρακτηριστικά

Η ΠΙΝ αποτελεί νησιωτική Περιφέρεια στο δυτικό ανάπτυγμα του ελλαδικού χώρου, με συνολική έκταση 2.318km², η οποία αντιστοιχεί στο 1,8% της συνολικής έκτασης της Ελλάδας. Αποτελείται από 32 νησιά, εκ των οποίων κατοικούνται μόνο τα 14, δηλαδή η Κέρκυρα, η Λευκάδα, η Κεφαλονιά και η Ζάκυνθος από τα μεγάλα νησιά και οι Οθωνοί, η Ερείκουσα, το Μαθράκι, οι Παξοί, οι Αντίπαξοι, το Μεγανήσι, ο Κάλαμος, ο Καστός, η Ιθάκη και οι Στροφάδες, από το μικρότερα νησιά. Βασικά γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της αποτελούν οι ορεινοί όγκοι, οι λοφοσειρές, οι λιμνοθάλασσες, καθώς και οι παράκτιες και κυρίως πεδινές εκτάσεις. Οι ορεινές εκτάσεις καλύπτουν το 28,3% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας, οι ημιορεινές το 35,8% και οι πεδινές το 35,9%.

Διοικητικά χωρίζεται σε 5 Περιφερειακές Ενότητες (ΠΕ), τις ΠΕ Κέρκυρας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Λευκάδας και Ιθάκης. Η ΠΕ Λευκάδας διαθέτει σημαντικό ποσοστό ορεινών εκτάσεων, καθώς αυτές αποτελούν το 62,25% της έκτασής της. Οι ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης και η ΠΕ Ζακύνθου διαθέτουν εκτεταμένες ζώνες ημιορεινών εκτάσεων, οι οποίες αντιστοιχούν στο 41,84% και 55,15% της έκτασής τους. Από την άλλη πλευρά η ΠΕ Κέρκυρας διαθέτει σημαντικές πεδινές εκτάσεις, οι οποίες καταλαμβάνουν το 68,32% της συνολικής έκτασής της. Γενικά όλες οι ΠΕ παρουσιάζουν πλούσια βλάστηση, ενώ η κάθε μια διαθέτει ιδιαίτερη φυσικογεωγραφική ταυτότητα.

Η Κεφαλονιά διαθέτει τους σημαντικότερους ορεινούς όγκους σε σχέση με τα υπόλοιπα Ιόνια. Ο μεγάλος ορεινός όγκος, του Αίνου στο νότιο τμήμα του νησιού, φθάνει στο ύψος των 1.628 m και καλύπτεται από ένα σπάνιο είδος ελάτης, την Κεφαλληνιακή. Η Κέρκυρα είναι σαφέστατα πιο πεδινό νησί από την Κεφαλονιά με ημιορεινούς όγκους και σημαντικότερο βουνό τον Παντοκράτορα με 906 μέτρα ύψος. Η Ζάκυνθος διακατέχεται από ημιορεινούς όγκους στο δυτικό μέρος του νησιού και πεδινούς στο νοτιοανατολικό. Περίπου στο κέντρο του νησιού βρίσκεται ο Βραχίωνας, το σημαντικότερο βουνό με ύψος 758 μέτρα. Τέλος, η Λευκάδα είναι το πιο ορεινό νησί. Τα κυριότερα βουνά του νησιού είναι το Μέγα Όρος με υψόμετρο 1012 m, ο Άγιος Ηλίας με υψόμετρο 1014 m, το όρος Σταυρωτά με υψόμετρο 1182 m, η Ελάτη με ύψος 1126 m. Σε πολλά σημεία οι ορεινοί όγκοι πέφτουν απότομα στην θάλασσα σχηματίζοντας απόκρημνες ακτές. Στη δυτική πλευρά της που είναι απόκρημνη, βρίσκονται πολλές εκτεταμένες παραλίες με άμμο.

6.3 Γεωλογικά και Τεκτονικά Χαρακτηριστικά

6.3.1 Γεωλογικά και Υδρογεωλογικά Χαρακτηριστικά

Η αναφορά των Γεωλογικών και Υδρογεωλογικών Χαρακτηριστικών της ΠΙΝ πραγματοποιείται διακριτά για τις περιοχές Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου, Λευκάδας και Κέρκυρας - Παξών.

❖ Περιοχή Κεφαλονιάς - Ιθάκης – Ζακύνθου

• Γεωλογικά Χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος (ΥΔ) Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), η περιοχή της Κεφαλονιάς - Ιθάκης -Ζακύνθου δομείται τόσο από τους αλπικούς σχηματισμούς των γεωτεκτονικών ζωνών Παξών και Ιονίου στα ορεινά, όσο και από τις σύγχρονες τεταρτογενείς και νεογενείς αποθέσεις που έχουν πληρώσει τα τεκτονικά βυθίσματα κυρίως στα ανατολικά της Ζακύνθου και στα νότια της Κεφαλονιάς.

Στην περιοχή της Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου συναντώνται οι εξής γεωλογικοί σχηματισμοί:

- **Ζώνη Παξών**, η οποία συναντάται στο σύνολο του δυτικού τμήματος της Ζακύνθου και στο σύνολο της Κεφαλονιάς, με εξαίρεση την ανατολική παράκτια ζώνη του όρους Άτρους. Περιλαμβάνει ασβεστολίθους και δολομίτες στρωματώδεις έως μεσοστρωματώδεις (Κρητιδικό) και νηριτικούς ασβεστολίθους (Ηώκαινο). Τοπικά στο νότιο τμήμα της Κεφαλονιάς και στο ΒΔ τμήμα της Ιθάκης συναντώνται και στρώματα φλύσχη.
- **Ιόνιος Ζώνη**, η οποία συναντάται στο σύνολο της Ιθάκης και στο ανατολικό τμήμα της Κεφαλονιάς (όρος Άτρος). Περιλαμβάνει τόσο παχυστρωματώδεις ασβεστολίθους και δολομίτες, όσο και πλέον λεπτοπλακώδεις με παρεμβολές κερατολίθων και σχιστολίθων. Τοπικά συναντώνται μικρές εμφανίσεις στρωμάτων του φλύσχη στο κεντρικό και βόρειο τμήμα της Ιθάκης. Στη νοτιοανατολική χερσόνησο της Ζακύνθου συναντώνται επίσης τα ανθρακικά τριαδικά λατυποκροκαλοπαγή με γύψους.
- **Μεταλλικοί σχηματισμοί του νεογενούς και τεταρτογενούς**. Οι σχηματισμοί αυτοί έχουν πληρώσει τα τεκτονικά βυθίσματα της Ανατολικής Ζακύνθου και της Νότιας Κεφαλονιάς. Αποτελούνται από εναλλαγές αδρομερών υλικών (κροκάκλες, κροκαλοπαγή, άμμοι) με πλέον λεπτομερή υλικά (άργιλοι, μάργες, ιλύες).
- **Αλλουβιακές αποθέσεις**. Στις πεδινές εκτάσεις συναντώνται σύγχρονες αλλουβιακές αποθέσεις που στις περισσότερες περιπτώσεις έχουν ως υπόβαθρο νεογενείς και πλειστοκαινικούς σχηματισμούς.

Όλοι οι ανωτέρω σχηματισμοί και ιδιαίτερα οι αλπικοί έχουν υποστεί την επίδραση επανειλημμένων τεκτονικών γεγονότων που είχαν ως αποτέλεσμα τόσο την πτύχωση και διάρρηξη των σχηματισμών, όσο και τις ευρύτερες μετακινήσεις ζωνών, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την επώθηση της Ιονίου Ζώνης επί της Ζώνης Παξών, που συναντώνται στο ανατολικό τμήμα της Κεφαλονιάς και στο ΒΔ τμήμα της Ιθάκης.

- **Υδρογεωλογικά Χαρακτηριστικά**

Η έντονη τεκτονική καταπόνηση των ανθρακικών σχηματισμών συμβάλλει στη διαμόρφωση των επιμέρους υδρογεωλογικών συστημάτων και λεκανών. Στις νήσους Κεφαλονιά - Ιθάκη – Ζάκυνθος αναπτύσσονται 2 τύποι υπογείων υδατικών συστημάτων: Τα καρστικά συστήματα που συνδέονται με τους ασβεστολιθικούς σχηματισμούς των Ζωνών Ιονίου και Παξών και τα κοκκώδη συστήματα που συνδέονται με τις αποθέσεις του νεογενούς και τεταρτογενούς.

- ❖ **Περιοχή Λευκάδας**

- **Γεωλογικά Χαρακτηριστικά**

Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος (ΥΔ) Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04), στη Νήσο Λευκάδα συναντώνται οι παρακάτω γεωτεκτονικές ζώνες:

- **Ζώνη Παξών**, η οποία καλύπτει το Δυτικό-ΝοτιοΔυτικό τμήμα της νήσου Λευκάδας.
- **Ιόνιος Ζώνη**, η οποία καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα της νήσου Λευκάδας.

Ασύμφωνα πάνω στους παραπάνω σχηματισμούς έχουν αποθεθεί στα βυθίσματα των λεκανών νεογενείς σχηματισμοί και τεταρτογενείς αποθέσεις που καλύπτουν τα πεδινά τμήματα στις περιοχές Λευκάδας - Νυδρίου και Βασιλικής.

- **Υδρογεωλογικά Χαρακτηριστικά**

Οι κυριότερες υπόγειες καρστικές υδροφορίες αναπτύσσονται στους ανθρακικούς σχηματισμούς της Ιονίου ζώνης και της ζώνης Παξών. Η εκφόρτιση της υδροφορίας γίνεται μέσω κάποιων εσωτερικών πηγών και στο μεγαλύτερο τμήμα της στη θάλασσα μέσω παράκτιων ή υποθαλάσσιων πηγών. Μέσης δυναμικότητας υδροφορίες αναπτύσσονται στους κοκκώδεις σχηματισμούς κυρίως των τεταρτογενών αποθέσεων Λευκάδας - Νυδρίου και Βασιλικής που υφίστανται εκμετάλλευση μέσω υδροληπτικών έργων

- ❖ **Περιοχή Κέρκυρας – Παξών**

- **Γεωλογικά Χαρακτηριστικά**

Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος (ΥΔ) Ηπείρου (EL05), στην Περιοχή Κέρκυρας - Παξών (EL0534) συναντώνται οι γεωλογικοί σχηματισμοί της Ιονίου Ζώνης. Ασύμφωνα πάνω στους παραπάνω σχηματισμούς έχουν αποθεθεί στα βυθίσματα των λεκανών νεογενείς σχηματισμοί (μάργες, μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι, κροκαλοπαγή κ.λπ.) και τεταρτογενείς αποθέσεις (αλλουβιακές αποθέσεις, υλικά αναβαθμίδων, κώνιοι κορημάτων - πλευρικά κορήματα και παράκτιοι σχηματισμοί) με σημαντικότερες εμφανίσεις στο ΒΑ και νότιο τμήμα της νήσου Κέρκυρας.

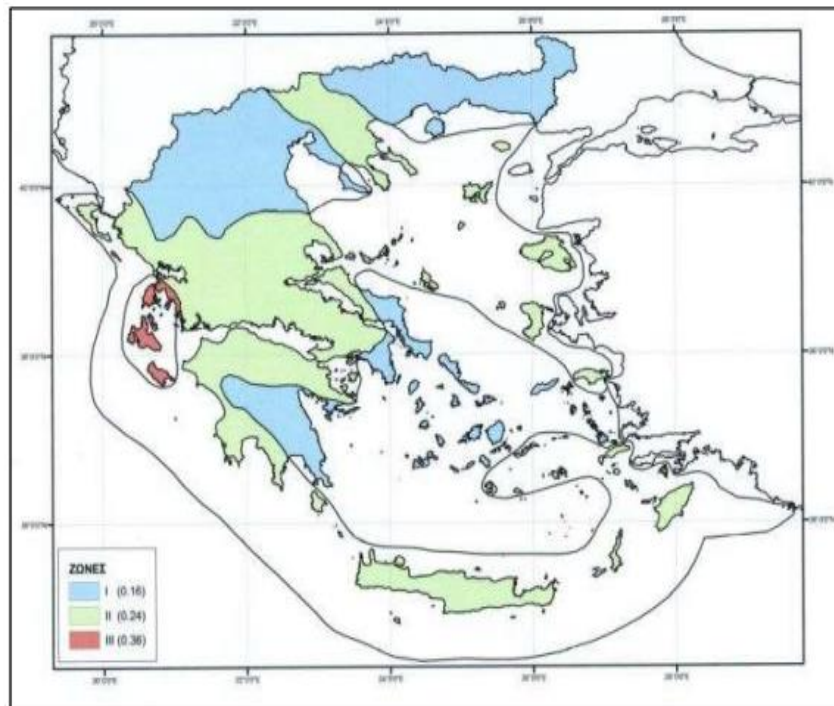
• Υδρογεωλογικά Χαρακτηριστικά

Οι κύριες υδροφορίες του υδατικού διαμερίσματος αναπτύσσονται στους ανθρακικούς σχηματισμούς της Ιονίου ζώνης που λόγω παρουσίας των εβαποριτών περιέχουν υψηλές συγκεντρώσεις θειικών. Τοπικής σημασίας υδροφορίες αναπτύσσονται στους κοκκώδεις σχηματισμούς των νεογενών και τεταρτογενών αποθέσεων το δυναμικό των οποίων εξαρτάται από την κοκκομετρία τους και τις συνθήκες τροφοδοσίας.

6.3.2 Τεκτονικά Χαρακτηριστικά

Από άποψη σεισμικής επικινδυνότητας, η περιοχή διοικητικής αρμοδιότητας της ΠΙΝ κατατάσσεται στις Ζώνες II και III, σύμφωνα με τον ΕΑΚ-2000 (Τροποποίηση λόγω αναθεώρησης του Χάρτη Σεισμικής Επικινδυνότητας - Αρ. Φύλλου ΦΕΚ 1154B/12.08.2003).

Ειδικότερα στη Ζώνη II κατατάσσονται οι Νήσοι Κέρκυρα, Παξοί, Αντίπαξοι, Οθωνοί, Ερείκουσα και Μαθράκι, ενώ στη Ζώνη III κατατάσσονται οι Νήσοι Κεφαλονιά, Λευκάδα, Ζάκυνθος, Ιθάκη, Μεγανήσι, Κάλamos και Κάστος.

ΧΑΡΤΗΣ 2Χ-1: Χάρτης Σεισμικής Επικινδυνότητας Ελλάδας (Πηγή: ΟΑΣΠ, 2003)

6.3.3 Κίνδυνος Ερημοποίησης

Όσον αφορά στο φαινόμενο της ερημοποίησης, παράγοντες που το προκαλούν είναι το κλίμα, η φυσιογραφία, η γεωλογία, το έδαφος, η Υδρολογία και η Υδρογεωλογία, καθώς και οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες όπως η γεωργική υπερεκμετάλλευση, η υπερβόσκηση κ.λπ. Η Ελλάδα όπως και οι υπόλοιπες χώρες της λεκάνης της Μεσογείου αντιμετωπίζει υψηλό κίνδυνο ερημοποίησης του εδάφους (εκτιμάται σε τουλάχιστον 35% του χερσαίου χώρου). Περιοχές υψηλού κινδύνου σύμφωνα με την ΕΣΠΚΑ θεωρούνται τα νησιά του Αιγαίου, η Κρήτη, ένα μέρος της Ιονίων Νήσων, η Ανατολική Στερεά Ελλάδα και η Ανατολική Πελοπόννησος, ενώ η ΠΙΝ δεν εντάσσεται σε αυτές.

6.4 Υδατικοί πόροι

Στην παρούσα Ενότητα πραγματοποιείται περιγραφή των Επιφανειακών και Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων (ΥΣ) της ΠΙΝ. Η πλήρης καταγραφή των ΥΣ της ΠΙΝ πραγματοποιείται στην 1η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05), δεδομένου ότι η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων εντάσσεται τμηματικά στις 3 ανωτέρω ΛΑΠ. Επιπροσθέτως παρουσιάζονται οι προβλέψεις της 1ης Αναθεώρησης των προαναφερθέντων ΣΔΛΑΠ, καθώς και στα αντίστοιχα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) των Λεκανών Απορροής Ποταμών των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05).

6.4.1 Επιφανειακά Ύδατα

Τα συστήματα επιφανειακών υδάτων χωρίζονται σε 4 κατηγορίες:

- **Ποτάμια ΥΣ:** Συστήματα εσωτερικών υδάτων τα οποία ρέουν, κατά το πλείστο στην επιφάνεια του εδάφους, αλλά μπορεί για ένα μέρος της διαδρομής τους να ρέουν υπογείως.
- **Λιμναία ΥΣ:** Συστήματα στάσιμων εσωτερικών υδάτων.
- **Παράκτια ΥΣ.**
- **Μεταβατικά ΥΣ.**

Τα Παράκτια και τα Μεταβατικά ΥΣ αναφέρονται αναλυτικότερα στην Ενότητα 6.5, όπου περιγράφονται τα χαρακτηριστικά των παράκτιων περιοχών της ΠΙΝ.

Εντός των διοικητικών ορίων της ΠΙΝ αναπτύσσονται οι εξής 3 ΛΑΠ:

- Η ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245).
- Η ΛΑΠ Λευκάδας (EL0444).
- Η ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών (EL0534).

• Ποτάμια ΥΣ

Όσον αφορά στα ποτάμια ΥΣ, σύμφωνα με την 1η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05):

- Στη ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου υφίσταται 1 Ποτάμιο ΥΣ μήκους 3,5km.
- Στη ΛΑΠ Λευκάδας υφίσταται 1 Ποτάμιο ΥΣ μήκους 3km.
- Στη ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών υφίστανται 3 Ποτάμια ΥΣ με συνολικό μήκος 16,6km.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ποτάμια ΥΣ που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων της ΠΙΝ, όπως αυτά καθορίστηκαν σύμφωνα με την 1η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-1: Ποτάμια ΥΣ εντός της ΠΙΝ

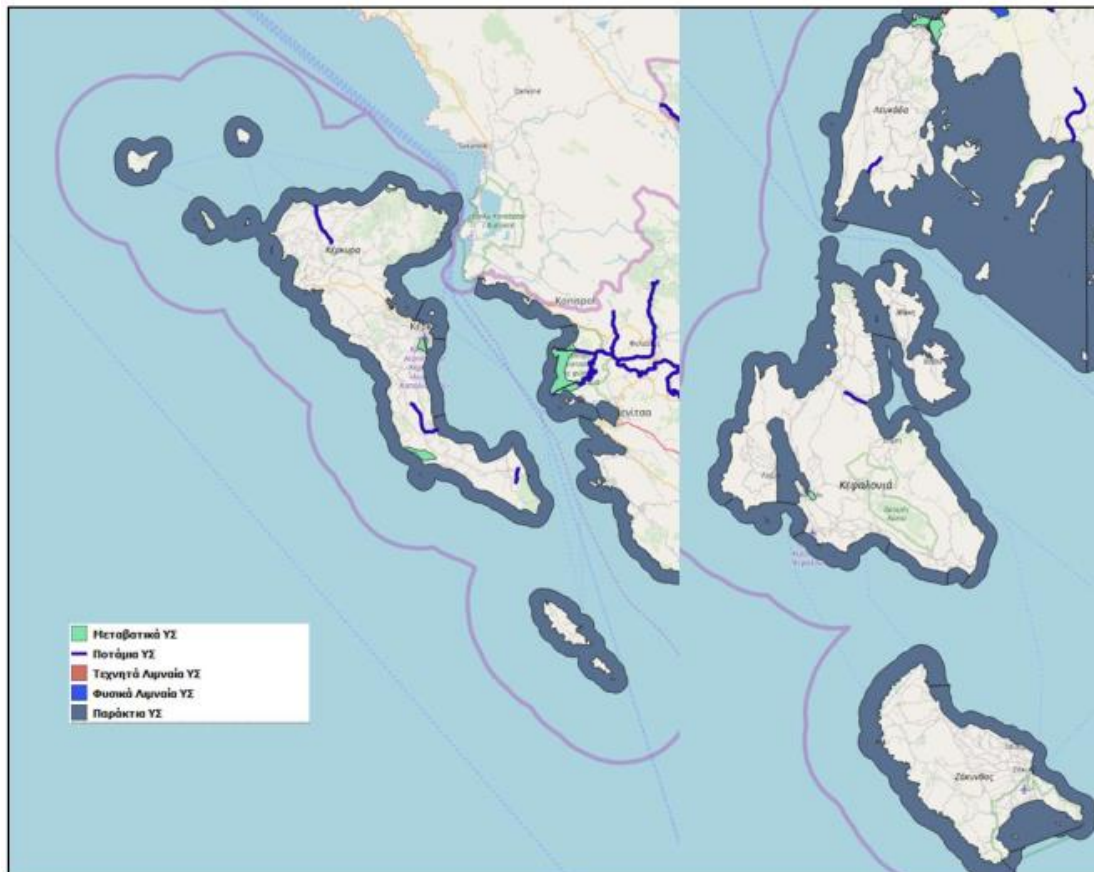
A/A	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία	Μήκος (km)
ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245)				
1	Αγίας Ευφημίας Ρ.	EL0245R000100001N	ΦΥΣ	3,5
ΛΑΠ Λευκάδας (EL0444)				
2	Καρουχας Π.	EL0444R000101095N	ΦΥΣ	3
ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών (EL0534)				
3	Ποτάμι	EL0534R000101074N	ΦΥΣ	2,2
4	Μεσάγγης Ρ.	EL0534R000301075N	ΦΥΣ	7,5
5	Φόνισας Π.	EL0534R000501076N	ΦΥΣ	6,9
*ΦΥΣ: Φυσικό ΥΣ				

Πηγή: 1^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05)

- **Λιμναία ΥΣ**

Σύμφωνα με την 1^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05) σε καμία από τις ΛΑΠ που υπάγονται διοικητικά στην ΠΙΝ δεν υφίστανται λιμναία Φυσικά ή Ιδιαίτερα Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα (ΙΤΥΣ).

Στον Χάρτη που ακολουθεί παρουσιάζονται όλα τα επιφανειακά ΥΣ της Περιφέρειας.

ΧΑΡΤΗΣ 2Χ-2: Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

(Πηγή: Γεωχωρικά δεδομένα από <http://wfdgis.ypeka.gr/>)

6.4.2 Υπόγεια Ύδατα

Σύμφωνα με την 1^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ οριοθετούνται τα υπόγεια ΥΣ με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Τον υδρογεωλογικό χαρακτήρα των γεωλογικών σχηματισμών που συνθέτουν το υπόγειο ΥΣ και την ανάπτυξη υπόγειας υδροφορίας. Γίνεται διάκριση σε καρστικά, κοκκώδη, ρωγματώδη και μεικτά υπόγεια ΥΣ και ενιαιοποιήθηκαν μικροί επιμέρους υδροφόροι.
- Τη δυναμικότητα των υπόγειων υδροφορέων, η οποία προκύπτει από τα υφιστάμενα στοιχεία τροφοδοσίας, υδροληψίας και εκμετάλλευσης του υπόγειου δυναμικού.
- Τις χρήσεις του υπόγειου ΥΣ.
- Την αλληλεξάρτηση του υπόγειου ΥΣ με τα επιφανειακά ύδατα και τα χερσαία οικοσυστήματα.
- Την ύπαρξη περιοχών που βρίσκονται σε κίνδυνο λόγω πιέσεων (π.χ. υπεραντλήσεις, υφαλμύριση) κακή ποιοτική κατάσταση, ύπαρξη αυξημένου φυσικού υποβάθρου.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα Υπόγεια ΥΣ που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων της ΠΙΝ, όπως αυτά καθορίστηκαν σύμφωνα με την 1^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-2: Υπόγεια ΥΣ εντός της ΠΙΝ

A/A	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Έκταση (km ²)
ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245)			
1	Σύστημα Κεφαλονιάς	EL0200010	602,37
2	Σύστημα Ληξουρίου - Σκάλας	EL0200020	178,08
3	Σύστημα Ιθάκης	EL0200030	95,69
4	Σύστημα Βραχίωνα	EL0200040	261,86
5	Σύστημα Ζακύνθου	EL0200050	144,43
ΛΑΠ Λευκάδας (EL0444)			
6	Σύστημα Μεγανησίου - Κάστου -Καλάμου	EL0400260	50,52
7	Σύστημα Λευκάδας	EL0400160	208,70
8	Σύστημα Βασιλικής - Νυδρίου -Λευκάδας	EL0400170	96,26
ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών (EL0534)			
9	Σύστημα Ασβεστολίθων Ν. Κέρκυρας	EL0500010	152,50
10	Σύστημα Τριαδικών Λατυποπαγών Ν. Κέρκυρας	EL0500020	104,75
11	Σύστημα Κοκκώδων Υδροφοριών Ν. Κέρκυρας	EL0500030	330,355
12	Σύστημα Ν. Παξών - Αντίπαξων	EL0500040	23,975
13	Σύστημα Ν. Οθωνών - Ερείκουσας - Μαθρακίου	EL0500050	17,00

Πηγή: 1^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05)

6.4.3 Υπηρεσίες και Δίκτυα Ύδρευσης

Για την Ύδρευση μιας περιοχής αρμόδια είναι η αντίστοιχη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) και σε περίπτωση μη ύπαρξης ΔΕΥΑ, τότε αρμόδια

είναι η σχετική υπηρεσία του Δήμου. Στο σύνολο της ΠΙΝ δραστηριοποιούνται 3 ΔΕΥΑ, ενώ στους υπόλοιπους Δήμους της ΠΙΝ αρμόδιες για την ύδρευση είναι οι αντίστοιχες υπηρεσίες των Δήμων.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κύριοι πάροχοι υπηρεσιών Ύδρευσης ανά Περιφερειακή Ενότητα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-3: Πάροχοι υπηρεσιών Ύδρευσης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

A/A	Πάροχος Υπηρεσιών Ύδρευσης
ΠΕ Ζακύνθου	
1	ΔΕΥΑ Ζακυνθίων
ΠΕ Ιθάκης	
2	Δήμος Ιθάκης
ΠΕ Κέρκυρας	
3	ΔΕΥΑ Κέρκυρας
4	Δήμος Παξών
ΠΕ Κεφαλληνίας	
5	ΔΕΥΑ Κεφαλονιάς
ΠΕ Λευκάδας	
6	Δήμος Λευκάδας
7	Δήμος Μεγανησίου

Πηγή: <http://www.edeya.gr>

6.4.4 Προβλέψεις Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής

Τα κείμενα της 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05) προβλέπουν κάποια βασικά και κάποια συμπληρωματικά μέτρα, τα οποία στην πλειοψηφία τους αφορούν σε προληπτικές ενέργειες για την προστασία των ΥΣ. Τα βασικά μέτρα σύμφωνα με την παραγρ. 3 του Άρθρου 11 της Οδηγίας, αποτελούν τις στοιχειώδεις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται και διακρίνονται σε 2 επιμέρους ομάδες μέτρων:

- Η **πρώτη ομάδα βασικών μέτρων** αφορά σε **μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή της Κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων**. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, σύμφωνα με το άρθρο 11(3) της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, τα μέτρα που απαιτούνται δυνάμει της νομοθεσίας που προσδιορίζεται στο άρθρο 10 και στο τμήμα Α του παραρτήματος VI της Οδηγίας. Ειδικότερα, η νομοθεσία περιλαμβάνει:
 - Την Οδηγία για τα ύδατα κολύμβησης (76/160/ΕΟΚ) και τη μεταγενέστερη σχετική οδηγία 2006/7/ΕΚ.
 - Την Οδηγία για τα πτηνά (79/409/ΕΟΚ), όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΟΚ.
 - Την Οδηγία για το πόσιμο νερό (80/778/ΕΟΚ), όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 98/83/ΕΚ.
 - Την Οδηγία για τα μεγάλα ατυχήματα (Seveso) (96/82/ΕΚ) και την Οδηγία 2012/18/ΕΕ.
 - Την Οδηγία για την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (85/337/ΕΟΚ) και 2011/92/ΕΕ.
 - Την Οδηγία για την ιλύ σταθμών καθαρισμού (86/278/ΕΟΚ).
 - Την Οδηγία για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).
 - Την Οδηγία για τα προϊόντα φυτοπροστασίας (91/414/ΕΟΚ).

- Την Οδηγία για την προστασία από νιτρορύπανση (91/676/ΕΟΚ).
 - Την Οδηγία για την πρόληψη και έλεγχο ρύπανσης (96/61/ΕΚ) και την Οδηγία 2010/75/ΕΕ.
- Η **δεύτερη ομάδα βασικών μέτρων** αφορά σε **μέτρα που προκύπτουν από την υποχρέωση εφαρμογής της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ** και ειδικότερα σε μέτρα που εμπίπτουν στις ακόλουθες κατηγορίες, όπως προσδιορίζονται στο Άρθρο 11:
 - Μέτρα για εφαρμογή αρχής ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος (Άρθρο 9).
 - Μέτρα προαγωγής μιας αποτελεσματικής και βιώσιμης χρήσης ύδατος προκειμένου να μη διακυβεύεται η επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας (Άρθρο 4).
 - Μέτρα για την προστασία των υδάτων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση (Άρθρο 7).
 - Μέτρα ελέγχου απόληξης επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού.
 - Μέτρα για τον έλεγχο και την αδειοδότηση του τεχνητού εμπλουτισμού των ΥΥΣ.
 - Μέτρα για τις σημειακές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση (Άρθρα 10, 16).
 - Μέτρα και ελέγχους για τις διάχυτες πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση.
 - Μέτρα για την αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στην κατάσταση επιφανειακών ΥΣ ιδίως από υδρομορφολογικές αλλοιώσεις.
 - Μέτρα για τις ουσίες προτεραιότητας και άλλες ουσίες.
 - Τα **συμπληρωματικά μέτρα**, σύμφωνα με το μέρος Β του παραρτήματος VI της Οδηγίας περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
 - Νομοθετικά μέτρα.
 - Διοικητικά μέτρα.
 - Οικονομικά ή φορολογικά μέτρα.
 - Περιβαλλοντικές συμφωνίες μετά από διαπραγμάτευση.
 - Ελέγχους εκπομπής ρύπων.
 - Κώδικες ορθών πρακτικών.
 - Ανασύσταση και αποκατάσταση περιοχών υγροτόπων.
 - Έλεγχος άντλησης.
 - Μέτρα διαχείρισης της ζήτησης.
 - Μέτρα αποτελεσματικότητας και επαναχρησιμοποίησης.
 - Έργα δομικών κατασκευών.
 - Εγκαταστάσεις αφαλάτωσης.
 - Έργα αποκατάστασης.
 - Τεχνητός εμπλουτισμός ΥΥΣ.
 - Εκπαιδευτικά μέτρα.
 - Έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης.
 - Λοιπά σχετικά μέτρα.

Οι παραπάνω ομάδες μέτρων περιλαμβάνουν επιμέρους δράσεις, οι οποίες παρουσιάζονται αναλυτικά στη 1η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ.

6.4.5 Προβλέψεις Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας

Σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ και τα κατευθυντήρια κείμενα, σε συνεργασία με την ΕΓΥ, τέθηκαν οι παρακάτω 4 γενικοί στόχοι διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας:

- Στόχος Α: Μείωση της πιθανότητας πλημμύρας (αντιστοιχεί σε μείωση της Επικινδυνότητας πλημμύρας).
- Στόχος Β: Μετριασμός της Έκθεσης (exposure) στην πλημμύρα.
- Στόχος Γ: Ενίσχυση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση των πλημμυρών.
- Στόχος Δ: Βελτίωση των μηχανισμών αποκατάστασης των πληγεισών περιοχών.

Τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) των Λεκανών Απορροής Ποταμών των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (ΕΛ02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04) και Ηπείρου (ΕΛ05) προτείνουν προγράμματα μέτρων, τα οποία περιλαμβάνουν Δράσεις για τη Διαχείριση των Κινδύνων Πλημμύρας, με σκοπό την επίτευξη των παραπάνω στόχων.

Τα προτεινόμενα μέτρα διακρίνονται σε 4 βασικούς άξονες δράσης, δηλαδή της **Πρόληψης**, της **Προστασίας**, της **Ετοιμότητας** και της **Αποκατάστασης**. Αναλυτικότερα:

- ❖ Στην κατηγορία της **Πρόληψης** ανήκουν τα εξής είδη μέτρων:
 - Μέτρα αποφυγής έκθεσης σε πλημμυρικό κίνδυνο νέων ή επιπρόσθετων αποδεκτών κινδύνου (πολιτικές χρήσεων γης ή κανονισμοί).
 - Μέτρα για την απομάκρυνση του πλημμυρικού κινδύνου από πλημμυρικές ζώνες.
 - Μέτρα για την προσαρμογή των αποδεκτών πλημμυρικού κινδύνου ώστε να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις από ένα πλημμυρικό γεγονός (σε κτίρια, δίκτυα κοινής ωφέλειας, κ.λπ.).
 - Άλλα μέτρα για την αναβάθμιση της πρόληψης πλημμυρικού κινδύνου (μοντελοποίηση και εκτίμηση της τρωτότητας στην πλημμύρα, προγράμματα ή πολιτικές συντήρησης κ.λπ.).
- ❖ Στην κατηγορία της **Προστασίας** ανήκουν τα παρακάτω είδη μέτρων:
 - Μέτρα φυσικής διαχείρισης της πλημμύρας/διαχείρισης της επιφανειακής απορροής.
 - Μέτρα για τη ρύθμιση της ροής των υδάτων (παρεμβάσεις για τη ρύθμιση/ανάσχεση της ροής, όπως η κατασκευή, τροποποίηση ή αφαίρεση έργων συγκράτησης νερού).
 - Μέτρα έργων σε υδατορεύματα και πλημμυρικές κοίτες.
 - Μέτρα διαχείρισης των ομβρίων υδάτων (παρεμβάσεις για τον έλεγχο του όγκου της απορροής και για τη μείωση της έκτασης της πλημμύρας).
 - Άλλα μέτρα προστασίας (προγράμματα και πολιτικές συντήρησης των υποδομών αντιπλημμυρικής προστασίας ή/και προστασίας των ιδιωτικών κατασκευών).
- ❖ Στην κατηγορία της **Ετοιμότητας** ανήκουν τα εξής είδη μέτρων:
 - Μέτρα πρόγνωσης και έγκαιρης προειδοποίησης πλημμυρών.

- Μέτρα σχεδιασμού παρεμβάσεων εκτάκτου ανάγκης (σχεδιασμός έκτακτης ανταπόκρισης σε πλημμυρικά γεγονότα).
- Μέτρα ενημέρωσης και επαύξησης της ετοιμότητας του κοινού.
- Άλλα μέτρα ετοιμότητας (π.χ. καθαρισμός ρεμάτων).
- ❖ Τέλος, στην κατηγορία της **Αποκατάστασης** ανήκουν τα εξής είδη μέτρων:
 - Μέτρα ατομικής και κοινωνικής αποκατάστασης από τις επιπτώσεις των πλημμυρών σε ανθρώπους, περιουσία και υποδομές.
 - Μέτρα περιβαλλοντικής αποκατάστασης των επιπτώσεων από τις πλημμύρες στο περιβάλλον.
 - Άλλα μέτρα αποκατάστασης (π.χ. αποτίμηση εμπειριών από πλημμυρικά γεγονότα, συμβόλαια ασφάλισης κ.λπ.).

Τα ΣΔΚΠ καθορίζουν την προτεραιότητα υλοποίησης των παραπάνω μέτρων στη βάση δύο διακριτών χρονικών οριζόντων εφαρμογής. Οι χρονικοί ορίζοντες και η συνδεόμενη προτεραιότητα έχουν ως εξής:

- ❖ **Μέτρα Άμεσης Εφαρμογής (Βραχυπρόθεσμα μέτρα).** Περιλαμβάνονται μέτρα με ορίζοντα εφαρμογής έως το 2021. Τα Μέτρα αυτά, είτε εφαρμόζονται από την έγκριση των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, είτε είναι δυνατόν οι ενέργειες για την εφαρμογή τους να δρομολογηθούν άμεσα, είτε να είναι δράσεις που έχουν ήδη ξεκινήσει να εφαρμόζονται πριν από την έγκριση των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας και έχουν ενσωματωθεί στο Πρόγραμμα Μέτρων.
- ❖ **Μέτρα με πλήρη εφαρμογή μετά το 2021 (Μεσοπρόθεσμα μέτρα).** Περιλαμβάνονται Μέτρα για τα οποία αναμένεται ότι οι δράσεις προετοιμασίας και ωρίμανσης θα ολοκληρωθούν έως το 2021 και η πλήρης εφαρμογή τους θα υλοποιηθεί από το 2021 και μετά. Ενδέχεται ορισμένα από τα Μέτρα αυτά (κυρίως Μέτρα που περιλαμβάνουν την κατασκευή μεγάλων αντιπλημμυρικών έργων ή Μέτρα που απαιτούν εξειδικευμένες μελέτες και έρευνες) να μην ολοκληρωθούν έως το 2027. Τα Μέτρα αυτά στην παρούσα φάση χαρακτηρίζονται ως μακροπρόθεσμα και κατά την 1^η Αναθεώρηση των ΣΔΚΠ θα επανεξεταστούν.

6.5 Παράκτιες περιοχές

6.5.1 Οικιστική ανάπτυξη

Η παράκτια ζώνη αποτελεί χώρο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για τον άνθρωπο ανά τους αιώνες. Συγκεντρώνει πληθώρα δραστηριοτήτων ανά τον κόσμο, με τις σημαντικότερες από αυτές να είναι το εμπόριο, η ναυτιλία, η βιομηχανία, ο τουρισμός και η αναψυχή. Στις παράκτιες περιοχές συγκεντρώνεται πάνω από το 40% του παγκόσμιου πληθυσμού, καθώς πλησίον αυτών έχει οικοδομηθεί ένας σημαντικός αριθμός μητροπόλεων ανά τον κόσμο. Η Ελλάδα διαθέτει ιδιαίτερα ανεπτυγμένη παράκτια ζώνη από οικονομική, αναπτυξιακή, περιβαλλοντική και πολιτιστική σκοπιά. Το πολύτιμο στοιχείο της Ελληνικής παράκτιας ζώνης αναδεικνύεται μεταξύ άλλων και από τα στατιστικά δεδομένα της. Η Ελλάδα διαθέτει τη μεγαλύτερη ακτογραμμή της ΕΕ και τη δεύτερη μεγαλύτερη από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ηπείρου μετά τη Νορβηγία, με συνολικό μήκος άνω των 16.000 km. Το μήκος αυτό αντιστοιχεί περίπου στο 25% του συνόλου των ακτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη στενή παράκτια ζώνη (δηλαδή σε βάθος έως και 2km) συγκεντρώνεται το 33% του πληθυσμού της Ελλάδας, ενώ

στην ευρύτερη παράκτια ζώνη (δηλαδή σε βάθος έως και 50km) συγκεντρώνεται το 85% περίπου του πληθυσμού.

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση σε αυτόν τον τομέα, καθώς αποτελεί πλέον νησιωτική Περιφέρεια. Στις παραλιακές ζώνες των νησιών της αλλά και σε μικρή απόσταση από αυτές αναπτύσσονται τα σημαντικότερα οικιστικά κέντρα της, τα οποία είναι τα ακόλουθα:

- **ΠΕ Ζακύνθου:** Τα σημαντικότερα οικιστικά κέντρα της ΠΕ Ζακύνθου αναπτύσσονται στις παράκτιες περιοχές του νησιού και περιλαμβάνουν ενδεικτικά τους οικισμούς Ζάκυνθος, Πλάνος, Λαγανάς, Αργάσι, Βασιλικός, Κερί, Βολίμες, Άγιος Νικόλαος και Μικρό Νησί.
- **ΠΕ Ιθάκης:** Τα σημαντικότερα οικιστικά κέντρα της ΠΕ Ιθάκης αναπτύσσονται στις παράκτιες περιοχές του νησιού και περιλαμβάνουν ενδεικτικά τους οικισμούς Βαθύ και Κιονί.
- **ΠΕ Κεφαλληνίας:** Τα σημαντικότερα οικιστικά κέντρα της ΠΕ Κεφαλληνίας αναπτύσσονται στις παράκτιες περιοχές του νησιού και περιλαμβάνουν ενδεικτικά τους οικισμούς Αργοστόλι, Ληξούρι, Φισκάρδο, Σκάλα, Πόρος, Σάμη και Αγία Ευφημία.
- **ΠΕ Κέρκυρας:** Τα σημαντικότερα οικιστικά κέντρα της ΠΕ Κέρκυρας αναπτύσσονται στις παράκτιες περιοχές των νήσων Κέρκυρα και Παξών και περιλαμβάνουν ενδεικτικά τους οικισμούς Κέρκυρα, Μπενίτσες, Μεσόγγη, Πετρίτη, Κάβος, Άγιος Γεώργιος, Παλαιοκαστρίτσα, Άγιος Στέφανος, Σιδάρι, Αχαράβη και Κασσιόπη στην Κέρκυρα και Γάιος στους Παξούς.
- **ΠΕ Λευκάδας:** Τα σημαντικότερα οικιστικά κέντρα της ΠΕ Λευκάδας αναπτύσσονται στις παράκτιες περιοχές του νησιού και περιλαμβάνουν ενδεικτικά τους οικισμούς Λευκάδα, Νυδρί, Καλλιθέα, Βασιλική, Λυγιά και Νικιάνα.

Η οικιστική ανάπτυξη στις περιοχές αυτές, πέραν από τις κατοικίες (κύριες και παραθεριστικές) περιλαμβάνει τουριστικές μονάδες, καθώς και καταστήματα εστίασης και αναψυχής, καθιστώντας τες έτσι σημαντικές εστίες ανάπτυξης. Οι σημαντικότερες τουριστικές μονάδες και δραστηριότητες αναπτύσσονται στις παράκτιες περιοχές των 4 μεγαλύτερων νησιών της Περιφέρειας, δηλαδή την Κέρκυρα, τη Ζάκυνθο, τη Λευκάδα και την Κεφαλονιά, ενώ ηπιότερη τουριστική ανάπτυξη διαθέτουν οι παράκτιες περιοχές της Ιθάκης και των Παξών.

6.5.2 Παράκτια και Μεταβατικά Υδατικά Συστήματα

Σύμφωνα με την 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05) στις παράκτιες περιοχές αναπτύσσονται τα ακόλουθα είδη Υδατικών Συστημάτων:

- ❖ **Παράκτια ΥΣ:** Τα επιφανειακά ύδατα που βρίσκονται στην πλευρά της ξηράς μίας γραμμής, κάθε σημείο της οποίας βρίσκεται σε απόσταση ενός ναυτικού μιλίου προς τη θάλασσα από το πλησιέστερο σημείο της γραμμής βάσης, από την οποία μετράται το εύρος των χωρικών υδάτων και τα οποία κατά περίπτωση εκτείνονται μέχρι του απώτερου ορίου των μεταβατικών υδάτων.
- ❖ **Μεταβατικά ΥΣ:** Συστήματα επιφανειακών υδάτων πλησίον του στομίου ποταμών, τα οποία είναι εν μέρει αλμυρά λόγω της γειννιάσής τους με παράκτια ύδατα, αλλά τα οποία μπορεί να επηρεάζονται ουσιαστικά από ρεύματα γλυκού νερού.

- **Παράκτια ΥΣ**

- Σύμφωνα με την 1η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05):
- Στη ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου υφίσταται 12 Παράκτια ΥΣ.
- Στη ΛΑΠ Λευκάδας υφίσταται 4 Παράκτια ΥΣ.
- Στη ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών υφίστανται 6 Παράκτια ΥΣ.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα Παράκτια ΥΣ που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων της ΠΙΝ, όπως αυτά καθορίστηκαν σύμφωνα με την 1η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-4: Παράκτια ΥΣ εντός της ΠΙΝ

A/A	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία	Έκταση (km ²)
ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245)				
1	Δυτ. Ακτές Κεφαλονιάς	EL0245C0001N	ΦΥΣ	438,67
2	Ανατ. Ακτές Κεφαλονιάς - Ιθάκης	EL0245C0002N	ΦΥΣ	222,31
3	Ακρ. Μούντα	EL0245C0010N	ΦΥΣ	6,96
4	Ανατ. Όρμος Λουρδάτων	EL0245C0011N	ΦΥΣ	21,48
5	Δυτ. Όρμος Λουρδάτων	EL0245C0012N	ΦΥΣ	40,54
6	Βαρδιανοί Νήσοι	EL0245C0013N	ΦΥΣ	43,25
7	Κόλπος Αργοστολίου	EL0245C0014N	ΦΥΣ	42,55
8	Δυτ. Ακτές Ζακύνθου	EL0245C0015N	ΦΥΣ	168,74
9	Ανατ. Ακτές Ζακύνθου	EL0245C0016N	ΦΥΣ	84,54
10	Κόλπος Λαγανά (Ζάκυνθος)	EL0245C0017N	ΦΥΣ	61,25
11	Ακρ. Μαραθιά	EL0245C0018N	ΦΥΣ	6,39
12	Στροφάδες Νήσοι	EL0245C0019N	ΦΥΣ	25,39
ΛΑΠ Λευκάδας (EL0444)				
13	Δυτ. Εσωτερικό Αρχιπέλαγος Ιονίου (Εχινάδες) και Όρμος Βασιλικής	EL0444C0004N	ΦΥΣ	875,9
14	Δυτ. Ακτές Λευκάδας	EL0444C0005N	ΦΥΣ	82,36
15	Όρμος Λευκάδας	EL0444C0006N	ΦΥΣ	20,98
16	Στενά Λευκάδας	EL0444C0007H	ΙΤΥΣ	20,98
ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών (EL0534)				
17	Ακτές Παξών	EL0534C0008N	ΦΥΣ	88,83
18	Δυτ. και Βορ. Ακτές Κέρκυρας	EL0534C0009N	ΦΥΣ	406,9
19	Δυτικές Ακτές Κερκυραϊκής Θάλασσας - Μπενίτσες	EL0534C0010N	ΦΥΣ	24,26
20	Όρμος Γαρίτσας και Λιμένας Κέρκυρας	EL0534C0011H	ΙΤΥΣ	20,2
21	Ν. Οθωνοί	EL0534C0012N	ΦΥΣ	42,01
22	Ν. Ερείκουσα	EL0534C0013N	ΦΥΣ	25,83
*ΦΥΣ: Φυσικό ΥΣ, ΙΤΥΣ: Ιδιαίτερα Τροποποιημένο ΥΣ				

Πηγή: 1^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05)

• Μεταβατικά ΥΣ

Τα μεταβατικά ύδατα χαρακτηρίζονται από ευρείες διακυμάνσεις των φυσικών και χημικών παραμέτρων που καθορίζουν την κατανομή και τη δομή των βιοκοινωνιών. Ο χαρακτηρισμός των τύπων στα μεταβατικά ύδατα αποτελεί πρόκληση για την επιστημονική κοινότητα, εξαιτίας του μωσαϊκού τύπου των ενδιαιτημάτων τους και της ιδιαίτερα υψηλής στο χώρο και στο χρόνο φυσικής τους μεταβλητότητας. Τα μεταβατικά ΥΣ της Ελλάδας διακρίνονται σε Λιμνοθάλασσες και εκβολές ποταμών ή Δέλτα.

Σύμφωνα με την 1^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05):

- Στη ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου υφίσταται 1 Μεταβατικό ΥΣ έκτασης 1,2km².
- Στη ΛΑΠ Λευκάδας υφίσταται 1 Μεταβατικό ΥΣ έκτασης 8,61km².
- Στη ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών υφίστανται 3 Μεταβατικά ΥΣ συνολικής έκτασης 7km².

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα Μεταβατικά ΥΣ που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων της ΠΙΝ, όπως αυτά καθορίστηκαν σύμφωνα με την 1η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-5: Μεταβατικά ΥΣ εντός της ΠΙΝ

Α/Α	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία	Έκταση (km ²)
ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245)				
1	Λιμνοθάλασσα Κουτάβου (Κεφαλονιάς)	EL0245T0001N	ΦΥΣ	1,2
ΛΑΠ Λευκάδας (EL0444)				
2	Λιμνοθάλασσα Στενών (Λευκάδας)	EL0444T0004N	ΦΥΣ	8,61
ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών (EL0534)				
3	Λιμνοθάλασσα Κορισσίων (Κέρκυρας)	EL0534T0005N	ΦΥΣ	4,16
4	Λιμνοθάλασσα Αντινιώτη	EL0534T0006N	ΦΥΣ	0,61
5	Λιμνοθάλασσα Χαλικιοπούλου	EL0534T0007N	ΦΥΣ	2,23
*ΦΥΣ: Φυσικό ΥΣ				

Πηγή: 1η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05)

6.5.3 Παράκτιες Υποδομές

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, όντας αμιγώς νησιωτική Περιφέρεια διαθέτει 89 λιμένες. Στον Πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται το πλήθος των λιμανιών της Περιφέρειας ανά νήσο, καθώς και οι χρήσεις που εξυπηρετούν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-6: Πλήθος λιμενικών υποδομών Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Περιφερειακές Ενότητες	Νήσοι	Λιμένες	Αμιγώς για αλιευτικά σκάφη	Αμιγώς για τουριστικά σκάφη	Επιβατικά
ΠΕ Ζακύνθου	Ζάκυνθος	9	5	1	2
ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης	Ιθάκη	6	1	1	1
	Κεφαλλονιά	15	4	1	5

Περιφερειακές Ενότητες	Νήσοι	Λιμένες	Αμιγώς για αλιευτικά σκάφη	Αμιγώς για τουριστικά σκάφη	Επιβατικά
ΠΕ Κέρκυρας	Οθωνοί	2			
	Ερεικούσσα	2	1		
	Μαθράκι	2	1		
	Κέρκυρα	30	7	7	2
	Παξοί	4		2	
	Αντίπαξοι	1			
ΠΕ Λευκάδας	Λευκάδα	10	1	2	
	Μεγανήσι	4		2	
	Κάλαμος	2		1	
	Καστός	2		1	
Σύνολο ΠΙΝ		89	20	18	10

Πηγή: ΕΠ ΠΙΝ 2014-2019

Η Π.Ε. Ζακύνθου διαθέτει ένα βασικό λιμάνι στη Ζάκυνθο, το οποίο εξυπηρετεί όλη την επιβατική και εμπορευματική κίνηση με την Κυλλήνη σημειώνοντας σημαντικούς φόρτους.

Οι βασικοί λιμένες της Π.Ε. Κεφαλληνίας είναι το Αργοστόλι, ο Πόρος, η Σάμη και το Ληξούρι. Ο Πόρος και η Σάμη είναι τα σημαντικότερα λιμάνια του νησιού που διασφαλίζουν τη σύνδεσή του με την Ηπειρωτική χώρα μέσω Πάτρας και Κυλλήνης, ενώ το λιμάνι του Αργοστολίου εξακολουθεί να είναι ένα εμπορευματικό και επιβατικό λιμάνι. Στην Ιθάκη, κύριο λιμάνι είναι το Βαθύ στην ανατολική πλευρά του νησιού.

Στην Π.Ε. Κέρκυρας οι βασικότεροι λιμένες είναι η πόλη της Κέρκυρας, η Λευκίμμη που παρέχει τη σύνδεση της Νότιας Κέρκυρας με την ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Ηγουμενίσσας, η Κασσιόπη και οι μικροί λιμένες στα Διαπόντια νησιά που διασφαλίζουν την τοπική συγκοινωνία, όπως και τα λιμάνια των Παξών. Η Π.Ε. διαθέτει επίσης σημαντικό λιμένα στο κέντρο της ανατολικής ακτογραμμής της Κέρκυρας, στη θέση Γουβιά, όπου και λειτουργεί μαρίνα 1235 θέσεων, η οποία διαθέτει όλες τις εξυπηρετήσεις.

Τέλος, στην Π.Ε. Λευκάδας υπάρχει το ομώνυμο λιμάνι (Λευκάδας), που λόγω της ιδιομορφίας του Νομού (συνδέεται με πλωτή γέφυρα με τις απέναντι ηπειρωτικές ακτές) λειτουργεί κυρίως ως σταθμός ανεφοδιασμού σκαφών αναψυχής. Το λιμάνι του Νυδρίου εξυπηρετεί κυρίως, τακτικές τοπικές ακτοπλοϊκές γραμμές και κατά τη θερινή περίοδο διακινεί σημαντικό φορτίο με μικρά κυρίως πλοία, ενώ από το λιμάνι της Βασιλικής εκτελούνται εποχιακά δρομολόγια προς Κεφαλληνία και Ιθάκη.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι υποδομές μερικών από τους σημαντικότερους λιμένες της ΠΙΝ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-7: Σημαντικότερες λιμενικές υποδομές Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Π.Ε.	A/A	Όνομα	Νήσος	Χαρακτήρας	Διαθέσιμες θέσεις	Παρατηρήσεις - Υποδομές
ΠΕ Ζακύνθου	1	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Μεικτός	370	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων – Καλό αγκυροβόλιο
	2	Άγιος Νικόλαος	Ζάκυνθος	Μεικτός	75	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων)
	3	Κερί	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	10	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων
	4	Αλυκανάς	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	15	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης σκαφών
	5	Αγ. Σώστης	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	15	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, καύσιμα
	6	Τραγάκι	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	50	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, parking
	7	Πλάνος	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	25	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης σκαφών, parking
	8	Γερακάρι	Ζάκυνθος	Αλιευτικό καταφύγιο	60	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, ηλεκτροδότησης, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης σκαφών
ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης	9	Φισκάρδο	Κεφαλλονιά	Μεικτός	150	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων - Καλό αγκυροβόλιο
	10	Αγ. Ευφημία	Κεφαλλονιά	Λιμένας σκαφών αναψυχής	54	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων) - Καλό αγκυροβόλιο - Ιδιωτική μαρίνα
	11	Άσος	Κεφαλλονιά	Μεικτός	25	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων -Καλό αγκυροβόλιο
	12	Αγ. Γεώργιος Σκάλας	Κεφαλλονιά	Αλιευτικό καταφύγιο	10	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων – Καλό αγκυροβόλιο
	13	Αγία Κυριακή	Κεφαλλονιά	Αλιευτικό καταφύγιο	40	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, καυσίμων
	14	Σάμη	Κεφαλλονιά	Μεικτός	100	Υποδομές υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων, καυσίμων
	15	Πόρος	Κεφαλλονιά	Μεικτός	60	Υποδομές υδροδότησης σκαφών, ηλεκτροδότησης, parking, αποκομιδής απορριμμάτων, καυσίμων -Καλό αγκυροβόλιο
	16	Αργοστόλι	Κεφαλλονιά	Μεικτός	72	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, καυσίμων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων – Καλό αγκυροβόλιο
	17	Ληξούρι	Κεφαλλονιά	Μεικτός	38	
	18	Αγ. Πελαγία Σβορωνάτων	Κεφαλλονιά	Λιμένας σκαφών αναψυχής	36	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής σκουπιδιών, ράμπα καθέλκυσης σκαφών – Καλό αγκυροβόλιο
	19	Πεσσάδα	Κεφαλλονιά	Λιμένας σκαφών αναψυχής	20	Υποδομές ύδρευσης, ράμπα καθέλκυσης σκαφών

Π.Ε.	A/A	Όνομα	Νήσος	Χαρακτήρας	Διαθέσιμες θέσεις	Παρατηρήσεις - Υποδομές
	20	Βαθύ	Ιθάκη	Λιμένας σκαφών αναψυχής	120	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης, καύσιμα, ράμπα καθέλκυσης σκαφών – Καλό αγκυροβόλιο
	21	Κιόνι	Ιθάκη	Μεικτός	60	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης, αποκομιδής απορριμμάτων, καύσιμα, parking - Καλό αγκυροβόλιο
	22	Φρίκες	Ιθάκη	Μεικτός	80	Καλές υποδομές (πλην καυσίμων) - Καλό αγκυροβόλιο
	23	Πισαετός	Ιθάκη	Μεικτός	18	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, ηλεκτροδότησης, parking – Καλό αγκυροβόλιο –Θα γίνει επέκταση μόλου για Ε/Γ - Ο/Γ
ΠΕ Κέρκυρας	24	Μπενίτσες	Κέρκυρα	Λιμένας σκαφών αναψυχής	96	Καλές υποδομές (πλην Καυσίμων)
	25	Σπηλιά	Κέρκυρα	Λιμένας σκαφών αναψυχής		Καλό αγκυροβόλιο - Νέα μαρίνα υπό κατασκευή
	26	Μπούκαρη (Βασιλάτικα)	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	40	Υποδομές ύδρευσης, parking, αποκομιδής απορριμμάτων – δεν προσφέρεται για τουριστικά σκάφη
	27	Πετριτής	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	120	Υποδομές ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, αποκομιδής απορριμμάτων – δεν προσφέρεται για τουριστικά σκάφη
	28	Λευκίμμη	Κέρκυρα	Μεικτός	6	Υποδομές parking και αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων- Καλό αγκυροβόλιο - σύνδεση με Ηγουμένισα & Παζούς
	29	Αγ. Γεώργιος Αργυράδων	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	20	Δεν προσφέρεται για τουριστικά σκάφη
	30	Πεντάτι	Κέρκυρα	Μεικτός	40	
	31	Έρμονες	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	70	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων – Πρόβλημα πρόσβασης από στεριά και θάλασσα
	32	Παλαιοκαστρίσα	Κέρκυρα	Μεικτός	40	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων, parking, ράμπα καθέλκυσης λέμβων – Καλό αγκυροβόλιο
	33	Άγιος Στέφανος Αυλιωτών	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	45	Σύνδεση με Οθωνούς, Ασπρακερή, Κέρκυρα – Αλιευτικό καταφύγιο - Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής
	34	Ασπρακερή	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	25	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων, parking, ράμπα καθέλκυσης λέμβων - Νέα υποδομή
	35	Ρόδα	Κέρκυρα	Όρμος	20	
	36	Κασσιώπη (Ημερολιά)	Κέρκυρα	Άλλο	75	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων
	37	Κέρκυρα	Κέρκυρα	Μεικτός		Καλό αγκυροβόλιο - Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων
	38	Κασσοπέτο	Κέρκυρα	Μεικτός	60	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, parking, ράμπα

Π.Ε.	A/A	Όνομα	Νήσος	Χαρακτήρας	Διαθέσιμες θέσεις	Παρατηρήσεις - Υποδομές
						καθέλκυσης λέμβων – Καλό αγκυροβόλιο
	39	Άγιος Στέφανος Σινιών	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	60	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων
	40	Νησάκι	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	50	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων
	41	Γουβιά	Κέρκυρα	Λιμένας σκαφών αναψυχής	1.235	Πολύ καλές υποδομές- Ιδιωτική μαρίνα – ελλιπής φωτοσήμανση
	42	Ύψος	Κέρκυρα	Αλιευτικό καταφύγιο	300	Καλές υποδομές (πλην καυσίμων και διαχείμανσης) – Νέα υποδομή
	43	Λάκκα	Παξοί	Όρμος	20	
	44	Γάιος	Παξοί	Μεικτός	400	Καλό αγκυροβόλιο
	45	Λογγός	Παξοί	Όρμος	70	Ράμπα καθέλκυσης λέμβων
	46	Αγραπιδιά	Αντιπαξοί	Όρμος	15	Καλό αγκυροβόλιο
	47	Αυλάκια	Οθωνοί	Αλιευτικό καταφύγιο	70	Καλό αγκυροβόλιο - Νέο λιμάνι
	48	Φύκι	Οθωνοί	Όρμος	-	Καλό αγκυροβόλιο
	49	Ερείκουσσα	Ερείκουσσα	Αλιευτικό καταφύγιο	15	
	50	Μαθράκι	Μαθράκι	Αλιευτικό καταφύγιο	15	Καλό αγκυροβόλιο
ΠΕ Λευκάδας	51	Λιμάνι Λευκάδας	Λευκάδα	Μεικτός	400	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων – Καλό αγκυροβόλιο
	52	Μαρίνα Λευκάδας	Λευκάδα	Μεικτός	620	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων) - Ιδιωτική –Καλό αγκυροβόλιο
	53	Λυγιάς	Λευκάδα	Μεικτός	100	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων –Καλό αγκυροβόλιο
	54	Νικιάνας	Λευκάδα	Μεικτός	70	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, αποκομιδής απορριμμάτων – Καλό αγκυροβόλιο
	55	Περιγιάλι	Λευκάδα	Αλιευτικό καταφύγιο	10	Υποδομές αποκομιδής απορριμμάτων, καύσιμα
	56	Νυδρί	Λευκάδα	Μεικτός	100	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων) - Καλό αγκυροβόλιο
	57	Βλυχό	Λευκάδα	Αλιευτικό καταφύγιο	30	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων –Καλό αγκυροβόλιο
	58	Βασιλική	Λευκάδα	Μεικτός	120	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων)
	59	Σύβοτα	Λευκάδα	Μεικτός	110	ηλεκτροδότησης, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων – Καλό αγκυροβόλιο
	60	Άγιος Νικήτας	Λευκάδα	Όρμος	-	Υποτυπώδεις υποδομές, χρειάζεται επανακαθορισμός αιγιαλού - παραλίας
	61	Σπαρτοχώρι	Μεγανήσι	Μεικτός	50	Χρειάζεται επανακαθορισμός αιγιαλού - παραλίας, χρειάζεται επανακαθορισμός αιγιαλού - παραλίας
	62	Βαθύ	Μεγανήσι	Μεικτός	80	Πολύ καλές υποδομές (πλην καυσίμων) - Καλό αγκυροβόλιο
	63	Αθερινός	Μεγανήσι	Μεικτός	15	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, ηλεκτροδότησης, καύσιμα

Π.Ε.	A/A	Όνομα	Νήσος	Χαρακτήρας	Διαθέσιμες θέσεις	Παρατηρήσεις - Υποδομές
	64	Κάλαμος	Κάλαμος	Μεικτός	120	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης λέμβων
	65	Επισκοπή	Κάλαμος	Μεικτός	50	Υποδομές ύδρευσης, αποκομιδής απορριμμάτων, ράμπα καθέλκυσης σκαφών, parking
	66	Πόρτο Λεόνε	Κάλαμος	Αλιευτικό καταφύγιο	10	
	67	Καστός	Καστός	Αλιευτικό καταφύγιο	15	Υποδομές ύδρευσης, υδροδότησης σκαφών, ηλεκτροδότησης

Πηγή: ΕΠ ΠΙΝ 2014-2019

6.6 Χλωρίδα - Πανίδα - Προστατευόμενες Περιοχές

Η αναφορά στο φυσικό περιβάλλον της ΠΙΝ πραγματοποιείται ξεχωριστά για τις ευρύτερες περιοχές:

A. Της ΠΕ Ζακύνθου.

B. Των ΠΕ. Κεφαλονιάς και Ιθάκης.

Γ. Της ΠΕ Κέρκυρας.

Δ. Της ΠΕ Λευκάδας.

6.6.1 Χλωρίδα

A. Ευρύτερη Περιοχή ΠΕ Ζακύνθου

Τα σημαντικότερα είδη χλωρίδας της νήσου Ζακύνθου αφορούν στη βλάστηση των αμμωδών παρακτίων οικοσυστημάτων και στην βλάστηση των φρυγάνων και των σχηματισμών από σκληρόφυλλα αείφυλλα είδη. Γενικότερα στη νήσο Ζάκυνθο απαντώνται:

- **Βλάστηση των αμμωδών παρακτίων οικοσυστημάτων**, στην οποία περιλαμβάνονται φυτικά είδη όπως Αγριοκαρδαμούδα (*Cakile maritima*), Καλιά-Τασένερη (*Salsola kali*), Αρμύρα (*Salsola soda*), Θαλάσσια Μηδική (*Echinophora spinosa*), Εχινοφόρα-Ακανθώδης (*Anthemis peregrina*), Ώτανθος (*Otanthus maritimus*), Γαλανόχορτο (*Eryngium maritimum*), Κρίνος της θάλασσας (*Pancreatium maritimum*).
- **Βλάστηση σε περιοχές με εκτεταμένους σχηματισμούς αμμοθινών**, όπως *Fumana thymifolia*, *Pistacia lentiscus*, *Coridothymus capitatus*, *Daucus carota*, *Petrorhagia dubia*, *Knautia integrifolia*, *Scabiosa atropurpurea*, *Verbascum sinuatum*, *Atractylis cancelata*, *Centaurea sonchifolia*, *Reichardia picroides*, *Lagurus ovatus*, *Sciprus holoschoenus*, *Cyperus capitatus*, *Pancreatium maritimum*.
- **Βλάστηση των φρυγάνων και των σχηματισμών από σκληρόφυλλα αείφυλλα είδη**, όπως Ξυλώδη είδη φρυγάνων: *Fumana thymifolia*, *Sarcopoterium spinosum* ή Αστοιβή, *Micromeria juliana*, *Phlomis fruticosa*, *Coridothymus capitatus*, *Teucrium flavum*, *Helichrysum stoechas*, *Phagnalon rupestre*.
- **Μονοετή ή πολυετή φυτικά είδη και γεώφυτα**, όπως *Globularia alypum*, *Dorycnium hirsutum*, *Hymenocarpus circinnatus*, *Trifolium campestre*, *Trifolium stellatum*, *Centaureum erythraea*, *Geranium purpureum*, *Pallenis spinosa*,

Reichardia picroides, *Brachypodium ramosum*, *Stipa bromoides*, *Urginea maritima*.

- **Πολυετή φυτικά είδη της μακκίας βλάστησης** που διατηρούν το φύλλωμά τους, όπως *Juniperus phoenicea*, *Pistacia lentiscus*, *Phillyrea latifolia*, *Olea europaea*, *Calycotome villosa*, *Spartium junceum*, *Ceratonia siliqua*, *Myrtus communis*, *Smilax aspera*, *Asparagus acutifolius*.

Στην περιοχή μεταξύ Καλαμακίου και Λαγανά παρατηρούνται δενδρώδη είδη όπως Πεύκη η Τραχεία (*Pinus brutia*), Κυπαρίσσι το αιθαλές (*Cupressus sempervirens*) και Ευκάλυπτος (*Eucalyptus*).

Στην κεντρική έκταση του Κόλπου σχηματίζονται μικροί βάλτοι όπου εμφανίζονται είδη όπως *Ranunculus muricatus*, *Artemisia nodiflorum*, *Dorycnium rectum*, *Pulicaria dysenterica*, *Alopecurus rendlei*, *Phragmites australis*, *Erianthus ravennae*, *Juncus heldreichianus*, *Scirpus holoschoenus*, *Alisma lanceolatum*.

B. Ευρύτερη Περιοχή ΠΕ Κεφαλονιάς και Ιθάκης

Η νήσος **Κεφαλονιά** ανήκει στην Ιόνιο - Δυτικοελλαδική φυτογεωργική περιοχή και γενικότερα στον Αδριατικοϊόνιο χώρο, ενώ παρουσιάζει περισσότερο ηπειρωτικό και λιγότερο νησιωτικό χαρακτήρα. Τα λίγα ενδημικά είδη στο νησί δεν έχουν προέλθει από νησιωτική απομόνωση, καθώς εκτιμάται ότι το 30% περίπου της χλωρίδας της αποτελείται από φυτά που έχουν εισαχθεί από τον άνθρωπο και έχουν πλέον ενσωματωθεί στις αυτόχθονες φυτοκοινωνίες.

Στον θερμομεσογειακό βιοκλιματικό χαρακτήρα, αναπτύσσεται ένας θερμομεσογειακός όροφος βλάστησης με διαπλάσεις Αγριελιάς (*Olea europaea*), χαρουπιάς (*Ceratonia siliqua*) και σχίνου (*Pistacia lentiscus*). Οι διαπλάσεις αυτές ανήκουν στην ζώνη του Oleo-Ceratonion και κατά τόπους διακρίνονται ανάλογα με την επικράτηση της χαρουπιάς ή του σχίνου στους αυξητικούς χώρους του Oleo-Ceratonietum ή Oleo-Lentiscetum. Στις περιοχές με μεσομεσογειακό βιοκλιματικό χαρακτήρα αναπτύσσεται ο αντίστοιχος όροφος βλάστησης με διαπλάσεις Αριάς (*Quercus ilex*) – κουμαριάς (*Arbutus*) που ανήκουν στην ζώνη *Quercion ilicis*. Πρόκειται για υγροβιότερες από τις προηγούμενες διαπλάσεις και καλύπτουν τις λοφώδεις περιοχές της Κεφαλονιάς. Στους αυξητικούς χώρους αυτών των παραπάνω ζωνών βλαστήσεως αναπτύσσονται επίσης φυσικές συστάδες χαλέπιου πεύκης (*Pinus halepensis*) και κυπαρισσιού (*Cypressus sempervirens*), καθώς και Κεφαλλονίτικου ελάτου (*Abies cephalonica*).

Οι ευνοϊκές εδαφοκλιματικές συνθήκες που επικρατούν έχουν ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη πλούσιας αυτοφυούς βλάστησης. Οι γενικές κατηγορίες φυτοκοινωνιών που εμφανίζονται είναι:

- Φυτοκοινωνίες αείφυλλων σκληρόφυλλων πλατύφυλλων.
- Φυτοκοινωνίες φυλλοβόλων πλατύφυλλων.
- Φυτοκοινωνίες κωνοφόρων.

Η νήσος **Ιθάκη** καλύπτεται από στοιχεία της Ευμεσογειακής ζώνης βλάστησης (*Quercetalia ilicis*). Πιο συγκεκριμένα έχουμε εμφάνιση της υποζώνης *Quercion ilicis*

στην οποία διακρίνεται ο αυξητικός χώρος Adrachno – Quercetum ilicis που καταλαμβάνει τις χαμηλότερες περιοχές και ο αυξητικός χώρος Orno – Quercetum ilicis που καταλαμβάνει την υψηλότερη περιοχή της Quercion ilicis.

Στις ράχες και στις νότιες εκθέσεις των κλιτύων εμφανίζονται συνήθως ενώσεις με *Erica manipuliflora* (χαμορείκι) και *Erica arborea* (δενδρώδες ρείκι). Σε σχετικά καλύτερες οικολογικές θέσεις κυριαρχούν το *Arbutus unedo* (κουμαριά), *Calycotome villosa* (ασπάλαθος), *Spartium sp.p.* (σπάρτο) κλπ.

Ως όριο της ευμεσογειακής ζώνης βλάστησης, έχουμε εμφάνιση θερμόφιλων ειδών, όπως *Pistacia lentiscus* (σχίνος), *Olea europaea var. sylvestris* (αγριελιά), *Calycotome villosa* (ασπάλαθος) κλπ. Σε όλη την έκταση του νησιού συναντάμε έναν αριθμό από ανθεκτικά στην ξηρασία ολιγαρκή κωνοφόρα όπως *Pinus halepensis*, *Pinus pinea*, *Pinus brutia*, *Cupressus sempervirens* *Juniperus macrocarpa* κλπ.

Γ. Ευρύτερη Περιοχή ΠΕ Κέρκυρας

Η ΠΕ. Κέρκυρα παρουσιάζει μια πλούσια ποικιλία διαφορετικών οικοσυστημάτων. Το γεγονός αυτό συμβάλει στην ύπαρξη μεγάλης βιολογικής ποικιλότητας στο νησί. Ιδιαίτερης σημασίας είναι οι λιμνοθάλασσες της νήσου, όπως η λιμνοθάλασσα Κορισσίων στις νοτιοδυτικές ακτές, η λιμνοθάλασσα Αντινιώτη στις βόρειες ακτές και η παράκτια θαλάσσια ζώνη από Κανόνι έως Μεσόγγη, στις ανατολικές ακτές του νησιού.

Η Κέρκυρα χαρακτηρίζεται γενικά από πλούσια φυσική βλάστηση και γεωργικές καλλιέργειες, με βασικότερες τις ελαιοκαλλιέργειες που αναπτύσσονται τόσο στην παράκτια όσο και στην ηπειρωτική ζώνη του νησιού.

Μια άλλη κατηγορία βλάστησης που είναι αρκετά ανεπτυγμένη στην περιοχή της Κέρκυρας, είναι αυτή της μακκίας βλάστησης. Η κατηγορία αυτή καλύπτει εκτάσεις που δεν έχουν καλλιεργηθεί ποτέ, και χαρακτηρίζεται από πυκνή φυτοκάλυψη. Τα είδη που συναντώνται σε αυτού του τύπου τα οικοσυστήματα παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-8: Είδη μακκίας βλάστησης στην ΠΕ Κέρκυρα

A/A	Είδος	Λατινική Ονομασία
1	Ασπάλαθος	<i>Calicotome Villosa</i>
2	Αγριελιά	<i>Olea Europa Silvestris</i>
3	Φιλική	<i>Phillyrea Media</i>
4	Μυρτιά	<i>Myrtus Communis</i>
5	Αχινό	<i>Pistasia Lentiscus</i>
6	Πουρνάρι	<i>Quercus Cuccifera</i>
7	Βάτα	<i>Rubus Tomentus</i>
8	Φτέρη	<i>Pteris Aqualina</i>
9	Φασκομηλιά	<i>Salvia Sp.</i>

Πηγή: ΣΜΠΕ του αναθεωρημένου ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων

Άλλα είδη βλάστησης που συναντώνται στη Νήσο είναι η βλάστηση εδαφών που συγκεντρώνονται επιφανειακά ύδατα (υγρότοποι) καθώς και η βλάστηση των ορεινών περιοχών. Οι υγρότοποι της Κέρκυρας καλύπτονται κυρίως από δενδρώδη, θαμνώδη και ποώδη βλάστηση. Εξαίρεση αποτελεί η λιμνοθάλασσα των Κορισσίων, που διαθέτει έναν ιδιαίτερο βιότοπο από αμμοθίνες και αμμόλοφους διάσπαρτους από

μεγάλους Άρκευθους. Σημειώνεται ότι τόσο στους υγρότοπους της Κέρκυρας, όσο και σε ολόκληρο το νησί συναντώνται πολλά διαφορετικά αυτοφυή είδη ορχιδέων. Τα είδη που συνθέτουν την παρόχθια βλάστηση της Κέρκυρας παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-9: Είδη παρόχθιας βλάστησης στην ΠΕ Κέρκυρα

A/A	Είδος	Λατινική Ονομασία
1	Βούρλα	Junkus Acutus
2	Ψάθα	Typha Latifolia
3	Βάτα	Ribus Sp.
4	Λεύκη	Populus Alba
5	Καρυδιά	Jyglans Regia
6	Φτελιά	Ulmus Campestri
7	Μαύρη Λεύκη	Populus Nigra
8	Ιτιά	Salix Sp
9	Πλάτανος	Platanus Sp

Πηγή: ΣΜΠΕ του αναθεωρημένου ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων

Δ. Ευρύτερη Περιοχή στην ΠΕ Λευκάδας

Γενικά το φυσικό περιβάλλον της ΠΕ. Λευκάδας χαρακτηρίζεται από μεγάλη βιοποικιλότητα ως προς τη χλωρίδα. Η Λευκάδα διαθέτει σημαντικό πλούτο φυτικών ειδών, λόγω των πολλών βροχοπτώσεων που χαρακτηρίζει το κλίμα των Επτανήσων, καθώς επίσης και φυτά σπάνιας ομορφιάς όπως οι παιόνιες στον ορεινό όγκο, το Παγκράτιο στην παραλιακή ζώνη και η Αρενάρια. Ταυτόχρονα η νήσος καλύπτεται και από καλλιεργήσιμες εκτάσεις όπως Ελαιώνες και Αμπελώνες.

Ειδικότερα, στην ορεινή Λευκάδα συναντώνται παιόνιες (*Paeonia officinalis/ Paeonia mascula*), στίπες (*Stipa pennata*) και ορχιδέες (*Orchis Dactylorhiza*). Στην παραλιακή ζώνη συναντάται επίσης σημαντική ποικιλία χλωρίδας όπως Αγριάγκαθα (*Eryngium sp.*), Αθάνατος (*Agave americana*), Σπάρτο (*Juncus acutus*), Παπαρούνα (*Paraver rhoeas*), Αρενάρια (*Arenaria Leucadica*), Κρίνος της Θάλασσας (*Pangratiun maritimum*), Παπαρούνα της Θάλασσας (*Glaucium flavum*), Μπαρμπαροσυκιά (*Opuntia ficus indica*), Κρίταμο (*Crithmum maritimum*), Αρμυρήθρα (*Salicornia sp.*), Πικραγγουριά (*Ecballium elaterium*) και Λαίποδας (*Anthyllis hermaniae*).

Στο νησιωτικό σύμπλεγμα συναντώνται **δενδρώδη φυτά** όπως Ελιά (*Olea europea*), Κουτσουπιά (*Cercis siliquastrum*), Αμπέλι (*Vitis vinifera*), Αμυγδαλιά (*Prunus amygdaliformis*), Βελανιδιά (*Quercus*), Γκορτσιά (*Pyrus amygdaliformis*), Κραίταγος (*Crataegus monogyna*), Λεμονιά (*Citrus limon*), Μεσπολιά (*Eriobotrya japonica*), Πορτοκαλιά (*Citrus communis*), Συκιά (*Ficus carica*), Καρυδιά (*Juglans regia*), Κισσός (*Hedera helix*) και Κότινος (*Cotinus obovata*). Επίσης συναντώνται **θαμνώδη φυτά** όπως καλάμι (*Arundo donax*), Αγριλίδα (*Olea europea var siliquastrum*) και Πικροδάφνη (*Nerium Oleander*), αλλά και **πωώδη φυτά** όπως Γάτα ή *Lagurus ovatus*, Δρακοντιά ή *Arum maculatum*, Καμπανούλα (*Campanula sp.*), Κέντρανθος (*Centranthus ruber*), Τραγιά (*Capsela bursa pastoris*), Φτερη (*Dryopteris sp.*), Χηνοπόδιο (*Chenopodium*), Αγριοβρώμη (*Avena fatua*) Αγριοκαρώτο (*Daucus sp.*), Αγριοκρέμμυδο (*Allium sp.*), Αγριοσίταρο (*Aegilops ovate*), Αστοιβή (*Poterium*

spinosum), Ασφάκα (*Croton californicus*), Βλήτο (*Amarantus vlitum*), Κουσκούτα (*Cuscuta* sp.), Λύκος (*Orobanche* sp.), Πολυτρίχι (*Equisetum arvense*), Φλώμος (*Verbascum Thapsiforme*) και Ψαθί (*Thyra* sp.).

Στο **Μεγανήσι**, καθώς και στα γύρω νησιά συναντώνται είδη χλωρίδας όπως κυπαρίσσι (*Cupressus sempervirens* L.), τραχεία πεύκη (*Pinus brutia*), χαλέπιος πεύκη (*Pinus halepensis*), δάφνη (*Laurus nobilis* L.), αριά (*Quercus ilex* L.), πουρνάρι (*Quercus coccifera* L.), αγριαπιδιά (*Pyrus pyraeaster* Burgsd.), αγριοκουτσουπιά (*Cercis siliquastrum* L.), μυρτιά (*Myrtus communis* L.), σχίνος (*Pistacia lentiscus* L.), σπάρτο (*Spartium junceum*), κοκορεβιθιά (*Pistacia terebinthus* L.), λαδανία (*Cistus incanus* L.), αρίκι (*Erica manipuliflora* Salisb.), αγριλίδα (*Olea europaea* var. *silvestris* L.), ελιά (*Olea europaea* L.) και ασπάλαθος (*Calycotom villosa* Link.).

6.6.2 Πανίδα

A. Ευρύτερη Περιοχή ΠΕ Ζακύνθου

Η νήσος Ζάκυνθος αποτελεί το σημαντικότερο βιότοπο ωτοκίας των θαλασσίων χελωνών στη Μεσόγειο. Η Ελλάδα είναι η μοναδική Ευρωπαϊκή χώρα, στην οποία ωτοκοούν οι θαλάσσιες χελώνες *Caretta caretta*. Επιπλέον στις δυτικές ακτές της Ζακύνθου συναντάται ένας μόνιμος πληθυσμός φώκιας *Monachus monachus*, η οποία αποτελεί είδος που κινδυνεύει με εξαφάνιση.

Τα σημαντικότερα είδη πανίδας που συναντώνται περιλαμβάνουν τα *Myotis blythi*, *Monachus monachus*, *Testudo hermanni*, *Elaphe quatuorlineata*, *Elaphe situla*, *Tursiops truncatus*, *Mauremys caspica*, *Caretta caretta*.

Όσον αφορά στην Οрниθοπανίδα της Ζακύνθου έχουμε να σημειώσουμε ότι τα σημαντικότερα είδη απαντώνται στη Δυτική και Βόρεια Ζάκυνθο, όπως Πετροπέρδικα (*Alectoris graeca*), Μαυροπετρίτης (*Falco eleonora*), Θαλασσοκόρακας (*Phalacrocorax aristotelis*), Ασπροκόλα (*Oenanthe hispanica*), Λιοστρισιίδα (*Hippolais olivetorum*), Μαυροτσιροβάκος (*Sylvia melanocephala*), Κοκκινοτσιροβάκος (*Sylvia cantillans*), Σκουρόβλαχος (*Emberiza caesia*) και Αμπελουργός (*Emberiza melanocephala*).

B. Ευρύτερη Περιοχή ΠΕ Κεφαλονιάς και Ιθάκης

Τα Ιόνια νησιά και η Δυτική Πελοπόννησος αποτελούν μία από τις κύριες μεταναστευτικές οδούς των πτηνών οι οποίες είναι επεκτάσεις των αεροδιαδρόμων της Μαύρης Θάλασσας, Κεντρικής Ευρώπης και Αδριατικής. Το πέρασμα από την Αφρική στις περιοχές του Ιονίου θεωρείται από τις μεγαλύτερες διαδρομές καθώς απαιτούνται 18-28 ώρες συνεχούς πτήσης, κάτω από ευνοϊκές συνθήκες.

Στη νήσο Κεφαλονιά έχουν γίνει καταγραφές της πανίδας σύμφωνα με τις οποίες έχουν συνταχθεί κατάλογοι για τα σημαντικότερα θηλαστικά, πτηνά (ορνιθοπανίδα), ερπετά, αμφίβια, ψάρια και ασπόνδυλα.

Στην ευρύτερη περιοχή απαντώνται:

- **Θηλαστικά**, όπως σκαντζόχοιρος, ρινόλοφος (*rhinolophus blasii*), νυκτερίδα, λαγός (*Lepus europaeus*), αγριοκούνελο, ποντικός των δασών (*apodemus sylvaticus*), αρουραίος, ποντικός, αλεπού (*vulpes vulpes*), νυφίτσα (*mustela nivalis*), κουνάβι (*martes foina*), ασβός (*meles meles*).

- **Πτηνά**, όπως φιδαιτός (*circaetus gallicus*), ξεφτέρι (*accipiter nisus*), ασπροπάρης (*neophron percnopterus*), πετρίτης (*falco peregrinus*), ορτύκι (*coturnix coturnix*), μπεκατσίνι (*gallinago gallinago*), κουκουβάγια (*athene noctua*), γκιώνης (*otus scops*), αγριοπερίστερο (*Columba livia*), λευκοσουσουράδα (*motacilla alba*), μαυρολαίμης (*Saxicola torquata*), κοκκινολαίμης (*erithacus rubecula*), γαλαζοκότσυφος (*monticola solitarius*), τρυποφράκτης (*troglodytes troglodytes*), σπίνος (*fringilla coelebs*), καρδερίνα (*carduelis carduelis*), φλώρος (*carduelis chloris*), κίσσα (*garullus glandarius*), κόρακας (*corvus corax*).
- **Ερπετά και Αμφίβια**, όπως:
 - Σαύρες: ταρεντόλα (*tarentola mauritanica*), κυρτοδάκτυλος (*cyrtopodion kotschyi*), σαμιαμίδι (*hemidactylus turcicus*), αβλέφαρος (*ablepharus kitaibeli*), κονάκι (*anguis cephallonicus*), τυφλίτης (*orhisaurus apodus*), τρανόσαυρα (*lacerta trilineata*), πελοποννησιακή σαύρα (*algyroides moreoticus*), κερκυραϊκή σαύρα (*algyroides nigropunctatus*), ταυρική γουστέρα (*podarcis taurica*),
 - Φίδια: δενδρογαλιά (*coluber gemonensis*), λαφίτης (*elaphe quatuorlineata*), σπιτόφιδο (*elaphe situla*), αγιόφιδο (*telescopus fallax*), σαπίτης (*malpolon monspessulanus*).

Γ. Ευρύτερη Περιοχή ΠΕ Κέρκυρας

Η Κέρκυρα χωρίζεται από τις απέναντι ακτές μέσω ενός θαλάσσιου στενού πλάτους που κυμαίνεται από 2,5 km (στα βόρεια) έως 10 περίπου km (στα νότια). Η μικρή αυτή απόσταση επιτρέπει την μετακίνηση πολλών ειδών πανίδας (κυρίως ορνιθοπανίδας) από τους υγροτόπους των ακτών της Ηπείρου και της Αλβανίας στην Κέρκυρα, εμπλουτίζοντας έτσι την πανίδα της.

Επίσης στην Κέρκυρα συναντώνται πολλά είδη ασπόνδυλων, αρθρόποδων, καθώς και διάφορα είδη σπονδυλωτών, όπως ερπετά, θηλαστικά και πτηνά, ενώ στις περιοχές με επιφανειακά ύδατα συναντώνται και υδρόβια και αμφίβια είδη. Αξίζει να σημειωθεί ότι στους υγροτόπους της Κέρκυρας απαντάται το υδρόβιο θηλαστικό *Lutra lutra*, κοινώς βίδρα, το οποίο πρόκειται για προστατευόμενο είδος που κινδυνεύει με εξαφάνιση. Η παρουσία του έχει σημειωθεί στη λιμνοθάλασσα του Αντινιώτη, στα βόρεια παράλια του νησιού. Τα κυριότερα θηλαστικά και ερπετά της ΠΕ Κέρκυρας παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-10: Θηλαστικά και ερπετά της ΠΕ Κέρκυρας

A/A	Είδος	Λατινική Ονομασία
Θηλαστικά		
1	Κουνάβι	Marves Foina
2	Αλεπού	Vulpes Vulpes
3	Λαγός	Lepus Capencis
4	Μαύρος Ποντικός	Rattus Rattus
5	Ποντικός κοινός	Mus Musculus
6	Σκαντζόχοιρος	Epimaceus Roymanicus
7	Νυχτερίδες	Nycteridae Sp
8	Βίδρα	Lutra Lutra
Ερπετά		
1	Χερσαίες χελώνες	Testudo Hermani
2	Νεροχελώνες γλυκού νερού	Emus Orbicularis Mayremus Caspica

Πηγή: ΣΜΠΕ του αναθεωρημένου ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων

Δ. Ευρύτερη Περιοχή ΠΕ Λευκάδας

Στη νήσο Λευκάδα, τα σημαντικότερα είδη πανίδας που συναντώνται περιλαμβάνουν:

- **Θηλαστικά**, όπως λαγός (*Lepus europaeus*), αλεπού (*Vulpes vulpes*), ασβός (*Meles meles*), νυφίτσα (*Mustela nivalis*), σκαντζόχοιρος (*Erinaceus concolor*), αγριοκούνελο, νυχτερίδα (*Pipistrellus pipistrellus*), νυχτερίδα (*Pipistrellus kuhlii*), σταχτοποντικός (*Mus musculus*) και μαυροποντικός (*Rattus rattus*).
- **Πτηνά**, τα οποία είτε παραμένουν όλο το χρόνο, όπως πέρδικα (*Alectoris sp.*), σπουργίτης, καρακάξα (*Pica pica*), κουρούνα (*Cervus corone*), αγριοπερίστερο (*Columba corone*), κόρακας (*Corvus corax*), δρυκολάπτης, είτε είναι διερχόμενα όπως μπεκάτσα (*Scolopax rusticola*), τσίχλα (*Turdus philomelos*), κοτσύφι (*Turdus sp.*), τρυγόνι (*Streptopelia turtur*), χελιδόνι, συκοφαγός (*Oriolus oriolus*) και πετροχελιδόνο (*Ptyonoprogne rupestris*).
- **Ερπετά**, όπως οχιά (*Vipera ammodytes*), δεινόσαυροειδής (*Coluber gemonensis*), λωρίτης, μεσογειακή χελώνα (*Testudo hermanni*).

Στο **Μεγανήσι** συναντώνται διάφορα είδη θηλαστικών και πτηνών, όπως: λαγός (*Lepus europaeus L.*), αλεπού (*Vulpes vulpes L.*), ασβός (*Meles meles (L.)*), νυφίτσα (*Mustela nivalis L.*), ακανθόχοιρος (*Erinaceus europaeus (L.)*), φάσα (*Columba palubus L.*), ξεφτέρι (*Accipiter nisus L.*), πέρδικα (*Alectoris graeca*), μπεκάτσα (*Scolopax rusticola L.*), κούκος (*Cuculus canorus L.*), γκιώνης (*Otus scorp L.*), κουκουβάγια (*Athene noctua*), μελισσοφάγος (*Merops apiaster L.*), καρακάξα (*Pica pica L.*), συκοφάγος (*Oriolus oriolus L.*), κότσυφας (*Turdus merula L.*), οχιά (*Vipera lebetina L. & ammodytes (L.)*) και σαϊτάρι (*Malpolon monssressulanus*).

6.6.3 Προστατευόμενες περιοχές

Οι προστατευόμενες περιοχές της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων περιλαμβάνουν:

- ❖ Προστατευόμενες περιοχές Natura 2000.
- ❖ Καταφύγια άγριας ζωής.
- ❖ Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους.
- ❖ Τον Εθνικό Δρυμό Αίνου
- ❖ Το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου

• **Προστατευόμενες περιοχές Natura2000**

Ένα από τα σημαντικά συστατικά του πλέγματος ρυθμίσεων για την προστασία της βιοποικιλότητας είναι η εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και η ένταξη σημαντικού αριθμού περιοχών στο Δίκτυο Natura 2000, το ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο περιοχών, οι οποίες φιλοξενούν φυσικούς τύπους οικοτόπων και οικοτόπους ειδών που είναι σημαντικοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υπάρχουν αυτή τη στιγμή 22 προστατευόμενες περιοχές (περιοχές Ειδικές Ζώνες Διαχείρισης, Ζώνες Ειδικής Προστασίας, Τόποι Κοινοτικής Σημασίας) που περιλαμβάνονται στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 (Ν. 3937/2011 - ΦΕΚ 60 Α'/31.03.2011, όπως αυτός αναθεωρήθηκε με την ΚΥΑ 50743/11-12-2017 - ΦΕΚ 4432 Β'/2017). Από αυτές, 4 περιοχές ανήκουν στην Π.Ε. Ζακύνθου, 7 περιοχές ανήκουν στις Π.Ε. Κεφαλληνίας - Ιθάκης, 9 περιοχές ανήκουν στην Π.Ε. Κέρκυρας και 2 περιοχές ανήκουν στην Π.Ε. Λευκάδας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-11: Προστατευόμενες Περιοχές Δικτύου Natura 2000 ΠΙΝ

Κωδικός	Κατηγορία	Ονομασία	Έκταση (ha)
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων			
Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου			
GR2210001	ΕΖΔ - ΖΕΠ	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	21419,24
GR2210002	ΕΖΔ	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ	6957,7
GR2210003	ΕΖΔ	ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ	523,13
GR2210004	ΖΕΠ	ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ)	11637,01
Περιφερειακές Ενότητες Κεφαλληνίας και Ιθάκης			
GR2220001	ΕΖΔ	ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	2566,19
GR2220002	ΕΖΔ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ	2779,43
GR2220003	ΕΖΔ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	88333,27
GR2220004	ΕΖΔ	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΕΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ	3736,16
GR2220005	ΕΖΔ	ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ – ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ – ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ)	18742,55
GR2220006	ΖΕΠ	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ	20715,15
GR2220007	πΤΚΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΕΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ	9459
Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας			
GR2230001	ΕΖΔ - ΖΕΠ	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	187,95
GR2230002	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	2292,38
GR2230003	ΕΖΔ - ΖΕΠ	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	242,97

Κωδικός	Κατηγορία	Όνομασία	Έκταση (ha)
GR2230004	ΕΖΔ - πΤΚΣ	ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ	135527,66
GR2230005	ΕΖΔ	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΕΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	888
GR2230007	ΖΕΠ	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ	1050,98
GR2230008	ΖΕΠ	ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ)	10146,26
GR2230009	πΤΚΣ	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΣ ΦΟΝΙΣΣΑΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	81
GR2230010	πΤΚΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	15327
Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας			
GR2240001	ΕΖΔ - ΖΕΠ	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	2143,4
GR2240002	ΕΖΔ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ (ΛΕΥΚΑΔΑ)	1255,59

Πηγή: ΚΥΑ 50743/11-12-2017 - ΦΕΚ 4432 Β'/2017

• Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

Τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) δεν περιλαμβάνουν μόνο στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και χαρακτηριστικά από την τοπική αρχιτεκτονική, τον πολιτισμό και την ιστορία. Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υφίστανται 46 ΤΙΦΚ, εκ των οποίων τα 8 ανήκουν στις Π.Ε. Κεφαλληνίας - Ιθάκης, τα 30 ανήκουν στην Π.Ε. Κέρκυρας και τα 8 ανήκουν στην Π.Ε. Λευκάδας. Η Π.Ε. Ζακύνθου δεν διαθέτει κάποιο ΤΙΦΚ. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ΤΙΦΚ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-12: Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

ΤΙΦΚ	Κωδικός
Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου	-
Περιφερειακές Ενότητες Κεφαλληνίας και Ιθάκης	
Εθνικός Δρυμός Αίνου ή Μόντε Νέρο και Κόλπος Λουρδός	ΑΤ1011020
Κάστρο Αγ. Γεωργίου, Σαν Τζόρτζιο ή πόλη της Κεφαλονιάς	ΑΤ1011021
Λίμνη Μελισσάνη	ΑΤ1011019
Όρμος Μύρτου Κεφαλονιάς	ΑΤ1011064
Όρμος Σαρακίνο Ιθάκης	ΑΤ1011049
Φρίκες -Κιόνι Ιθάκης	ΑΤ1011050
Χερσόνησος Άσσου	ΑΤ1011063
Χερσόνησος Ερίσσου	ΑΤ1011022
Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας	
Ακρωτήριο Αρίλλας και Πόρτο Τιμόνι	ΑΤ1011045
Ακρωτήριο Ελαία (Κλάμπ Μεντιτερανέ)	ΑΤ1011035
Ακρωτήριο και Όρμος Καλάμι	ΑΤ1011036
Ακρωτήριο και Όρμος Κουλούρας	ΑΤ1011037
Ακρωτήριο Καστρί και γύρω πλαγιές	ΑΤ1011048
Ακρωτήριο Κεφάλι και Νησίδες Διάπλο και Διάκοπτο	ΑΤ1011043
Άνω Κορακιάνα Κερκύρας	ΑΤ1011033
Αχίλλειο και Γαστούρι Κερκύρας	ΑΤ1011057
Βαρυπατάδες	ΑΤ1011027
Βουνό πάνω από Μπενίτσες	ΑΤ1011030

ΤΙΦΚ	Κωδικός
Καρουσάδες	ΑΤ1011042
Κάτω Γαρούνα και γύρω περιοχή	ΑΤ1011028
Λιμνοθάλασσα Αντηνιώτη	ΑΤ1011041
Λιμνοθάλασσα Κορισσίων	ΑΤ1011029
Λιμνοθάλασσα Χαλκιοπούλου	ΑΤ1011032
Νησίδα Λαζαρέττο (Γουβίνο)	ΑΤ1011031
Νησίδα Πτυχία (Βίδος)	ΑΤ1010108
Νησίδες Γυναίκα, Συκιά και Κραβιά	ΑΤ1011044
Νήσος Παξοί	ΑΤ1010112
Όρμος και Χερσόνησος Αγίου Στεφάνου	ΑΤ1011039
Παλαιοκαστρίτσα	ΑΤ1011061
Παλιό Φρούριο Αγίου Νικολάου Κερκύρας	ΑΤ1011059
Πέλεκας-Γλυφάδα Κερκύρας	ΑΤ1011051
Πλαγιές γύρω από τους Λάκωνες	ΑΤ1011060
Πλαγιές νότια της παραλίας Αγίου Γεωργίου και Αγγελόκαστρο	ΑΤ1011046
Ύψωμα πάνω από τα χωριά Ασπιωτάδες και Μανατάδες	ΑΤ1011047
Χερσόνησος και Όρμος Κερασιάς	ΑΤ1011038
Χερσόνησος Κανόνι και Ποντικονήσι Κερκύρας	ΑΤ1010107
Χερσόνησος Κασσιόπης (Κασσώπης)	ΑΤ1011040
Χωριό άγιος Μάρκος και γύρω περιοχή	ΑΤ1011034
Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας	
Βόρεια λιμνοθάλασσα (Παλιώνης Αβλιμών) Λευκάδας	ΑΤ1011055
Ανατολική Λιμνοθάλασσα και Αλυκές Λευκάδας	ΑΤ1011054
Χερσόνησος Νυδρίου Λευκάδας	ΑΤ1011052
Νησάκι Μαδουρή Λευκάδας	ΑΤ1080114
Νησίδα Σπάρτη Λευκάδας	ΑΤ1011058
Νησίδα Σκορπίδι Λευκάδας	ΑΤ1011062
Νησίδα Σκορπιός Λευκάδας	ΑΤ1011053
Νήσος Κάλαμος	ΑΤ2011103

Πηγή: https://filotis.itia.ntua.gr/biotopes/?category=1&geo_code=2%2C2%2C0

- **Εθνικός Δρυμός Αίνου**

Η ανακήρυξη του όρους Αίνου ως Εθνικός Δρυμός έγινε σύμφωνα με το ΦΕΚ 199/Α/1962 και έχει έκταση 2.862 εκταρίων και διαχειρίζεται από τον Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου.

- **Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου**

Το Εθνικό Θαλάσσιο πάρκο Ζακύνθου ιδρύθηκε σύμφωνα με το Π.Δ. 1-12-1999 (ΦΕΚ 906/Δ/22-12-1999), όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ, 29-10-03 (ΦΕΚ 1272/Δ/27-11-03) και διαχειρίζεται από τον Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

- **Καταφύγια Άγριας Ζωής**

Ως Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) χαρακτηρίζονται φυσικές περιοχές (χερσαίες, υγροτοπικές ή θαλάσσιες), οι οποίες έχουν ιδιαίτερη σημασία ως τόποι ανάπτυξης της άγριας χλωρίδας, ως βιότοποι αναπαραγωγής, διατροφής, διαχείμασης ειδών της άγριας πανίδας ή ως περιοχές αναπαραγωγής ψαριών και συγκέντρωσης γόνου. Στη Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υφίστανται 11 ΚΑΖ, εκ των οποίων 1 βρίσκεται στην Π.Ε. Ζακύνθου, 6 στις Π.Ε. Κεφαλληνίας - Ιθάκης, 2 στην Π.Ε. Κέρκυρας και 2 στην Π.Ε. Λευκάδας.

A. Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου

Στην Π.Ε. Λευκάδας συναντάται 1 περιοχή χαρακτηρισμένη ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής, των Δ.Δ Καρυάς, Εξάνθειας, Αγ. Ηλία, Νικολή Δήμου Καρυάς, Σφακιωτών, Απολλωνίων και Ελλομένου με κωδικό Κ768.

B. Περιφερειακές Ενότητες Κεφαλληνίας – Ιθάκης

Στις Π.Ε. Κεφαλληνίας - Ιθάκης συναντώνται 6 περιοχές χαρακτηρισμένες ως Καταφύγια Άγριας Ζωής:

- Η περιοχή «Βουνό Άτρος (Αγ. Νικολάου - Πόρου)», με κωδικό Κ402.
- Η περιοχή «Βούλισα (Φαρσών-Δαγάτων-Διλινάτων-Κουρουκλάτων)», με κωδικό Κ396.
- Η περιοχή «Λειβάδι Ληξουρίου», με κωδικό Κ393.
- Η περιοχή «Όρος Καστέλι-Μπλωστή (Θηναίας-Ζωλών-Λιβαδίου)», με κωδικό Κ391.
- Η περιοχή «Νεοχώρι (ΚομιτάτωνΚαρυάς)», με κωδικό Κ386.
- Η περιοχή «Λεύκη-Σταυρός-Ανωγή (Ιθάκης)», με κωδικό Κ374.

Γ. Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας

Στην Π.Ε. Κέρκυρας συναντώνται 2 περιοχές χαρακτηρισμένες ως Καταφύγια Άγριας Ζωής:

- Η περιοχή «Ψηλός Παντοκράτωρ (Σπαρτύλας-Πεταλείας-Νησακίου)» με κωδικό Κ217.
- Η περιοχή «Παντοκράτωρ Βίγλα (Αγ. Ματθαίου)» με κωδικό Κ238.

Δ. Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας

Στην Π.Ε. Λευκάδας συναντώνται 2 περιοχές χαρακτηρισμένες ως Καταφύγια Άγριας Ζωής:

- Η περιοχή Στροφάδες Ζακύνθου, με κωδικό Κ923.
- Η Περιοχή Βραχίωνα με κωδικό Κ425.

6.7 Πολιτιστική Κληρονομιά

Η πολιτιστική κληρονομιά των Ιονίων Νήσων, έχει επηρεασθεί έντονα από τη δύση. Έντονη είναι η βενετική επιρροή στα πολιτιστικά και αρχαιολογικά μνημεία των Ιονίων Νήσων, όπως φρούρια και κάστρα, με κυριότερο το φρουριακό συγκρότημα της Κέρκυρας (που δεν καταστράφηκε από τους καταστροφικούς σεισμούς όπως στα υπόλοιπα νησιά), αλλά και τα κάστρα του Αγίου Γεωργίου και της Άσσου στην Κεφαλονιά, της Αγίας Μαύρας στη Λευκάδα και το Φρούριο της Ζακύνθου. Επίσης σημαντική είναι η επίδραση της αγγλικής αρχιτεκτονικής στα κτίρια.

• Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία – Μουσεία

Όλα τα νησιά διαθέτουν Μουσεία διαφόρων θεμάτων ενδιαφέροντος, με σημαντικότερα τα Αρχαιολογικά Μουσεία Κέρκυρας και Παλαιόπολης τα Μουσεία Καποδίστρια, Σολωμού και Ασιατικής Τέχνης στην Κέρκυρα, τα Μουσεία Ζακύνθου και Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων στη Ζάκυνθο, τα Αρχαιολογικά Μουσεία Αργοστολίου και Βαθέος, η Αρχαιολογική Συλλογή Σταυρού και το Κοργιαλένιο

Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο στην Κεφαλλονιά, το Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκάδας κ.α..

Στην Κέρκυρα βρίσκεται επίσης η Αναγνωστική Εταιρεία, η οποία αποτελεί το αρχαιότερο ιερό πνευματικό κέντρο στην Ελλάδα, ενώ μοναδικούς θησαυρούς κρύβουν τα Ιστορικά Αρχεία όλων των νησιών. Στην Κέρκυρα υπάρχουν ακόμη δύο οργανωμένες πινακοθήκες, η Δημοτική Πινακοθήκη στα Ανάκτορα στην πόλη και το παράρτημα της Εθνικής Πινακοθήκης στο Καστέλλο Μπιμπέλι στην Κάτω Κορακιάνα. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται το πλήθος των σημαντικών αρχαιολογικών χώρων και μουσείων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-13: Πλήθος αρχαιολογικών χώρων και μουσείων ΠΙΝ

Είδος	ΠΕ Ζακύνθου	ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης	ΠΕ Κέρκυρας	ΠΕ Λευκάδας	Σύνολο
Αρχαιολογικοί Χώροι	1	1	7	2	11
Μνημεία	5	15	21	4	45
Μουσεία	3	4	6	1	14

Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, 2014-2019

• Κηρυγμένοι Παραδοσιακοί Οικισμοί

Η περιφέρεια διαθέτει 87 χαρακτηρισμένους οικισμούς ως παραδοσιακούς, εκ των οποίων οι 35 βρίσκονται στις ΠΕ Κεφαλληνίας & Ιθάκης, οι 50 στην ΠΕ Κέρκυρας, και οι 2 στην ΠΕ Λευκάδας. Ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει στην παλιά πόλη της Κέρκυρας η οποία από το 2007, έχει ενταχθεί στον κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς από την Unesco.

Η παλιά πόλη της Κέρκυρας αποτελεί την μοναδική αυτού του μεγέθους Ελληνική ιστορική πόλη που διατηρείται βασικά αναλλοίωτη μέχρι σήμερα, διατυπώνοντας με αυθεντικότητα στον χώρο την ιδιαίτερη ιστορική συγκυρία που τη διαμόρφωσε. Οι πολιτιστικές αξίες του μνημειακού χώρου της Κέρκυρας έχουν αναγνωριστεί σε ελληνικό επίπεδο και προστατεύονται μετά την με αρ. Υ.Α.Β1/Φ33/29925/828/27-5-80/ΦΕΚ 512/Β/4-6-80 κήρυξη της παλιάς πόλης της Κέρκυρας από το Υπουργείο Πολιτισμού, ως «ιστορικό διατηρητέο Μνημείο», όπου εφαρμόζεται μια θεσμοθετημένη πολιτική προστασίας.

Διαθέτει διάφορες περιοχές ενδιαφέροντος, οι κυριότερες των οποίων είναι:

- Συνοικία Καμπιέλλο η οποία διαθέτει στενά καντούνια με ψηλά κτίρια, σκαλιστά πηγάδια, γραφικές πλατείες, περίτεχνα μπαλκόνια.
- Συνοικία Σπηλιά, όπου στην οδό Φιλελλήνων 18 στεγάζεται το παλαιότερο κτίριο της Κέρκυρας (1497).
- Πλατεία της Σπιανάδας με τις τοξοστοιχίες που χαρακτηρίζεται από πληθώρα εστιατορίων και καφέ και είναι σήμερα το κέντρο της κοινωνικής ζωής για την Κέρκυρα.
- Παλιό φρούριο που δημιουργήθηκε κατά την διάρκεια της Ενετοκρατίας όταν κατεδαφίστηκαν τα κτίρια για να αποκτηθεί μια μεγάλη περιοχή για τα κανόνια του Παλιού φρουρίου επιτρέποντας έτσι μια καλύτερη άμυνα της πόλης.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι κηρυγμένοι παραδοσιακοί οικισμοί της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-14: Κηρυγμένοι Παραδοσιακοί Οικισμοί Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Περιφερειακή Ενότητα	Οικισμός	ΦΕΚ - Φορέας
Κεφαλληνίας και Ιθάκης	Αγρίλιας	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Ανωγή	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Άσος	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Βαρύ	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Βασιλακάδες	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Γερμενάτα	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Δαμουλιανάτα	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Δρακοπουλάτα	ΑΑΠ-489 α/ 14.10.2008 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Δ-489 α/ 14.10.2008 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Ευρετή	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Ιθάκη (Βαθύ)	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Δ-528 α/ 29.10.1982 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Καμιναράτα	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Καρυά	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κάστρο	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κατσαράτα	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κιόνιο	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κοθρέα	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κομιτάτα	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κοντογέναδα	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κουλουμοί	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Μάγγανος	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Μεσοβούνια	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Μονοπολάτα	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Νεοχώρι	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Παλιοστάρι	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Πλαγιά	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Ρίφιον	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Σερενάτα	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Σταυρός	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Τουλάτο	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Τελευταίτε	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Φυσκάρω	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Ραβδωτά	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Χάρματα	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
Χαλικερή	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.	
Ψιλιθριάς	Δ-36 α/ 29.01.2003 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.	
Κέρκυρας	Άγιοι Δέκα	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Άγιος Μάρκος	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Άγιος Ματθαίος	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Άγιος Προκόπιος	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Άγιος Στέφανος	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Αγραφοί	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Άνω Γαρούνα	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Αργυράδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Αυλιώται	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Βαρυπατάδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Βιρός	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Βλαχάτικα	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Βλαχοπουλάτικα (v. Παζών)	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Γαρδελάδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Γαστούριον	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Γιαννάδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Περιφερειακή Ενότητα	Οικισμός	ΦΕΚ - Φορέας
	Γιμάριον	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Δουκάδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Εβροπούλοι	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Καβαλλούριον	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Καλάμι	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Καλαφατιώνες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Καμάρα	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Καστελλάνοι	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κατσιμάτικα (ν. Παξών)	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κάτω Γαρούνα	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κέντρωμα	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κέρκυρα (Παλιά Πόλη)	Δ-274 α/ 05.05.1980 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κοκκόκυλας	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κομιανάτα	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κουλούρα	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κουραμάδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κουσπάδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κρέμιθας	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κυνοτιάστες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Κυπριανάδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Λάκωνες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Λουκάτα	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Λιαπάδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Μαγαζια (ν. Παξών)	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Μέγγουλας	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Νυμφαί	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Πέλεκας	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Περουλάδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Ποταμός	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Πρινύλας	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Σιναράδες	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Σκριπερό	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Χλομός	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Χωροεπίσκοποι	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
Λευκάδας	Άγιος Νικήτας	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Σύβοτα	Δ-594 α/ 13.11.1978 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Πηγή: www.estia.minenv.gr

6.8 Χωροταξικός Σχεδιασμός - Χρήσεις Γης

6.8.1 Χωροταξικός Σχεδιασμός

Στη συνέχεια αναφέρονται βασικά κείμενα αναφοράς του Χωροταξικού Σχεδιασμού της ΠΙΝ όπως:

- ❖ Το Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο.
- ❖ Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης ΠΙΝ.
- ❖ Οι Θεσμοθετημένες Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου.
- ❖ Τα ισχύοντα ή υπό υλοποίηση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.

• Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο

Στο Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΦΕΚ 128 Α'/03.07.2008), εκτός των γενικών χωροταξικών κατευθύνσεων για το σύνολο της Ελλάδας, πραγματοποιούνται και ειδικές αναφορές για την ΠΙΝ. Ειδικότερα προβλέπεται:

- Ενίσχυση του ρόλου της Πάτρας, ως πρωτεύον εθνικός πόλος, σε σχέση με τον ευρύτερο χώρο των Ιονίων Νήσων και πιο συγκεκριμένα των νήσων Κεφαλονιά και Ζάκυνθος.
- Ενίσχυση της συνεργασίας των Ιωαννίνων, ως πρωτεύον εθνικός πόλος, με τα Ιόνια Νησιά και συγκεκριμένα την Κέρκυρα και τη Λευκάδα, σε τομείς όπως ο τουρισμός και η υγεία.
- Ανάδειξη της Κέρκυρας ως δευτερεύον εθνικός πόλος, καθώς αποτελεί ιδιαίτερα δυναμικό αστικό κέντρο.
- Αναβάθμιση όλων των νησιωτικών λιμένων και ιδιαίτερα του λιμένα της Κέρκυρας, ώστε να ανταπεξέλθουν στην τεχνολογική εξέλιξη των πλοίων και να αποτελέσουν σημαντικά σημεία κόμβους (hub) στις ακτοπλοϊκές μεταφορές και να εξυπηρετήσουν την ολοένα και αυξανόμενη τουριστική ανάπτυξη της χώρας.
- Ενίσχυση του ρόλου του διεθνούς αερολιμένα της Κέρκυρας, ως βασικός διεθνής αεροπορικός κόμβος.
- Προώθηση τακτικών αεροπορικών συνδέσεων του διεθνούς αερολιμένα της Κέρκυρας με τη Βρετανία.
- Ανάπτυξη των υποδομών του αερολιμένα της Κεφαλονιάς και της Ζακύνθου για την εξυπηρέτηση της ολοένα και αυξανόμενης τουριστικής κίνησης.
- Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων ανεξάρτητων από το κέντρο αεροπορικών συνδέσεων μεταξύ προορισμών της νησιωτικής Ελλάδας (π.χ. Κέρκυρα - Ζάκυνθος - Κεφαλληνία).

• Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) ΠΙΝ

❖ Στόχοι ΠΧΠ

Σύμφωνα με την έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της ΠΙΝ (ΦΕΚ 16ΑΑΠ/5.02.2019), για την ΠΙΝ τίθενται οι ακόλουθοι στόχοι:

▶ Σχετικά με τον ρόλο της Περιφέρειας στον εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο:

- Η περεταίρω άρση της απομόνωσης, της περιφερειακότητας και της αναπτυξιακής θέσης της ΠΙΝ.
- Η εναρμόνιση όλων των πολιτικών με τις κατευθύνσεις της νησιωτικής πολιτικής και η έμφαση στη συνέχιση και τον εμπλουτισμό των συνεργασιών της Περιφέρειας με φορείς εθνικής και ευρωπαϊκής εμβέλειας και σκοπού σχετικού με την εφαρμογή της νησιωτικής πολιτικής.
- Η ενίσχυση της εξωστρέφειας, της διαπεριφερειακής και ενδοπεριφερειακής συνοχής, προς την οποία συμβάλλουν τα έργα μεταφορών και η ανάπτυξη Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
- Η ανάπτυξη του αγροδιατροφικού προτύπου, σε συνεργεία με την νησιωτική πολιτική.
- Η ανάπτυξη διαπεριφερειακών σχέσεων με τα μητροπολιτικά κέντρα Αθήνας και Θεσσαλονίκης και τις απέναντι ηπειρωτικές ακτές, καθώς και η εδαφική συνεργασία με περιφέρειες άλλων χωρών (Αλβανία, Ιταλία).
- Η ένταξη της Περιφέρειας στη στρατηγική για τη Μακροπεριφέρεια Αδριατικής - Ιονίου, μέσω προγραμμάτων συνεργασίας για την αειφορία του τουρισμού και γενικότερα των θαλάσσιων οικονομικών δραστηριοτήτων και της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος στο πλαίσιο της θαλάσσιας στρατηγικής.

► **Σχετικά με το πρότυπο χωρικής ανάπτυξης:**

- Η σύζευξη του αναπτυξιακού προτύπου και του προτύπου χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας. Το πρότυπο του τουρισμού θα πρέπει να αφορά στην αναβάθμιση του συμβατικού, μαζικού τουρισμού, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού και με προβολή του ιδιαίτερου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και τοπίου.
- Η προώθηση της ιδιαιτερότητας του νησιωτικού χώρου στον χωρικό σχεδιασμό, ως μια οριζόντια πολιτική για τα νησιά και ιδιαίτερα τα μικρά νησιά, με κίνητρα για τις εναέριες και θαλάσσιες μεταφορές αγαθών και ανθρώπων, τη χρήση νέων τεχνολογιών και καινοτομιών για την επικοινωνία και τις μεταφορές, την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, τη σύνδεση πρωτογενούς - δευτερογενούς τομέα με την τουριστική αγορά, που από κοινού θα ενισχύσουν την ενδογενή ανάπτυξη.
- Η ισόρροπη χωρική οργάνωση στο πλαίσιο της αειφορου ανάπτυξης, μέσω της σύνταξης Τοπικών Χωρικών Σχεδίων σε όλους τους Δήμους και η παροχή κατευθύνσεων για τον αστικό, περιαστικό, εξωαστικό, αγροτικό, ορεινό, ημιορεινό, παράκτιο και θαλάσσιο χώρο.
- Η εξισορρόπηση των συγκρουσιακών σχέσεων μεταξύ χρήσεων γης και θάλασσας. Για το σκοπό αυτό προωθείται η θαλάσσια χωροταξία σε συνύπαρξη με την χερσαία συμπεριλαμβάνοντας ενέργειες και τρόπους άμβλυνσης των οξυμένων χωρικών σχέσεων μεταξύ των χερσαίων παραγωγικών δραστηριοτήτων και μεταξύ των χερσαίων και των θαλάσσιων.
- Η ενίσχυση των υποδομών πληροφορικής και επικοινωνιών υψηλής τεχνολογίας με προτεραιότητα στη διάδοση και ενίσχυση της χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών με εξειδίκευση στις τηλε-υπηρεσίες, στη κάλυψη του συνολικού δικτύου με οπτικές ίνες, ώστε να αντιμετωπιστεί η ασυνέχεια της Περιφέρειας από τη θάλασσα και να ενισχυθεί η περιφερειακή συνοχή.
- Η προστασία και ανάδειξη και ορθολογισμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος, του τοπίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς, που θα εξυπηρετήσει τους μακροπρόθεσμους αναπτυξιακούς στόχους, ιδίως με την ενίσχυση της ταυτότητας των Ιονίων Νήσων και την προώθηση του ποιοτικού και των ειδικών μορφών τουρισμού. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην αναβάθμιση των παραδοσιακών οικισμών και την ανάπλαση ιστορικών κέντρων (Κέρκυρας, Λευκάδας).
- Η ενίσχυση της πολιτικής εξωστρέφειας σε συνδυασμό με την πολιτική της έξυπνης ανάπτυξης σε μια σειρά επιχειρηματικών πρωτοβουλιών που δύνανται να αναπτυχθούν σε περιφερειακό, αλλά και διαπεριφερειακό επίπεδο.

► **Σχετικά με επιμέρους θέματα χωρικής ανάπτυξης:**

- **Πρωτογενής τομέας:** Στον κλάδο της γεωργίας, έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη διατήρηση και αύξηση της παραγωγής των τοπικών προϊόντων, στη στροφή προς τις βιολογικές εκμεταλλεύσεις και στην καθετοποίηση της αγροτικής παραγωγής. Στον κλάδο της κτηνοτροφίας προωθείται η πρόληψη συγκρουσιακών σχέσεων με άλλες δραστηριότητες και η χωροθέτηση κτηνοτροφικών ζωνών από τον υποκείμενο σχεδιασμό. Στόχος είναι η ισόρροπη ανάπτυξη του κλάδου με τις υπόλοιπες παραγωγικές δραστηριότητες και με κατάλληλες υποδομές προσαρμοσμένες στην ιδιαιτερότητα της νησιωτικότητας. Στον κλάδο της αλιείας, προβλέπεται η

περαιτέρω βελτίωση των υφιστάμενων και η δημιουργία νέων αλιευτικών καταφυγίων και υποδομών για την μεταποίηση και εμπορία των αλιευμάτων, ενώ αξιόλογη σε μέγεθος δραστηριότητα αποτελούν και οι ιχθυοκαλλιέργειες. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην αποφυγή των συγκρούσεων με τις δραστηριότητες του τουρισμού και της αναψυχής στην παράκτια ζώνη και η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

- **Δευτερογενής τομέας:** Προωθείται η χωρική οργάνωση της μεταποιητικής δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της μικρής και ποιοτικής παραγωγής μεταποιημένων προϊόντων για την κλίμακα του νησιωτικού χώρου και την προβολή της τοπικότητας των Ιονίων και του κάθε νησιού ξεχωριστά. Στον κλάδο της εξόρυξης προωθείται η έρευνα και πιθανή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στον θαλάσσιο χώρο ως δραστηριότητα επιπέδου εθνικής οικονομίας, με τους κατάλληλους όρους και περιορισμούς στο πλαίσιο ολοκληρωμένων πολιτικών της θαλάσσιας οικονομίας και της θαλάσσιας στρατηγικής και με την προϋπόθεση του αυστηρού ελέγχου των προτύπων προστασίας του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη τη σεισμικότητα της περιοχής και το βάθος εξόρυξης. Στον κλάδο των βιομηχανικών ορυκτών και των αδρανών υλικών προωθείται η οργάνωση της δραστηριότητας σε λατομικές ζώνες, υπό την προϋπόθεση της συμβατότητας με τις λοιπές παραγωγικές δραστηριότητες και λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- **Τριτογενής τομέας:**
 - A. Στον κλάδο του τουρισμού προβλέπεται η αναβάθμιση του μαζικού τουρισμού, η ανάπτυξη του ποιοτικού τουρισμού και η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος μέσω της ενίσχυσης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, με προβολή του ιδιαίτερου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και του τοπίου. Το πρότυπο ανάπτυξης του τουρισμού συνδυάζει τον υφιστάμενο μαζικό τουρισμό με την ανάπτυξη ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού, με εκσυγχρονισμό των υφισταμένων μονάδων και ποιοτικές νέες κατασκευές. Σε αυτό πρέπει να εισαχθούν προτάσεις που σχετίζονται με την «πράσινη» ανάπτυξη, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, των ακτών και των παράκτιων περιοχών. Επιπλέον, προωθείται η σύνδεση πρωτογενούς - δευτερογενούς τομέα με την τουριστική αγορά, που από κοινού θα ενισχύσουν την ενδογενή ανάπτυξη στο πλαίσιο του αγροδιατροφικού προτύπου.
 - B. Στον κλάδο της Εκπαίδευσης - Έρευνας προβλέπεται η σύνδεση της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας με κέντρα έρευνας και ανάπτυξης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και πανεπιστημιακά ιδρύματα. Ειδικότερα προωθείται η περαιτέρω ανάπτυξη του Ιόνιου Πανεπιστημίου με την επέκταση της δραστηριότητας του τόσο στην Περιφέρεια όσο και σε άλλους τομείς εκπαίδευσης και έρευνας.
 - Γ. Στον κλάδο του οικιστικού δικτύου ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στην αναβάθμιση του ρόλου όλων των αστικών κέντρων, που θα πρέπει να δρουν συμπληρωματικά της Κέρκυρας (έδρας της Περιφέρειας) και την ανάπτυξη σε δίκτυα, εκτός του τουρισμού, και λοιπών δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα (τραπεζικό σύστημα, εμπόριο, έρευνα, τεχνολογία, πληροφορική και επικοινωνίες, πολιτισμός). Προωθείται η βελτίωση της

ποιότητας ζωής, με ισόρροπη κατανομή κοινωνικών εξυπηρετήσεων και αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του δημόσιου τομέα και ιδιαίτερα υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας.

- Δ. Στον κλάδο της μεταφορικής υποδομής στόχος είναι η προώθηση της ιδιαιτερότητας του νησιωτικού χώρου, με πύκνωση των αεροπορικών και θαλάσσιων συνδέσεων, η τόνωση των μεταφορών που συμβάλλουν στην ενδοπεριφερειακή συνοχή, η προώθηση της πολιτικής του «μεταφορικού ισοδύναμου» καθώς και η χρήση νέων τεχνολογιών και καινοτομιών για την επικοινωνία και τις μεταφορές. Προτεραιότητα έχει η υλοποίηση του διαμήκη άξονα διασύνδεσης των νησιών, σε συνδυασμό με τον «Ιόνιο Διάπλου», καθώς και η διασύνδεση του διαμήκη οδικού άξονα, στο πλαίσιο των συνδυασμένων μεταφορών - οδικές και θαλάσσιες. Προωθείται η οικονομία των χαμηλών εκπομπών ρύπων, («πράσινα αεροδρόμια» και «πράσινα λιμάνια»). Για τα λιμάνια των πόλεων προωθείται η ενίσχυση του πολυλειτουργικού ρόλου τους - εξυπηρέτηση ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών ακτοπλοϊκών συνδέσεων, κρουαζιερόπλοιων, σκαφών αναψυχής και αλιευτικών σκαφών, η ανάπτυξη υδατοδρομίων και η περαιτέρω ενίσχυση των δρομολογίων των ταχύπλων σκαφών.
- Ε. Στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών θα πρέπει να συνεκτιμηθούν όλες οι δυνατότητες που παρέχουν οι σύγχρονες τηλεπικοινωνιακές τεχνολογίες και υποδομές, με έμφαση στις υπηρεσίες που μπορούν να παρέχονται από απόσταση (τηλε-υπηρεσίες, π.χ. τηλε- εκπαίδευση, τηλε-ϊατρική) με προτεραιότητα στα μικρά νησιά και στους απομονωμένους οικισμούς της ενδοχώρας των μεγάλων νησιών.

❖ Διάρθρωση και ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Γενικό Πλαίσιο, η Κέρκυρα (έδρα της Περιφέρειας) χαρακτηρίζεται ως «δευτερεύων εθνικός πόλος», οι έδρες των υπόλοιπων Περιφερειακών Ενοτήτων πλην του Βαθέως Ιθάκης χαρακτηρίζονται ως «λοιπά αστικά κέντρα με πληθυσμό μεγαλύτερο των 10.000 κατοίκων» και η Λευκάδα εντάσσεται στο πολύπολο Λευκάδα - Άρτα - Πρέβεζα. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου της ΠΙΝ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-15: Ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου της ΠΙΝ

Περιφερειακές Ενότητες	3 ^{ου} Επιπέδου Δευτερεύων εθνικός πόλος	4 ^{ου} Επιπέδου Λοιποί εθνικοί πόλοι	5 ^{ου} Επιπέδου Λοιπά νομαρχιακά κέντρα - αστικά κέντρα άνω των 10.000 κατ.	6 ^{ου} Επιπέδου Μικρά αστικά κέντρα	7 ^{ου} Επιπέδου
Ζακύνθου			Ζάκυνθος	Καταστάρι	Λοιποί οικισμοί
Ιθάκης				Βαθύ Ιθάκης	
Κεφαλονιάς			Αργοστόλι	Ληξούρι, Σάμη, Πόρος	
Κέρκυρας	Κέρκυρα			Αχαράβη, Λευκίμμη, Γαίος	

Περιφερειακές Ενότητες	3 ^{ου} Επιπέδου Δευτερεύων εθνικός πόλος	4 ^{ου} Επιπέδου Λοιποί εθνικοί πόλοι	5 ^{ου} Επιπέδου Λοιπά νομαρχιακά κέντρα - αστικά κέντρα άνω των 10.000 κατ.	6 ^{ου} Επιπέδου Μικρά αστικά κέντρα	7 ^{ου} Επιπέδου
Λευκάδας			Λευκάδα	Δίπολο Νυδρί - Σπαρτοχώρι, Βασιλική	

Πηγή: ΦΕΚ 16ΑΑΠ/5.02.2019

Σύμφωνα με το ΠΧΠ διερευνάται μελλοντικά η ένταξη της πόλης της Κέρκυρας στους πρωτεύοντες εθνικούς πόλους λόγω του ιστορικού της ρόλου, ως κέντρο γνώσης, πολιτισμού και διεθνούς τουρισμού, ως μνημείου UNESCO, καθώς και λόγω της γεωπολιτικής της θέσης. Επιπλέον, προτείνεται να ληφθεί υπόψη ο νησιωτικός χαρακτήρας της Λευκάδας στο πολύπολο Λευκάδα - Άρτα - Πρέβεζα.

Για τις πόλεις της Περιφέρειας (οικιστικά κέντρα 3^{ου} και 5^{ου} επιπέδου) προωθείται η διατήρηση τους στο ίδιο μέγεθος, χωρίς έντονες επεκτάσεις και περαιτέρω αστικοποίηση. Συνεργασίες θα πρέπει να προωθηθούν στους παραγωγικούς τομείς και ιδιαίτερα στον τουρισμό, τις υπηρεσίες και υποδομές, το εμπόριο, τη γνώση και τον πολιτισμό, την τεχνολογία και τις επικοινωνίες, καθώς και το περιβάλλον. Για τα μικρά αστικά κέντρα (οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου) προωθείται η ανάπτυξη υπηρεσιών και υποδομών που παρέχουν οι έδρες δήμων των μεγάλων νησιών. Εξάιρεση αποτελεί το Βαθύ, που συγκεντρώνει περισσότερες λειτουργίες σε σχέση με τα υπόλοιπα μικρά νησιά, αλλά διατηρεί υψηλό βαθμό εξάρτησης από το Αργοστόλι.

Για τους μικρούς οικισμούς (οικισμοί 7^{ου} επιπέδου) προωθείται ο εμπλουτισμός με επιπλέον τεχνικές και κοινωνικές υποδομές (ΚΕΠ, ιατρεία, ευρυζωνικά δίκτυα τηλεπικοινωνιών για την υποστήριξη τηλε-υπηρεσιών κ.α.).

• Θεσμοθετημένες Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων υπάρχουν 5 θεσμοθετημένες Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ). Στην Π.Ε. Ζακύνθου υπάρχει μία ΖΟΕ στον κόλπο του Λαγανά, η οποία καθορίζει ειδικές χρήσεις γης, κατώτατο όριο κατάτμησης, όρους και περιορισμούς δόμησης καθώς και ειδικούς όρους προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος ανάλογα με τις 8 περιοχές στις οποίες διαιρείται όλη η έκταση της. Στην Π.Ε. Κεφαλονιάς υπάρχουν 2 ΖΟΕ, στην περιοχή του Ληξουρίου και στο Αργοστόλι. Στην Π.Ε. Κέρκυρας υφίσταται μια εγκεκριμένη ΖΟΕ της Τ.Κ. Αργυράδων (η οποία είναι ενταγμένη στη Δ.Ε. Κορισίων), όπου σε 5 διαφορετικές περιοχές ορίζεται κατώτατο όριο κατάτμησης, χρήσεις γης, όροι και περιορισμοί δόμησης. Τέλος στην Π.Ε. Λευκάδας υπάρχει μία ΖΟΕ που εμπεριέχει 2 περιοχές. Ένα τμήμα της περιλαμβάνει την περιοχή «Γύρας» δυτικά της πόλης της Λευκάδας και η υπόλοιπη περιλαμβάνει την περιοχή «Δημοσάρι». Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται ως περιοχές προστασίας και απαγορεύεται η δόμηση και η αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος, ενώ ορίζεται και κατώτατο όριο κατάτμησης, καθώς και λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης.

- **Υφιστάμενα ή υπό υλοποίηση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ**

Σύμφωνα με το ΕΠ ΠΙΝ 2014-2019, στην ΠΙΝ 47 περιοχές διαθέτουν Ρυμοτομικό Σχέδιο. Οι περισσότερες από αυτές εντοπίζονται στις ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης (29). Σε ότι αφορά την Χωροταξική Οργάνωση, ΓΠΣ διαθέτουν όλοι οι οικισμοί 3ου και άνω επιπέδου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-16: Οικισμοί που διαθέτουν Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο ανά Περιφερειακή Ενότητα

Περιφερειακή Ενότητα	Οικισμός	ΦΕΚ
Ζακύνθου	Ζάκυνθος	ΦΕΚ 677Δ/86
Κεφαλληνίας και Ιθάκης	Αργοστόλι	ΦΕΚ 274Δ/85
	Ληξούρι	ΦΕΚ 273Δ/85
	Πόρος	ΦΕΚ 520Δ/88
	Σάμη	ΦΕΚ 520Δ/88
	Αγία Ευφημία	ΦΕΚ 520Δ/88
	Καραβόμυλος	ΦΕΚ 520Δ/88
	Σκάλα	ΦΕΚ 384Δ/88
	Ιθάκη	ΦΕΚ 67Δ/86
Κέρκυρας	Κέρκυρα	ΦΕΚ 1173Δ/87
	Λευκίμμη - Α. Λευκίμμη	ΦΕΚ 55Δ/87
Λευκάδας	Λευκάδα	ΦΕΚ 405Δ/89

Πηγή: ΕΠ ΠΙΝ 2014-2019

Σε ότι αφορά τα Σχέδια Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων είναι τα ακόλουθα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-17: Σχέδια Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης ανά Π.Ε. στην ΠΙΝ

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τεύχος ΕΔ
Κεφαλληνίας και Ιθάκης	Δήμος Ερισού	2276/22-12-03
	Δήμος Λειβαθούς	2117/18-9-00
	Δήμος Πυλάρεων	
Κέρκυρας	Δήμος Παλαιοκαστριτών	2353/25-07-05
	Δήμος Εσπερίων	2307/23-08-04
Λευκάδας	Δήμος Μεγανησίου	

Πηγή: ΕΠ ΠΙΝ 2014-2019

6.8.2 Χρήσεις Γης

Η εδαφική φυσιογνωμία του νησιωτικού συμπλέγματος της ΠΙΝ είναι κυρίως ορεινή και ημιορεινή, με ποσοστό 64,1% του συνόλου. Στο σύνολο της Περιφέρειας, το μεγαλύτερο τμήμα της έκτασης καταλαμβάνεται από καλλιέργειες με ποσοστό 51,59%, εκ των οποίων το 43,4% βρίσκεται στην ΠΕ Κερκύρας, και ακολουθούν οι θαμνώνες με ποσοστό 33,96%. Οι βασικές καλλιέργειες της Περιφέρειας διαχρονικά είναι η ελαιοκαλλιέργεια και η αμπελοκαλλιέργεια.

Οι αρδευόμενες και αρδευθείσες εκμεταλλεύσεις σε επίπεδο χώρας καλύπτουν το 67,8% του συνολικού αριθμού των εκμεταλλεύσεων που χρησιμοποιούνται για γεωργική χρήση με το αντίστοιχο ποσοστό για την Περιφέρεια να υπολείπεται σημαντικά και να ανέρχεται στο 54,2%. Ενδοπεριφερειακά το μικρότερο ποσοστό

εμφανίζει η Ζάκυνθος (41,3%), ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης των εκμεταλλεύσεων εμφανίζεται η Κέρκυρα με 65,1%.

Αναλυτικότερα για κάθε Π.Ε., αναφορικά με τις χρήσεις γης ισχύουν τα ακόλουθα.

Π.Ε. Ζακύνθου

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής η Π.Ε. Ζακύνθου έχει έκταση 405,9 km². Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των εκτάσεων στις βασικές κατηγορίες χρήσεων γης για το σύνολο των εκτάσεων της Π.Ε..

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-18: Κυριότερες κατηγορίες Χρήσεων Γης στην Π.Ε. Ζακύνθου

Βασικές Κατηγορίες Χρήσεων Γης	Επιμέρους κατηγορίες	Έκταση (km ²)
Γεωργικές περιοχές	Αρώσιμη γη	9,6
	Μόνιμες καλλιέργειες	103,8
	Βοσκότοποι -Μεταβατικές δασώδεις/ θαμνώδεις εκτάσεις	9,8
	Βοσκότοποι –Συνδυασμοί θαμνώδους και/ή ποώδους βλάστησης	28,2
	Βοσκότοποι -Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	0,2
	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	96,6
Δάση ημι-φυσικές εκτάσεις	Δάση	36,8
	Μεταβατικές δασώδεις -θαμνώδεις εκτάσεις	12,7
	Συνδυασμοί θαμνώδους και/ ή ποώδους βλάστησης	84,3
	Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	13,3
Εκτάσεις που καλύπτονται από νερά	Χερσαία ύδατα	0,0
	Εσωτερικές υγρές ζώνες	0,0
	Παραθαλάσσιες υγρές ζώνες	0,5
Τεχνητές περιοχές	Αστική οικοδόμηση	8,9
	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	0,0
	Δίκτυα συγκοινωνιών	0,0
	Ορυχεία, χώροι απόρριψης απορριμμάτων και εργοτάξια	0,5
	Τεχνητές, μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, χώροι αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων	0,7
	Σύνολο:	405,9

Πηγή: ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων

Π.Ε. Κεφαλληνίας και Ιθάκης

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής οι Π.Ε. Κεφαλληνίας και Ιθάκης έχουν έκταση 902,4 km². Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των εκτάσεων στις βασικές κατηγορίες χρήσεων γης για το σύνολο των εκτάσεων των Π.Ε..

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-19: Κυριότερες κατηγορίες Χρήσεων Γης στις Π.Ε. Κεφαλληνίας και Ιθάκης

Βασικές Κατηγορίες Χρήσεων Γης	Επιμέρους κατηγορίες	Έκταση (km ²)
Γεωργικές περιοχές	Αρώσιμη γη	8,8
	Μόνιμες καλλιέργειες	42,9
	Βοσκότοποι -Μεταβατικές δασώδεις/ θαμνώδεις εκτάσεις	5,7
	Βοσκότοποι –Συνδυασμοί θαμνώδους και/ή ποώδους βλάστησης	106,9
	Βοσκότοποι -Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	27,8
	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	207,5
Δάση ημι-φυσικές εκτάσεις	Δάση	57,3
	Μεταβατικές δασώδεις -θαμνώδεις εκτάσεις	56,2
	Συνδυασμοί θαμνώδους και/ ή ποώδους βλάστησης	276,6
	Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	95,2
Εκτάσεις που καλύπτονται από νερά	Χερσαία ύδατα	0,1
	Εσωτερικές υγρές ζώνες	0,0
	Παραθαλάσσιες υγρές ζώνες	0,4
Τεχνητές περιοχές	Αστική οικοδόμηση	15,5
	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	0,0
	Δίκτυα συγκοινωνιών	0,9
	Ορυχεία,χώροι απόρριψης απορριμμάτων και εργοτάξια	0,5
	Τεχνητές, μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, χώροι αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων	0,1
	Σύνολο:	902,4

Πηγή: ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων

Π.Ε. Κέρκυρας

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής η Π.Ε. Κέρκυρας έχει έκταση 639,9 km². Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των εκτάσεων στις βασικές κατηγορίες χρήσεων γης για το σύνολο των εκτάσεων της Π.Ε..

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-20: Κυριότερες κατηγορίες Χρήσεων Γης στην Π.Ε. Κέρκυρας

Βασικές Κατηγορίες Χρήσεων Γης	Επιμέρους κατηγορίες	Έκταση (km ²)
Γεωργικές περιοχές	Αρώσιμη γη	28,8
	Μόνιμες καλλιέργειες	332,4
	Βοσκότοποι -Μεταβατικές δασώδεις/ θαμνώδεις εκτάσεις	0,0
	Βοσκότοποι –Συνδυασμοί θαμνώδους και/ή ποώδους βλάστησης	29,7
	Βοσκότοποι -Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	0,4
	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	106,1
Δάση ημι-φυσικές εκτάσεις	Δάση	3,2
	Μεταβατικές δασώδεις -θαμνώδεις εκτάσεις	6,8
	Συνδυασμοί θαμνώδους και/ ή ποώδους βλάστησης	55,3
	Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	38,9
	Χερσαία ύδατα	4,1

Βασικές Κατηγορίες Χρήσεων Γης	Επιμέρους κατηγορίες	Έκταση (km ²)
Εκτάσεις που καλύπτονται από νερά	Εσωτερικές υγρές ζώνες	0,2
	Παραθαλάσσιες υγρές ζώνες	2,8
Τεχνητές περιοχές	Αστική οικοδόμηση	28,8
	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	0,8
	Δίκτυα συγκοινωνιών	0,8
	Ορυχεία, χώροι απόρριψης απορριμμάτων και εργοτάξια	0,1
	Τεχνητές, μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, χώροι αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων	0,7
Σύνολο:		639,9

Πηγή: ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων

Π.Ε. Λευκάδας

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής η Π.Ε. Λευκάδας έχει έκταση 354,9 km². Το έδαφος της Λευκάδας είναι κατά το 70% ορεινό. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των εκτάσεων στις βασικές κατηγορίες χρήσεων γης για το σύνολο των εκτάσεων της Π.Ε..

Πίνακας 6Π-21: Κυριότερες κατηγορίες Χρήσεων Γης στην Π.Ε. Λευκάδας

Βασικές Κατηγορίες Χρήσεων Γης	Επιμέρους κατηγορίες	Έκταση (km ²)
Γεωργικές περιοχές	Αρώσιμη γη	11,7
	Μόνιμες καλλιέργειες	61,7
	Βοσκότοποι -Μεταβατικές δασώδεις/ θαμνώδεις εκτάσεις	8,1
	Βοσκότοποι –Συνδυασμοί θαμνώδους και/ή ποώδους βλάστησης	20,7
	Βοσκότοποι -Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	1,5
	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	93,8
Δάση ημι-φυσικές εκτάσεις	Δάση	45,1
	Μεταβατικές δασώδεις -θαμνώδεις εκτάσεις	21,2
	Συνδυασμοί θαμνώδους και/ή ποώδους βλάστησης	56,1
	Εκτάσεις με αραιή ή καθόλου βλάστηση	25,8
Εκτάσεις που καλύπτονται από νερά	Χερσαία ύδατα	0,1
	Εσωτερικές υγρές ζώνες	0,4
	Παραθαλάσσιες υγρές ζώνες	1,0
Τεχνητές περιοχές	Αστική οικοδόμηση	6,7
	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	0,1
	Δίκτυα συγκοινωνιών	0,1
	Ορυχεία, χώροι απόρριψης απορριμμάτων και εργοτάξια	0,8
	Τεχνητές, μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, χώροι αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων	0,0
	Σύνολο:	354,9

Πηγή: ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων

6.9 Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον

Στην παρούσα Ενότητα πραγματοποιείται περιγραφή του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος της ΠΙΝ και αναπτύσσονται τα βασικά πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της.

6.9.1 Πληθυσμός

Ο μόνιμος πληθυσμός της ΠΙΝ σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011 ανέρχεται σε 207.855 κατοίκους, οι οποίοι αντιστοιχούν περίπου σε 1,92% του πληθυσμού, ενώ ο πραγματικός (de facto) πληθυσμός ανέρχεται σε 224.061 κατοίκους.

Η αλλαγή του συστήματος αυτοδιοίκησης της χώρας (Ν.3852/2010 (Α'87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης») είχε ως αποτέλεσμα την απόδοση 7 Δήμων στην επικράτεια της ΠΙΝ, - σε σχέση με τους 33 Δήμους που είχαν δημιουργηθεί το 1997 με τη αναδιάταξη του σχεδίου «Καποδίστριας» (Ν. 2539/1997)-, οι οποίοι οριστικοποιήθηκαν σε 11 Δήμους σύμφωνα με το άρθ-154 του Ν. 4600/2019 (Β'43) «Εκσυγχρονισμός και Αναμόρφωση Θεσμικού Πλαισίου (...) και λοιπές διατάξεις» –Πρόγραμμα Κλεισθένης Ι:

- ❖ **Π.Ε. Ζακύνθου**
 - Δήμος Ζακύνθου
- ❖ **Π.Ε. Ιθάκης**
 - Δήμος Ιθάκης
- ❖ **Π.Ε. Κεφαλληνίας**
 - Δήμος Αργοστολίου
 - Δήμος Ληξουρίου
 - Δήμος Σάμης
- ❖ **Π.Ε. Κέρκυρας**
 - Δήμος Βόρειας Κέρκυρα
 - Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας & Διαποντίων Νήσων
 - Δήμος Νότιας Κέρκυρας
 - Δήμος Παξών
- ❖ **Π.Ε. Λευκάδας**
 - Δήμος Λευκάδας
 - Δήμος Μεγανησίου

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται ο μόνιμος και ο πραγματικός πληθυσμός της Περιφέρειας, ανά Περιφερειακή Ενότητα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-22: Μόνιμος και πραγματικός πληθυσμός στις ΠΕ της ΠΙΝ (απογραφή 2011)

Περιοχή	Μόνιμος Πληθυσμός	Πραγματικός Πληθυσμός
Π.Ε. Ζακύνθου	40.759	43.385
Π.Ε. Ιθάκης	3.231	3.209
Π.Ε. Κεφαλληνίας	35.801	38.082
Π.Ε. Κέρκυρας	104.371	115.473
Π.Ε. Λευκάδας	23.693	23.912
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	207.855	224.061

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, <http://www.statistics.gr/2011-census-pop-hous>

Από τις Π.Ε. της Περιφέρειας, η Π.Ε. Κέρκυρας διαθέτει τον μεγαλύτερο μόνιμο πληθυσμό, με ποσοστό περίπου 50,2% του συνολικού πληθυσμού της ΠΙΝ. Πληθυσμιακά ακολουθούν η Π.Ε. Ζακύνθου με ποσοστό περίπου 19,6%, η Π.Ε. Κεφαλληνίας με 17,2% και η Π.Ε. Λευκάδας με 11,4%, ενώ το μικρότερο πληθυσμό διαθέτει η Π.Ε. Ιθάκης με ποσοστό 1,6% του συνολικού πληθυσμού της ΠΙΝ.

Σε εθνικό επίπεδο, ο πληθυσμός της ΠΙΝ είναι ο δεύτερος μικρότερος αριθμητικά μετά την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, αν και είναι η τρίτη πιο πυκνοκατοικημένη Περιφέρεια με 89,67 κατοίκους/κμ², μετά τις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας.

Όσον αφορά στην τάση εξέλιξής του, παρόλο που ο πληθυσμός της Περιφέρειας αυξήθηκε σημαντικά κατά τα έτη 1971-2001 (σε ποσοστό 11,50%), μειώθηκε κατά 2,41% τη δεκαετία 2001-2011. Γενικότερα ο πληθυσμός της Περιφέρειας ακολουθεί ανάλογη δημογραφική τάση με το σύνολο της χώρας, με εξαίρεση τη δεκαετία 1971-1981. Τα παραπάνω απεικονίζονται και στον πίνακα που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-23: Εξέλιξη πληθυσμού ΠΙΝ, κατά την περίοδο 1971-2011

Χωρική Ενότητα	Πραγματικός Πληθυσμός				Πληθυσμός Μόνιμος
	1971	1981	1991	2001	2011
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	186.419	184.314	193.734	212.984	207.855
Ελλάδα	8.766.584	9.738.243	10.258.364	10.964.020	10.816.286
Ποσοστό	2,13%	1,89%	1,89%	1,94%	1,92%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ε.Π. ΠΙΝ 2014-2019

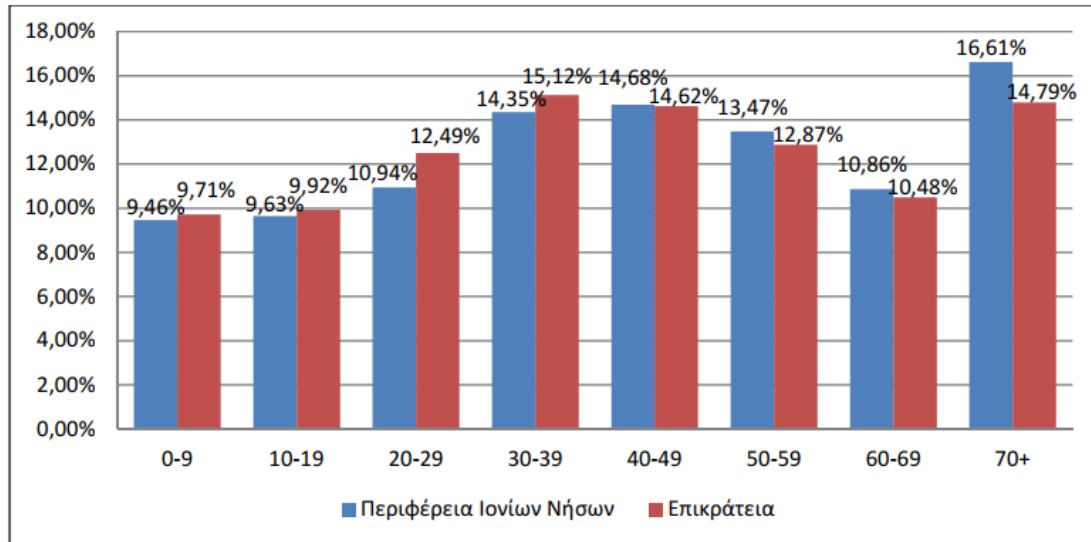
Το 36,5% του πληθυσμού της Περιφέρειας ζει σε αστικές περιοχές και το 63,5% σε αγροτικές περιοχές, έναντι του 75,1% και 24,9% αντίστοιχα του πληθυσμού της χώρας. Αντίστοιχα, σε πεδινές περιοχές ζει το 77,64% του πληθυσμού της Περιφέρειας, σε ημιορεινές το 16,71% και σε ορεινές το 6,65%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-24: Ηλικιακή κατανομή μόνιμου πληθυσμού ΠΙΝ (απογραφή 2011)

Χωρική Ενότητα	Ηλικιακή Κατανομή Μόνιμου Πληθυσμού (2011)								Σύνολο
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	
ΠΕ Ζακύνθου	4.369	4.329	4.609	6.158	6.302	5.375	3.779	5.838	40.759
ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης	3.828	3.802	4.283	5.508	5.602	5.033	3.916	7.060	39.032
ΠΕ Κέρκυρας	9.242	9.704	11.269	14.915	15.300	14.561	12.334	17.046	104.371
ΠΕ Λευκάδας	2.218	2.191	2.582	3.251	3.315	3.035	2.535	4.566	23.693
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	19.657	20.026	22.743	29.832	30.519	28.004	22.564	34.510	207.855
Επικράτεια	1.049.839	1.072.705	1.350.868	1.635.304	1.581.095	1.391.854	1.134.045	1.600.576	10.816.286

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ε.Π. ΠΙΝ 2014-2019

Τα παραπάνω απεικονίζονται και σχηματικά στο ακόλουθο διάγραμμα.

ΣΧΗΜΑ 6Σ-3: Ηλικιακή κατανομή πληθυσμού ΠΙΝ συγκριτικά με το σύνολο της Ελλάδας (Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ιδία Επεξεργασία)

Για να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για τη διάρθρωση του πληθυσμού στις διάφορες ηλικιακές ομάδες χρησιμοποιούνται κάποιοι δημογραφικοί δείκτες.

Συγκεκριμένα:

- **Δείκτης Γήρανσης:** Ο δείκτης γήρανσης είναι ο λόγος των ατόμων ηλικίας 65 και άνω προς τα άτομα ηλικίας 0-14 ετών. Σκοπός του δείκτη αποτελεί ο προσδιορισμός της αναλογίας "ηλικιωμένοι" προς "νέοι", δηλαδή πόσα άτομα ηλικίας 65-άνω αντιστοιχούν σε άτομα ηλικίας 0-14 ετών. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο πιο «γερασμένος» είναι ο πληθυσμός.
- **Δείκτης Εξάρτησης:** Ο δείκτης εξάρτησης είναι ο λόγος του αθροίσματος ατόμων ηλικίας 0-14 ετών και 65 ετών και άνω (δηλαδή των μη παραγωγικών ηλικιών), προς τα άτομα ηλικίας 15-65 (παραγωγικές). Σκοπός του δείκτη είναι να βρεθεί η αναλογία μεταξύ εξαρτώμενων ατόμων, δηλαδή αυτών που δεν μπορούν να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία προς τα άτομα που θεωρείται ότι συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία.
- **Δείκτης Αντικατάστασης:** Ο δείκτης αντικατάστασης εκφράζει την εναλλαγή μεταξύ των ηλικιών που μετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Υπολογίζεται ως ο λόγος των ατόμων ηλικίας 15-24 προς τα άτομα ηλικίας 55-64, δηλαδή των ατόμων που ετοιμάζονται να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία και αυτών που αναμένονται να εξέλθουν από την παραγωγική διαδικασία.

Στον ακόλουθο Πίνακα, απεικονίζεται ο δείκτης γήρανσης, εξάρτησης και αντικατάστασης για το 2001 και το 2011 για κάθε Π.Ε..

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-25: Δείκτες γήρανσης, εξάρτησης και αντικατάστασης πληθυσμού ΠΙΝ (απογραφές 2001 και 2011)

Χωρική Ενότητα	Δείκτης γήρανσης		Δείκτης εξάρτησης		Δείκτης αντικατάστασης	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011
ΠΕ Ζακύνθου	116,75	118,28	52,57	53,82	118,26	97,64

Χωρική Ενότητα	Δείκτης γήρανσης		Δείκτης εξάρτησης		Δείκτης αντικατάστασης	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011
ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης	169,84	157,41	60,36	60,72	87,99	90,35
ΠΕ Κέρκυρας	151,68	164,70	51,60	55,63	92,59	77,98
ΠΕ Λευκάδας	196,78	176,05	63,74	62,88	86,10	85,69
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	152,24	154,34	54,51	57,00	95,13	84,58
Επικράτεια	126,72	136,65	47,03	53,15	92,46	95,95

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ε.Π. ΠΙΝ 2014-2019

Σύμφωνα με τα παραπάνω ο πληθυσμός της Περιφέρειας τεκμαίρεται ότι είναι πιο «γερασμένος» σε σχέση με το σύνολο της χώρας, καθώς ο δείκτης γήρανσης αυξήθηκε κατακόρυφα την δεκαετία 2001-2011 (154,34 έναντι 136,65). Η ΠΕ Λευκάδας εμφανίζει τον μεγαλύτερο δείκτη γήρανσης εντός της Περιφέρειας.

Όσον αφορά στην αναλογία μεταξύ εξαρτώμενων ατόμων (δηλαδή αυτούς που δεν συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία) και ατόμων που συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία η Περιφέρεια εμφανίζει υψηλότερο δείκτη εξάρτησης σε σχέση με το σύνολο της χώρας (57,00 έναντι 53,15). Ουσιαστικά δηλαδή η ΠΙΝ εμφανίζει υψηλότερο ποσοστό ατόμων που δεν συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Τον μεγαλύτερο δείκτη εξάρτησης εντός της ΠΙΝ εμφανίζουν οι ΠΕ Λευκάδας και οι ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης.

Τέλος, όσον αφορά τα άτομα που ετοιμάζονται να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία σε σχέση με τα άτομα που ετοιμάζονται να εξέλθουν από αυτή, ο δείκτης αντικατάστασης είναι μικρότερος στην Περιφέρεια σε σχέση με το σύνολο της χώρας (84,58 έναντι 95,95). Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό των νέων ατόμων που εισέρχονται στην παραγωγική διαδικασία σε σχέση με αυτούς που εξέρχονται από αυτήν. Τον μεγαλύτερο συντελεστή αντικατάστασης έχει η ΠΕ Ζακύνθου (97,64).

Από όλα τα παραπάνω εξάγεται το συμπέρασμα ότι ο πληθυσμός της ΠΙΝ παρουσιάζει τάση γήρανσης, καθώς παρουσιάζει τα μεγαλύτερα ποσοστά του στις λιγότερο παραγωγικές ηλικίες.

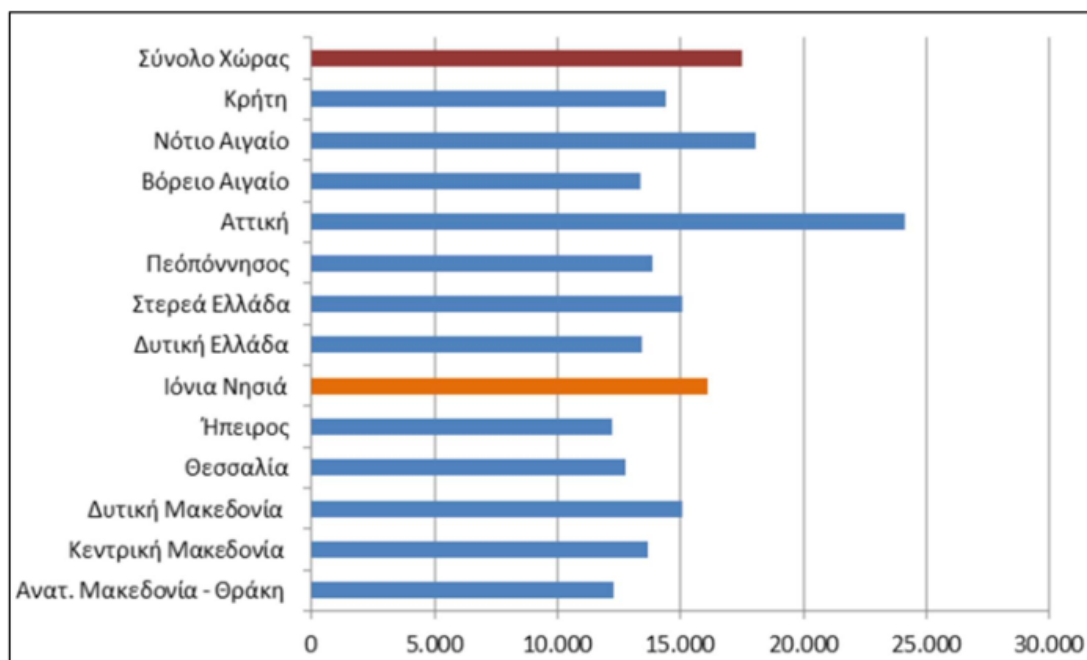
6.9.2 Οικονομία – Απασχόληση

Η οικονομία της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων τα τελευταία είκοσι χρόνια παρουσίαζε σε γενικές γραμμές μια σταθερή πορεία ανάπτυξης, η οποία στηριζόταν στην ανάκαμψη του τουρισμού παγκοσμίως και στη σταθερή εγχώρια ζήτηση. Σημαντικό ρόλο στην οικονομία της διαδραμάτιζαν επίσης οι πόροι της Ε.Ε.

Όστόσο αν και η ΠΙΝ διατηρεί ορισμένες αντιστάσεις, ακολουθεί σε γενικές γραμμές τις τάσεις της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης της χώρας. Η διατηρούμενη οικονομική ύφεση έχει επηρεάσει δραστικά το σύνολο των οικονομικών και κατ' επέκταση κοινωνικών δεικτών. Η κατάσταση αυτή αποτυπώνεται στην κατάταξη της ΠΙΝ στην 249η θέση ανάμεσα στις 262 ευρωπαϊκές Περιφέρειες και στην 6η θέση των 13 ελληνικών Περιφερειών, με βάση το δείκτη «περιφερειακής ανταγωνιστικότητας (EU Regional Competitiveness Index RCI 2013).

Σε σχέση με την περιφερειακή κατανομή του ΑΕΠ στην Ελλάδα, η ΠΙΝ παράγει το 1,8% του συνολικού ΑΕΠ της Ελλάδας (ΕΛ.ΣΤΑΤ. - 2012 Περιφερειακοί Λογαριασμοί

2011 και 2012). Ως προς το κατά κεφαλήν ΑΕΠ η ΠΙΝ το 2012 κατείχε την τρίτη καλύτερη επίδοση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας. Το υψηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ καταγράφηκε στην Περιφέρεια Αττικής και κατόπιν στην Περιφέρεια του Νότιου Αιγαίου. Αντιθέτως το χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ καταγράφηκε στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Ηπείρου και Ιονίων Νήσων. Τα παραπάνω απεικονίζονται στο Σχήμα που ακολουθεί.

ΣΧΗΜΑ 6Σ-4: Κατά κεφαλή ΑΕΠ των Περιφερειών της Ελλάδας, στοιχεία 2012
(Πηγή: ΕΠ ΠΙΝ 2014-2019)

Όσον αφορά στο εσωτερικό της ΠΙΝ, η ΠΕ Ζακύνθου κατά τη δεκαετία 2002 - 2012 διατηρεί σταθερά την πρώτη θέση στο κατά κεφαλή ΑΕΠ, αυξάνοντας τη διαφορά από το μέσο όρο της ΠΙΝ (91,96% το 2012). Η ΠΙΝ κατά το ίδιο χρονικό διάστημα διατηρεί σχεδόν σταθερή την αναλογία του κατά κεφαλή ΑΕΠ ως προς το σύνολο της Χώρας (περίπου 92% το 2012).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-26: Εξέλιξη του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ στην ΠΙΝ (2000-2008)

Χωρική Ενότητα	2002 (€, τρέχουσες τιμές)	% του μέσου όρου της χώρας	2012 (€, τρέχουσες τιμές)	% του μέσου όρου της χώρας
ΠΕ Ζακύνθου	17.019	118,70	18.501	114,91
ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης	14.859	103,64	16.501	102,49
ΠΕ Κέρκυρας	14.075	98,17	15.601	89,11
ΠΕ Λευκάδας	10.051	70,10	13.493	83,81
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	14.337	97,05	16.100	91,96
Επικράτεια	14.774	100,00	17.507	100,00

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ε.Π. ΠΙΝ 2014-2019

Ο απασχολούμενος πληθυσμός της ΠΙΝ, το 2012 υπολογιζόταν σε 86,5 χιλ. άτομα (μέγεθος συγκρίσιμο του έτους 2000), που αντιστοιχούν στο 2,14% των

απασχολούμενων της χώρας. Για την περίοδο 2000 - 2012 η μέγιστη απασχόληση καταγράφηκε τα έτη 2008 και 2009 (96,7 χιλ. άτομα), ενώ στη συνέχεια παρουσιάζεται σαφής η τάση μείωσης της απασχόλησης.

Το ποσοστό του εργατικού δυναμικού στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας την περίοδο 2000 - 2011 βρισκόταν σταθερά πάνω από το μέσο όρο της χώρας. Ειδικότερα, το 2011 η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων καταλάμβανε την Τρίτη θέση μετά τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Αττικής. Ειδικά για το επίπεδο απασχόλησης της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών το επίπεδο απασχόλησης στην Περιφέρεια το 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, ανέρχονταν στο 66,4%, έναντι 64% του αντίστοιχου της χώρας το ίδιο έτος και 70% του στόχου της “Ευρώπης 2020”.

Χαρακτηριστικό της απασχόλησης στην Περιφέρεια σε όλη την περίοδο 2000 - 2011 αποτελεί ο μεγάλος αριθμός αυτοαπασχολούμενων. Σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού του 2011 το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων επί του συνόλου των απασχολούμενων είναι 24% πάνω από το αντίστοιχο ποσοστό του συνόλου της χώρας (22,4%). Αντίστοιχα οι Μισθωτοί ή Ημερομίσθιοι απασχολούμενοι είναι 63,09% έναντι 68,26% στο σύνολο της χώρας.

Παρ’ όλα αυτά η Περιφέρεια παρουσιάζει σημαντικές επιδόσεις στην κατηγορία των Εργοδοτών που είναι το 10,36% των απασχολούμενων (έναντι του 7,38% στο σύνολο της χώρας) και καταλαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας, καθώς και στην κατηγορία των Βοηθών της Οικογενειακής Επιχείρησης που είναι το 1,89% απασχολούμενων (έναντι του 1,29% στο σύνολο της χώρας) και καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας (μετά την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων). Διαφοροποίηση παρουσιάζει η έκφραση της ευελιξίας απασχόλησης μεταξύ των δύο φύλων. Έτσι, στους άνδρες η ευελιξία της απασχόλησης εκδηλώνεται κυρίως με τη μορφή της πολύ υψηλής αυτό- απασχόλησης (50,59%) στο σύνολο της ανδρικής απασχόλησης, ενώ στις γυναίκες μοιράζεται μεταξύ αυτοαπασχολούμενων (27,73%) και βοηθών πλήρους απασχόλησης στην οικογενειακή επιχείρηση (14,03%).

Επίσης, ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της απασχόλησης στην Περιφέρεια είναι η έντονη εποχικότητά της, λόγω του προσανατολισμού της οικονομίας της στην τουριστική δραστηριότητα, που έχει έντονα εποχικά χαρακτηριστικά. Η εποχικότητα αυτή εκφράζεται μεταξύ των άλλων με τις ακραίες για τη χώρα τιμές που λαμβάνει ο δείκτης ανεργίας της Περιφέρειας μεταξύ των τριμήνων κάθε έτους. Η κατανομή της απασχόλησης στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας χαρακτηρίζεται την περίοδο 2000 - 2012 από τη στροφή στον τριτογενή τομέα, σε ρυθμούς εφάμιλλους της χώρας, σε βάρος της απασχόλησης του πρωτογενή τομέα. Ειδικότερα, όπως αποτυπώνεται στο Διάγραμμα 16 που ακολουθεί, ο τριτογενής τομέας της Περιφέρειας απασχολεί το 2012 το 70,35% των συνολικά απασχολούμενων της Περιφέρειας (έναντι 62,94% το 2000), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της χώρας είναι 72,61%.

Οι βασικοί τομείς της οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας είναι συνοπτικά οι εξής:

- **Πρωτογενής τομέας:** Η γεωμορφολογία του εδάφους της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ευνόησε την ανάπτυξη των αγροτικών δραστηριοτήτων και για χρόνια η γεωργία και κτηνοτροφία αποτέλεσε τον κύριο τροφοδότη της οικονομικής ανάπτυξης. Από την άλλη πλευρά η Αλιεία και τα Δάση δεν αποτέλεσαν τομείς έντονης οικονομικής δραστηριότητας. Το μικρό μέγεθος των γεωργικών και

κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, ο μικρός βαθμός εκμηχάνισης της παραγωγής και η χαμηλή παραγωγικότητα που χαρακτηρίζει τον τομέα σε όλη την επικράτεια της χώρας, οι αλλαγές στις χρήσεις γης (υπό την πίεση της τουριστικής και οικιστικής ανάπτυξης), καθώς και η επικράτηση άλλων καταναλωτικών προτύπων και στάσεων έχει οδηγήσει στην υποχώρηση του πρωτογενή τομέα, που σήμερα κατέχει την τελευταία θέση μεταξύ των τομέων οικονομικής δραστηριότητας ως προς τον όγκο παραγωγής, το ύψος των επενδύσεων και την απασχόληση. Χαρακτηριστικό της γεωργικής δραστηριότητας υπήρξε η μονοκαλλιέργεια ελαιώνων και άμπελων, και τα τελευταία έτη να καταβάλλεται προσπάθεια ανάπτυξης και άλλων καλλιεργειών (κηπευτικά, δημητριακά, εσπεριδοειδή αλλά και κτηνοτροφικά φυτά) για την κάλυψη των τοπικών αναγκών, αλλά και εν μέρει του τουριστικού τομέα. Η έλλειψη υδάτων για άρδευση αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη επικερδών καλλιεργειών όπως είναι τα κηπευτικά. Χαρακτηριστικό είναι το ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό αρδευόμενων γεωργικών εκτάσεων (7,60% έναντι 44,38% του μέσου δείκτη της χώρας), με το 60% να βρίσκεται στην Κέρκυρα. Η κτηνοτροφία σήμερα δεν αποτελεί σημαντικό οικονομικό πόρο στα περισσότερα νησιά, εξ αιτίας κυρίως των οικογενειακών μικρών μονάδων που λειτουργούν συμπληρωματικά με τη γεωργία. Από την κτηνοτροφική παραγωγή ξεχωρίζουν οι εκμεταλλεύσεις κουνελιών και αιγοειδών, που το 2007 αποτελούσαν το 7,47% και το 2,99% των συνολικών κεφαλών ζώων της χώρας. Αντίστοιχα, σύμφωνα με την απογραφή Γεωργίας - Κτηνοτροφίας της ΕΛ.ΣΤΑΤ (2009), οι εκμεταλλεύσεις κουνελιών και αιγοειδών αποτελούν το 7,09% και το 2,86% των συνολικών κεφαλών ζώων της χώρας. Η αλιευτική δραστηριότητα στην Περιφέρεια που ασκείται σε επαγγελματικό επίπεδο είναι σημαντική, ενώ αναπτύσσεται και σχετική δραστηριότητα σε ερασιτεχνικό επίπεδο. Αξιόλογη σε μέγεθος είναι και η δραστηριότητα που αναπτύσσεται στον κλάδο των ιχθυοκαλλιεργειών. Στις Π.Ε. Κεφαλληνίας και Ιθάκης λειτουργούν οι περισσότερες σε αριθμό και δυναμικότητα, ιχθυοτροφικές μονάδες, ενώ Π.Ε. Λευκάδας λειτουργούν εκτατικά ιχθυοτροφεία μικρής παραγωγικότητας. Η επιχειρούμενη, μέσω του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες, χωροθέτηση νέων δραστηριοτήτων ιχθυοκαλλιεργειών στην Περιφέρεια έχει εγείρει σοβαρές ενστάσεις. Οι σημερινές μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας της Περιφέρειας αποτελούν το 5% περίπου των εγγεγραμμένων μελών του Συνδέσμου Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών.

- **Δευτερογενής τομέας:** Ο δευτερογενής τομέας διατηρεί τη δεύτερη θέση μεταξύ των τομέων οικονομικής δραστηριότητας, τόσο ως προς την Ακαθάριστη Προστιθέμενη αξία όσο και ως προς την απασχόληση. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση επιχειρήσεων εντοπίζεται στην Π.Ε. Κέρκυρας (46,24% των επιχειρήσεων της Περιφέρειας) και ακολουθούν οι Π.Ε. Ζακύνθου και Κεφαλληνίας και Ιθάκης με ποσοστό άνω του 20% των επιχειρήσεων. Ως προς τη διάρθρωση του δευτερογενή τομέα (αριθμός επιχειρήσεων) κυριαρχεί ο τομέας των κατασκευών (67,70% των επιχειρήσεων) και ακολουθεί η μεταποιητική δραστηριότητα (30,70% των επιχειρήσεων). Σημειώνεται ότι ο κλάδος των ορυχείων - λατομείων δεν εμφανίζεται στα στοιχεία του Μητρώου των επιχειρήσεων της Περιφέρειας και αποτελεί μικρό συνολικό μέγεθος. Η μεταποιητική δραστηριότητα στα Ιόνια νησιά είναι προσανατολισμένη κυρίως στα τοπικά αγροτικά προϊόντα (τρόφιμα και ποτά), στην παραγωγή ομάδας τουριστικών ειδών και επίπλων, στην παραγωγή υλικών που καλύπτει τις ανάγκες της οικοδομικής δραστηριότητας, η οποία προκύπτει από

την τουριστική ανάπτυξη και τη συνεχή οικιστική επέκταση, καθώς και στην εκμετάλλευση και αξιοποίηση ορισμένων ορυκτών. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων στον κλάδο της ενέργειας λειτουργεί σχεδόν αποκλειστικά ως καταναλωτής. Το 2009 η Περιφέρεια κάλυπτε το 1,9% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας στη χώρα με κυρίαρχη την οικιακή χρήση, ενώ το 2012 η Περιφέρεια κάλυπτε το 1,88% με κυρίαρχη την εμπορική χρήση. Η Π.Ε. Κέρκυρας καταλαμβάνει την πρώτη θέση στην κατανάλωση ενέργειας μεταξύ των Π.Ε. της Περιφέρειας. Στις αδυναμίες ανάπτυξης του κλάδου θα πρέπει μεταξύ των άλλων να αναφερθεί η μειωμένη χωρητικότητα της γραμμής μεταφοράς ενέργειας από και προς την Περιφέρεια. Επίσης, σύμφωνα με το Χωροταξικό των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων δεν αποτελεί περιοχή προτεραιότητας ενεργειακών επενδύσεων.

- Τριτογενής τομέας:** Ο τριτογενής τομέας είναι ο δυναμικότερος τομέας οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, με τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης της χώρας σε όλη τη δεκαετία. Κυρίαρχη δραστηριότητα στον τριτογενή τομέα αποτελεί ο τουρισμός, δεδομένου του ειδικού βάρους της Περιφέρειας στην τουριστική ανάπτυξη της χώρας και της ιδιαίτερης θέσης της στο ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο (Μεσόγειος - Αδριατική). Οι εναλλαγές των τοπίων, το μεγάλο πλήθος και η ποικιλία παραλιών που ικανοποιούν τις διαφορετικές προτιμήσεις του παραδοσιακού τουρισμού, η πολύ καλή ποιότητα των ακτών, η ύπαρξη εναλλακτικών ευκαιριών ήσυχων διακοπών σε απομακρυσμένα νησιά, οι περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους στην ενδοχώρα των νησιών, οι προστατευόμενες περιοχές και το αξιόλογο δομημένο περιβάλλον της, τα ιδιαίτερα πολιτιστικά και θρησκευτικά χαρακτηριστικά της περιοχής, η υψηλή αναγνωρισιμότητα τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό, αποτελούν ευνοϊκά στοιχεία για την ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας υψηλής επισκεψιμότητας. Στον τριτογενή τομέα, εκτός από την τουριστική δραστηριότητα συναντώνται το «εμπόριο», οι «μεταφορές», οι «χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες», η «διαχείριση ακίνητης περιουσίας», οι «δημόσιες υπηρεσίες» και οι «λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών». Όσον αφορά στην εμπορική δραστηριότητα, που είναι και η πλέον σημαντική μαζί με την τουριστική, αυτή καταγράφει τζίρους πολλαπλάσιους τόσο της πρωτογενούς και της μεταποιητικής, όσο και της τουριστικής δραστηριότητας. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ το 2005 από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια το 25,19% ασχολείται με το χονδρεμπόριο και το υπόλοιπο 74,81% με το λιανεμπόριο. Όσον αφορά τους τζίρους όμως, αυτοί κατανέμονται σχεδόν εξίσου μεταξύ των δύο μερών. Ένα σημαντικό κομμάτι του χονδρεμπορίου ασχολείται με το εμπόριο και την επισκευή αυτοκινήτων, ενώ από το λοιπό χονδρεμπόριο ξεχωρίζει αυτό των «τροφίμων και ποτών».

6.10 Υποδομές

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι υφιστάμενες ή/και προγραμματιζόμενες υποδομές της ΠΙΝ στους τομείς:

- Υγείας.
- Μεταφορών.
- Περιβάλλοντος.
- Ενέργειας - Τηλεπικοινωνίες.

6.10.1 Υποδομές Υγείας

Τα Ιόνια Νησιά κατέχουν μια από τις χαμηλότερες θέσεις πανελλαδικά, ως προς την αναλογία κλινών ανά κάτοικο. Στην Περιφέρεια λειτουργούν 5 Γενικά Νοσοκομεία, ένα στο κέντρο κάθε Π.Ε., 8 Κέντρα Υγείας και ένας σημαντικός αριθμός Περιφερειακών Ιατρείων. Λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας (νησιωτική περιοχή με 12 κατοικούμενα νησιά), φαίνεται ότι το σύνολο των υποδομών υγείας είναι ικανοποιητικά χωροθετημένο. Ωστόσο παρουσιάζονται αρκετές ελλείψεις στο προσωπικό τους, ενώ αρκετά νοσοκομεία δεν είναι επαρκώς εξοπλισμένα (π.χ. υποδομές εργαστηρίων, προμήθεια ιατρικού εξοπλισμού) και ειδικευμένα για να καλύψουν όλες τις ανάγκες των ασθενών, με αποτέλεσμα να είναι απαραίτητες οι διακομιδές προς μεγαλύτερα θεραπευτήρια. Τις τελευταίες περιόδους, μέσω του ΠΕΠ ολοκληρώνεται ο ριζικός εκσυγχρονισμός βασικών νοσοκομειακών μονάδων (Κέρκυρας, Ζακύνθου, ενώ εξελίσσεται της Λευκάδας). Ορισμένα από τα Κέντρα Υγείας (π.χ. Ιθάκης, Παξών, Βασιλικής, Σάμης) παρουσιάζουν ελλείψεις ως προς τον αριθμό και το είδος των εργαστηρίων τους, με αποτέλεσμα να υπάρχει ανάγκη διακομιδής των ασθενών σε άλλες περιοχές ή ακόμα και άλλα νησιά για τη διεξαγωγή εξετάσεων. Πρέπει να επισημανθεί ότι στην Περιφέρεια λειτουργούσε και ένα Ειδικό Νοσοκομείο (Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Κέρκυρας - ΨΝΚ) το οποίο όμως δεν λειτουργεί πλέον.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συγκεντρωτικά όλες οι υποδομές υγείας της Περιφέρειας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-27: Υποδομές υγείας Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Περιφερειακή Ενότητα	Νοσοκομείο	Κέντρα Υγείας	Περιφερειακά Ιατρεία (Π.Ι.)	Πολυδύναμα Π.Ι.	Ειδικά Π.Ι.
Ζακύνθου	Γ.Ν. Ζακύνθου «Άγιος Διονύσιος»	Κασταρίου	Ανω Βολίμου, Καλλιπάδου, Παντοκράτορα, Μαχαιράδου, Αγίου Λέοντα	-	-
Κεφαλληνίας και Ιθάκης	Γ.Ν. Κεφαλληνίας, Γ.Ν. Ληξουρίου «Μαντζαβινάτειο»	Ιθάκης, Σάμης	Σταυρού, Τζανάτων, Χαβδάτων, Πετρικάτων, Χιονάτων, Μακρωτίκων, Κεραμειών, Καραβάδου, Πυργίου, Βασιλικιάδων, Σκάλας, Ομαλών (Βαλσαμάτων), Αγ. Θέκλας	-	-
Κέρκυρας	Γ.Ν. Κέρκυρας	Αγ. Αθανασίου - Αγρού, Κασσιόπης (Λειτουργεί ως Π.Ι. του Κ.Υ. Αγ. Μάρκου) Αγ. Μάρκου, Άνω Λευκίμης, Παξών	Οθωνών, Βελονάδων, Γιαννάδων, Ερεικούσας, Αυλιωτών, Δουκάδων, Καρουσάδων, Μαθρακίου, Καστελλάνων,	Θιναλίων (Αχαράβα)	Φυλακών Κέρκυρας

Περιφερειακή Ενότητα	Νοσοκομείο	Κέντρα Υγείας	Περιφερειακά Ιατρεία (Π.Ι.)	Πολυδύναμα Π.Ι.	Ειδικά Π.Ι.
			Μακράδων, Αγ. Δούλων, Μαγουλάδων, Ζυγού, Γιμαρίου, Άνω Κορακιάνας, Επίσκεψης, (Κασσιόπης), Αγ. Ματθαίου, Περιβολίου, Πετριπή, Αργυράδων, Γαστουρίου, Στρογγυλής, Λευκίμμης, Κάτω Γαρούνας		
Λευκάδας	Γ.Ν. Λευκάδας	Βασιλικής	Κατωμερίου, Αγ. Πέτρου, Βλαχού, Καρυάς, Λαζαράτων, Νικιάνας, Εξάνθειας, Σύβρου	-	-

Πηγή: Ε.Π. ΠΙΝ 2014-2019

6.10.2 Υποδομές Μεταφορών

Οι υποδομές μεταφορών της ΠΙΝ περιλαμβάνουν τις υποδομές των εναέριων, χερσαίων και θαλάσσιων μεταφορών, αλλά και τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΜ).

❖ Υποδομές Εναέριων Μεταφορών

Οι σημαντικότερες Υποδομές Εναέριων Μεταφορών της Περιφέρειας περιλαμβάνουν:

Α. Αεροδρόμια

- Διεθνής Αερολιμένας Κέρκυρας «Ι. Καποδίστριας».
- Διεθνής Αερολιμένας Κεφαλονιάς.
- Διεθνής Αερολιμένας Ζακύνθου «Δ. Σολωμός».

Η Νήσος Λευκάδα εξυπηρετείται από το πρώην Στρατιωτικό Αεροδρόμιο Άκτιου, το οποίο απέχει 18 χλμ. από την πόλη της Λευκάδας.

Β. Ελικοδρόμια

Πέραν των παραπάνω αεροδρομίων, στην Περιφέρεια λειτουργούν και 4 ελικοδρόμια, τα οποία εξυπηρετούν τα παρακάτω απομονωμένα, λόγω γεωγραφικής θέσης νησιά:

- Ιθάκη
- Παξοί
- Οθωνοί

- Ερεικούσσα

Τα ελικοδρόμια είναι ελεύθερα για χρήση από κάθε ενδιαφερόμενο, χρησιμοποιούνται κυρίως, όμως, για την κάλυψη αεροδιακομιδών, για μεταφορά ασθενών, για έκτακτες περιπτώσεις επικοινωνίας, για στρατιωτικές και παραστρατιωτικές ανάγκες αλλά και για την ανάπτυξη του τουρισμού.

Οι Αεροπορικές συνδέσεις (προγραμματισμένες πτήσεις εσωτερικού) που εξυπηρετούν την ΠΙΝ με την ενδοχώρα είναι:

- Αθήνα - Κέρκυρα (καθημερινά με τουλάχιστον δύο δρομολόγια).
- Αθήνα - Κεφαλονιά (1 πτήση κάθε μέρα).
- Αθήνα - Ζάκυνθος (6 φορές την εβδομάδα).
- Θεσσαλονίκη - Κέρκυρα (4 φορές την εβδομάδα).
- Κέρκυρα - Πρέβεζα (Άκτιο) - Κεφαλονιά - Ζάκυνθος (4 φορές την εβδομάδα).

Η ενδοπεριφερειακή αεροπορική γραμμή που συνδέει τα αεροδρόμια της Κέρκυρας, του Ακτίου (εξυπηρετεί τη Λευκάδα), της Κεφαλληνίας και της Ζακύνθου, ανήκει στις άγονες γραμμές και διεξάγεται τέσσερις φορές την εβδομάδα (απλή διαδρομή).

Οι αφίξεις των τουριστών αεροπορικώς στα νησιά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων πραγματοποιείται τόσο με έκτακτες διεθνείς πτήσεις (Charter), όσο και με πτήσεις εταιρειών χαμηλού κόστους (π.χ. από την Ιταλία). Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια πραγματοποιείται εκατέρωθεν προσπάθεια της Περιφέρειας με τις ελληνικές αεροπορικές εταιρείες για την ενίσχυση των μετακινήσεων από και προς τα Ιόνια Νησιά με την προσθήκη νέων γραμμών /προορισμών την ενίσχυση των ήδη υφιστάμενων.

❖ Υποδομές Χερσαίων Μεταφορών

Οι σημαντικότερες υποδομές χερσαίων μεταφορών αφορούν στα οδικά δίκτυα των νησιών της ΠΙΝ. Ειδικότερα:

- Εθνική οδός 35, Ζάκυνθος - Κερί.
- Εθνική οδός 50, Αργοστόλι - Σάμη.
- Εθνική οδός 42, Αμφιλοχία - Βόνιτσα - Λευκάδα, η οποία συνδέει τη Λευκάδα με το ηπειρωτικό τμήμα της χώρας και συγκεκριμένα το τμήμα που βρίσκεται εντός της νήσου.
- Εθνική οδός 24, Κέρκυρα - Παλαιοκαστρίτσα.
- Εθνική οδός 25, Κέρκυρα - Γύρος Αχιλλείου.
- Οι αστικές, επαρχιακές και τοπικές οδοί των νήσων.

❖ Υποδομές Θαλάσσιων Μεταφορών

Οι βασικότεροι επιβατικοί λιμένες της ΠΙΝ είναι ο ακόλουθοι:

- **Π.Ε. Ζακύνθου:** Διαθέτει 1 βασικό επιβατικό λιμάνι, το οποίο βρίσκεται στον οικισμό της Ζακύνθου και συνδέει ακτοπλοϊκά τη νήσο με την Κυλλήνη. Το λιμάνι της Ζακύνθου εξυπηρετεί επίσης και την εμπορευματική κίνηση της Νήσου.
- **ΠΕ Ιθάκης:** Διαθέτει 1 βασικό επιβατικό λιμάνι, το οποίο βρίσκεται στον οικισμό του Βαθέως.
- **ΠΕ Κεφαλληνίας:** Διαθέτει 5 επιβατικούς λιμένες, εκ των οποίων οι σημαντικότεροι βρίσκονται στους οικισμούς του Αργοστολίου, του Πόρου, της Σάμης και του Ληξουρίου. Ο Πόρος και η Σάμη είναι τα σημαντικότερα λιμάνια του νησιού που διασφαλίζουν τη σύνδεσή του με την Ηπειρωτική χώρα μέσω Πάτρας

και Κυλλήνης, ενώ το λιμάνι του Αργοστολίου εξυπηρετεί τόσο επιβατικές όσο και εμπορευματικές μετακινήσεις.

- **ΠΕ Κέρκυρας:** Διαθέτει 3 βασικούς επιβατικούς λιμένες, τον λιμένα της πόλης της Κέρκυρας, το λιμένα της Λευκίμμης που παρέχει τη σύνδεση της Νότιας Κέρκυρας με την ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Ηγουμενίτσας, και της Κασσιόπης. Στα Διαπόντια νησιά η τοπική συγκοινωνία από τοπικούς λιμένες, όπως τα λιμάνια των Παξών.
- **ΠΕ Λευκάδας:** Η Π.Ε. Λευκάδας διαθέτει 3 βασικούς λιμένες. Το ομώνυμο λιμάνι (Λευκάδας), το οποίο λόγω της ιδιομορφίας του Νομού (συνδέεται με πλωτή γέφυρα με τις απέναντι ηπειρωτικές ακτές) λειτουργεί κυρίως ως σταθμός ανεφοδιασμού σκαφών αναψυχής. Το λιμάνι του Νυδρίου εξυπηρετεί κυρίως, τακτικές τοπικές ακτοπλοϊκές γραμμές και κατά τη θερινή περίοδο διακινεί σημαντικό φορτίο με μικρά κυρίως πλοία, ενώ από το λιμάνι της Βασιλικής εκτελούνται εποχιακά δρομολόγια προς Κεφαλληνία και Ιθάκη.

❖ **Μέσα Μαζικής Μεταφοράς**

Τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς στην ΠΙΝ περιλαμβάνουν τα ακόλουθα δίκτυα αστικών, τοπικών και υπεραστικών λεωφορείων:

- **ΚΤΕΛ Ζακύνθου:** Διαθέτει υπεραστικά δρομολόγια προς Αθήνα, Πάτρα και Θεσσαλονίκη, δρομολόγια εξυπηρέτησης των οικισμών και τοπικά δρομολόγια από και προς το αεροδρόμιο.
- **ΚΤΕΛ Κεφαλονιάς:** Διαθέτει υπεραστικά δρομολόγια προς Αθήνα και Πάτρα και τοπικά δρομολόγια που εξυπηρετούν τους βασικούς οικισμούς και τα σημαντικότερα τουριστικά αξιοθέατα του νησιού, καθώς και της Νήσου Ιθάκης.
- **ΚΤΕΛ Κέρκυρας:** Διακρίνεται στο Αστικό και στο Υπεραστικό ΚΤΕΛ Κέρκυρας. Το Υπεραστικό ΚΤΕΛ διαθέτει δρομολόγια προς Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Λάρισα, ενώ το Αστικό ΚΤΕΛ Κέρκυρας περιλαμβάνει δρομολόγια τα οποία καλύπτουν όλο το νησί.

6.10.3 Υποδομές Περιβάλλοντος

❖ **Διαχείριση Αστικών Στερεών Αποβλήτων**

Οι υφιστάμενες υποδομές Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΔΣΑ) της Περιφέρειας, καθώς και οι προγραμματιζόμενες από το ΠΕΣΔΑ αναφέρονται ακολούθως ανά Π.Ε.

Π.Ε. Ζακύνθου

Οι υφιστάμενες υποδομές ΔΣΑ της Π.Ε. Ζακύνθου είναι οι ακόλουθες:

- Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) Ζακύνθου, στη θέση Λίβα. Στην ΟΕΔΑ λειτουργούν Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) και Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ).
- Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) Ζακύνθου, στο οποίο οδηγούνται το σύνολο των ανακυκλώσιμων αποβλήτων του νησιού.

Προτεινόμενα έργα ΠΕΣΔΑ

Για την Π.Ε. Ζακύνθου προτείνονται:

- Η κατασκευή μονάδας επεξεργασίας βιοαποβλήτων δυναμικότητας 5.000 τόνων.
- Η κατασκευή ενός κινητού ΣΜΑ για την μεταφορά των υπολειμματικών σύμμεικτων απορριμμάτων στην ΜΕΑ Ζακύνθου.
- Η κατασκευή ΜΕΑ δυναμικότητας 13.000 τόνων.

- Η κατασκευή 4 Πράσινων Σημείων.

Π.Ε. Κεφαλληνίας και Ιθάκης

Οι υφιστάμενες υποδομές ΔΣΑ των Π.Ε. Κεφαλληνίας και Ιθάκης είναι οι ακόλουθες:

- Χώρος Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων (ΧΥΤΑ) Κεφαλονιάς, ο οποίος εξυπηρετεί το σύνολο των Π.Ε. Κεφαλληνίας και Ιθάκης.
- Μονάδα Μηχανικής και Βιολογικής Επεξεργασίας Απορριμμάτων, στον χώρο του ΧΥΤΑ Κεφαλονιάς.
- Σταθμός Μεταφόρτωσης Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΣΜΑΥ), στον χώρο του ΧΥΤΑ Κεφαλονιάς, όπου τα ανακυκλώσιμα υλικά αφού φορτωθούν σε ειδικά απορριμματοκιβώτια μεταφέρονται στο ΚΔΑΥ Πάτρας.
- ΣΜΑ στην περιοχή του Βαθέως Ιθάκης, από όπου τα απόβλητα συγκεντρώνονται και μεταφέρονται στον ΧΥΤΑ Κεφαλονιάς.
- ΧΑΔΑ στη θέση Κτήμα Καρδούλη, στη Νήσο Ιθάκη, ο οποίος λειτουργεί κυρίως για Απόβλητα Εκσκαφών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ).

Προτεινόμενα έργα ΠΕΣΔΑ

Για τις Π.Ε. Κεφαλληνίας και Ιθάκης προτείνονται:

- Η επέκταση της υφιστάμενης ΜΕΑ έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα επεξεργασίας 4.600 τόνων βιοαποβλήτων ετησίως προς την παραγωγή υψηλής ποιότητας κόμποστ.
- Η κατασκευή 5 Πράσινων Σημείων (τέσσερα στην Κεφαλονιά και ένα στην Ιθάκη).

Π.Ε. Κέρκυρας

Οι υφιστάμενες υποδομές ΔΣΑ της Π.Ε. Κέρκυρας είναι οι ακόλουθες:

- ΧΥΤΑ Κεντρικής Κέρκυρας στην περιοχή Τεμπλόνη Κέρκυρας, ο οποίος εξυπηρετεί το σύνολο των Δήμων Κέρκυρας και Παξών.
- ΧΥΤΑ Νότιας Κέρκυρας στην περιοχή Λευκίμμη Κέρκυρας, ο οποίος έχει κατασκευαστεί αλλά δεν έχει λειτουργήσει ακόμα.
- ΣΜΑ Παξών, ο οποίος εξυπηρετεί τη μεταφόρτωση των απορριμμάτων του Δήμου Παξών.
- ΚΔΑΥ, το οποίο λειτουργεί στο χώρο του ΧΥΤΑ Κέρκυρας στην περιοχή Ακροκέφαλος Τεμπλονίου.

Προτεινόμενα έργα ΠΕΣΔΑ

Για την Π.Ε. Κέρκυρας προτείνονται:

- Η κατασκευή κεντρικής μονάδας επεξεργασίας των βιοαποβλήτων δυναμικότητας 12.500 τόνων.
- Η κατασκευή 2 κινητών ΣΜΑ, ενός στο βόρειο και ενός στο νότιο τμήμα της Κέρκυρας καθώς και ενός ακόμη μικρότερου για την εξυπηρέτηση της Δ.Ε. Κασσωπαίων, ο οποίος θα τροφοδοτεί τον βόρειο ΣΜΑ.
- Η αναβάθμιση του υφιστάμενου ΣΜΑ στους Παξούς.
- Η κατασκευή 3 μικρών ΣΜΑ στις Διαπόντιες νήσους.
- Η κατασκευή Μ.Ε.Α. δυναμικότητας 35.000 τόνων.

- Η κατασκευή 4 Ολοκληρωμένων Πράσινων Σημείων (ένα στο βόρειο, ένα στο νότιο και δύο στο κεντρικό τμήμα της Κέρκυρας).

Π.Ε. Λευκάδας

Οι υφιστάμενες υποδομές ΔΣΑ της Π.Ε. Λευκάδας είναι οι ακόλουθες:

- ΧΥΤΑ Μεγανησίου, για τον οποίο έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες για τα κλείσιμο και την αποκατάστασή του.
- 2 ΣΜΑ στο βόρειο και στο νότιο Τμήμα της Λευκάδας.
- Μικρός ΣΜΑ (συμπιεσμένο απορριματοκιβώτιο) στη νήσο Κάστος.
- Μικρός ΣΜΑ (συμπιεσμένο απορριματοκιβώτιο) στη νήσο Κάλαμος.

Επιπλέον στην Δ.Ε. Λευκάδας έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες μελέτης για την κατασκευή μονάδας προεπεξεργασίας, ανακύκλωσης και κομποστοποίησης αστικών αποβλήτων. Η μονάδα θα είναι δυναμικότητας 40.000 t/y και ο προϋπολογισμός της ανέρχεται στα 4.000.000 €. Σε αυτήν θα οδηγούνται όλα τα ΑΣΑ του Δ. Λευκάδας και Μεγανησίου, ενώ υπάρχει πρόβλεψη για συνεργασία και με τον Δ. Ακτίου – Βόνιτσας. Αφού ανακτώνται τα ανακυκλώσιμα και τα βιοαπόβλητα, το υπόλειμμα προγραμματίζεται να οδηγείται σε ΧΥΤΥ είτε της Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας (αν επιτευχθεί η διαδημοτική συνεργασία) ή σε νέο ΧΥΤΥ στη Λευκάδα. Ήδη έχει ξεκινήσει η διερεύνηση 20 εναλλακτικών θέσεων για την χωροθέτηση του ΧΥΤΥ Λευκάδας. Επιπρόσθετα έως ότου ξεκινήσει τη λειτουργία της η προαναφερθείσα μονάδα, προβλέπεται η κατασκευή και λειτουργία υποδομών προσωρινής αποθήκευσης και δεματοποίησης των απορριμμάτων.

Προτεινόμενα έργα ΠΕΣΔΑ

Για την Π.Ε. Λευκάδας προτείνονται:

- Η κατασκευή μονάδας επεξεργασίας των βιοαποβλήτων δυναμικότητας 3.000 τόνων στη Μ.Ε.Α. Λευκάδας.
- Η κατασκευή μιας μικρής μονάδα κομποστοποίησης στη θέση του υφιστάμενου ΧΥΤΑ στο Μεγανήσι.
- Η κατασκευή ενός ΣΜΑ στο Μεγανήσι.
- Η αναβάθμιση των υποδομών μεταφόρτωσης στην Κάστο και στην Κάλαμο.
- Η εξέταση της δυνατότητας κατασκευής ΣΜΑΥ στη Λευκάδα.
- Η κατασκευή Μ.Ε.Α. δυναμικότητας περίπου 8.000 τόνων.
- Η κατασκευή 2 μικρών ΧΥΤΥ για την τελική διάθεση των υπολειμμάτων των νήσων Κάστος, Κάλαμος.
- Η κατασκευή 4 Πράσινων Σημείων (3 στη Λευκάδα και 1 στο Μεγανήσι).

❖ Επεξεργασία και Διάθεση Λυμάτων

Σύμφωνα με τη Βάση Δεδομένων Παρακολούθησης Λειτουργίας ΕΕΛ του ΥΠΕΝ, στην ΠΙΝ αυτήν την στιγμή υφίστανται 12 ΕΕΛ, από τις οποίες η 1 βρίσκεται στην ΠΕ Ζακύνθου, οι 4 στην ΠΕ Κεφαλληνίας, οι 4 στην ΠΕ Κέρκυρας και οι 3 στην ΠΕ Λευκάδας. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται αναλυτικά στοιχεία για τις ΕΕΛ που αναφέρονται στη Βάση Δεδομένων του ΥΠΕΝ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-28: Υφιστάμενες ΕΕΛ στην περιοχή διοικητικής υπαγωγής της ΠΙΝ (Βάση Δεδομένων ΥΠΕΝ)

Όνομασία	Κωδικός	Εξυπηρετούμενος Οικισμός	Ισοδύναμος Πληθυσμός Αιχμής	Αποδέκτης	Κωδικός Αποδέκτη	Τύπος Δικτύου
ΠΕ Ζακύνθου						
Ζάκυνθος	EL221001014	Ζάλυνθος (Δ.Δ. Ζακυνθίων, Αμπελόκηποι, Αργασίου, Παντοκράτωρος, Καλαμάκι, Λαγανά, Ζακυνθίων, Αρκαδίων, Αλυκών, Αρτεμίσων, Ελατίων)	120.550	Ρέμα Αγίου Χαραλάμπους	EL2210010140	Χωριστικό
ΠΕ Κεφαλληνίας και Ιθάκης						
Σάμη	EL223008019	Σάμη	2.075	Ιόνιο Πέλαγος	EL2230080190	Χωριστικό
Αργοστόλι	EL223001015	Αργοστόλι	25.000	Κόλπος Αργοστολίου (Ιόνιο Πέλαγος)	EL2230010150	Παντοροϊκό
Ληξούρι	EL223006018	Ληξούρι	7.648	Ιόνιο Πέλαγος	EL2230060180	Παντοροϊκό
Σκάλα Κεφαλληνίας	EL2230021010	Σκάλα Κεφαλληνίας (Σκάλα, Πόρος)	8.049	Ιόνιο Πέλαγος	EL22300210100	Χωριστικό
ΠΕ Κέρκυρας						
Κέρκυρα	EL222001012	Κέρκυρα, Ευροπούλοι, Κανάλια,	60.000	Ιόνιο Πέλαγος	EL2220010120	Μικτό, Μεταφορά με
Τρίκλινο, Αλεπού, Ποταμός, Κοντόκαλι, Γουβιά, Τζάβρου, Κομμένο, Κυρά Χρυσικού, Τεμπλόνη	βυτιοφόρο					
Μπενίτσες	EL222003136	Μπενίτσες	3.081	Ιόνιο Πέλαγος	EL2220031360	Χωριστικό
Μωραΐτικα	EL222009017	Μωραΐτικα	3.321	Ιόνιο Πέλαγος	EL2220090170	Χωριστικό
Λευκίμμη	EL222008013	Λευκίμμη	19.900	Ιόνιο Πέλαγος	EL2220080130	Χωριστικό
ΠΕ Λευκάδας						
Λευκάδα	EL224001011	Λευκάδα, Νυδρί, Αλεξάνδρου, Λυγίας, Καρυπών	14.600	Στενό Λευκάδας	EL2240010110	Χωριστικό, Μεταφορά με βυτιοφόρο
Νυδρί	EL2240030112	Νυδρί	2.225	Ιόνιο Πέλαγος	EL22400301120	Χωριστικό
Βασιλική	EL2240020111	Βασιλική	2.047	Ιόνιο Πέλαγος	EL22400201110	Χωριστικό
* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα από το ΥΠΕΝ						

Πηγή: Βάση Δεδομένων Παρακολούθησης Λειτουργίας ΕΕΛ, ΥΠΕΝ και ίδια επεξεργασία

6.10.4 Υποδομές Ενέργειας – Τηλεπικοινωνίες**❖ Παραγωγή Ενέργειας**

Όσον αφορά στην παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας, τα Ιόνια Νησιά εξαρτώνται πλήρως από την Ηπειρωτική Ελλάδα και δεν αντιμετωπίζουν βασικά προβλήματα επάρκειας, εκτός από μεμονωμένα προβλήματα ενίσχυσης γραμμών και υποσταθμών ειδικά για τους θερινούς μήνες. Ωστόσο παρουσιάζονται σοβαρές καθυστερήσεις στην αποκατάσταση των βλαβών του δικτύου στα μικρά νησιά, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες.

Αναφορικά με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, στην ΠΙΝ υφίσταται το Αιολικό Πάρκο Κεφαλονιάς, το οποίο διαθέτει 6 μονάδες με συνολική ισχύ 135MW, εκ των οποίων σε λειτουργία βρίσκονται οι 5 με συνολική ισχύ 93 MW. Πέραν από αυτό έχουν αδειοδοτηθεί άλλες 4 μονάδες παραγωγής αιολικής ενέργειας (83,7MW), ενώ υπάρχουν τρεις ακόμη οριστικές προσφορές σύνδεσης δυναμικότητας 69,7MW. Επιπλέον, έχουν εγκατασταθεί αρκετά φωτοβολταϊκά συστήματα, με την εγκατεστημένη ισχύ στην Περιφέρεια να ανέρχεται στα 27MW.

❖ Δίκτυα Τηλεπικοινωνιών

Αναφορικά με τα δίκτυα τηλεπικοινωνιών, στην ΠΙΝ έχει ολοκληρωθεί και στις 4 ΠΕ, η προβλεπόμενη από το Βασικό Σχέδιο Τηλεφωνίας του ΟΤΕ εγκατάσταση ψηφιακών κέντρων. Η ΠΙΝ διαθέτει επίσης Τηλεπικοινωνιακά Κυκλώματα με ταχύτητες μετάδοσης ικανές να εξυπηρετήσουν κάθε ευθεία σύνδεση, ενώ υπάρχουν εγκατεστημένοι φορείς (οπτικά καλώδια τόσο χερσαία όσο και υποβρύχια, καθώς επίσης και μικροκυματικά δίκτυα) για τη διασύνδεση με όλο το Εθνικό και το Διεθνές Δίκτυο.

Παρόλα αυτά στην Περιφέρεια δεν υπάρχει εγκατεστημένο δίκτυο υπερτοπικής εμβέλειας, δηλαδή κάποιο δίκτυο συνδυασμένο με τηλεπικοινωνιακό κόμβο μεγάλων δυνατοτήτων που θα συνδεόταν με άλλες χώρες και θα αποτελούσε μια «πύλη» με τα διεθνή δίκτυα.

6.11 Πιέσεις στο Περιβάλλον - Κατάσταση Περιβάλλοντος

Στην παρούσα ενότητα παρατίθενται οι ανθρωπογενείς πιέσεις που ασκούνται σε κάθε επιφανειακό και υπόγειο ΥΣ της Περιφέρειας, αλλά και στην ατμόσφαιρα. Τα εν λόγω στοιχεία περιλαμβάνονται στην 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05).

Ανθρωπογενείς πιέσεις στα ΥΣ είναι το σύνολο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που επηρεάζουν ή μπορούν να επηρεάσουν τα υδατικά συστήματα της περιοχής, στην οποία αναπτύσσονται. Οι πιέσεις αυτές χαρακτηρίζονται ως σημαντικές, εφόσον αποτελούν αιτία για τα ΥΣ να κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τους περιβαλλοντικούς στόχους (Καθοδηγητικό Κείμενο ΕΕ Ν° 03).

6.11.1 Σημειακές πηγές ρύπανσης

Οι σημαντικότερες σημειακές πηγές ρύπανσης στα ΥΣ της ΠΙΝ περιλαμβάνουν:

- Βιομηχανικές μονάδες.
- Κτηνοτροφικές μονάδες.
- Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων.
- Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες.
- Υδατοκαλλιέργειες - Ιχθυοκαλλιέργειες.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα συνολικά ετήσια φορτία BOD, Αζώτου (N) και Φωσφόρου (P), ανά ΛΑΠ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-29: Συνολικά ετήσια φορτία BOD, N και P που παράγονται από σημειακές πηγές ρύπανσης στις ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245), Κέρκυρας- Παξών (EL0534) και Λευκάδας (EL0444)

Σημειακές Πηγές Ρύπανσης	BOD (tn/έτος)	N (tn/έτος)	P (tn/έτος)
ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245)			
Βιομηχανικές μονάδες	584,0	12,3	5,5
Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων	47,0	74,7	14,7
Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες	5,2	8,3	1,7
Υδατοκαλλιέργειες - Ιχθυοκαλλιέργειες	0,0	448,0	61,0
Σύνολο ΛΑΠ	636,2	543,4	83,0
ΛΑΠ Κέρκυρας- Παξών (EL0534)			
Βιομηχανικές μονάδες	2.028,32	6,00	1,52
Κτηνοτροφικές Μονάδες	29,40	5,40	1,10
Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων	76,47	57,37	38,32
Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες	9,27	5,84	2,11
Υδατοκαλλιέργειες - Ιχθυοκαλλιέργειες	0,0	96,39	13,12
Σύνολο ΛΑΠ	2.143,47	171,00	56,17
ΛΑΠ Λευκάδας (EL0444)			
Βιομηχανικές μονάδες	92,20	2,94	0,72
Κτηνοτροφικές μονάδες	9,73	2,64	1,39
Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων	25,37	7,50	2,11
Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες	0,27	0,11	0,09
Υδατοκαλλιέργειες - Ιχθυοκαλλιέργειες	0,0	221,7	30,18
Σύνολο ΛΑΠ	127,57	234,89	34,49
Σύνολο Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	2.907,24	949,29	173,66

Πηγή: 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05).

6.11.2 Διάχυτες Πηγές Ρύπανσης

Οι διάχυτες πηγές ρύπανσης της ΠΙΝ περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- Γεωργικές δραστηριότητες.
- Αστικά λύματα που δεν καταλήγουν σε ΕΕΛ.
- Κτηνοτροφία (ποιμενική ή/και σταβλισμένη).
- Επιβάρυνση των υδάτων από λοιπές πηγές.

6.11.3 Υδρομορφολογικές Πιέσεις

Στην ΠΙΝ τα έργα που έχουν προκαλέσει υδρομορφολογικές πιέσεις ανήκουν στις ΛΑΠ Λευκάδος (EL0444) και Κέρκυρας - Παξών (EL0534). Στη ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245) δεν έχουν πραγματοποιηθεί έργα σε ΙΤΥΣ ή ΤΥΣ, τα οποία να έχουν προκαλέσει υδρομορφολογικές πιέσεις. Οι υδρομορφολογικές πιέσεις της ΠΙΝ παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-30: Υδρομορφολογικές πιέσεις στην ΠΙΝ

Περιφερειακή Ενότητα	Έργο	Καθορισμένη Χρήση Έργου	Υδρομορφολογική Πίεση (WDF Reporting Pressure)
----------------------	------	-------------------------	--

Κέρκυρας	Λιμένας Κέρκυρας	Ναυσιπλοΐα, Λιμενικές εγκαταστάσεις	4.1.3
Βαθμός Αξιολόγησης Πιέσεων	Κωδικός ΥΣ	Μήκος (km) ΙΤΥΣ Έκταση (km²) /	Χαρακτηρισμός
-	EL0534C0011H	20,48	ΙΤΥΣ
Περιφερειακή Ενότητα	Έργο	Καθορισμένη Χρήση Έργου	Υδρομορφολογική Πίεση (WDF Reporting Pressure)
Λευκάδος	Μαρίνα Λευκάδος	Ναυσιπλοΐα, Λιμενικές εγκαταστάσεις, Τουρισμός	4.1.3
Βαθμός Αξιολόγησης Πιέσεων	Κωδικός ΥΣ	Έκταση (km²) ΙΤΥΣ	Χαρακτηρισμός
Ποιοτικά	EL0444C0007H	1,63	ΙΤΥΣ

Πηγή: 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05)

6.11.4 Απολήψεις

Οι απολήψεις νερού από τα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ στην ΠΙΝ περιλαμβάνουν τη χρήση του για τις δραστηριότητες α) Ύδρευσης, β) Άρδευσης, γ) Κτηνοτροφίας, δ) Βιομηχανία και ε) Άλλες ανάγκες και απολήψεις νερού. Ειδικότερα:

ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245): Οι συνολικές ετήσιες απολήψεις νερού για όλες τις δραστηριότητες και χρήσεις ανέρχονται περίπου σε $24,8 \times 10^6 \text{ m}^3$. Στη γεωργία (άρδευθείσες εκτάσεις) καταναλώνεται περίπου το 40,3% ($\sim 10,0 \times 10^6 \text{ m}^3$) των συνολικών απολήψεων νερού, στη βιομηχανία περίπου το 2,2% ($0,6 \times 10^6 \text{ m}^3$), στην ύδρευση, που είναι και ο βασικός χρήστης νερού, περίπου το 54,6% ($13,5 \times 10^6 \text{ m}^3$) και στην κτηνοτροφία περίπου το 2,9% ($0,7 \times 10^6 \text{ m}^3$).

ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών (EL0534): Οι συνολικές εκτιμώμενες απολήψεις ανέρχονται σε $27,8 \times 10^6 \text{ m}^3$. Στην ύδρευση και στην άρδευση καταναλώνεται το μεγαλύτερο μέρος τους, δηλαδή περίπου το 49,3% για κάθε χρήση ($13,7 \times 10^6 \text{ m}^3$ στην ύδρευση και $13,7 \times 10^6 \text{ m}^3$ στην άρδευση), ενώ στη βιομηχανία καταναλώνεται περίπου το 1,4% ($0,4 \times 10^6 \text{ m}^3$).

ΛΑΠ Λευκάδας (EL0444): Οι συνολικές εκτιμώμενες απολήψεις ανέρχονται σε $5,7 \times 10^6 \text{ m}^3$. Στην ύδρευση καταναλώνεται το μεγαλύτερο μέρος τους, δηλαδή περίπου το 61,4% ($3,5 \times 10^6 \text{ m}^3$), γεγονός το οποίο αναδεικνύει τον κατ' εξοχήν τουριστικό και αστικό χαρακτήρα της Λευκάδος. Στην άρδευση καταναλώνεται περίπου το 36,8% ($2,1 \times 10^6 \text{ m}^3$), ενώ στην βιομηχανία και την κτηνοτροφία οι απολήψεις είναι σαφώς μικρότερες καθώς καταναλώνεται το 1,8% ($0,1 \times 10^6 \text{ m}^3$) και το 0,2% αντίστοιχα ($0,01 \times 10^6 \text{ m}^3$).

6.11.5 Λοιπές πιέσεις

Οι λοιπές πιέσεις στην ΠΙΝ περιλαμβάνουν επιγραμματικά:

- **Απορροές από εξορυκτικές δραστηριότητες (ορυχεία, μεταλλεία):** Στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245) υφίστανται 5 λατομεία βιομηχανικών ορυκτών.
- **Μονάδες αφαλάτωσης:** Στην ΛΑΠ Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245) υφίστανται 7 μονάδες και στην ΛΑΠ Κέρκυρας - Παξών (EL0534) 5 μονάδες.

- **Λιμάνια - Μαρίνες – Ναυσιπλοΐα:** Οι εν λόγω εγκαταστάσεις αναφέρονται αναλυτικά στην ενότητα 6.10.2.

6.12 Διοικητική Οργάνωση Περιφέρειας

Στην έγκριση της 181-17/16.09.2017 (ορθή επανάληψη) απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ιονίων Νήσων περί τροποποίησης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, όπως είχε εγκριθεί με το Π.Δ. 147/2010 και είχε τροποποιηθεί την 44233/2013 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και τις 19193/9668/22-10-2014, 4828/2509/07-04-2015 και 251804/28-12-2016 αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου καθορίζονται η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες της ΠΙΝ. Οι υπηρεσίες της ΠΙΝ διαρθρώνονται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο. Οι περιφερειακές υπηρεσίες οργανώνονται στο πλαίσιο της οικείας Περιφερειακής Ενότητας (ΠΕ) και υπάγονται σε οργανική μονάδα της Κεντρικής Υπηρεσίας. Τα στοιχεία επικοινωνίας της ΠΙΝ είναι:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-31: Στοιχεία Επικοινωνίας ΠΙΝ

Επίσημη Επωνυμία Ακρωνύμιο	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ΠΙΝ
Στοιχεία Επικοινωνίας	
Ταχυδρομική διεύθυνση	Αλυκές Ποταμού
Ταχ. Κωδικός	49100
Πόλη	Κέρκυρα
Ιστοσελίδα	www.pin.gov.gr
Στοιχεία Επικοινωνίας	Τηλ: 26610-39606, 26610-31696 Φαξ: 26610-42335 Email: pin@pin.gov.gr

Πηγή: <http://www.pin.gov.gr/>

Όπως ήδη αναφέρθηκε η Περιφέρεια διαιρείται σε 5 επιμέρους ΠΕ, τις ΠΕ Ζακύνθου, Ιθάκης, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας και Λευκάδας. Τα στοιχεία επικοινωνίας των ΠΕ της ΠΙΝ είναι τα ακόλουθα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-32: Στοιχεία Επικοινωνίας ΠΕ Ζακύνθου

Επίσημη Επωνυμία Ακρωνύμιο	Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου ΠΕ Ζακύνθου
Στοιχεία Επικοινωνίας	
Ταχυδρομική διεύθυνση	Διοικητήριο
Ταχ. Κωδικός	29100
Πόλη	Ζάκυνθος
Ιστοσελίδα	-
Στοιχεία Επικοινωνίας	Τηλ: 26953-60300, 26953-60301 Φαξ: 26950-26546 Email: antipin.zak@pin.gov.gr

Πηγή: <http://www.pin.gov.gr/>

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-33: Στοιχεία Επικοινωνίας ΠΕ Ιθάκης

Επίσημη Επωνυμία Ακρωνύμιο	Περιφερειακή Ενότητα Ιθάκης ΠΕ Ιθάκης
-------------------------------	--

Στοιχεία Επικοινωνίας	
Ταχυδρομική διεύθυνση	Επαρχείο
Ταχ. Κωδικός	28300
Πόλη	Βαθύ Ιθάκης
Ιστοσελίδα	http://pe-ithakis.gr
Στοιχεία Επικοινωνίας	Τηλ: 26740-32903 Φαξ: 26740-32903 Email: pe_ithakis@pin.gov.gr

Πηγή: <http://www.pin.gov.gr/>

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-34: Στοιχεία Επικοινωνίας ΠΕ Κέρκυρας

Επίσημη Επωνυμία	Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας
Ακρωνύμιο	ΠΕ Κέρκυρας
Στοιχεία Επικοινωνίας	
Ταχυδρομική διεύθυνση	Σαμάρα 13
Ταχ. Κωδικός	49100
Πόλη	Κέρκυρα
Ιστοσελίδα	-
Στοιχεία Επικοινωνίας	Τηλ: 26613-62300, 26613-62301 Φαξ: 26610-32525 Email: antipin.ker@pin.gov.gr

Πηγή: <http://www.pin.gov.gr/>

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-35: Στοιχεία Επικοινωνίας ΠΕ Κεφαλληνίας

Επίσημη Επωνυμία	Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας
Ακρωνύμιο	ΠΕ Κεφαλληνίας
Στοιχεία Επικοινωνίας	
Ταχυδρομική διεύθυνση	Διοικητήριο
Ταχ. Κωδικός	28100
Πόλη	Αργοστόλι Κεφαλληνίας
Ιστοσελίδα	-
Στοιχεία Επικοινωνίας	Τηλ: 26713-60530 Φαξ: 26710-28462 Email: antipin.kef@pin.gov.gr

Πηγή: <http://www.pin.gov.gr/>

ΠΙΝΑΚΑΣ 6Π-36: Στοιχεία Επικοινωνίας ΠΕ Λευκάδας

Επίσημη Επωνυμία Ακρωνύμιο	Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας ΠΕ Λευκάδας
Στοιχεία Επικοινωνίας	
Ταχυδρομική διεύθυνση	Διοικητήριο, Αντ. Τζεβελέκη & Υπ. Αθ. Κατωπόδη
Ταχ. Κωδικός	31100
Πόλη	Λευκάδα
Ιστοσελίδα	www.lefkada.gr
Στοιχεία Επικοινωνίας	Τηλ: 26453-60700 Φαξ: 26450-29532 Email: antipin.lef@pin.gov.gr

Πηγή: <http://www.pin.gov.gr/>

Η Κεντρική Υπηρεσία της ΠΙΝ διαρθρώνεται ως κατωτέρω:

- Γραφείο Περιφερειάρχη.
- Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων.
- Γραφείο Εκτελεστικού Γραμματέα.
- Υπηρεσίες Υπαγόμενες στον Περιφερειάρχη:
 - Αυτοτελής Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού (με έδρα την Κέρκυρα).
 - Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας (με έδρα την Κέρκυρα).
 - Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου.
 - Αυτοτελές Τμήμα Παλλαϊκής Άμυνας και Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών
 - (ΠΑΜΠΣΕΑ) με έδρα την Κέρκυρα.
 - Αυτοτελές Τμήμα Ιθάκης.
 - Αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης ΠΕ Κέρκυρας.
 - Αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης ΠΕ Κεφαλληνίας
 - Αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης ΠΕ Ζακύνθου.
 - Αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης ΠΕ Λευκάδας.
 - Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων.
 - Αυτοτελές Γραφείο Ιατρού Εργασίας.
 - Αυτοτελές Γραφείο Τεχνικού Ασφαλείας.
- Γενική Διεύθυνση Διοίκησης, Οικονομικών και Πληροφορικής.
- Γενική Διεύθυνση Τουρισμού, Παραγωγής και Ανάπτυξης.
- Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας.
- Γενική Διεύθυνση Υποδομών και Μεταφορών.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι αρμοδιότητες ανά επιμέρους Διεύθυνση της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΠΙΝ.

❖ **Γραφείο Περιφερειάρχη, Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων, Γραφείο Εκτελεστικού Γραμματέα**

Το Γραφείο του Περιφερειάρχη, τα Γραφεία των Αντιπεριφερειάρχων και το Γραφείο του Εκτελεστικού Γραμματέα υποστηρίζουν αντίστοιχα τα εν λόγω όργανα της Περιφέρειας στην άσκηση των καθηκόντων τους, ιδίως στο έργο συντονισμού και εποπτείας των υπηρεσιακών μονάδων, τη συγκέντρωση των αναγκαίων στοιχείων για την ενημέρωση των οργάνων αυτών και την εκτέλεση των καθηκόντων τους, την επιμέλεια της αλληλογραφίας τους, τη μέριμνα για την επικοινωνία τους με τις υπηρεσίες και το κοινό, την προετοιμασία και τη γραμματειακή στήριξη συσκέψεων και

διαβουλεύσεων, την έκδοση δελτίων τύπου και ανακοινώσεων και γενικά, τους συνεπικουρούν στην άσκηση των εκάστοτε, προβλεπόμενων από το νόμο αρμοδιοτήτων.

Επίσης παρέχουν γνώμη και εισηγήση σε ζητήματα που τους αναθέτει ο Περιφερειάρχης, οι Αντιπεριφερειάρχες συγκεντρώνουν πληροφορίες για δράσεις και πολιτικές που επηρεάζουν την Περιφέρεια και τις Περιφερειακές Ενότητες και φροντίζουν για τη συγκέντρωση μελετών και τεχνογνωσίας που είναι δυνατόν να βοηθήσουν στην αποστολή τους.

❖ **Γενική Διεύθυνση Διοίκησης, Οικονομικών και Πληροφορικής**

Η Γενική Διεύθυνση Διοίκησης, Οικονομικών και Πληροφορικής είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σε αυτή, την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους και την αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους.

Συγκροτείται από τις εξής οργανικές μονάδες:

- Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Γενικής Διεύθυνσης.
- Διεύθυνση Πληροφορικής και Εξυπηρέτησης του Πολίτη με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- Διεύθυνση Διοίκησης με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- Διεύθυνση Οικονομικού με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- Διεύθυνση Διοικητικού Οικονομικού Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας με έδρα το Αργοστόλι και αρμοδιότητα στην περιφερειακή ενότητα Κεφαλληνίας και στην Περιφερειακή Ενότητα Ιθάκης.
- Διεύθυνση Διοικητικού Οικονομικού Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου, με έδρα τη Ζάκυνθο και αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου.
- Διεύθυνση Διοικητικού Οικονομικού Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδας, με έδρα τη Λευκάδα και αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας.

❖ **Γενική Διεύθυνση Τουρισμού, Παραγωγής και Ανάπτυξης**

Η Γενική Διεύθυνση Τουρισμού, Παραγωγής και Ανάπτυξης είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σ' αυτή και την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους.

Συγκροτείται από τις εξής οργανικές μονάδες:

- Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Γενικής Διεύθυνσης.
- Διεύθυνση Τουρισμού, Πολιτισμού και Αθλητισμού με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας με έδρα την Κέρκυρα και επιτελική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- Διεύθυνση Κτηνιατρικής με έδρα την Κέρκυρα και επιτελική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας, με έδρα το Αργοστόλι και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας και στην Περιφερειακή Ενότητα Ιθάκης.
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου με έδρα τη Ζάκυνθο και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου.
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδας, με έδρα τη Λευκάδα και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας.
- Διεύθυνση Ανάπτυξης ΠΕ Κέρκυρας με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε την Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας.
- Διεύθυνση Ανάπτυξης ΠΕ Κεφαλληνίας με έδρα το Αργοστόλι και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας και στην Περιφερειακή Ενότητα Ιθάκης.
- Διεύθυνση Ανάπτυξης ΠΕ Ζακύνθου με έδρα τη Ζάκυνθο και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου.
- Διεύθυνση Ανάπτυξης ΠΕ Λευκάδας με έδρα τη Λευκάδα και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας.

❖ **Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας**

Η Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας είναι αρμόδια ιδίως για τη διαφύλαξη και βελτίωση της υγείας και της ευεξίας του πληθυσμού, τοπικού, παγκόσμιου, μετακινούμενου και μη, μέσω πολυτομεακών συνεργασιών και πρακτικών που αποσκοπούν στην προάσπιση και προαγωγή της υγείας και της ευεξίας του ατόμου, ώστε να είναι ικανό να αναπτύξει τον έλεγχο πάνω στην υγεία του και να τη βελτιώσει, στον εκσυγχρονισμό, τον έλεγχο και την προστασία των επαγγελματιών και των υπηρεσιών υγείας, με σαφή προσανατολισμό στην ποιότητα ζωής ασθενών και μη και με βάση τις ανάγκες ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, καθώς και στην προστασία και προαγωγή της υγείας με την ανάπτυξη προγραμμάτων αγωγής υγείας, πρόληψης και προαγωγής της υγείας. Οι αρμοδιότητες προνοιακού χαρακτήρα αφορούν ιδίως στην οικογένεια, το παιδί, τους ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρίες και ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες, καθώς και αρμοδιότητες που ανάγονται στην κοινωνική και οικονομική στήριξη ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, στη διεξαγωγή ερευνών για την πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία της κοινωνίας.

Συγκροτείται από τα ακόλουθα τμήματα:

- Τμήμα Δημόσιας Υγιεινής και Επαγγελματιών Υγείας.
- Τμήμα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου.
- Τμήμα Κοινωνικής Αρωγής και Αλληλεγγύης- Περιφερειακό Παρατηρητήριο
- Τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών - Κοινωνικής Εργασίας.
- Τμήμα Δια Βίου Μάθησης, Παιδείας και Απασχόλησης.

❖ **Γενική Διεύθυνση Υποδομών και Μεταφορών**

Η Γενική Διεύθυνση Υποδομών και Μεταφορών είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σ' αυτή, την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους και την αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους, ιδιαίτερα στους τομείς

σχεδιασμού και ανάπτυξης βασικών υποδομών της Περιφέρειας με έμφαση στις μεταφορές, στη διαχείριση αποβλήτων - απορριμμάτων, στη προστασία του φυσικού - αστικού περιβάλλοντος του τοπίου, στον έλεγχο της ασφάλειας και ποιότητας των κατασκευών, στην υλοποίηση έργων αναβάθμισης της ποιότητας ζωής των πολιτών της Περιφέρειας. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους.

Συγκροτείται από τις εξής οργανικές μονάδες:

- Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Γενικής Διεύθυνσης.
- Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας.
- Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας με έδρα το Αργοστόλι και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας και στην Περιφερειακή Ενότητα Ιθάκης.
- Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου με έδρα τη Ζάκυνθο και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου.
- Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδας με έδρα τη Λευκάδα και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας.
- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας με έδρα την Κέρκυρα και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας.
- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας με έδρα το Αργοστόλι και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας και στην Περιφερειακή Ενότητα Ιθάκης.
- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου με έδρα τη Ζάκυνθο και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου.
- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδας με έδρα τη Λευκάδα και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας.

6.13 Περιβαλλοντικές παράμετροι που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά

Στην παρούσα ενότητα αναφέρονται – σύμφωνα με όλα τα προαναφερθέντα στα προηγούμενα κεφάλαια της παρούσας μελέτης – οι περιβαλλοντικές παράμετροι, οι οποίες ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά από την εφαρμογή του προτεινόμενου Προγράμματος

Οι περιβαλλοντικές παράμετροι που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά, με θετικό ή αρνητικό τρόπο, είναι οι εξής:

- Π-1 η βιοποικιλότητα
- Π-2 ο πληθυσμός
- Π-3 η υγεία των ανθρώπων,
- Π-4 η πανίδα,
- Π-5 η χλωρίδα,
- Π-6 το έδαφος,
- Π-7 τα ύδατα,
- Π-8 ο αέρας,
- Π-9 οι κλιματικοί παράγοντες,
- Π-10 τα υλικά περιουσιακά στοιχεία,
- Π-11 η πολιτιστική κληρονομιά συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς,
- Π-12 το τοπίο και
- Π-13 οι σχέσεις μεταξύ των ανωτέρω παραγόντων

Στο Κεφάλαιο 7 που ακολουθεί στη συνέχεια εξετάζονται αναλυτικά οι επιπτώσεις του Προγράμματος, θετικές και αρνητικές, σε όλα τα περιβαλλοντικά μέσα.

7. ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Μέχρι το σημείο αυτό, η μελέτη έχει αναλύσει τις βασικές συνιστώσες που οριοθετούν το υπόστρωμα, τη βάση του αντικειμένου της:

- Την αναπτυξιακή στρατηγική, με τις προτεραιότητες και τους στόχους που καλείται να εκπληρώσει το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ιονίων Νήσων για την περίοδο 2021-2027.
- την περιγραφή του προγράμματος, δηλαδή τη διάρθρωση σε άξονες προτεραιότητας και τον αναλυτικό προγραμματισμό των δράσεων που σχεδιάζονται στο πλαίσιο του ΠΕΠ μαζί με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων.
- την περιγραφή της σημερινής κατάστασης του περιβάλλοντος, κατά την οποία διαγνώστηκαν τα επίπεδα των περιβαλλοντικών παραμέτρων και εντοπίστηκαν τα ευαίσθητα και μη σημεία.

Στις ενότητες που ακολουθούν, οι πληροφορίες που παρουσιάστηκαν μέχρι το σημείο αυτό, συντίθενται μέσω μιας λεπτομερούς μεθοδολογικής προσέγγισης, ώστε να εκτιμηθούν οι ενδεχόμενες επιπτώσεις του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων στο περιβάλλον.

Στην αμέσως επόμενη ενότητα παρουσιάζεται η μεθοδολογία εκτίμησης των επιπτώσεων, ενώ στις ενότητες που την ακολουθούν παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της εκτίμησης και η τεκμηρίωσή τους.

7.1 Μεθοδολογία εκτίμησης, αξιολόγησης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων

Η διερεύνηση και επιλογή ή σύνθεση της κατάλληλης μεθόδου εκτίμησης των επιπτώσεων ενός προγράμματος αποτελεί καταλυτικό στοιχείο για την επίτευξη του σκοπού της ΣΜΠΕ. Το γεγονός αυτό αναγνωρίστηκε από τα αρχικά στάδια εκπόνησης της παρούσας μελέτης και οδήγησε την ομάδα μελέτης στο συμπέρασμα ότι η μεθοδολογική προσέγγιση που θα χρησιμοποιηθεί, θα πρέπει να είναι προϊόν μιας σφαιρικής και σε βάθος ανάλυσης των εξελίξεων στο σχετικό τομέα ώστε να επιλεγούν τα καλύτερα στοιχεία από τις επικρατούσες προσεγγίσεις. Οι συνοπτικές διαπιστώσεις από την ανάλυση αυτή και οι τελικές επιλογές ως προς τα μεθοδολογικά ζητήματα παρουσιάζονται στις επόμενες παραγράφους.

Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ) αποτελεί ένα σχετικά νέο αντικείμενο μελέτης. Το γεγονός αυτό, αλλά κυρίως το μεγάλο εύρος διαφοροποίησης, τόσο ως προς το περιεχόμενο όσο και ως προς το επίπεδο σχεδιασμού, που παρουσιάζεται στα σχέδια και προγράμματα που υπόκεινται σε ΣΠΕ, έχουν καταστήσει ανέφικτη την παγίωση βέλτιστων μεθόδων για τη διερεύνηση του αντικειμένου. Αντίθετα, η πρακτική που ακολουθείται στις περισσότερες ΣΜΠΕ που έχουν εκπονηθεί σε Κράτη – Μέλη, είναι η αναζήτηση των κάθε φορά καταλληλότερων μεθόδων εκτίμησης, ανάλογα με

- το περιεχόμενο και τον τομεακό προσανατολισμό του προγράμματος,

- το επίπεδο ποσοτικοποίησης που έχει ενσωματωθεί στην γνώση για την υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος, αλλά κυρίως
- το επίπεδο ωριμότητας στο οποίο έχει φθάσει η εκπόνηση του προγράμματος πριν την έναρξη διενέργειας της ΣΠΕ.

Η ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας (τόσο των συγγραμμάτων που προσφέρουν κατευθύνσεις και οδηγίες για την εκπόνηση ΣΜΠΕ όσο και των σχετικών μελετών που έχουν προετοιμαστεί για σχέδια ή προγράμματα σε κράτη – μέλη), δείχνει ότι:

- Στις ΣΜΠΕ μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές μέθοδοι εκτίμησης, ενώ συχνότερος είναι ο συνδυασμός τους.
- Δεν εμφανίζεται προτίμηση σε συγκεκριμένες μεθόδους. Αντίθετα, τα συγγράμματα κατευθύνσεων και οδηγιών περιγράφουν σημαντικό εύρος μεθόδων, ενώ οι μελέτες επιλέγουν ή συνθέτουν την κάθε φορά κατάλληλη προσέγγιση.
- Βασική προϋπόθεση για την αξιοποίηση ποσοτικών μεθόδων είναι η ωριμότητα του προγράμματος, κυρίως στο επίπεδο της κατανομής πόρων και αυτό των χαρακτηριστικών των έργων και δράσεων που συναποτελούν το πρόγραμμα. Παράλληλα, προαπαιτούνται ποσοτικές καταγραφές των κυριότερων στοιχείων της τρέχουσας περιβαλλοντικής κατάστασης. Όταν μια εκ των δύο αυτών προϋποθέσεων δεν ικανοποιείται, επιλέγονται ποιοτικής φύσης μέθοδοι.

Μια οριοθέτηση της έννοιας των ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων ίσως είναι χρήσιμη για τη διασαφήνιση των συγκεκριμένων όρων:

- Στις ποσοτικές μεθόδους, τα ζητήματα εκτίμησης των επιπτώσεων τίθενται συνήθως με τη μορφή «Πόσο θα αλλάξει η περιβαλλοντική παράμετρος x από την υλοποίηση του μέρους του προγράμματος y ;». Μέσω σύνθετων υπολογιστικών εργαλείων, στα οποία έχει ενσωματωθεί σημαντικός αριθμός παραδοχών, αναζητούνται απαντήσεις στα ερωτήματα της μορφής αυτής, υπό τη βασική προϋπόθεση ότι για την περιβαλλοντική παράμετρο x (π.χ. συγκεντρώσεις ανεπιθύμητων ουσιών στα νερά, αριθμοί και πληθυσμοί ειδών που συνθέτουν τη βιοποικιλότητα, συγκεντρώσεις ατμοσφαιρικών ρύπων), υπάρχουν διαθέσιμα ποσοτικά δεδομένα. Παράλληλα, μια ακόμη βασικότερη προϋπόθεση που πρέπει να συντρέχει για να είναι δυνατή η εξαγωγή ποσοτικής απάντησης είναι η συγκεκριμενοποίηση του μέρους του προγράμματος y , δηλαδή τα χαρακτηριστικά των έργων και δράσεων και η κατανομή των πόρων.

Όπως γίνεται εμφανές, οι ποσοτικές μέθοδοι προσομοιάζουν ιδιαίτερα στην προσέγγιση των ΜΠΕ, με τη διαφορά ότι αυτή τη φορά η αιτία των αλλαγών δεν εντοπίζεται σε ένα μεμονωμένο έργο αλλά σε οργανωμένα σύνολα έργων και δράσεων.

- Στις ποιοτικές μεθόδους δεν χρησιμοποιούνται υπολογιστικά εργαλεία, αλλά υποκειμενικές εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες μεταβολές. Η εγκυρότητα των εκτιμήσεων διασφαλίζεται με τη διεξοδική τους τεκμηρίωση, αλλά και το βάθος ανάλυσης στο οποίο προχωρούν. Ειδικότερα, ως προς το τελευταίο ζήτημα, η αντιδιαστολή γενικεύσεων του τύπου «δεν μεταβάλλεται η βιοποικιλότητα» και εξειδικεύσεων που εξετάζουν μία προς μία την κατάσταση των παραγόντων που είναι καθοριστικοί για την βιοποικιλότητα και εκτιμούν τη φύση και την έκταση των μεταβολών που ενδέχεται να επέλθουν στους παράγοντες αυτούς από την υλοποίηση κάθε μέρους του προγράμματος, καθιστά προφανές ότι το βάθος ανάλυσης είναι απαραίτητο στοιχείο διασφάλισης της εγκυρότητας.

Οι ποιοτικές μέθοδοι επιλέγονται όταν η τρέχουσα περιβαλλοντική κατάσταση είναι γνωστή με περιγραφικούς όρους αλλά χωρίς ποσοτικές καταγραφές. Επίσης αξιοποιούνται όταν το επίπεδο ωριμότητας της εκπόνησης του προγράμματος δεν έχει φθάσει στον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών μεγεθών σε επίπεδο έργων και δράσεων. Στο στάδιο αυτό, στο οποίο είναι γνωστά μόνο τα είδη των έργων και δράσεων που είναι αναγκαία για την επίτευξη των προγραμματικών στόχων και η κατ' αρχήν κατανομή των πόρων, είναι αδύνατη μεν η ποσοτική εκτίμηση των περιβαλλοντικών μεταβολών αλλά είναι εφικτός ο προσδιορισμός μιας σειράς ιδιοτήτων των μεταβολών αυτών όπως η κατεύθυνση (θετική ή αρνητική), ή έκταση και η ένταση (συνήθως με αξιολογικούς όρους τάξης μεγέθους), η δυνατότητα πρόληψης ή αναστροφής κ.ά.

Με βάση τα πιο πάνω συμπεράσματα και λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- ενώ για αρκετές παραμέτρους της σημερινής περιβαλλοντικής κατάστασης έχει επιτευχθεί λεπτομερής βαθμός ποσοτικοποίησης, για άλλες, εξίσου σημαντικές, περιβαλλοντικές παραμέτρους το επίπεδό τους είναι γνωστό κυρίως με περιγραφικούς όρους,
- παράλληλα, το τρέχον στάδιο εκπόνησης του προγράμματος κινείται στο επίπεδο διατύπωσης των ειδικών στόχων, της εξειδίκευσης των στόχων σε άξονες προτεραιότητας, της επιλογής του είδους και πλήθους των παρεμβάσεων που χρειάζονται για την επίτευξη των στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων από τις παρεμβάσεις αυτές, χωρίς εξειδίκευση των χαρακτηριστικών μεγεθών των παρεμβάσεων,

η ομάδα μελέτης κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μια ποιοτικής φύσης αλλά λεπτομερούς ανάλυσης μέθοδος είναι η προσφορότερη για την εκτίμηση των επιπτώσεων του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων.

Ακολουθώντας το παράδειγμα πολλών πρόσφατων ΣΜΠΕ που εκπονήθηκαν σε κράτη – μέλη της ΕΕ και δημοσιεύονται ως μελέτες περίπτωσης στη σχετική ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ομάδα μελέτης κατέληξε ότι η προσφορότερη προσέγγιση του μεθοδολογικού ζητήματος δεν είναι η μηχανιστική εφαρμογή κάποιας από τις γνωστές μεθόδους (π.χ. ανάλυση πίεσης – κατάστασης - απόκρισης,

υπολογισμοί συντελεστών ευαισθησίας, πίνακες ελέγχου κ.ά.) αλλά η σύνθεση μιας υβριδικής μεθόδου η οποία:

- αφ' ενός θα χαρακτηρίζεται από το *μέγιστο βαθμό αναλυτικότητας που επιτρέπει το στρατηγικό επίπεδο*, ώστε να εντοπισθεί κάθε πιθανό ζήτημα μείζονος περιβαλλοντικής σημασίας, ακόμη και αν για ορισμένα ζητήματα η προσέγγιση αυτή ενδέχεται να καταλήγει σε υπερβολικά λεπτομερή ανάλυση,
- αφ' ετέρου να αντισταθμίζει το έλλειμμα εφικτότητας των αριθμητικών εκτιμήσεων με ποιοτικής φύσης μεν, αλλά λεπτομερούς χαρακτήρα εκτιμήσεις για τις ιδιότητες των επιπτώσεων.

Στη βάση αυτού του σκεπτικού, συντέθηκε μια μεθοδολογία δύο σταδίων. Συνοπτικά:

- Στο πρώτο στάδιο προσδιορίζεται η πιθανότητα να επηρεαστεί κάποια περιβαλλοντική παράμετρος ή δείκτης από μια ή περισσότερες δράσεις του ΠΕΠ.
- Στο δεύτερο στάδιο, για τις μεταβολές που εκτιμήθηκαν ως πιθανές, εκτιμώνται τα χαρακτηριστικά των αλλαγών π.χ. η ένταση και έκταση της αλλαγής, η μονιμότητα ή ο περιορισμένος χρόνος παραμονής της κ.ά. Κατόπιν, διεξάγεται η αξιολόγηση των χαρακτηριστικών και διαπιστώνεται η αναγκαιότητα ή μη της λήψης μέτρων αντιμετώπισης. Σε καταφατική περίπτωση προσδιορίζεται το είδος των κατάλληλων μέτρων.

Η λεπτομερής περιγραφή της μεθοδολογίας κάθε σταδίου, μαζί με το σκεπτικό από το οποίο εκπορεύτηκε παρουσιάζεται στις δύο επόμενες ενότητες.

7.1.1 Μεθοδολογία του σταδίου προσδιορισμού των περιβαλλοντικών μεταβολών

Για τον προσδιορισμό των επιπτώσεων, δηλαδή τον εντοπισμό των περιβαλλοντικών συνιστωσών που ενδέχεται να μεταβληθούν λόγω της υλοποίησης του ΠΕΠ, συντέθηκε μια μεθοδολογία υβριδικού τύπου ως εξής:

1. Από τις διαδεδομένες μεθόδους, επιλέχθηκε η **μέθοδος των κρίσιμων ερωτήσεων**, η οποία μεταξύ άλλων συστήνεται και στο «Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013» του Greening Regional Development Programmes Network.
2. Ο **τύπος των κρίσιμων ερωτήσεων** επελέγη ώστε να κατευθύνεται προς τις περιβαλλοντικές παραμέτρους, αντί της εναλλακτικής κατεύθυνσης προς τα έργα και δράσεις του προγράμματος. Δηλαδή επελέγη ο τύπος «η υλοποίηση του [μέρους του προγράμματος x] θα μεταβάλλει την [περιβαλλοντική συνιστώσα y];», ώστε η ανάλυση να εστιάσει απ' ευθείας στα συστατικά του περιβάλλοντος, αντί του τύπου «πως θα μεταβάλλει η υλοποίηση του [έργου ή δράσης x] το περιβάλλον;». Το κύριο κριτήριο που οδήγησε στην επιλογή αυτή, της

κατεύθυνσης των ερωτήσεων προς τις περιβαλλοντικές παραμέτρους, είναι η διασφάλιση που επιτυγχάνεται ως προς το σφαιρικό, στρατηγικό χαρακτήρα της εκτίμησης, αφού μπορούν να συνεκτιμηθούν όλες οι επιδράσεις των μερών του προγράμματος και να εξαχθεί η συνισταμένη μεταβολή

3. Το ουσιαστικό ζήτημα που ανακύπτει με βάση αυτή την προσέγγιση είναι να συγκεκριμενοποιηθεί η **έννοια των περιβαλλοντικών συνιστωσών**. Για γενική προσέγγιση ανά κατηγορία, του τύπου «βιοποικιλότητα», «αέρας» κ.λ.π., κρίθηκε ότι θα καθιστούσε την ανάλυση πολύ αφηρημένη. Έτσι, η ομάδα μελέτης κατέληξε στο να αναζητήσει τα χαρακτηριστικά μεγέθη ή δείκτες για κάθε περιβαλλοντική συνιστώσα και να κατευθύνει τις κρίσιμες ερωτήσεις προς τα μεγέθη ή τους δείκτες αυτούς. Μετά από εκτενή βιβλιογραφική έρευνα, συντέθηκε μια «υβριδική» σειρά δεικτών και χαρακτηριστικών μεγεθών που προέρχεται από
 - τους **δείκτες αειφορίας** που χρησιμοποιήθηκαν στην Έκθεση Δεικτών Αειφορίας του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης με τίτλο «Περιβαλλοντικά Σήματα», η οποία διαβιβάστηκε το 2003 στην European Environmental Agency και χρησιμοποιείται έκτοτε ως πηγή άντλησης των τιμών για τους δείκτες αειφορίας στην Ελλάδα,
 - **χαρακτηριστικά μεγέθη** των περιβαλλοντικών συνιστωσών που δεν καλύπτονται στην παραπάνω έκθεση.
4. Το επόμενο ουσιαστικό ζήτημα που είναι καθοριστικό για τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας αφορά στο **επίπεδο ομαδοποίησης των δράσεων** που θα έπρεπε να εξετασθεί ώστε να εξασφαλισθεί ισορροπία μεταξύ σφαιρικότητας και αναλυτικότητας στην εκτίμηση. Η ομάδα μελέτης κατέληξε στα συμπεράσματα ότι:
 - μια εξέταση σε επίπεδο μεμονωμένης δράσης ή έργου, παρότι θα εξασφάλιζε επαρκές επίπεδο αναλυτικότητας, θα υστερούσε σημαντικά σε ικανότητα διάγνωσης των συνεργιστικών και αθροιστικών επιπτώσεων, αλλά και των επιπτώσεων στρατηγικού επιπέδου, δηλαδή των τάσεων και των δευτερογενών μεταβολών που θα επέφεραν τα οργανωμένα σύνολα των έργων,
 - αντίθετα η εξέταση σε επίπεδο είτε ολόκληρου του προγράμματος είτε ομοειδών ομάδων αξόνων που αναφέρονται στην επίτευξη καθενός από τους ειδικούς στόχους, θα κάλυπτε το ζήτημα της δυνατότητας εκτίμησης των στρατηγικής φύσης μεταβολών άλλα ενδεχομένως θα υπέφερε από μειωμένη αναλυτικότητα,
 - βάσει των παραπάνω, το προσφορότερο επίπεδο ομαδοποίησης κρίθηκε ότι είναι ο κάθε άξονας προτεραιότητας, ο οποίος συνίσταται σε ένα οργανωμένο σύνολο έργων και δράσεων, σχεδιασμένων να αλληλοσυμπληρώνονται και να οδηγούν στην επίτευξη συγκεκριμένων και συχνά μετρήσιμων στόχων.

5. Τέλος, μεθοδολογική διευκρίνιση χρειάστηκε και ως προς τα **κριτήρια** για να εκτιμηθεί εάν σε κάποια περιβαλλοντική παράμετρο αναμένονται ή όχι μεταβολές. Η βασική μέριμνα της ομάδας μελέτης ήταν η επιλογή κριτηρίων που να αρμόζουν στο στρατηγικό χαρακτήρα της μελέτης. Βάσει του σκεπτικού αυτού έγινε η ακόλουθη ανάλυση:
- Ως μεταβολές στρατηγικού επιπέδου σε μια περιβαλλοντική παράμετρο ή δείκτη νοούνται οι διαφοροποιήσεις που αναμένονται στο επίπεδο αναφοράς της παραμέτρου ή του δείκτη, δηλαδή *σε επίπεδο Περιφέρειας ή σε μια περιοχή σημαντικά ευρύτερη από αυτή κάθε επιμέρους έργου*. Συνεπώς, επιπτώσεις τοπικού χαρακτήρα, στην άμεση περιοχή γύρω από κάθε μελλοντικό έργο του ΠΕΠ δεν θεωρούνται ως μεταβολές στρατηγικού χαρακτήρα. Παράλληλα, συνεκτιμάται το γεγονός ότι αυτές οι τοπικού χαρακτήρα μεταβολές μπορούν να προληφθούν ή να αντιμετωπισθούν επαρκώς στα επόμενα στάδια σχεδιασμού, μέσω της διαδικασίας έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων των Νόμων 1650/86 και 4014/2011. Με τον τρόπο αυτό εκπληρώνεται και η επιταγή της Οδηγίας 2001/42, αλλά και της σχετικής Ελληνικής ΚΥΑ για αποφυγή επικαλύψεων των διαδικασιών περιβαλλοντικής εκτίμησης. Ανακεφαλαιώνοντας, οι μεταβολές τοπικού χαρακτήρα επαφίενται προς εκτίμηση και πρόληψη για τα επόμενα στάδια, αυτά των ΜΠΕ και δεν αναγνωρίζονται ως μεταβολές στρατηγικού χαρακτήρα που θα πρέπει να προληφθούν στο τρέχον επίπεδο εκπόνησης του προγράμματος.
 - Ως μεταβολές στρατηγικού χαρακτήρα θεωρούνται όχι μόνο πρωτογενείς αλλαγές που συνδέονται απ' ευθείας με την υλοποίηση των έργων και δράσεων ενός άξονα, αλλά και διαφοροποιήσεις που είναι πιθανόν να προκληθούν δευτερογενώς, αρκεί να διαπερνούν το φίλτρο του πρώτου κριτηρίου. Για παράδειγμα, εάν τα έργα βελτίωσης της προσπελασιμότητας οδηγούν σε υπερβολική ενδυνάμωση του ρόλου των αστικών κέντρων, π.χ. μέσω υπερτονισμού του ακτινικού σχεδιασμού τους, είναι πιθανή η ενίσχυση των τάσεων αστικοποίησης και η επιβάρυνση του περιβάλλοντος των πόλεων με επιπλέον εκπομπές αέριων ρύπων, πύκνωση της δόμησης κ.ά. Μέσω αυτού του υποθετικού σεναρίου, γίνεται εμφανές ότι μια «καλοπροαίρετη» ομάδα έργων ενδέχεται να δημιουργήσει ή να ενισχύσει τάσεις που οδηγούν σε δυσμενείς περιβαλλοντικές μεταβολές μέσω ενός μονοπατιού επίδρασης με πολλά στάδια και σε περιοχές και τομείς που υπερβαίνουν το τοπικό επίπεδο κάθε έργου. Η διάγνωση της πιθανότητας τέτοιων μεταβολών ανήκει κατ' εξοχήν στο αντικείμενο της παρούσας μελέτης· συνεπώς το κριτήριο αυτό διατηρήθηκε σε υψηλή προτεραιότητα εντός του σταδίου προσδιορισμού των ενδεχόμενων περιβαλλοντικών μεταβολών.

Η προσέγγιση αυτή κατέληξε στην κατάρτιση του ακόλουθου πίνακα με εξήντα πέντε κρίσιμες ερωτήσεις, διαρθρωμένες σε είκοσι περιβαλλοντικά θεματικά πεδία. Ο πίνακας αυτός χρησιμοποιείται ως «κόσκινο» για κάθε άξονα προτεραιότητας του ΕΠ, ώστε να διαγνωσθούν οι περιβαλλοντικές συνιστώσες που ενδέχεται να μεταβληθούν,

αλλά και αυτές που δεν πρόκειται να δεχθούν τάσεις αλλαγής (**screening**). Οι πρώτες συλλέγονται και περνούν στο επόμενο στάδιο, αυτό του προσδιορισμού των ιδιοτήτων κάθε μεταβολής. Οι ερωτήσεις είναι σχεδιασμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να δέχονται απαντήσεις ΝΑΙ/ΟΧΙ. Οι απαντήσεις αυτές συνοδεύονται από αιτιολόγηση, η οποία έχει τυποποιηθεί σε μια σειρά επιλογών.

Ο πίνακας αυτός παρουσιάζεται κατά την πρώτη εφαρμογή του, στην §7.2.1 της παρούσας

7.1.2 Μεθοδολογία του σταδίου προσδιορισμού των ιδιοτήτων των πιθανών επιπτώσεων και αξιολόγησής τους

Στο στάδιο αυτό εισέρχονται οι μεταβολές που εκτιμήθηκαν ως πιθανές.

BM-1: Στο πρώτο βήμα, ομαδοποιούνται οι μεταβολές σε κάθε περιβαλλοντική παράμετρο, οι οποίες προέρχονται από διαφορετικούς άξονες του προγράμματος. Το βήμα αυτό είναι ουσιώδες για το στρατηγικό επίπεδο της μελέτης, διότι διαμορφώνει μια συνολική εικόνα της επίδρασης σε κάθε περιβαλλοντική παράμετρο, η οποία θα ήταν ανέφικτο να διαμορφωθεί αλλά και να αξιοποιηθεί σε επόμενα στάδια σχεδιασμού. Κατ' ουσία πρόκειται για τον έμπρακτο έλεγχο αθροιστικότητας ή συνέργειας του προγράμματος, ως προς τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.

BM-2: Στο δεύτερο βήμα, για τη μεταβολή κάθε περιβαλλοντικής παραμέτρου, προσδιορίζονται έξι ιδιότητες, οι οποίες συναποτελούν την «ταυτότητα» της επίπτωσης. Οι ιδιότητες αυτές είναι:

- η **κατεύθυνση** της επίπτωσης, δηλαδή εάν πρόκειται για **θετική/αρνητική ή μικτή** επίπτωση
- η **έκταση** της επίπτωσης, δηλαδή η εκτιμώμενη γεωγραφική της εξάπλωση, **μικρή μεσαία ή μεγάλη**.
- η **ένταση** της επίπτωσης με όρους τάξης μεγέθους, δηλαδή εάν πρόκειται για **ασθενής, μέτρια ή ισχυρή** επίπτωση,
- η **προέλευση** της επίπτωσης, δηλαδή εάν πρόκειται για **πρωτογενή ή δευτερογενή** επίπτωση,
- η **διάρκεια της μεταβολής**, δηλαδή εάν πρόκειται για **βραχυ-, μεσο- ή μακροπρόθεσμη** μεταβολή
- η **αθροιστικότητα** ή/και η **συνέργεια** που η υπό χαρακτηρισμό μεταβολή μπορεί να παρουσιάσει είτε με άλλες επιπτώσεις του προγράμματος είτε με άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής.

BM-3 Στο τρίτο βήμα, εντοπίζονται οι δυνατότητες πρόληψης και εκ των υστέρων αναστροφής των επιπτώσεων, ώστε να διαμορφωθεί η κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να στρέφονται τα μέτρα αντιμετώπισης. Στο βήμα αυτό, υιοθετείται η βασική αρχή του ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου για την προτίμηση της πρόληψης και όχι της εκ των υστέρων αντίδρασης.

BM-4 Τέλος, στο τέταρτο βήμα, διερευνώνται λεπτομερέστερα τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων.

7.2 Προσδιορισμός των επιπτώσεων

Στην ενότητα 7.1 παρουσιάστηκε να αναλυτικά η μεθοδολογία και το σκεπτικό βάσει του οποίου αναζητούνται οι πιθανές περιβαλλοντικές μεταβολές από την υλοποίηση του προγράμματος.

Στις ακόλουθες παραγράφους, η μεθοδολογία αυτή εφαρμόζεται σε καθένα από τους τέσσερις πρώτους άξονες προτεραιότητας του ΠΕΠ Ιονίων ΝήσωνΣ 2021-2027. Ο 5^{ος} και 6^{ος} άξονας προτεραιότητας, η Τεχνική Βοήθεια, μπορεί βασίμως να εκτιμηθεί ότι δεν συνδέεται με στρατηγικές περιβαλλοντικές μεταβολές, κυρίως λόγω της υποστηρικτικής φύσης των στόχων του και των «άυλων» παρεμβάσεων που προβλέπει. Πράγματι, οι ενδεικτικές δραστηριότητες είναι η προετοιμασία, η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος, οι διαδικασίες δικτύωσης, η ενημέρωση και επικοινωνία, οι διαδικασίες επίλυσης καταγγελιών και ελέγχου, η διαδικασίες μείωσης της διοικητικής επιβάρυνσης δικαιούχων και τέλος τα μέτρα ενίσχυσης της ικανότητας των περιφερειακών αρχών και δικαιούχων για διαχείριση των συγχρηματοδοτούμενων έργων από το πρόγραμμα. Οι δραστηριότητες αυτές διαχέονται οριζόντια στους πέντε πρώτους άξονες προτεραιότητας και δεν διαφαίνεται να έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλλουν κάποια περιβαλλοντική παράμετρο είτε προς τη θετική είτε προς την αρνητική κατεύθυνση. Βέβαια η Τεχνική Βοήθεια συνιστά απαραίτητο στοιχείο για τη διασφάλιση ορθής υλοποίησης των προγραμματικών δεσμεύσεων και την αποφυγή παρεκκλίσεων από τον αρχικό σχεδιασμό. Με την έννοια αυτή, ο 5^{ος} και 6^{ος} άξονας προτεραιότητας μπορεί να θεωρηθεί ως πλαίσιο περιβαλλοντικής διασφάλισης, το οποίο αποτρέπει παρεκκλίσεις με άγνωστα για το περιβάλλον αποτελέσματα.

7.2.1 Από τον Άξονα Προτεραιότητας 1

Η περιγραφή των στόχων πολιτικής, των ειδικών στόχων, των τύπων δράσεων, των κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του ΑΠ-1, έχουν παρουσιασθεί στην ενότητα 4.2.1.

Ο προσδιορισμός των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΑΠ-1, διεξάγεται στον ακόλουθο πίνακα, βάσει της μεθοδολογία που περιγράφηκε στην ενότητα 7.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7-Π1: Προσδιορισμός περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΑΠ-1

Εξεταζόμενος ΑΠ-1		Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού της	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η απαιτήση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Από- ντηση	Αιτιο- λόγηση
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ			
1.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τη βιοποικιλότητα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
1.1.	το ποσοστό έκτασης που προστατεύεται για τη βιοποικιλότητα που φιλοξενεί;	ΟΧΙ	A
1.2.	τη συνοχή των οικοτόπων στις προστατευόμενες περιοχές;	ΟΧΙ	A
1.3.	υποστρωματικούς παράγοντες διατήρησης της βιοποικιλότητας, όπως αποστάσεις από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, ρύπανση οικοτόπων κ.ά.;	ΟΧΙ	A
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			
2.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τον πληθυσμό , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
2.1.	παράγοντες που επηρεάζουν τη γονιμότητα ή το μέσο αριθμό τέκνων ανά γυναίκα;	ΟΧΙ	A
2.2.	παράγοντες που επηρεάζουν τη θνησιμότητα ή το μέσο προσδόκιμο χρόνο ζωής;	ΟΧΙ	A
2.3.	παράγοντες που επηρεάζουν τη μετανάστευση από ή προς την Περιφέρεια;	ΝΑΙ	+
ΥΓΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ			
3.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την υγεία των ανθρώπων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
3.1.	την έκθεση τμημάτων του πληθυσμού σε περιβαλλοντικό κίνδυνο;	ΟΧΙ	A
3.2.	υποστρωματικούς παράγοντες που μπορούν να επιφέρουν αλλαγές στο επίπεδο της ανθρώπινης υγείας;	ΝΑΙ	+
ΠΑΝΙΔΑ			

Εξεταζόμενος ΑΠ-1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού της		
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αρισιότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Απά- ντηση	Αιτιο- λόγηση
4.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την πανίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
4.1.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των απειλούμενων ειδών;	ΟΧΙ	Α
4.2.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των ενδημικών ειδών;	ΟΧΙ	Α
4.3.	τον συνολικό αριθμό σπονδυλωτών ειδών;	ΟΧΙ	Α
ΧΛΩΡΙΔΑ			
5.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τη χλωρίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
5.1.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των απειλούμενων ειδών;	ΟΧΙ	Α
5.2.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των ενδημικών ειδών;	ΟΧΙ	Α
5.3.	τον συνολικό αριθμό φυτικών ειδών;	ΟΧΙ	Α
5.4.	την έκταση των δασικών οικοσυστημάτων;	ΟΧΙ	Α
ΕΔΑΦΟΣ			
6.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το έδαφος , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
6.1.	την έκταση καλλιεργούμενης γης;	ΟΧΙ	Α
6.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	Α
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	Α
6.4.	παράγοντες που εμμέσως θα προκαλέσουν εκτεταμένες αλλαγές στις χρήσεις γης;	ΟΧΙ	Α
ΥΔΑΤΑ			
7.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την κατανάλωση και τα αποθέματα νερού επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
7.1.	την κατανάλωση νερού από επιφανειακά ύδατα;	ΟΧΙ	Α
7.2.	την κατανάλωση νερού από υπόγεια ύδατα;	ΟΧΙ	Α
7.3.	την τομεακή ζήτηση νερού από τη γεωργία, την οικιακή χρήση, τη βιομηχανία και την ηλεκτροπαραγωγή;	ΟΧΙ	Α
8.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των επιφανειακών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
8.1.	τις συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων;	ΟΧΙ	Α
8.2.	τις συγκεντρώσεις φωσφορικών ενώσεων;	ΟΧΙ	Α
8.3.	τη συγκέντρωση του χημικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΟΧΙ	Α

Εξεταζόμενος ΑΠ-1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού της		
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αρισιότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιο-λόγηση
8.4.	τη συγκέντρωση του βιολογικός απαιτούμενου οξυγόνου;	ΟΧΙ	Α
9.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των κολυμβητικών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
9.1.	τη συμμόρφωση με τα όρια;	ΟΧΙ	Α
9.2.	τον αριθμό γαλάζιων σημαιών;	ΟΧΙ	Α
ΑΕΡΑΣ			
10.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα του αέρα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
10.1.	τις εκπομπές NO _x ;	ΟΧΙ	Α
10.2.	τις εκπομπές SO ₂ ;	ΟΧΙ	Α
10.3.	τις εκπομπές μη μεθανιούχων πτητικών οργανικών ενώσεων;	ΟΧΙ	Α
10.4.	τις εκπομπές CO;	ΟΧΙ	Α
10.5.	επηρεάζοντας εμμέσως τις εκπομπές αέριων ρύπων από άλλους τομείς;	ΟΧΙ	Α
10.6.	επηρεάζοντας εμμέσως τις ημέρες υπέρβασης των οριακών τιμών συγκέντρωσης ατμοσφαιρικών ρύπων στα αστικά κέντρα;		
ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
11.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
11.1.	το σύνολο των εκπεμπόμενων αερίων σε ισοδύναμους τόνους CO ₂ ;	ΟΧΙ	Α
11.2.	τις εκπομπές CO ₂ ;	ΟΧΙ	Α
11.3.	τις εκπομπές CH ₄ ;	ΟΧΙ	Α
11.4.	τις εκπομπές N ₂ O;	ΟΧΙ	Α
11.5.	τις εκπομπές HFCs ή PFCs;	ΟΧΙ	Α
12.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την τομεακή κατανομή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
12.1.	το ποσοστό συμμετοχής του ενεργειακού τομέα;	ΟΧΙ	Α
12.2.	το ποσοστό συμμετοχής των βιομηχανικών διεργασιών;	ΟΧΙ	Α
12.3.	το ποσοστό συμμετοχής του αγροτικού τομέα;	ΟΧΙ	Α
12.4.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από απορρίμματα;	ΟΧΙ	Α
12.5.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από τις μεταφορές;	ΟΧΙ	Α

Εξεταζόμενος ΑΠ-1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού της		
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αρισιότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
13.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τα υλικά περιουσιακά στοιχεία , μέσω		
13.1.	εκτεταμένων απαλλοτριώσεων;	ΟΧΙ	Α
13.2.	κατανομής δημοσίων εκτάσεων σε πολίτες ή επιχειρήσεις;	ΟΧΙ	Α
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ			
14.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την πολιτισμική κληρονομιά , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
14.1.	στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς;	ΟΧ	Α
14.2.	μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς;	ΟΧ	Α
ΤΟΠΙΟ			
15.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το τοπίο , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
15.1.	το ανάγλυφο σημαντικών εκτάσεων;	ΟΧΙ	Α
15.2.	την εικόνα περιοχών με φυσικό κάλλος;	ΟΧΙ	Α
15.3.	την εικόνα περιοχών με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο;	ΟΧΙ	Α
ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
16.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το βαθμό επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων , μέσω σημαντικών αλλαγών		
16.1.	στον αριθμό εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων;	ΟΧΙ	Α
16.2.	στο ποσοστό του εξυπηρετούμενου πληθυσμού;	ΟΧΙ	Α
17.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών απορριμμάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
17.1.	τη συνολική ετήσια παραγωγή ή την παραγωγή κατ' άτομο;	ΟΧΙ	Α
17.2.	τη σύσταση σε ότι αφορά τα ποσοστά ζυμώσιμων, χαρτιού, γυαλιού, μετάλλων, πλαστικών και αδρανών;	ΟΧΙ	Α
17.3.	τη διάθεση των απορριμμάτων σε ΧΥΤΑ ή ανεξέλεγκτους χώρους;	ΟΧΙ	Α
17.4.	την ανακύκλωση μέσω διαχωρισμού ή λιπασματοποίησης;	ΟΧΙ	Α
17.5.	την ανακύκλωση υλικών συσκευασίας όπως χαρτί, γυαλί, πλαστικό και αλουμίνιο;	ΟΧΙ	Α

Εξεταζόμενος ΑΠ-1		Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού της	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αρισιότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
18.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας , μέσω σημαντικών αλλαγών		
18.1.	στο μίγμα ενεργειακής παραγωγής, δηλαδή το βαθμό συμμετοχής του πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του λιγνίτη, της υδροηλεκτρικής παραγωγής, της αιολικής παραγωγής και της φωτοβολταϊκής παραγωγής;	ΟΧΙ	A
18.2.	στη ζήτηση ενέργειας;	ΟΧΙ	A
18.3.	στην αποτελεσματικότητα της καταναλισκόμενης ενέργειας;	ΟΧΙ	A
19.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τις μεταφορές , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
19.1.	το συνολικό μεταφορικό έργο;	ΟΧΙ	A
19.2.	την κατανομή του μεταφορικού έργου στα διάφορα μέσα;	ΟΧΙ	A
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ			
20.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να συνοδεύεται από διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις , όπως;		
20.1.	διασυνοριακή μεταφορά αέριων ρύπων;	ΟΧΙ	A
20.2.	υποβάθμιση της ποιότητας στα ύδατα διασυνοριακών ποταμών;	ΟΧΙ	A

Με την εφαρμογή των τύπων δράσεων του ΑΠ-1, εκτιμάται ότι θα έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

- Ανάπτυξη της δυναμικότητας του καινοτομικού συστήματος σε παραγόμενα ερευνητικά και καινοτομικά αποτελέσματα και βελτίωση μηχανισμών μεταφοράς τεχνολογίας και διάχυσης καινοτομίας
- Ανάπτυξη των επιχειρηματικών και καινοτομικών δικτυώσεων και των συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών δομών με επικέντρωση σε εστίες ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος
- Ανάπτυξη των υποδομών υποστήριξης της καινοτομικής επιχειρηματικότητας (εκκολαπτήρια, επιταχυντές, τεχνολογικά πάρκα)
- Ανάπτυξη ψηφιακών πλατφορμών για την υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Ανάπτυξη της αγοράς ψηφιακών προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών

- Παροχή νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών προς τις επιχειρήσεις και τους πολίτες με ταυτόχρονη εξασφάλιση της ιδιωτικότητας και της προστασίας δεδομένων
- Διασφάλιση διαλειτουργικότητας ψηφιακών συστημάτων και υπηρεσιών
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων
- Ανάπτυξη των επιχειρηματικών και καινοτομικών δικτύσεων και των συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών δομών με επικέντρωση σε εστίες ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος
- Ανάπτυξη των υποδομών υποστήριξης της καινοτομικής επιχειρηματικότητας (εκκολαπτήρια, επιταχυντές, τεχνολογικά πάρκα)

Όπως διαφαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, οι προτεινόμενοι τύποι δράσεων που υποστηρίζουν τους Ειδικούς Στόχους της Στρατηγικής Πολιτικής του ΑΠ-1 δεν προκαλούν στρατηγικές μεταβολές στην πλειονότητα των εξεταζόμενων περιβαλλοντικών παραμέτρων, εκτός από τις παρακάτω, οι οποίες και βελτιώνονται:

- ❖ Βελτιώνεται η παράμετρος **πληθυσμός**, καθώς οι προτεινόμενοι τύποι δράσεων:
 - Ψηφιακές εφαρμογές στην επιχειρηματική δραστηριότητα
 - Παροχή Ψηφιακών υπηρεσιών δημόσιου χαρακτήρα
 - Στήριξη επενδυτικών σχεδίων ΜμΕ για την προαγωγή της περιφερειακής οικονομίας

συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜμΕ και στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών διαβίωσης μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προς όφελος των πολιτών, με αποτέλεσμα τη συγκράτηση του ντόπιου πληθυσμού και τον περιορισμό των παραγόντων που επηρεάζουν τη μετανάστευση από την ΠΙΝ.

- ❖ Βελτιώνεται η παράμετρος **υγεία**, καθώς οι προτεινόμενοι τύποι δράσεων:
 - Ψηφιακές εφαρμογές στην επιχειρηματική δραστηριότητα
 - Παροχή Ψηφιακών υπηρεσιών δημόσιου χαρακτήρα
 - Στήριξη επενδυτικών σχεδίων ΜμΕ για την προαγωγή της περιφερειακής οικονομίας

συμβάλλουν στους υποστρωματικούς παράγοντες (άρση του αποκλεισμού, περιορισμός της ανεργίας, βελτίωση της ποιότητας ζωής), που επιφέρουν θετικές μεταβολές στο επίπεδο της ανθρώπινης υγείας.

Οι παραπάνω μεταβολές γίνονται εμφανείς μακροπρόθεσμα από την υλοποίηση των δράσεων.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί ότι η δράση που υποστηρίζει τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων σε τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της ΠΙΝ, δεν μπορεί να επιφέρει στρατηγικές μεταβολές στις εξεταζόμενες περιβαλλοντικές παραμέτρους, καθώς τόσο το είδος όσο και το μέγεθος των επιχειρήσεων που μπορούν να επιχορηγηθούν είναι προδικασμένο από τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της ΠΙΝ, η οποία έχει λάβει υπόψη στο επικαιροποιημένο κείμενο (2021) την οριζόντια προτεραιότητα: αειφορία και κυκλική οικονομία που διέπει όλες τις δράσεις της.

7.2.2 Από τον Άξονα Προτεραιότητας 2

Η περιγραφή των στόχων πολιτικής, των ειδικών στόχων, των τύπων δράσεων, των κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του ΑΠ-2, έχουν παρουσιασθεί στην ενότητα 4.2.2.

Ο προσδιορισμός των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΑΠ-2, διεξάγεται στον ακόλουθο πίνακα, βάσει της μεθοδολογία που περιγράφηκε στην ενότητα 7.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7-Π2: Προσδιορισμός περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΑΠ-2

Εξεταζόμενος ΑΠ-2		Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η απαιτήση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Από- ντηση	Αιτιο- λόγηση
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ			
1.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τη βιοποικιλότητα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
1.1.	το ποσοστό έκτασης που προστατεύεται για τη βιοποικιλότητα που φιλοξενεί;	ΝΑΙ	+
1.2.	τη συνοχή των οικοτόπων στις προστατευόμενες περιοχές;	ΝΑΙ	+
1.3.	υποστρωματικούς παράγοντες διατήρησης της βιοποικιλότητας, όπως αποστάσεις από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, ρύπανση οικοτόπων κ.ά.;	ΝΑΙ	+
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			
2.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τον πληθυσμό , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
2.1.	παράγοντες που επηρεάζουν τη γονιμότητα ή το μέσο αριθμό τέκνων ανά γυναίκα;	ΟΧΙ	A
2.2.	παράγοντες που επηρεάζουν τη θνησιμότητα ή το μέσο προσδόκιμο χρόνο ζωής;	ΟΧΙ	A
2.3.	παράγοντες που επηρεάζουν τη μετανάστευση από ή προς την Περιφέρεια;	ΟΧΙ	A
ΥΓΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ			
3.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την υγεία των ανθρώπων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
3.1.	την έκθεση τμημάτων του πληθυσμού σε περιβαλλοντικό κίνδυνο;	ΝΑΙ	+
3.2.	υποστρωματικούς παράγοντες που μπορούν να επιφέρουν αλλαγές στο επίπεδο της ανθρώπινης υγείας;	ΝΑΙ	+
ΠΑΝΙΔΑ			
4.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την πανίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
4.1.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των απειλούμενων ειδών;	ΝΑΙ	+
4.2.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των ενδημικών ειδών;	ΝΑΙ	+

Εξεταζόμενος ΑΠ-2		Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
4.3.	τον συνολικό αριθμό σπονδυλωτών ειδών;	ΝΑΙ	+
ΧΛΩΡΙΔΑ			
5.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τη χλωρίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
5.1.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των απειλούμενων ειδών;	ΝΑΙ	+
5.2.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των ενδημικών ειδών;	ΝΑΙ	+
5.3.	τον συνολικό αριθμό φυτικών ειδών;	ΝΑΙ	+
5.4.	την έκταση των δασικών οικοσυστημάτων;	ΝΑΙ	+
ΕΔΑΦΟΣ			
6.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το έδαφος , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
6.1.	την έκταση καλλιεργούμενης γης;	ΝΑΙ	+
6.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	A
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	A
6.4.	παράγοντες που εμμέσως θα προκαλέσουν εκτεταμένες αλλαγές στις χρήσεις γης;	ΝΑΙ	+
ΥΔΑΤΑ			
7.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την κατανάλωση και τα αποθέματα νερού επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
7.1.	την κατανάλωση νερού από επιφανειακά ύδατα;	ΝΑΙ	+
7.2.	την κατανάλωση νερού από υπόγεια ύδατα;	ΝΑΙ	+
7.3.	την τομεακή ζήτηση νερού από τη γεωργία, την οικιακή χρήση, τη βιομηχανία και την ηλεκτροπαραγωγή;	ΝΑΙ	+
8.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των επιφανειακών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
8.1.	τις συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων;	ΝΑΙ	+
8.2.	τις συγκεντρώσεις φωσφορικών ενώσεων;	ΝΑΙ	+
8.3.	τη συγκέντρωση του χημικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΝΑΙ	+
8.4.	τη συγκέντρωση του βιολογικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΝΑΙ	+
9.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των κολυμβητικών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
9.1.	τη συμμόρφωση με τα όρια;	ΟΧΙ	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-2		Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιο-λόγηση
9.2.	τον αριθμό γαλάζιων σημαίων;	OXI	A
ΑΕΡΑΣ			
10.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα του αέρα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
10.1.	τις εκπομπές NO _x ;	OXI	A
10.2.	τις εκπομπές SO ₂ ;	OXI	A
10.3.	τις εκπομπές μη μεθανιούχων πτητικών οργανικών ενώσεων;	OXI	A
10.4	τις εκπομπές CO;	OXI	A
10.5.	επηρεάζοντας εμμέσως τις εκπομπές αέριων ρύπων από άλλους τομείς;	NAI	+
10.6.	επηρεάζοντας εμμέσως τις ημέρες υπέρβασης των οριακών τιμών συγκέντρωσης ατμοσφαιρικών ρύπων στα αστικά κέντρα;	OXI	A
ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
11.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
11.1.	το σύνολο των εκπεμπόμενων αερίων σε ισοδύναμους τόνους CO ₂ ;	NAI	+
11.2.	τις εκπομπές CO ₂ ;	OXI	A
11.3.	τις εκπομπές CH ₄ ;	OXI	A
11.4	τις εκπομπές N ₂ O;	OXI	A
11.5.	τις εκπομπές HFCs ή PFCs;	OXI	A
12.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την τομεακή κατανομή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
12.1.	το ποσοστό συμμετοχής του ενεργειακού τομέα;	OXI	A
12.2.	το ποσοστό συμμετοχής των βιομηχανικών διεργασιών;	OXI	A
12.3.	το ποσοστό συμμετοχής του αγροτικού τομέα;	OXI	A
12.4.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από απορρίμματα;	OXI	A
12.5.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από τις μεταφορές;	OXI	A
ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
13.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τα υλικά περιουσιακά στοιχεία , μέσω		
13.1.	εκτεταμένων απαλλοτριώσεων;	OXI	A
13.2.	κατανομής δημοσίων εκτάσεων σε πολίτες ή επιχειρήσεις;	OXI	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-2		Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριστερή απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Από- ντηση	Αιτιο- λόγηση
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ			
14.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την πολιτισμική κληρονομιά , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
14.1.	στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς;	OXI	A
14.2.	μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς;	OXI	A
ΤΟΠΙΟ			
15.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το τοπίο , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
15.1.	το ανάγλυφο σημαντικών εκτάσεων;	OXI	A
15.2.	την εικόνα περιοχών με φυσικό κάλλος;	NAI	+
15.3.	την εικόνα περιοχών με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο;	NAI	+
ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
16.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το βαθμό επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων , μέσω σημαντικών αλλαγών		
16.1.	στον αριθμό εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων;	NAI	+
16.2.	στο ποσοστό του εξυπηρετούμενου πληθυσμού;	NAI	+
17.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών απορριμμάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
17.1.	τη συνολική ετήσια παραγωγή ή την παραγωγή κατ' άτομο;	NAI	+
17.2.	τη σύσταση σε ότι αφορά τα ποσοστά ζυμώσιμων, χαρτιού, γυαλιού, μετάλλων, πλαστικών και αδρανών;	OXI	A
17.3.	τη διάθεση των απορριμμάτων σε ΧΥΤΑ ή ανεξέλεγκτους χώρους;	NAI	+
17.4.	την ανακύκλωση μέσω διαχωρισμού ή λιπασματοποίησης;	NAI	+
17.5.	την ανακύκλωση υλικών συσκευασίας όπως χαρτί, γυαλί, πλαστικό και αλουμίνιο;	NAI	+
18.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας , μέσω σημαντικών αλλαγών		
18.1.	στο μίγμα ενεργειακής παραγωγής, δηλαδή το βαθμό συμμετοχής του πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του λιγνίτη, της υδροηλεκτρικής παραγωγής, της αιολικής παραγωγής και της φωτοβολταϊκής παραγωγής;	OXI	A
18.2.	στη ζήτηση ενέργειας;	NAI	+

Εξεταζόμενος ΑΠ-2		Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
18.3.	στην αποτελεσματικότητα της καταναλισκόμενης ενέργειας;	ΝΑΙ	+
19.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τις μεταφορές, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
19.1.	το συνολικό μεταφορικό έργο;	ΟΧΙ	A
19.2.	την κατανομή του μεταφορικού έργου στα διάφορα μέσα;	ΟΧΙ	A
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ			
20.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να συνοδεύεται από διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως;		
20.1.	διασυνοριακή μεταφορά αέριων ρύπων;	ΟΧΙ	A
20.2.	υποβάθμιση της ποιότητας στα ύδατα διασυνοριακών ποταμών;	ΟΧΙ	A

Με την εφαρμογή των τύπων δράσεων του ΑΠ-2, εκτιμάται ότι θα έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια κτήρια
- Περιορισμός της ενεργειακής φτώχειας των νοικοκυριών,
- Ανάπτυξη ενεργειακών υπηρεσιών,
- Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου,
- Ενδυνάμωση του ρόλου των τοπικών κοινωνιών στη χρήση ΑΠΕ,
- Μείωση ατμοσφαιρικής ρύπανσης και χρήσης πετρελαίου για ηλεκτροπαραγωγή,
- Βελτίωση επάρκειας ισχύος κι ασφάλειας ηλεκτρικού συστήματος,
- Βελτίωση διαλειτουργικότητας δικτύου και ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού.
- Προστασία του πληθυσμού της ΠΙΝ από τις φυσικές καταστροφές
- Εξοικονόμηση ύδατος από μείωση των διαρροών στα δίκτυα διανομής
- Εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας νερού για ύδρευση
- Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων
- Αναβάθμιση του τουριστικού περιβάλλοντος
- Μεγιστοποίηση της δυνατότητας ανακύκλωσης στερεών αποβλήτων
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στο αστικό περιβάλλον
- Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος
- Προστασία ή/και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος –εξωαστικό (πλήν περιοχών Natura 2000)

Όπως διαφαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, οι αναμενόμενες στρατηγικές περιβαλλοντικές μεταβολές ως αποτέλεσμα εφαρμογής της ΑΠ-2, κινούνται αμιγώς προς τη θετική κατεύθυνση και πιο συγκεκριμένα:

- ❖ Οι προτεινόμενες δράσεις:
 - βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος
 - προστασίας οικοσυστημάτων και περιοχών φυσικού κάλλους (εκτός NATURA)
 - διαχείρισης των στερεών αποβλήτων
 - διαχείρισης λυμάτων
 βελτιώνουν την υφιστάμενη κατάσταση της **βιοποικιλότητας, χλωρίδας και πανίδας** στην ΠΙΝ.

- ❖ Οι προτεινόμενες δράσεις:
 - πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα
 - διαχείρισης κινδύνων μη σχετιζόμενων με το κλίμα
 - στον τομέα των υδάτων
 - διαχείρισης των στερεών αποβλήτων
 - διαχείρισης λυμάτων
 βελτιώνουν τη δημόσια **υγεία** των κατοίκων της ΠΙΝ.

- ❖ Οι προτεινόμενες δράσεις:
 - πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα
 - διαχείρισης κινδύνων μη σχετιζόμενων με το κλίμα
 βελτιώνουν την υφιστάμενη κατάσταση του **εδάφους** της ΠΙΝ και δημιουργούν προϋποθέσεις για την μελλοντική προστασίας, καθώς επίσης προστατεύουν και την **υγεία** των ανθρώπων της ΠΙΝ από τον περιβαλλοντικό κίνδυνο και φυσικές καταστροφές.

- ❖ Οι προτεινόμενες δράσεις στον τομέα των υδάτων βελτιώνουν την υφιστάμενη κατάσταση όσον αφορά την κατανάλωση και τα **αποθέματα νερού** στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

- ❖ Οι προτεινόμενες δράσεις:
 - στον τομέα των υδάτων
 - διαχείρισης των στερεών αποβλήτων
 βελτιώνουν την **ποιότητα των επιφανειακών υδάτων** στην ΠΙΝ.

- ❖ Οι προτεινόμενες δράσεις:
 - εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσιες υποδομές
 - στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας “Grecoisland” (ενεργειακή εξοικονόμηση και αυτονομία, κυρίως στα Μικρά Νησιά της ΠΙΝ)
 - διαχείρισης των στερεών αποβλήτων
 είναι εξ ορισμού ενέργειες που βελτιώνουν το οικολογικό αποτύπωμα του εκάστοτε παραγωγού ρύπων (όπως επιχείρηση/δημόσιο κτίριο/νοικοκυριό) και ως εκ τούτου συμβάλλουν στη μείωση του CO₂ και ως τούτου αναμένεται βελτίωση στην υφιστάμενη κατάσταση αναφορικά με τις **εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου** στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, αλλά βελτιώνει και **την ποιότητα του αέρα**..

- ❖ Οι προτεινόμενες δράσεις:
 - βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος

- προστασίας οικοσυστημάτων και περιοχών φυσικού κάλλους (εκτός NATURA) εκτιμάται ότι θα προστατέψουν και αναβαθμίσουν την εικόνα των περιοχών με φυσικό κάλλος (φυσικό τοπίο) και με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο (αστικό τοπίο), οπότε θα προστατέψουν και βελτιώσουν την υφιστάμενη κατάσταση του **τοπίου** στην ΠΙΝ.
- ❖ Οι προτεινόμενες δράσεις διαχείρισης λυμάτων βελτιώνει την υφιστάμενη κατάσταση της ΠΙΝ όσον αφορά την **επεξεργασία των υγρών λυμάτων** σε σχέση με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο.
- ❖ Οι προτεινόμενες δράσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων (πράσινα σημεία, επανάχρηση, κυκλική οικονομία) συμπληρώνουν τις υφιστάμενες δράσεις διαχείρισης των αστικών στερεών αποβλήτων, βελτιώνοντας το κλάσμα των στερεών αποβλήτων (υλικά συσκευασίας όπως χαρτί, γυαλί, πλαστικό αλουμίνιο και οργανικό κλάσμα) που ανακυκλώνεται, οπότε μειώνονται οι ποσότητες των στερεών αποβλήτων που οδηγούνται προς διάθεση σε ΧΥΤΑ και ως εκ τούτου σταθμισμένα βελτιώνεται η υφιστάμενη κατάσταση όσον αφορά την **παραγωγή, σύσταση και ανακύκλωση των στερεών αποβλήτων** στην ΠΙΝ.
- ❖ Οι προτεινόμενες δράσεις:
 - εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσιες υποδομές
 - στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας “Grecoisland” (ενεργειακή εξοικονόμηση και αυτονομία, κυρίως στα Μικρά Νησιά της ΠΙΝ)δημιουργούν προϋποθέσεις, μείωσης της ζήτησης ενέργειας και πιο αποτελεσματικής χρήσης της καταναλισκόμενης ενέργεια οπότε βελτιώνεται η υφιστάμενη κατάσταση **παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας** στην ΠΙΝ

7.2.3 Από τον Άξονα Προτεραιότητας 2Α

Η περιγραφή των στόχων πολιτικής, των ειδικών στόχων, των τύπων δράσεων, των κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του ΑΠ-2Α, έχουν παρουσιασθεί στην ενότητα 4.2.3.

Ο προσδιορισμός των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΑΠ-2Α, διεξάγεται στον ακόλουθο πίνακα, βάσει της μεθοδολογία που περιγράφηκε στην ενότητα 7.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7-Π3: Προσδιορισμός περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΑΠ-2Α

Εξεταζόμενος ΑΠ-2Α		Πρώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριστερή απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ			
1.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τη βιοποικιλότητα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
1.1.	το ποσοστό έκτασης που προστατεύεται για τη βιοποικιλότητα που φιλοξενεί;	ΟΧΙ	A
1.2.	τη συνοχή των οικοτόπων στις προστατευόμενες περιοχές;	ΟΧΙ	A
1.3.	υποστρωματικούς παράγοντες διατήρησης της βιοποικιλότητας, όπως αποστάσεις από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, ρύπανση οικοτόπων κ.ά.;	ΟΧΙ	A
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			
2.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τον πληθυσμό , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
2.1.	παράγοντες που επηρεάζουν τη γονιμότητα ή το μέσο αριθμό τέκνων ανά γυναίκα;	ΟΧΙ	A
2.2.	παράγοντες που επηρεάζουν τη θνησιμότητα ή το μέσο προσδόκιμο χρόνο ζωής;	ΟΧΙ	A
2.3.	παράγοντες που επηρεάζουν τη μετανάστευση από ή προς την Περιφέρεια;	ΟΧΙ	A
ΥΓΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ			
3.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την υγεία των ανθρώπων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
3.1.	την έκθεση τμημάτων του πληθυσμού σε περιβαλλοντικό κίνδυνο;	ΟΧΙ	A
3.2.	υποστρωματικούς παράγοντες που μπορούν να επιφέρουν αλλαγές στο επίπεδο της ανθρώπινης υγείας;	ΝΑΙ	+
ΠΑΝΙΔΑ			
4.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την πανίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
4.1.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των απειλούμενων ειδών;	ΟΧΙ	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-2Α		Πρώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αρμοδιότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
4.2.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των ενδημικών ειδών;	ΟΧΙ	A
4.3.	τον συνολικό αριθμό σπονδυλωτών ειδών;	ΟΧΙ	A
ΧΛΩΡΙΔΑ			
5.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τη χλωρίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
5.1.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των απειλούμενων ειδών;	ΟΧΙ	A
5.2.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των ενδημικών ειδών;	ΟΧΙ	A
5.3.	τον συνολικό αριθμό φυτικών ειδών;	ΟΧΙ	A
5.4.	την έκταση των δασικών οικοσυστημάτων;	ΟΧΙ	A
ΕΔΑΦΟΣ			
6.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το έδαφος , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
6.1.	την έκταση καλλιεργούμενης γης;	ΟΧΙ	A
6.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	A
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	A
6.4.	παράγοντες που εμμέσως θα προκαλέσουν εκτεταμένες αλλαγές στις χρήσεις γης;	ΟΧΙ	A
ΥΔΑΤΑ			
7.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την κατανάλωση και τα αποθέματα νερού επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
7.1.	την κατανάλωση νερού από επιφανειακά ύδατα;	ΟΧΙ	A
7.2.	την κατανάλωση νερού από υπόγεια ύδατα;	ΟΧΙ	A
7.3.	την τομεακή ζήτηση νερού από τη γεωργία, την οικιακή χρήση, τη βιομηχανία και την ηλεκτροπαραγωγή;	ΟΧΙ	A
8.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των επιφανειακών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
8.1.	τις συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων;	ΟΧΙ	A
8.2.	τις συγκεντρώσεις φωσφορικών ενώσεων;	ΟΧΙ	A
8.3.	τη συγκέντρωση του χημικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΟΧΙ	A
8.4.	τη συγκέντρωση του βιολογικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΟΧΙ	A
9.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των κολυμβητικών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
9.1.	τη συμμόρφωση με τα όρια;	ΟΧΙ	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-2Α		Πρώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
9.2.	τον αριθμό γαλάζιων σημαιών;	OXI	A
ΑΕΡΑΣ			
10.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα του αέρα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
10.1.	τις εκπομπές NO _x ;	OXI	A
10.2.	τις εκπομπές SO ₂ ;	OXI	A
10.3.	τις εκπομπές μη μεθανιούχων πτητικών οργανικών ενώσεων;	OXI	A
10.4	τις εκπομπές CO;	OXI	A
10.5.	επηρεάζοντας εμμέσως τις εκπομπές αέριων ρύπων από άλλους τομείς;	OXI	A
10.6.	επηρεάζοντας εμμέσως τις ημέρες υπέρβασης των οριακών τιμών συγκέντρωσης ατμοσφαιρικών ρύπων στα αστικά κέντρα;	NAI	+
ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
11.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
11.1.	το σύνολο των εκπεμπόμενων αερίων σε ισοδύναμους τόνους CO ₂ ;	OXI	A
11.2.	τις εκπομπές CO ₂ ;	OXI	A
11.3.	τις εκπομπές CH ₄ ;	OXI	A
11.4	τις εκπομπές N ₂ O;	OXI	A
11.5.	τις εκπομπές HFCs ή PFCs;	OXI	A
12.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την τομεακή κατανομή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
12.1.	το ποσοστό συμμετοχής του ενεργειακού τομέα;	OXI	A
12.2.	το ποσοστό συμμετοχής των βιομηχανικών διεργασιών;	OXI	A
12.3.	το ποσοστό συμμετοχής του αγροτικού τομέα;	OXI	A
12.4.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από απορρίμματα;	OXI	A
12.5.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από τις μεταφορές;	NAI	+
ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
13.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τα υλικά περιουσιακά στοιχεία , μέσω		
13.1.	εκτεταμένων απαλλοτριώσεων;	OXI	A
13.2.	κατανομής δημοσίων εκτάσεων σε πολίτες ή επιχειρήσεις;	OXI	A
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ			

Εξεταζόμενος ΑΠ-2Α		Πρώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
14.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την πολιτισμική κληρονομιά , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
14.1.	στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς;	OXI	A
14.2.	μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς;	OXI	A
ΤΟΠΙΟ			
15.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το τοπίο , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
15.1.	το ανάγλυφο σημαντικών εκτάσεων;	OXI	A
15.2.	την εικόνα περιοχών με φυσικό κάλλος;	OXI	A
15.3.	την εικόνα περιοχών με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο;	OXI	A
ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
16.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το βαθμό επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων , μέσω σημαντικών αλλαγών		
16.1.	στον αριθμό εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων;	OXI	A
16.2.	στο ποσοστό του εξυπηρετούμενου πληθυσμού;	OXI	A
17.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών απορριμμάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
17.1.	τη συνολική ετήσια παραγωγή ή την παραγωγή κατ' άτομο;	OXI	A
17.2.	τη σύσταση σε ότι αφορά τα ποσοστά ζυμώσιμων, χαρτιού, γυαλιού, μετάλλων, πλαστικών και αδρανών;	OXI	A
17.3.	τη διάθεση των απορριμμάτων σε ΧΥΤΑ ή ανεξέλεγκτους χώρους;	OXI	A
17.4.	την ανακύκλωση μέσω διαχωρισμού ή λιπασματοποίησης;	OXI	A
17.5.	την ανακύκλωση υλικών συσκευασίας όπως χαρτί, γυαλί, πλαστικό και αλουμίνιο;	OXI	A
18.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας , μέσω σημαντικών αλλαγών		
18.1.	στο μίγμα ενεργειακής παραγωγής, δηλαδή το βαθμό συμμετοχής του πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του λιγνίτη, της υδροηλεκτρικής παραγωγής, της αιολικής παραγωγής και της φωτοβολταϊκής παραγωγής;	OXI	A
18.2.	στη ζήτηση ενέργειας;	OXI	A
18.3.	στην αποτελεσματικότητα της καταναλισκόμενης ενέργειας;	ΝΑΙ	+

Εξεταζόμενος ΑΠ-2Α		Πρώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
19.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τις μεταφορές, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
19.1.	το συνολικό μεταφορικό έργο;	ΝΑΙ	+
19.2.	την κατανομή του μεταφορικού έργου στα διάφορα μέσα;	ΝΑΙ	+
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ			
20.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να συνοδεύεται από διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις , όπως;		
20.1.	διασυνοριακή μεταφορά αέριων ρύπων;	ΟΧΙ	A
20.2.	υποβάθμιση της ποιότητας στα ύδατα διασυνοριακών ποταμών;	ΟΧΙ	A

Με την εφαρμογή των τύπων δράσεων του ΑΠ-2Α, εκτιμάται ότι θα έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

- δημιουργία ενός συστήματος μεταφορών προσιτό σε όλους,
- βελτίωση της οδικής ασφάλειας
- μείωση του θορύβου και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου και την κατανάλωση ενέργειας,
- βελτίωση της αποτελεσματικότητας και τη σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας της μεταφοράς προσώπων και αγαθών και βελτίωση της ελκυστικότητας και της ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος

Όπως διαφαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, οι αναμενόμενες στρατηγικές περιβαλλοντικές μεταβολές ως αποτέλεσμα εφαρμογής της ΑΠ-2, κινούνται αμιγώς προς τη θετική κατεύθυνση συμβάλλοντας στη βελτίωση της ελκυστικότητας και της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος και πιο συγκεκριμένα:

- ❖ Βελτιώνεται την **υγεία** του πληθυσμού της ΠΙΝ, με τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις μεταφορές για όλους καθώς και με τον περιορισμό της στάθμης θορύβου και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στο αστικό περιβάλλον.
- ❖ Επιπλέον βελτιώνεται η κατάσταση (μείωση) όσον αφορά την **τομεακή κατανομή αερίων θερμοκηπίου από τον μεταφορικό τομέα**, καθώς επίσης ο πολυτροπικός παράγοντας, **παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας**.
- ❖ Τέλος ο ΑΠ-2Α μεταβάλλει θετικά την υφιστάμενη κατάσταση στον τομέα των **μεταφορών** με βελτίωση της αποτελεσματικότητας και τη σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας της μεταφοράς προσώπων και αγαθών.

7.2.4 Από τον Άξονα Προτεραιότητας 3

Η περιγραφή των στόχων πολιτικής, των ειδικών στόχων, των τύπων δράσεων, των κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του ΑΠ-3, έχουν παρουσιασθεί στην ενότητα 4.2.4.

Ο προσδιορισμός των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΑΠ-3, διεξάγεται στον ακόλουθο πίνακα, βάσει της μεθοδολογία που περιγράφηκε στην ενότητα 7.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7-Π4: Προσδιορισμός περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΑΠ-3

Εξεταζόμενος ΑΠ-3		Ενίσχυση υποδομών μεταφορών	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η απαιτήση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ			
1.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τη βιοποικιλότητα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
1.1.	το ποσοστό έκτασης που προστατεύεται για τη βιοποικιλότητα που φιλοξενεί;	OXI	A
1.2.	τη συνοχή των οικοτόπων στις προστατευόμενες περιοχές;	OXI	A
1.3.	υποστρωματικούς παράγοντες διατήρησης της βιοποικιλότητας, όπως αποστάσεις από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, ρύπανση οικοτόπων κ.ά.;	OXI	A
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			
2.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τον πληθυσμό , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
2.1.	παράγοντες που επηρεάζουν τη γονιμότητα ή το μέσο αριθμό τέκνων ανά γυναίκα;	OXI	A
2.2.	παράγοντες που επηρεάζουν τη θνησιμότητα ή το μέσο προσδόκιμο χρόνο ζωής;	OXI	A
2.3.	παράγοντες που επηρεάζουν τη μετανάστευση από ή προς την Περιφέρεια;	OXI	A
ΥΓΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ			
3.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την υγεία των ανθρώπων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
3.1.	την έκθεση τμημάτων του πληθυσμού σε περιβαλλοντικό κίνδυνο;	OXI	A
3.2.	υποστρωματικούς παράγοντες που μπορούν να επιφέρουν αλλαγές στο επίπεδο της ανθρώπινης υγείας;	ΝΑΙ	+
ΠΑΝΙΔΑ			
4.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την πανίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
4.1.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των απειλούμενων ειδών;	OXI	A
4.2.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των ενδημικών ειδών;	OXI	A
4.3.	τον συνολικό αριθμό σπονδυλωτών ειδών;	OXI	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-3		Ενίσχυση υποδομών μεταφορών	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
ΧΛΩΡΙΔΑ			
5.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τη χλωρίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
5.1.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των απειλούμενων ειδών;	OXI	A
5.2.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των ενδημικών ειδών;	OXI	A
5.3.	τον συνολικό αριθμό φυτικών ειδών;	OXI	A
5.4.	την έκταση των δασικών οικοσυστημάτων;	OXI	A
ΕΔΑΦΟΣ			
6.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το έδαφος , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
6.1.	την έκταση καλλιεργούμενης γης;	OXI	A
6.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά στρέμμα;	OXI	A
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά στρέμμα;	OXI	A
6.4.	παράγοντες που εμμέσως θα προκαλέσουν εκτεταμένες αλλαγές στις χρήσεις γης;	OXI	A
ΥΔΑΤΑ			
7.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την κατανάλωση και τα αποθέματα νερού επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
7.1.	την κατανάλωση νερού από επιφανειακά ύδατα;	OXI	A
7.2.	την κατανάλωση νερού από υπόγεια ύδατα;	OXI	A
7.3.	την τομεακή ζήτηση νερού από τη γεωργία, την οικιακή χρήση, τη βιομηχανία και την ηλεκτροπαραγωγή;	OXI	A
8.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των επιφανειακών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
8.1.	τις συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων;	OXI	A
8.2.	τις συγκεντρώσεις φωσφορικών ενώσεων;	OXI	A
8.3.	τη συγκέντρωση του χημικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	OXI	A
8.4.	τη συγκέντρωση του βιολογικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	OXI	A
9.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των κολυμβητικών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
9.1.	τη συμμόρφωση με τα όρια;	OXI	A
9.2.	τον αριθμό γαλάζιων σημαιών;	OXI	A
ΑΕΡΑΣ			

Εξεταζόμενος ΑΠ-3		Ενίσχυση υποδομών μεταφορών	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
10.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα του αέρα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
10.1.	τις εκπομπές NO _x ;	ΟΧΙ	A
10.2.	τις εκπομπές SO ₂ ;	ΟΧΙ	A
10.3.	τις εκπομπές μη μεθανιούχων πτητικών οργανικών ενώσεων;	ΟΧΙ	A
10.4	τις εκπομπές CO;	ΟΧΙ	A
10.5.	επηρεάζοντας εμμέσως τις εκπομπές αέριων ρύπων από άλλους τομείς;	ΟΧΙ	A
10.6.	επηρεάζοντας εμμέσως τις ημέρες υπέρβασης των οριακών τιμών συγκέντρωσης ατμοσφαιρικών ρύπων στα αστικά κέντρα;	ΟΧΙ	A
ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
11.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
11.1.	το σύνολο των εκπεμπόμενων αερίων σε ισοδύναμους τόνους CO ₂ ;	ΟΧΙ	A
11.2.	τις εκπομπές CO ₂ ;	ΟΧΙ	A
11.3.	τις εκπομπές CH ₄ ;	ΟΧΙ	A
11.4	τις εκπομπές N ₂ O;	ΟΧΙ	A
11.5.	τις εκπομπές HFCs ή PFCs;	ΟΧΙ	A
12.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την τομεακή κατανομή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
12.1.	το ποσοστό συμμετοχής του ενεργειακού τομέα;	ΟΧΙ	A
12.2.	το ποσοστό συμμετοχής των βιομηχανικών διεργασιών;	ΟΧΙ	A
12.3.	το ποσοστό συμμετοχής του αγροτικού τομέα;	ΟΧΙ	A
12.4.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από απορρίμματα;	ΟΧΙ	A
12.5.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από τις μεταφορές;	ΟΧΙ	A
ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
13.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τα υλικά περιουσιακά στοιχεία , μέσω		
13.1.	εκτεταμένων απαλλοτριώσεων;	ΟΧΙ	A
13.2.	κατανομής δημοσίων εκτάσεων σε πολίτες ή επιχειρήσεις;	ΟΧΙ	A
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ			
14.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την πολιτισμική κληρονομιά , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		

Εξεταζόμενος ΑΠ-3		Ενίσχυση υποδομών μεταφορών	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
14.1.	στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς;	ΟΧΙ	A
14.2.	μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς;	ΟΧΙ	A
ΤΟΠΙΟ			
15.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το τοπίο , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
15.1.	το ανάγλυφο σημαντικών εκτάσεων;	ΟΧΙ	A
15.2.	την εικόνα περιοχών με φυσικό κάλλος;	ΟΧΙ	A
15.3.	την εικόνα περιοχών με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο;	ΟΧΙ	A
ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
16.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το βαθμό επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων , μέσω σημαντικών αλλαγών		
16.1.	στον αριθμό εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων;	ΟΧΙ	A
16.2.	στο ποσοστό του εξυπηρετούμενου πληθυσμού;	ΟΧΙ	A
17.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών απορριμμάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
17.1.	τη συνολική ετήσια παραγωγή ή την παραγωγή κατ' άτομο;	ΟΧΙ	A
17.2.	τη σύσταση σε ότι αφορά τα ποσοστά ζυμώσιμων, χαρτιού, γυαλιού, μετάλλων, πλαστικών και αδρανών;	ΟΧΙ	A
17.3.	τη διάθεση των απορριμμάτων σε ΧΥΤΑ ή ανεξέλεγκτους χώρους;	ΟΧΙ	A
17.4.	την ανακύκλωση μέσω διαχωρισμού ή λιπασματοποίησης;	ΟΧΙ	A
17.5.	την ανακύκλωση υλικών συσκευασίας όπως χαρτί, γυαλί, πλαστικό και αλουμίνιο;	ΟΧΙ	A
18.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας , μέσω σημαντικών αλλαγών		
18.1.	στο μίγμα ενεργειακής παραγωγής, δηλαδή το βαθμό συμμετοχής του πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του λιγνίτη, της υδροηλεκτρικής παραγωγής, της αιολικής παραγωγής και της φωτοβολταϊκής παραγωγής;	ΟΧΙ	A
18.2.	στη ζήτηση ενέργειας;	ΟΧΙ	A
18.3.	στην αποτελεσματικότητα της καταναλισκόμενης ενέργειας;	ΟΧΙ	A
19.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τις μεταφορές , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
19.1.	το συνολικό μεταφορικό έργο;	ΝΑΙ	+

Εξεταζόμενος ΑΠ-3		Ενίσχυση υποδομών μεταφορών	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριστερή απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
a/a	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
19.2.	την κατανομή του μεταφορικού έργου στα διάφορα μέσα;	ΝΑΙ	+
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ			
20.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να συνοδεύεται από διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις , όπως;		
20.1.	διασυνοριακή μεταφορά αέριων ρύπων;	ΟΧΙ	A
20.2.	υποβάθμιση της ποιότητας στα ύδατα διασυνοριακών ποταμών;	ΟΧΙ	A

Με την εφαρμογή των τύπων δράσεων του ΑΠ-3, εκτιμάται ότι θα έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

- Αύξηση των μεταφερόμενων ανθρώπων και αγαθών
- Αύξηση της ασφάλειας στις μεταφορές
- Μείωση της χρονοαπόστασης των μεταφορών
- Μείωση του κόστους μεταφοράς
- Διασυνοριακή σύνδεση (λιμενικές υποδομές)

Όπως διαφαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, οι αναμενόμενες στρατηγικές περιβαλλοντικές μεταβολές ως αποτέλεσμα εφαρμογής της ΑΠ-3, κινούνται αμιγώς προς τη θετική κατεύθυνση και πιο συγκεκριμένα:

Ο ΑΠ-3 περιορίζει το χερσαίο **μεταφορικό έργο** με τη μείωση της χρονοαπόστασης των μεταφορών και του κόστους μεταφοράς και με την αύξηση των μεταφερόμενων ανθρώπων και αγαθών, με έμφαση πάντα στην ασφάλεια των χρηστών, η οποία αποτελεί υποστρωματικός παράγοντας της παραμέτρου **υγεία των ανθρώπων** η οποία και βελτιώνεται.

Επιπλέον η βελτίωση και συμπλήρωση των λιμενικών υποδομών ενισχύει τη διασυνοριακή κινητικότητα στην ΠΙΝ και βελτιώνει την **κατανομή του μεταφορικού έργου στα διάφορα μέσα** οπότε βελτιώνεται η υφιστάμενη κατάσταση στις **μεταφορές** στην ΠΙΝ.

7.2.5 Από τον Άξονα Προτεραιότητας 4Α

Η περιγραφή των στόχων πολιτικής, των ειδικών στόχων, των τύπων δράσεων, των κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της ΑΠ-4Α, έχουν παρουσιασθεί στην ενότητα 4.2.4.

Ο προσδιορισμός των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ΑΠ-4Α, διεξάγεται στον ακόλουθο πίνακα, βάσει της μεθοδολογία που περιγράφηκε στην ενότητα 7.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7-Π5: Προσδιορισμός περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ΑΠ-4Α

Εξεταζόμενος ΑΠ-4Α		Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αρισιότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
a/a	Ερώτηση	Απά- ντηση	Αιτιο- λόγηση
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ			
1.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τη βιοποικιλότητα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
1.1.	το ποσοστό έκτασης που προστατεύεται για τη βιοποικιλότητα που φιλοξενεί;	ΟΧΙ	A
1.2.	τη συνοχή των οικοτόπων στις προστατευόμενες περιοχές;	ΟΧΙ	A
1.3.	υποστρωματικούς παράγοντες διατήρησης της βιοποικιλότητας, όπως αποστάσεις από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, ρύπανση οικοτόπων κ.ά.;	ΟΧΙ	A
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			
2.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τον πληθυσμό , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
2.1.	παράγοντες που επηρεάζουν τη γονιμότητα ή το μέσο αριθμό τέκνων ανά γυναίκα;	ΟΧΙ	A
2.2.	παράγοντες που επηρεάζουν τη θνησιμότητα ή το μέσο προσδόκιμο χρόνο ζωής;	ΝΑΙ	+
2.3.	παράγοντες που επηρεάζουν τη μετανάστευση από ή προς την Περιφέρεια;	ΝΑΙ	+
ΥΓΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ			
3.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την υγεία των ανθρώπων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
3.1.	την έκθεση τμημάτων του πληθυσμού σε περιβαλλοντικό κίνδυνο;	ΟΧΙ	A
3.2.	υποστρωματικούς παράγοντες που μπορούν να επιφέρουν αλλαγές στο επίπεδο της ανθρώπινης υγείας;	ΝΑΙ	+
ΠΑΝΙΔΑ			
4.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την πανίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
4.1.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των απειλούμενων ειδών;	ΟΧΙ	A
4.2.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των ενδημικών ειδών;	ΟΧΙ	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-4Α		Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
4.3.	τον συνολικό αριθμό σπονδυλωτών ειδών;	ΟΧΙ	A
ΧΛΩΡΙΔΑ			
5.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τη χλωρίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
5.1.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των απειλούμενων ειδών;	ΟΧΙ	A
5.2.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των ενδημικών ειδών;	ΟΧΙ	A
5.3.	τον συνολικό αριθμό φυτικών ειδών;	ΟΧΙ	A
5.4.	την έκταση των δασικών οικοσυστημάτων;	ΟΧΙ	A
ΕΔΑΦΟΣ			
6.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το έδαφος , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
6.1.	την έκταση καλλιεργούμενης γης;	ΟΧΙ	A
6.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	A
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	A
6.4.	παράγοντες που εμμέσως θα προκαλέσουν εκτεταμένες αλλαγές στις χρήσεις γης;	ΟΧΙ	A
ΥΔΑΤΑ			
7.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την κατανάλωση και τα αποθέματα νερού επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
7.1.	την κατανάλωση νερού από επιφανειακά ύδατα;	ΟΧΙ	A
7.2.	την κατανάλωση νερού από υπόγεια ύδατα;	ΟΧΙ	A
7.3.	την τομεακή ζήτηση νερού από τη γεωργία, την οικιακή χρήση, τη βιομηχανία και την ηλεκτροπαραγωγή;	ΟΧΙ	A
8.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των επιφανειακών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
8.1.	τις συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων;	ΟΧΙ	A
8.2.	τις συγκεντρώσεις φωσφορικών ενώσεων;	ΟΧΙ	A
8.3.	τη συγκέντρωση του χημικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΟΧΙ	A
8.4.	τη συγκέντρωση του βιολογικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΟΧΙ	A
9.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των κολυμβητικών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
9.1.	τη συμμόρφωση με τα όρια;	ΟΧΙ	A
9.2.	τον αριθμό γαλάζιων σημαιών;	ΟΧΙ	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-4Α		Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριστερή απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Από- ντηση	Αιτιο- λόγηση
ΑΕΡΑΣ			
10.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα του αέρα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
10.1.	τις εκπομπές NO _x ;	OXI	A
10.2.	τις εκπομπές SO ₂ ;	OXI	A
10.3.	τις εκπομπές μη μεθανιούχων πτητικών οργανικών ενώσεων;	OXI	A
10.4.	τις εκπομπές CO;	OXI	A
10.5.	επηρεάζοντας εμμέσως τις εκπομπές αέριων ρύπων από άλλους τομείς;	OXI	A
10.6.	επηρεάζοντας εμμέσως τις ημέρες υπέρβασης των οριακών τιμών συγκέντρωσης ατμοσφαιρικών ρύπων στα αστικά κέντρα;	OXI	A
ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
11.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
11.1.	το σύνολο των εκπεμπόμενων αερίων σε ισοδύναμους τόνους CO ₂ ;	OXI	A
11.2.	τις εκπομπές CO ₂ ;	OXI	A
11.3.	τις εκπομπές CH ₄ ;	OXI	A
11.4.	τις εκπομπές N ₂ O;	OXI	A
11.5.	τις εκπομπές HFCs ή PFCs;	OXI	A
12.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την τομεακή κατανομή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
12.1.	το ποσοστό συμμετοχής του ενεργειακού τομέα;	OXI	A
12.2.	το ποσοστό συμμετοχής των βιομηχανικών διεργασιών;	OXI	A
12.3.	το ποσοστό συμμετοχής του αγροτικού τομέα;	OXI	A
12.4.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από απορρίμματα;	OXI	A
12.5.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από τις μεταφορές;	OXI	A
ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
13.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τα υλικά περιουσιακά στοιχεία , μέσω		
13.1.	εκτεταμένων απαλλοτριώσεων;	OXI	A
13.2.	κατανομής δημοσίων εκτάσεων σε πολίτες ή επιχειρήσεις;	OXI	A
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ			

Εξεταζόμενος ΑΠ-4Α		Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
14.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την πολιτισμική κληρονομιά , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
14.1.	στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς;	ΝΑΙ	+
14.2.	μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς;	ΝΑΙ	+
ΤΟΠΙΟ			
15.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το τοπίο , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
15.1.	το ανάγλυφο σημαντικών εκτάσεων;	ΟΧΙ	A
15.2.	την εικόνα περιοχών με φυσικό κάλλος;	ΟΧΙ	A
15.3.	την εικόνα περιοχών με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο;	ΟΧΙ	A
ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
16.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το βαθμό επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων , μέσω σημαντικών αλλαγών		
16.1.	στον αριθμό εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων;	ΟΧΙ	A
16.2.	στο ποσοστό του εξυπηρετούμενου πληθυσμού;	ΟΧΙ	A
17.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών απορριμμάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
17.1.	τη συνολική ετήσια παραγωγή ή την παραγωγή κατ' άτομο;	ΟΧΙ	A
17.2.	τη σύσταση σε ότι αφορά τα ποσοστά ζυμώσιμων, χαρτιού, γυαλιού, μετάλλων, πλαστικών και αδρανών;	ΟΧΙ	A
17.3.	τη διάθεση των απορριμμάτων σε ΧΥΤΑ ή ανεξέλεγκτους χώρους;	ΟΧΙ	A
17.4.	την ανακύκλωση μέσω διαχωρισμού ή λιπασματοποίησης;	ΟΧΙ	A
17.5.	την ανακύκλωση υλικών συσκευασίας όπως χαρτί, γυαλί, πλαστικό και αλουμίνιο;	ΟΧΙ	A
18.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας , μέσω σημαντικών αλλαγών		
18.1.	στο μίγμα ενεργειακής παραγωγής, δηλαδή το βαθμό συμμετοχής του πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του λιγνίτη, της υδροηλεκτρικής παραγωγής, της αιολικής παραγωγής και της φωτοβολταϊκής παραγωγής;	ΟΧΙ	A
18.2.	στη ζήτηση ενέργειας;	ΟΧΙ	A
18.3.	στην αποτελεσματικότητα της καταναλισκόμενης ενέργειας;	ΟΧΙ	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-4Α		Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Από- ντηση	Αιτιο- λόγηση
19.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τις μεταφορές, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
19.1.	το συνολικό μεταφορικό έργο;	ΟΧΙ	A
19.2.	την κατανομή του μεταφορικού έργου στα διάφορα μέσα;	ΟΧΙ	A
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝΣ			
20.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να συνοδεύεται από διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις , όπως;		
20.1.	διασυνοριακή μεταφορά αέριων ρύπων;	ΟΧΙ	A
20.2.	υποβάθμιση της ποιότητας στα ύδατα διασυνοριακών ποταμών;	ΟΧΙ	A

Με την εφαρμογή των δράσεων της ΑΠ-4Α, εκτιμάται ότι θα έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής
- Ενδυνάμωση της κοινωνικής ένταξης
- Άμβλυνση του κινδύνου δημιουργίας θυλάκων κοινωνικού αποκλεισμού
- Αύξηση της δυναμικότητας των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων καθώς και των υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας σε αντίστοιχα χωρικά και εκπαιδευτικά επίπεδα της ΠΙΝ
- Αύξηση της δυναμικότητας των υποδομών φροντίδας, πρόνοιας και για ΑμεΑ
- Αύξηση της δυναμικότητας των υποδομών υγείας με ιδιαίτερη έμφαση στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ)
- Προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς

Όπως διαφαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, οι αναμενόμενες στρατηγικές περιβαλλοντικές μεταβολές ως αποτέλεσμα του ΑΠ-4Α, κινούνται αμιγώς προς τη θετική κατεύθυνση.

Οι υποδομές εκπαίδευσης, φροντίδας, πρόνοιας και υγείας που ενισχύονται συμβάλλουν θετικά στους υποστρωματικούς παράγοντες, που προάγουν την ποιότητα ζωής, και την κοινωνική ένταξη και επιφέρουν θετικές αλλαγές στο επίπεδο της **υγείας και τον πληθυσμό** της ΠΙΝ.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις Αξιοποίηση του τουριστικού & πολιτιστικού τομέα για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής προστατεύουν τα στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς, καθώς και μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και συμβάλλουν στην προστασία της **πολιτισμικής κληρονομιάς**.

7.2.6 Από τον Άξονα Προτεραιότητας 4B

Η περιγραφή των στόχων πολιτικής, των ειδικών στόχων, των τύπων δράσεων, των κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της ΑΠ-4B, έχουν παρουσιασθεί στην ενότητα 4.2.5.

Ο προσδιορισμός των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ΑΠ-4B, διεξάγεται στον ακόλουθο πίνακα, βάσει της μεθοδολογία που περιγράφηκε στην ενότητα 7.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7-Π6: Προσδιορισμός περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ΑΠ-4B

Εξεταζόμενος ΑΠ-4B		Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η απαιτήση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
a/a	Ερώτηση	Από- ντηση	Αιτιο- λόγηση
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ			
1.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τη βιοποικιλότητα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
1.1.	το ποσοστό έκτασης που προστατεύεται για τη βιοποικιλότητα που φιλοξενεί;	OXI	A
1.2.	τη συνοχή των οικοτόπων στις προστατευόμενες περιοχές;	OXI	A
1.3.	υποστρωματικούς παράγοντες διατήρησης της βιοποικιλότητας, όπως αποστάσεις από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, ρύπανση οικοτόπων κ.ά.;	OXI	A
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			
2.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τον πληθυσμό , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
2.1.	παράγοντες που επηρεάζουν τη γονιμότητα ή το μέσο αριθμό τέκνων ανά γυναίκα;	OXI	A
2.2.	παράγοντες που επηρεάζουν τη θνησιμότητα ή το μέσο προσδόκιμο χρόνο ζωής;	ΝΑΙ	+
2.3.	παράγοντες που επηρεάζουν τη μετανάστευση από ή προς την Περιφέρεια;	ΝΑΙ	+
ΥΓΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ			
3.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την υγεία των ανθρώπων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
3.1.	την έκθεση τμημάτων του πληθυσμού σε περιβαλλοντικό κίνδυνο;	OXI	A
3.2.	υποστρωματικούς παράγοντες που μπορούν να επιφέρουν αλλαγές στο επίπεδο της ανθρώπινης υγείας;	ΝΑΙ	+
ΠΑΝΙΔΑ			
4.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την πανίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
4.1.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των απειλούμενων ειδών;	OXI	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού		
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριστερή απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
4.2.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των ενδημικών ειδών;	ΟΧΙ	Α
4.3.	τον συνολικό αριθμό σπονδυλωτών ειδών;	ΟΧΙ	Α
ΧΛΩΡΙΔΑ			
5.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τη χλωρίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
5.1.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των απειλούμενων ειδών;	ΟΧΙ	Α
5.2.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των ενδημικών ειδών;	ΟΧΙ	Α
5.3.	τον συνολικό αριθμό φυτικών ειδών;	ΟΧΙ	Α
5.4.	την έκταση των δασικών οικοσυστημάτων;	ΟΧΙ	Α
ΕΔΑΦΟΣ			
6.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το έδαφος , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
6.1.	την έκταση καλλιεργούμενης γης;	ΟΧΙ	Α
6.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	Α
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	Α
6.4.	παράγοντες που εμμέσως θα προκαλέσουν εκτεταμένες αλλαγές στις χρήσεις γης;	ΟΧΙ	Α
ΥΔΑΤΑ			
7.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την κατανάλωση και τα αποθέματα νερού επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
7.1.	την κατανάλωση νερού από επιφανειακά ύδατα;	ΟΧΙ	Α
7.2.	την κατανάλωση νερού από υπόγεια ύδατα;	ΟΧΙ	Α
7.3.	την τομεακή ζήτηση νερού από τη γεωργία, την οικιακή χρήση, τη βιομηχανία και την ηλεκτροπαραγωγή;	ΟΧΙ	Α
8.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των επιφανειακών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
8.1.	τις συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων;	ΟΧΙ	Α
8.2.	τις συγκεντρώσεις φωσφορικών ενώσεων;	ΟΧΙ	Α
8.3.	τη συγκέντρωση του χημικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΟΧΙ	Α
8.4.	τη συγκέντρωση του βιολογικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΟΧΙ	Α
9.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των κολυμβητικών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		

Εξεταζόμενος ΑΠ-4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού		
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριστερή απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
9.1.	τη συμμόρφωση με τα όρια;	ΟΧΙ	Α
9.2.	τον αριθμό γαλάζιων σημαιών;	ΟΧΙ	Α
ΑΕΡΑΣ			
10.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα του αέρα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
10.1.	τις εκπομπές NO _x ;	ΟΧΙ	Α
10.2.	τις εκπομπές SO ₂ ;	ΟΧΙ	Α
10.3.	τις εκπομπές μη μεθανιούχων πτητικών οργανικών ενώσεων;	ΟΧΙ	Α
10.4	τις εκπομπές CO;	ΟΧΙ	Α
10.5.	επηρεάζοντας εμμέσως τις εκπομπές αέριων ρύπων από άλλους τομείς;	ΟΧΙ	Α
10.6.	επηρεάζοντας εμμέσως τις ημέρες υπέρβασης των οριακών τιμών συγκέντρωσης ατμοσφαιρικών ρύπων στα αστικά κέντρα;	ΟΧΙ	Α
ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
11.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
11.1.	το σύνολο των εκπεμπόμενων αερίων σε ισοδύναμους τόνους CO ₂ ;	ΟΧΙ	Α
11.2.	τις εκπομπές CO ₂ ;	ΟΧΙ	Α
11.3.	τις εκπομπές CH ₄ ;	ΟΧΙ	Α
11.4	τις εκπομπές N ₂ O;	ΟΧΙ	Α
11.5.	τις εκπομπές HFCs ή PFCs;	ΟΧΙ	Α
12.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την τομεακή κατανομή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
12.1.	το ποσοστό συμμετοχής του ενεργειακού τομέα;	ΟΧΙ	Α
12.2.	το ποσοστό συμμετοχής των βιομηχανικών διεργασιών;	ΟΧΙ	Α
12.3.	το ποσοστό συμμετοχής του αγροτικού τομέα;	ΟΧΙ	Α
12.4.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από απορρίμματα;	ΟΧΙ	Α
12.5.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από τις μεταφορές;	ΟΧΙ	Α
ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
13.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τα υλικά περιουσιακά στοιχεία , μέσω		
13.1.	εκτεταμένων απαλλοτριώσεων;	ΟΧΙ	Α

Εξεταζόμενος ΑΠ-4Β		Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
13.2.	κατανομής δημοσίων εκτάσεων σε πολίτες ή επιχειρήσεις;	OXI	A
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ			
14.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την πολιτισμική κληρονομιά , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
14.1.	στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς;	OXI	A
14.2.	μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς;	OXI	A
ΤΟΠΙΟ			
15.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το τοπίο , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
15.1.	το ανάγλυφο σημαντικών εκτάσεων;	OXI	A
15.2.	την εικόνα περιοχών με φυσικό κάλλος;	OXI	A
15.3.	την εικόνα περιοχών με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο;	OXI	A
ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
16.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει το βαθμό επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων , μέσω σημαντικών αλλαγών		
16.1.	στον αριθμό εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων;	OXI	A
16.2.	στο ποσοστό του εξυπηρετούμενου πληθυσμού;	OXI	A
17.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών απορριμμάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
17.1.	τη συνολική ετήσια παραγωγή ή την παραγωγή κατ' άτομο;	OXI	A
17.2.	τη σύσταση σε ότι αφορά τα ποσοστά ζυμώσιμων, χαρτιού, γυαλιού, μετάλλων, πλαστικών και αδρανών;	OXI	A
17.3.	τη διάθεση των απορριμμάτων σε ΧΥΤΑ ή ανεξέλεγκτους χώρους;	OXI	A
17.4.	την ανακύκλωση μέσω διαχωρισμού ή λιπασματοποίησης;	OXI	A
17.5.	την ανακύκλωση υλικών συσκευασίας όπως χαρτί, γυαλί, πλαστικό και αλουμίνιο;	OXI	A
18.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας , μέσω σημαντικών αλλαγών		
18.1.	στο μίγμα ενεργειακής παραγωγής, δηλαδή το βαθμό συμμετοχής του πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του λιγνίτη, της υδροηλεκτρικής παραγωγής, της αιολικής παραγωγής και της φωτοβολταϊκής παραγωγής;	OXI	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-4Β	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού		
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριστερή απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+: Αναμένεται βελτίωση.			
-: Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
18.2.	στη ζήτηση ενέργειας;	ΟΧΙ	Α
18.3.	στην αποτελεσματικότητα της καταναλισκόμενης ενέργειας;	ΟΧΙ	Α
19.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει τις μεταφορές , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
19.1.	το συνολικό μεταφορικό έργο;	ΟΧΙ	Α
19.2.	την κατανομή του μεταφορικού έργου στα διάφορα μέσα;	ΟΧΙ	Α
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝΣ			
20.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να συνοδεύεται από διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις , όπως;		
20.1.	διασυνοριακή μεταφορά αέριων ρύπων;	ΟΧΙ	Α
20.2.	υποβάθμιση της ποιότητας στα ύδατα διασυνοριακών ποταμών;	ΟΧΙ	Α

Με την εφαρμογή των δράσεων του ΑΠ-4Β, εκτιμάται ότι θα έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής
- Αύξηση της απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού
- Αύξηση απασχόλησης κοινωνικά ευπαθών ομάδων
- Βελτίωση της απασχολησιμότητας
- Πρόληψη ή/και καταπολέμηση της φτώχειας
- Βελτίωση επιδόσεων και ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης
- Ισότητα των δύο φύλων
- Δημιουργία συνθηκών κοινωνικής και εργασιακής ένταξης
- Ενδυνάμωση της κοινωνικής ένταξης
- Πρόληψη και άμβλυνση του κινδύνου δημιουργίας θυλάκων κοινωνικού αποκλεισμού
- Ενδυνάμωση της κοινωνικής ένταξης

Όπως διαφαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, οι αναμενόμενες στρατηγικές περιβαλλοντικές μεταβολές ως αποτέλεσμα του ΑΠ-4Β, κινούνται αμιγώς προς τη θετική κατεύθυνση.

Οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, φροντίδας, πρόνοιας και υγείας που ενισχύονται συμβάλλουν θετικά στους υποστρωματικούς παράγοντες, που προάγουν την ποιότητα ζωής, και την κοινωνική ένταξη και επιφέρουν θετικές αλλαγές στο επίπεδο της **υγείας και τον πληθυσμό** της ΠΙΝ.

7.2.7 Από τον Άξονα Προτεραιότητας 5

Η περιγραφή των στόχων πολιτικής, των ειδικών στόχων, των τύπων δράσεων, των κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της ΑΠ-5, έχουν παρουσιασθεί στην ενότητα 4.2.7.

Ο προσδιορισμός των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΑΠ-5, διεξάγεται στον ακόλουθο πίνακα, βάσει της μεθοδολογία που περιγράφηκε στην ενότητα 7.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7-Π7: Προσδιορισμός περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ΑΠ-5

Εξεταζόμενος ΑΠ-5		Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η απαιτήση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
a/a	Ερώτηση	Απά- ντηση	Αιτιο- λόγηση
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ			
1.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει τη βιοποικιλότητα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
1.1.	το ποσοστό έκτασης που προστατεύεται για τη βιοποικιλότητα που φιλοξενεί;	ΟΧΙ	A
1.2.	τη συνοχή των οικοτόπων στις προστατευόμενες περιοχές;	ΟΧΙ	A
1.3.	υποστρωματικούς παράγοντες διατήρησης της βιοποικιλότητας, όπως αποστάσεις από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, ρύπανση οικοτόπων κ.ά.;	ΝΑΙ	+
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			
2.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει τον πληθυσμό , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
2.1.	παράγοντες που επηρεάζουν τη γονιμότητα ή το μέσο αριθμό τέκνων ανά γυναίκα;	ΟΧΙ	A
2.2.	παράγοντες που επηρεάζουν τη θνησιμότητα ή το μέσο προσδόκιμο χρόνο ζωής;	ΟΧΙ	A
2.3.	παράγοντες που επηρεάζουν τη μετανάστευση από ή προς την Περιφέρεια;	ΟΧΙ	A
ΥΓΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ			
3.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει την υγεία των ανθρώπων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
3.1.	την έκθεση τμημάτων του πληθυσμού σε περιβαλλοντικό κίνδυνο;	ΟΧΙ	A
3.2.	υποστρωματικούς παράγοντες που μπορούν να επιφέρουν αλλαγές στο επίπεδο της ανθρώπινης υγείας;	ΝΑΙ	+
ΠΑΝΙΔΑ			
4.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει την πανίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		

Εξεταζόμενος ΑΠ-5		Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
4.1.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των απειλούμενων ειδών;	ΟΧΙ	A
4.2.	τον αριθμό ή τους βιοτόπους των ενδημικών ειδών;	ΟΧΙ	A
4.3.	τον συνολικό αριθμό σπονδυλωτών ειδών;	ΟΧΙ	A
ΧΛΩΡΙΔΑ			
5.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει τη χλωρίδα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
5.1.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των απειλούμενων ειδών;	ΟΧΙ	A
5.2.	τον αριθμό ή την εξάπλωση των ενδημικών ειδών;	ΟΧΙ	A
5.3.	τον συνολικό αριθμό φυτικών ειδών;	ΟΧΙ	A
5.4.	την έκταση των δασικών οικοσυστημάτων;	ΟΧΙ	A
ΕΔΑΦΟΣ			
6.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει το έδαφος , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
6.1.	την έκταση καλλιεργούμενης γης;	ΟΧΙ	A
6.2.	την κατανάλωση ζιζανιοκτόνων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	A
6.3.	την κατανάλωση λιπασμάτων ανά στρέμμα;	ΟΧΙ	A
6.4.	παράγοντες που εμμέσως θα προκαλέσουν εκτεταμένες αλλαγές στις χρήσεις γης;	ΟΧΙ	A
ΥΔΑΤΑ			
7.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει την κατανάλωση και τα αποθέματα νερού επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
7.1.	την κατανάλωση νερού από επιφανειακά ύδατα;	ΟΧΙ	A
7.2.	την κατανάλωση νερού από υπόγεια ύδατα;	ΟΧΙ	A
7.3.	την τομεακή ζήτηση νερού από τη γεωργία, την οικιακή χρήση, τη βιομηχανία και την ηλεκτροπαραγωγή;	ΟΧΙ	A
8.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των επιφανειακών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
8.1.	τις συγκεντρώσεις νιτρικών ενώσεων;	ΟΧΙ	A
8.2.	τις συγκεντρώσεις φωσφορικών ενώσεων;	ΟΧΙ	A
8.3.	τη συγκέντρωση του χημικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΟΧΙ	A
8.4.	τη συγκέντρωση του βιολογικώς απαιτούμενου οξυγόνου;	ΟΧΙ	A
9.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενου πρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα των κολυμβητικών υδάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		

Εξεταζόμενος ΑΠ-5		Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	
<p>Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:</p> <p>A: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.</p> <p>B: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.</p> <p>Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>+: Αναμένεται βελτίωση.</p> <p>-: Αναμένεται επιδείνωση.</p> <p>Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..</p>			
a/a	Ερώτηση	Από-ντηση	Αιτιολόγηση
9.1.	τη συμμόρφωση με τα όρια;	OXI	A
9.2.	τον αριθμό γαλάζιων σημαιών;	OXI	A
ΑΕΡΑΣ			
10.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει την ποιότητα του αέρα , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
10.1.	τις εκπομπές NO _x ;	OXI	A
10.2.	τις εκπομπές SO ₂ ;	OXI	A
10.3.	τις εκπομπές μη μεθανιούχων πτητικών οργανικών ενώσεων;	OXI	A
10.4	τις εκπομπές CO;	OXI	A
10.5.	επηρεάζοντας εμμέσως τις εκπομπές αέριων ρύπων από άλλους τομείς;	OXI	A
10.6.	επηρεάζοντας εμμέσως τις ημέρες υπέρβασης των οριακών τιμών συγκέντρωσης ατμοσφαιρικών ρύπων στα αστικά κέντρα;	OXI	A
ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
11.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
11.1.	το σύνολο των εκπεμπόμενων αερίων σε ισοδύναμους τόνους CO ₂ ;	OXI	A
11.2.	τις εκπομπές CO ₂ ;	OXI	A
11.3.	τις εκπομπές CH ₄ ;	OXI	A
11.4	τις εκπομπές N ₂ O;	OXI	A
11.5.	τις εκπομπές HFCs ή PFCs;	OXI	A
12.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει την τομεακή κατανομή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
12.1.	το ποσοστό συμμετοχής του ενεργειακού τομέα;	OXI	A
12.2.	το ποσοστό συμμετοχής των βιομηχανικών διεργασιών;	OXI	A
12.3.	το ποσοστό συμμετοχής του αγροτικού τομέα;	OXI	A
12.4.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από απορρίμματα;	OXI	A
12.5.	το ποσοστό συμμετοχής των εκπομπών από τις μεταφορές;	OXI	A
ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
13.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει τα υλικά περιουσιακά στοιχεία , μέσω		
13.1.	εκτεταμένων απαλλοτριώσεων;	OXI	A
13.2.	κατανομής δημοσίων εκτάσεων σε πολίτες ή επιχειρήσεις;	OXI	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-5		Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Από- ντηση	Αιτιο- λόγηση
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ			
14.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει την πολιτισμική κληρονομιά , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
14.1.	στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς;	ΝΑΙ	+
14.2.	μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς;	ΝΑΙ	+
ΤΟΠΙΟ			
15.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει το τοπίο , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
15.1.	το ανάγλυφο σημαντικών εκτάσεων;	ΟΧΙ	A
15.2.	την εικόνα περιοχών με φυσικό κάλλος;	ΟΧΙ	A
15.3.	την εικόνα περιοχών με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο;	ΝΑΙ	+
ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
16.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει το βαθμό επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων , μέσω σημαντικών αλλαγών		
16.1.	στον αριθμό εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων;	ΟΧΙ	A
16.2.	στο ποσοστό του εξυπηρετούμενου πληθυσμού;	ΟΧΙ	A
17.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών απορριμμάτων , επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
17.1.	τη συνολική ετήσια παραγωγή ή την παραγωγή κατ' άτομο;	ΟΧΙ	A
17.2.	τη σύσταση σε ότι αφορά τα ποσοστά ζυμώσιμων, χαρτιού, γυαλιού, μετάλλων, πλαστικών και αδρανών;	ΟΧΙ	A
17.3.	τη διάθεση των απορριμμάτων σε ΧΥΤΑ ή ανεξέλεγκτους χώρους;	ΟΧΙ	A
17.4.	την ανακύκλωση μέσω διαχωρισμού ή λιπασματοποίησης;	ΟΧΙ	A
17.5.	την ανακύκλωση υλικών συσκευασίας όπως χαρτί, γυαλί, πλαστικό και αλουμίνιο;	ΟΧΙ	A
18.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να μεταβάλλει την παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας , μέσω σημαντικών αλλαγών		
18.1.	στο μίγμα ενεργειακής παραγωγής, δηλαδή το βαθμό συμμετοχής του πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του λιγνίτη, της υδροηλεκτρικής παραγωγής, της αιολικής παραγωγής και της φωτοβολταϊκής παραγωγής;	ΟΧΙ	A
18.2.	στη ζήτηση ενέργειας;	ΟΧΙ	A
18.3.	στην αποτελεσματικότητα της καταναλισκόμενης ενέργειας;	ΟΧΙ	A

Εξεταζόμενος ΑΠ-5		Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	
Τα σύμβολα στη στήλη της αιτιολόγησης αντιστοιχούν στα εξής:			
Α: Το εξεταζόμενο τμήμα του προγράμματος δεν έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.			
Β: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αριότητα απαίτηση συμμόρφωσης του προγράμματος με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.			
Γ: Δεν αναμένονται μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις είναι τοπικού χαρακτήρα και χωρίς διαθεματική έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.			
+ : Αναμένεται βελτίωση.			
- : Αναμένεται επιδείνωση.			
Οι πιθανές μεταβολές συλλέγονται και αιτιολογούνται στην παράγραφο που ακολουθεί τον πίνακα..			
α/α	Ερώτηση	Απά-ντηση	Αιτιολόγηση
19.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων του εξεταζόμενουπρόκειται να μεταβάλλει τις μεταφορές, επηρεάζοντας με ουσιαστικό τρόπο		
19.1.	το συνολικό μεταφορικό έργο;	ΟΧΙ	A
19.2.	την κατανομή του μεταφορικού έργου στα διάφορα μέσα;	ΟΧΙ	A
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝΣ			
20.	Η υλοποίηση των έργων και δράσεων της εξεταζόμενης ΑΠ πρόκειται να συνοδεύεται από διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις , όπως;		
20.1.	διασυνοριακή μεταφορά αέριων ρύπων;	ΟΧΙ	A
20.2.	υποβάθμιση της ποιότητας στα ύδατα διασυνοριακών ποταμών;	ΟΧΙ	A

Με την εφαρμογή των τύπων δράσεων του ΑΠ-5, εκτιμάται ότι θα έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

- Προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής
- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος

Όπως διαφαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, οι αναμενόμενες στρατηγικές περιβαλλοντικές μεταβολές ως αποτέλεσμα του ΑΠ-5, κινούνται αμιγώς προς τη θετική κατεύθυνση και πιο συγκεκριμένα:

- ❖ Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις συμβάλλουν θετικά σε υποστρωματικούς παράγοντες που στηρίζουν την κοινωνία παράλληλα με την οικονομία και βελτιώνουν το επίπεδο **υγείας των ανθρώπων** στην περιοχή παρέμβασης
- ❖ Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις προστατεύουν τα στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς, καθώς και μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και συμβάλλουν στην προστασία της **πολιτισμικής κληρονομιάς**
- ❖ Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις (ΟΧΕ σε περιοχές πλην των αστικών) συμβάλλουν στην προστασία της **βιοποικιλότητας**.
- ❖ Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις (ΒΑΑ σε αστικές περιοχές) βελτιώνουν την εικόνα περιοχών με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο συμβάλλουν και προκαλούν θετικές επιπτώσεις στο **τοπίο**.

Επισημαίνεται ότι οι Στρατηγικές Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη: ΒΑΑ και ΟΧΕ, εμπεριέχουν κατά τον σχεδιασμό τους την οριζόντια προτεραιότητας της αειφορίας και ως εκ τούτου είναι πάντα φιλικές προς το περιβάλλον που εφαρμόζονται.

7.3 Χαρακτηρισμός και αξιολόγηση των επιπτώσεων

Στο προηγούμενο στάδιο, αυτό του προσδιορισμού των επιπτώσεων, «διασταυρώθηκε» μια εκτενής σειρά περιβαλλοντικών παραμέτρων με τις Αναπτυξιακές Προκλήσεις του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027, ώστε να προσδιοριστούν οι παράμετροι εκείνες που ενδέχεται να επηρεαστούν, καθώς και τα τμήματα του ΠΕΠ που προκαλούν τις επιδράσεις αυτές. Στο παρόν στάδιο, οι επιδράσεις που εκτιμήθηκαν ως πιθανές, υποβάλλονται στη διαδικασία του χαρακτηρισμού και της αξιολόγησης, η οποία βαίνει ανά περιβαλλοντική παράμετρο. Με τον τρόπο αυτό πραγματοποιείται μια ουσιαστική αποτίμηση των ζητημάτων συνέργειας και αθροιστικότητας μεταξύ διαφορετικών τμημάτων του ΠΕΠ.

7.3.1 Στη βιοποικιλότητα, στη χλωρίδα και στην πανίδα

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα	
Αιτίες μεταβολής	ΑΠ-1	
	ΑΠ-2	Οι προτεινόμενες Δράσεις: βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος, προστασίας οικοσυστημάτων και περιοχών φυσικού κάλλους (εκτός NATURA), διαχείρισης των στερεών αποβλήτων , διαχείρισης λυμάτων βελτιώνουν την υφιστάμενη κατάσταση της βιοποικιλότητας, χλωρίδας και πανίδας.
	ΑΠ-2Α	
	ΑΠ-3	
	ΑΠ-4Α	
	ΑΠ-4Β	
	ΑΠ-5	Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις (ΟΧΕ σε περιοχές πλην των αστικών) συμβάλλουν στην προστασία της βιοποικιλότητας
Ιδιότητες της επίπτωσης		Απολόγηση
Κατεύθυνση	Θετική	
Έκταση	Μικρή	
Ένταση	Ασθενής	
Προέλευση	Δευτερογενής	Οι μεταβολές προέρχονται δευτερογενώς μετά την εφαρμογή των προτεινόμενων παρεμβάσεων
Διάρκεια μεταβολής	Μακροπρόθεσμη	Η εμφάνιση βελτίωσης γίνεται ορατή μακροπρόθεσμα από την έναρξη των αιτιακών επεμβάσεων και παραμένει εάν δεν εμφανιστούν αντίρροπες τάσεις.
Συσσωρευτικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	Δεν αναμένεται αλληλεπίδραση με μεταβολές σε άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες ή συνεργιστικό αποτέλεσμα με άλλα τμήματα του προγράμματος
Δυνατότητα πρόληψης		
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής		
Αξιολόγηση:		Η υφιστάμενη κατάσταση ως προς τις υπό εξέταση περιβαλλοντικές παραμέτρους αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά λόγω των προγραμματιζόμενων δράσεων του ΠΕΠ.

7.3.2 Στον πληθυσμό και στην ανθρώπινη υγεία

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Πληθυσμός, ανθρώπινη υγεία	
Αιτίες μεταβολής	ΑΠ-1	Οι προτεινόμενες δράσεις συντελούν στη συγκράτηση του ντόπιου πληθυσμού και προάγουν τον υποστρωματικό παράγοντα, ποιότητα ζωής που επηρεάζει θετικά στον τομέα της υγείας
	ΑΠ-2	Οι προτεινόμενες δράσεις: πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα, διαχείρισης κινδύνων μη σχετιζόμενων με το κλίμα, στον τομέα των υδάτων, διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, διαχείρισης λυμάτων βελτιώνουν τη δημόσια υγεία των κατοίκων της Π.Ι.Ν.
	ΑΠ-2Α	Οι προτεινόμενες δράσεις και στο πλαίσιο της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, βελτιώνουν τη δημόσια υγεία των κατοίκων της Π.Ι.Ν.
	ΑΠ-3	Οι προτεινόμενες δράσεις βελτιώνουν την ασφάλεια των χρηστών, οποία αποτελεί υποστρωματικός παράγοντας της παραμέτρου υγεία των ανθρώπων η οποία και βελτιώνεται
	ΑΠ-4Α	Οι υποδομές εκπαίδευσης, φροντίδας, πρόνοιας και υγείας που ενισχύονται συμβάλλουν θετικά στους υποστρωματικούς παράγοντες, που προάγουν την ποιότητα ζωής, και την κοινωνική ένταξη και επιφέρουν θετικές αλλαγές στο επίπεδο της υγείας και τον πληθυσμό της Π.Ι.Ν.
	ΑΠ-4Β	Οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, φροντίδας, πρόνοιας και υγείας που ενισχύονται συμβάλλουν θετικά στους υποστρωματικούς παράγοντες, που προάγουν την ποιότητα ζωής, και την κοινωνική ένταξη και επιφέρουν θετικές αλλαγές στο επίπεδο της υγείας και τον πληθυσμό της Π.Ι.Ν.
	ΑΠ-5	Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις συμβάλλουν θετικά σε υποστρωματικούς παράγοντες που στηρίζουν την κοινωνία παράλληλα με την οικονομία και βελτιώνουν το επίπεδο υγείας των ανθρώπων στην περιοχή παρέμβασης
Ιδιότητες της επίπτωσης		Αξιολόγηση
Κατεύθυνση	Θετική	
Έκταση	Μεσαία	Οι θετικές επιπτώσεις έχουν μέση έκταση και περιορίζονται σε επίπεδο Περιφέρειας
Ένταση	Μέτρια	Με βάση το υφιστάμενο επίπεδο υπηρεσιών που αφορούν στην ανθρώπινη υγεία και πρόνοια στην Περιφέρεια, εκτιμάται ότι οι προγραμματιζόμενες δράσεις δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλες.
Προέλευση	Δευτερογενής	Οι μεταβολές προέρχονται δευτερογενώς μετά την εφαρμογή των προτεινόμενων παρεμβάσεων
Διάρκεια μεταβολής	Μακροπρόθεσμη	Η εμφάνιση βελτίωσης γίνεται ορατή μακροπρόθεσμα από την έναρξη των αιτιακών επεμβάσεων και παραμένει εάν δεν εμφανιστούν αντίρροπες τάσεις.
Συσσωρευτικότητα ή συνέργεια	Απίθανη	
Δυνατότητα πρόληψης		-
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής		-
Αξιολόγηση:	Η υφιστάμενη κατάσταση ως προς τις υπό εξέταση περιβαλλοντικές παραμέτρους αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά λόγω των προγραμματιζόμενων δράσεων του ΠΕΠ.	

7.3.3 Στο έδαφος, στα ύδατα, στην ατμοσφαιρική ποιότητα και στις κλιματικές αλλαγές.

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Έδαφος, Ύδατα, ατμοσφαιρική ποιότητα, κλιματικές αλλαγές	
Αιτίες μεταβολής	ΑΠ-1	
	ΑΠ-2	Οι περισσότερες δράσεις που υλοποιούνται υπό τον ΑΠ-2 βελτιώνουν τις περιβαλλοντικές παραμέτρους, έδαφος, ύδατα, ατμοσφαιρική ποιότητα και κλιματικές αλλαγές
	ΑΠ-2Α	Οι προτεινόμενες δράσεις βελτιώνουν την ποιότητα του αέρα και την τομεακή κατανομή των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
	ΑΠ-3	
	ΑΠ-4Α	
	ΑΠ-4Β	
	ΑΠ-5	
Ιδιότητες της επίπτωσης		Αιτιολόγηση
Κατεύθυνση	Θετική	
Έκταση	Μεσαία	Ενδεχόμενες μεταβολές έχουν μεσαία έκταση και περιορίζονται σε επίπεδο Περιφέρειας
Ένταση	Ασθενής/ ισχυρή	Ως ασθενούς έντασης μπορούν να χαρακτηριστούν οι επιπτώσεις στην ατμοσφαιρική ποιότητα και στον περιορισμό των αιτιών της κλιματικής αλλαγής
Προέλευση	Πρωτογενής	Οι μεταβολές προέρχονται πρωτογενώς μετά την εφαρμογή των προτεινόμενων παρεμβάσεων
Διάρκεια μεταβολής	μεσο- /μακροπρόθεσμη	Η εμφάνιση της βελτίωσης ξεκινά ανάλογα με την περιβαλλοντική παράμετρο μεσο-μακροπρόθεσμα από την έναρξη των αιτιακών επεμβάσεων και παραμένει εάν δεν εμφανιστούν αντίρροπες τάσεις
Συσσωρευτικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Αναμένεται αλληλεπίδραση με μεταβολές σε άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες (π.χ. βελτίωση της ποιότητας των υδάτων έχει θετικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα)
Δυνατότητα πρόληψης		-
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής		-
Αξιολόγηση:	Η υλοποίηση των δράσεων του ΠΕΠ έχει θετικές επιπτώσεις στις υπό εξέταση περιβαλλοντικές παραμέτρους. Το αποτέλεσμα των δράσεων θα μπορεί να είναι ορατό στην Περιφέρεια στο άμεσο μέλλον.	

7.3.4 Στα υλικά περιουσιακά στοιχεία, στην πολιτιστική κληρονομιά και στο τοπίο

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Υλικά περιουσιακά στοιχεία, πολιτιστική κληρονομιά, τοπίο	
Αιτίες μεταβολής	ΑΠ-1	
	ΑΠ-2	Οι προτεινόμενες δράσεις: βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος, προστασίας οικοσυστημάτων και περιοχών φυσικού κάλλους (εκτός NATURA), εκτιμάται ότι θα προστατέψουν και αναβαθμίσουν την εικόνα των περιοχών με φυσικό κάλλος (φυσικό τοπίο) και με αξιόλογο ανθρωπογενές τοπίο (αστικό τοπίο), οπότε θα προστατέψουν και βελτιώσουν την υφιστάμενη κατάσταση του τοπίου στην ΠΙΝ.
	ΑΠ-2Α	
	ΑΠ-3	
	ΑΠ-4Α	Οι προτεινόμενες δράσεις αξιοποίησης του τουριστικού & πολιτιστικού τομέα για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής συμβάλλουν στην προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς
	ΑΠ-4Β	
	ΑΠ-5	Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις προστατεύουν τα στοιχεία ή χώρους της αρχαιολογικής κληρονομιάς, καθώς και μνημεία ή στοιχεία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και συμβάλλουν στην προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς.
Ιδιότητες της επίπτωσης		Αιτιολόγηση
Κατεύθυνση	Θετική	.
Έκταση	Μεσαία	Οι θετικές επιπτώσεις έχουν μεσαία έκταση και περιορίζονται σε επίπεδο Περιφέρειας
Ένταση	Ασθενής	Οι αναμενόμενες επιπτώσεις κρίνονται ως ασθενής έντασης λόγω του soft χαρακτήρα των παρεμβάσεων.
Προέλευση	Πρωτογενής	Οι μεταβολές προέρχονται με πρωτογενή αφορμή στις προτεινόμενες παρεμβάσεις.
Διάρκεια μεταβολής	Βραχυπρόθεσμη	Η εμφάνιση της βελτίωσης ξεκινά με την έναρξη των αιτιακών επεμβάσεων και παραμένει εάν δεν εμφανιστούν αντίρροπες τάσεις.
Συσσωρευτικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Αναμένεται συνεργιστικό αποτέλεσμα με άλλα τμήματα του ΠΕΠ π.χ. επεμβάσεις βελτίωσης προσπελασιμότητας
Δυνατότητα πρόληψης		
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής		
Αξιολόγηση:	Η υφιστάμενη κατάσταση ως προς τις υπό εξέταση περιβαλλοντικές παραμέτρους αναμένεται να βελτιωθεί λόγω των προγραμματιζόμενων δράσεων του ΠΕΠ.	

7.3.5 Σε επιπτώσεις διατροφικών περιβαλλοντικών πιέσεων.

Επηρεαζόμενη περιβαλλοντική παράμετρος	Υγρά απόβλητα, στερεά απόβλητα, παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας, μεταφορές	
Αιτίες μεταβολής	ΑΠ-1	
	ΑΠ-2	<p>Οι δράσεις διαχείρισης λυμάτων βελτιώνουν την υφιστάμενη κατάσταση της ΠΙΝ όσον αφορά την επεξεργασία των υγρών λυμάτων σε σχέση με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο.</p> <p>Οι δράσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων (πράσινα σημεία, επανάχρησ, κυκλική οικονομία) συμπληρώνουν τις υφιστάμενες δράσεις διαχείρισης των αστικών στερεών αποβλήτων, βελτιώνοντας το κλάσμα των στερεών αποβλήτων (υλικά συσκευασίας όπως χαρτί, γυαλί, πλαστικό αλουμίνιο και οργανικό κλάσμα) που ανακυκλώνεται, οπότε μειώνονται οι ποσότητες των στερεών αποβλήτων που οδηγούνται προς διάθεση σε ΧΥΤΑ και ως εκ τούτου σταθμισμένα βελτιώνεται η υφιστάμενη κατάσταση όσον αφορά την παραγωγή, σύσταση και ανακύκλωση των στερεών αποβλήτων στην ΠΙΝ.</p> <p>Οι δράσεις: εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσιες υποδομές, στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας "Grecoisland" (ενεργειακή εξοικονόμηση και αυτονομία, κυρίως στα Μικρά Νησιά της ΠΙΝ), δημιουργούν προϋποθέσεις, μείωσης της ζήτησης ενέργειας και πιο αποτελεσματικής χρήσης της καταναλισκόμενης ενέργεια οπότε βελτιώνεται η υφιστάμενη κατάσταση παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας στην ΠΙΝ</p>
	ΑΠ-2Α	<p>Οι προτεινόμενες δράσεις στο πλαίσιο της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, εκτιμάται ότι ενδέχεται να περιορίσουν το μεταφορικό έργο και να βελτιώσουν την κατανομή του μεταφορικού έργου στα διάφορα μέσα, οπότε βελτιώνεται η υφιστάμενη κατάσταση στις μεταφορές στην ΠΙΝ.</p> <p>Επιπλέον βελτιώνεται ο πολυτροπικός παράγοντας, παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας.</p>
	ΑΠ-3	<p>Οι προτεινόμενες δράσεις δράσεις αναβάθμισης των υποδομών (οδική διασύνδεση με κόμβους ΔΕΜ-Μ, έμφαση στην ασφάλεια των χερσαίων μεταφορών) εκτιμάται ότι ενδέχεται να περιορίσουν το μεταφορικό έργο και να βελτιώσουν την κατανομή του μεταφορικού έργου στα διάφορα μέσα, οπότε βελτιώνεται η υφιστάμενη κατάσταση στις μεταφορές στην ΠΙΝ.</p>
	ΑΠ-4Α	
	ΑΠ-4Β	
ΑΠ-5		
Ιδιότητες της επίπτωσης		Αιτιολόγηση
Κατεύθυνση	Θετική	Οι ΑΠ-2, ΑΠ-2Α και ΑΠ-3 ωθούν σε μειώσεις των εξεταζόμενων διατροφικών επιπτώσεων
Έκταση	Μεσαία	Η μεταβολή των πιέσεων των υπό εξέταση διατροφικών περιβαλλοντικών πιέσεων αφορούν σε επίπεδο Περιφέρειας
Ένταση	μέτρια	Η μείωση των επιπτώσεων που έχουν οι εξεταζόμενες διατροφικές περιβαλλοντικές πιέσεις μπορεί να χαρακτηριστεί ως μέτριας έντασης
Προέλευση	Πρωτογενής	Οι μεταβολές προέρχονται με πρωτογενή αφορμή τις προτεινόμενες παρεμβάσεις.
Διάρκεια μεταβολής	Βραχυπρόθεσμη	Η εμφάνιση της μεταβολής ξεκινά με την έναρξη των αιτιακών επεμβάσεων και παραμένει εάν δεν εμφανιστούν αντίρροπες τάσεις
Συσσωρευτικότητα ή συνέργεια	Πιθανή	Αναμένεται αλληλεπίδραση με μεταβολές σε άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες ή συνεργιστικό αποτέλεσμα με άλλα επιχειρησιακά προγράμματα.
Δυνατότητα πρόληψης		-
Δυνατότητα περιορισμού ή αντιστροφής		-
Αξιολόγηση:		Η υλοποίηση των δράσεων του ΠΕΠ συμβάλλει στη μείωση των επιπτώσεων που έχουν οι εξεταζόμενες διατροφικές περιβαλλοντικές πιέσεις

7.4 Συνοπτική αξιολόγηση επιπτώσεων ΠΕΠ Ιονίων ΝήσωνΣ 2021-2027

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται συνοπτική αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΠΕΠ Ιονίων ΝήσωνΣ 2021-2027, ανά άξονα προτεραιότητας:

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝΣ										
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού									
2	Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής									
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας									
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών									
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών									
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού									
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης									
6	Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+									
7	Τεχνική Βοήθεια του ΕΤΠΑ									
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ		ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝΣ 2021-2027								
		ΑΠ-1	ΑΠ-2	ΑΠ-2A	ΑΠ-3	ΑΠ-4A	ΑΠ-4B	ΑΠ-5	TB ΕΠΤΑ	TB ΕΚΤ+
1	Βιοποικιλότητα		+					+		
2	Πληθυσμός	+				+	+	+		
3	Ανθρώπινη υγεία	+	+	+	+	+	+	+		
4	Πανίδα		+							
5	Χλωρίδα		+							
6	Έδαφος		+							
7	Κατανάλωση και αποθέματα νερού		+							
8	Ποιότητα επιφανειακών υδάτων		+							
9	Ποιότητα κολυμβητικών υδάτων									
10	Ποιότητα αέρα		+	+						
11	Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου		+							
12	Τομεακή κατανομή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου			+						
13	Υλικά περιουσιακά στοιχεία									
14	Πολιτισμική κληρονομιά					+		+		
15	Τοπίο		+					+		
16	Βαθμός επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων		+							
17	Παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών αποβλήτων		+							
18	Παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας		+	+						
19	Μεταφορές			+	+					
20	Διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις									
ΠΟΣΟΣΤΟ % ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ		10,96	18,80	1,39	9,06	14,65	25,37	17,91	0,54	1,32

• **Επεξήγηση συμβολισμών:**

Θετική συνεισφορά (βελτίωση της παραμέτρου)	+
Αρνητική συνεισφορά (επιδείνωση παραμέτρου)	-
Πιθανή Αρνητική συνεισφορά με μεταβολές όχι στρατηγικού επιπέδου	?
Ανυπαρξία άμεσων συσχετίσεων με το περιβάλλον	

Με βάση τον παραπάνω πίνακα, αποτιμάται ότι η συνολική συμβολή του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 αναμένεται θετική και με σημαντική ένταση, στο σύνολο των περιβαλλοντικών τομέων που εξετάστηκαν.

7.5 Αντιμετώπιση επιπτώσεων

Όπως προαναφέρθηκε το υπό μελέτη Πρόγραμμα αναμένεται να έχει ισχυρή θετική επίδραση στο σύνολο των περιβαλλοντικών παραμέτρων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο σχεδιασμός του έχει γίνει με στόχο την αειφορία και την αντιμετώπιση της ποικιλίας των θεμάτων που συμβάλλουν στην υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, της ποιότητας ζωής και της ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

8. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

8.1 Προτάσεις-Κατευθύνσεις-Μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον

Με βάση την Οδηγία 2001/42/ΕΚ, θα πρέπει να προσδιοριστούν τα μέτρα πρόληψης, περιορισμού και αντιμετώπισης των πιθανών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027.

Όπως παρουσιάστηκε στις προηγούμενες παραγράφους η συνολική συμβολή του του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 αναμένεται θετική και με σημαντική ένταση, στο σύνολο των προτεινόμενων ειδικών στόχων και τύπων δράσεων και σε όλους τους περιβαλλοντικούς τομείς ελέγχου.

Οι όποιες τάσεις επιδείνωσης χαρακτηρίζονται στο σύνολό τους από τοπικό χαρακτήρα, περιορισμένη κλίμακα, κυρίως κατά την φάση κατασκευής των προτεινόμενων έργων, και είναι δυνατόν να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά με τα μέτρα που θα υιοθετηθούν ως αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης καθώς και στο πλαίσιο των επιμέρους περιβαλλοντικών μελετών και αδειοδοτήσεων που θα προηγηθούν της υλοποίησης των παρεμβάσεων, σε εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω για την διασφάλιση της συμβατότητας του του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 με τις αρχές της βιωσιμότητας και αειφορίας προτείνεται:

- Επιλογή κριτηρίων υλοποίησης, που θα διασφαλίζουν την προώθηση επενδύσεων συμβατών με την προστασία του περιβάλλοντος.
- Ενίσχυση δράσεων που προστατεύουν το περιβάλλον
- Επιλογή λύσεων, οι οποίες θα ελαχιστοποιούν τις τάσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

Στη συνέχεια, δεδομένης της έλλειψης αρνητικών επιπτώσεων στρατηγικού χαρακτήρα, δίνονται ενδεικτικές γενικές κατευθύνσεις για τα μέτρα και περιορισμούς που θα πρέπει να εξεταστούν και να συγκεκριμενοποιηθούν στο στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης των επιμέρους έργων, κυρίως κατά το στάδιο σχεδιασμού και κατασκευής αυτών. Στα πλαίσια της παρούσας μελέτης προτείνεται:

Για την ένταξη οποιουδήποτε έργου προς χρηματοδότηση, είναι υποχρεωτικό να έχουν ακολουθηθεί και τηρηθεί οι κατά περίπτωση διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης, όπως αυτές ορίζονται από τη σχετική νομοθεσία.

Κατά την υλοποίηση των έργων και δραστηριοτήτων του προγράμματος, να γίνεται εφαρμογή της ισχύουσας Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας, ώστε μέσω των όρων, περιορισμών και υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτήν, να επιτυγχάνεται η προστασία του συνόλου των περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων (έδαφος, υδατικό, ατμοσφαιρικό, φυσικό, ακουστικό, πολιτιστικό, ιστορικό περιβάλλον κ.λπ.).

Κατά την λειτουργία των έργων μέσω συστηματικών διαδικασιών και ελέγχων να παρακολουθείται και να ελέγχεται η εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων που έχουν τεθεί.

Μετά την ολοκλήρωση της λειτουργίας ενός έργου ή δραστηριότητας θα πρέπει να προβλέπεται η αποκατάσταση του περιβάλλοντος στην πρότερη ή σε καλύτερη από την πρότερη κατάσταση.

Όπως προαναφέρθηκε οι επιπτώσεις κάθε έργου ελέγχονται από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με τον Ν.4014/2011 όπως αυτός ισχύει. Θα πρέπει μέσω των σχετικών ΜΠΕ και της έκδοσης των ΑΕΠΟ να αναφέρονται:

- Η τήρηση των ειδικών οριακών τιμών εκπομπής ρυπαντικών φορτίων και συγκεντρώσεων για την ατμόσφαιρα, τα ύδατα και το έδαφος σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- Οι ειδικές οριακές ειδικές τιμές στάθμης θορύβου.
- Η τήρηση των διατάξεων που προβλέπονται για τη διαχείριση των αποβλήτων και το ΠεΣΔΑ.
- Η τήρηση των διατάξεων που προβλέπονται από το γενικό και τα ειδικά σχέδια χωταξικού σχεδιασμού.
- Η καταλληλότητα της χωροθέτησης σύμφωνα με εγκεκριμένα σχέδια χρήσεων γης, όρους και περιορισμούς δόμησης.
- Η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία σε σχέση με την πρόληψη και περιορισμό της ρύπανσης προστατευόμενων περιοχών, της θάλασσας και των δασών σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Για την παρακολούθηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του προτεινόμενου Προγράμματος, θα πρέπει να συγκροτηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα το οποίο θα συλλέγει και θα επεξεργάζεται τα στοιχεία των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, βάσει περιβαλλοντικών δεικτών οι οποίοι αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο.

8.2 Προτεινόμενο σύστημα παρακολούθησης

Η Οδηγία 2001/42/ΕΚ (ΦΕΚ 1225/Β/2006) όπως τροποποιημένη ισχύει, απαιτεί την παρακολούθηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον κατά την υλοποίηση ενός σχεδίου, ώστε να εξασφαλίζεται η δυνατότητα έγκαιρου εντοπισμού και αντιμετώπισης. Οι επιπτώσεις αυτές μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής:

- επιπτώσεις που έχουν υποστεί εκτίμηση και για τις οποίες έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα με την έγκριση του σχεδιασμού. Για τις επιπτώσεις αυτές η παρακολούθηση οφείλει να καταγράφει τη διατήρησή τους ή μη εντός του πλαισίου που προβλέπεται στη μελέτη εκτίμησης,
- επιπτώσεις που έχουν διαφύγει της εκτίμησης γι' αυτές απαιτείται ο έγκαιρος εντοπισμός τους και η ανάληψη πρωτοβουλίας για την αντιμετώπιση τους.

Σκοπός της παρακολούθησης (monitoring) της ΣΜΠΕ είναι να διερευνηθεί εάν:

- Οι προβλέψεις που έγιναν σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (θετικών ή αρνητικών) από την υλοποίηση του Σχεδίου ήταν ακριβείς.
- Η εφαρμογή του σχεδίου συμβάλλει τελικά στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της ΣΜΠΕ
- Τα προτεινόμενα μέτρα αντιμετώπισης ή πρόληψης των επιπτώσεων ήταν όπως αναμενόταν θετικά.
- Τελικά υπάρξουν αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Εφόσον υπάρξουν, αν αυτές θα είναι εντός αποδεκτών ορίων ή αν απαιτούνται κάποια διορθωτικά μέτρα.

Λόγω του ότι το εξεταζόμενο Πρόγραμμα αποτελείται από ένα σύνολο δράσεων (αξόνων και επενδυτικών προτεραιοτήτων) που έχουν συνήθως διαφορετικά πεδία εφαρμογής προτείνεται όπως το σύστημα παρακολούθησης περιλαμβάνει τη μέτρηση δεικτών που να μπορούν να διασφαλίσουν μία αξιόπιστη σχέση μεταξύ των συνολικών δράσεων του σχεδίου και των επιπτώσεων που θα παρακολουθούνται. Δεν είναι

πάντα δυνατό να προσδιοριστεί η πηγή/αιτία της μεταβολής στην τιμή ενός δείκτη όταν σε αυτόν επιδρούν περισσότερες από μία πηγές.

Στο παρόν κεφάλαιο λοιπόν προτείνονται δείκτες και πλαίσιο παρακολούθησης που θα βοηθήσουν στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της υλοποίησης του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 στο περιβάλλον της Περιφέρειας. Οι προτεινόμενοι δείκτες παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα και ελέγχουν τις περιβαλλοντικές παραμέτρους που εξετάστηκαν για την εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8-Π1: Δείκτες παρακολούθησης

Περιβαλλοντικές παράμετροι	Δείκτης παρακολούθησης	Μονάδα μέτρησης
Ατμόσφαιρα Κλίμα	Δράσεις πρόληψης και περιορισμού της ατμοσφαιρική ρύπανσης	Αριθμός
	Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου	Ισοδύναμο CO ₂
	Κατάσταση της ποιότητας της ατμόσφαιρας	διαχρονική σύγκριση %
	Κυκλοφοριακοί φόρτοι	Αριθμός οχημάτων
Έδαφος	Έργα αποκατάστασης-προστασίας εδαφών	Αριθμός
	Αντιπλημμυρικά έργα	Αριθμός
	Στερεά απόβλητα που διατίθεται σε ΧΥΤΑ	Τόνοι/έτος
	Στερεά απόβλητα που ανακυκλώθηκαν	Τόνοι/έτος
	Υγρά απόβλητα που δεν καταλήγουν σε ΕΕΛ	Κυβικά μέτρα/έτος
Τοπίο	Αντιπλημμυρικά έργα	Αριθμός
	Αντιπυρικές δράσεις	Αριθμός
	Καθαρισμός υδοτορεμάτων	Μήκος
	Διευθετήσεις χειμάρρων	Μήκος
	Έργα αποκατάστασης τοπίου	Τετραγωνικά μέτρα
Ύδατα	Χρήση νερού ανά τομέα δραστηριότητας	Κυβικά μέτρα/έτος
	Παραβάσεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί διαχείρισης υδάτων και επεξεργασίας και διάθεσης υγρών αποβλήτων.	Αριθμός
	Μήκος υδρευτικών αγωγών που κατασκευάστηκαν	Μήκος
	Μήκος αποχετευτικών αγωγών που κατασκευάστηκαν	Μήκος
Βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα	Έκταση που αποκαταστάθηκαν υποβαθμισμένα οικοσυστήματα	Τετραγωνικά μέτρα
	Οικότυποι στους οποίους έγιναν δράσεις προστασίας	
	Είδη πανίδας που εμφανίστηκα ή εξαφανίστηκαν	
Πληθυσμός- ανθρώπινη υγεία	Υποδομές για ΑΜΕΑ που υλοποιήθηκαν	Αριθμός
	Ευάλωτες ομάδες που ενισχύθηκαν	Άτομα
	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή ιερού	Άτομα

Περιβαλλοντικές παράμετροι	Δείκτης παρακολούθησης	Μονάδα μέτρησης
	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	Άτομα
	Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	Άτομα
	Αθλητικές εγκαταστάσεις που δημιουργήθηκαν ή βελτιώθηκαν	Αριθμός
	Μήκος οδικού δικτύου στο οποίο πραγματοποιήθηκαν έργα βελτίωσης	Μήκος
Υλικά αγαθά και περιουσιακά στοιχεία	Μεταβολή της αξίας των περιουσιακών στοιχείων	Νομισματική
	Πλήθος νέων κατοικιών - Πολεοδομική ανάπτυξη	Αριθμός
Πολιτιστική κληρονομιά	Χώροι πολιτιστικού ενδιαφέροντος για τους οποίους βελτιώνεται η προσβασιμότητα	Αριθμός
	Υποδομές σύγχρονου πολιτισμού που δημιουργήθηκαν.	Αριθμός
	Αρχαιολογικοί χώροι και τόποι ιστορικού ενδιαφέροντος στους οποίους έγιναν δράσεις	Αριθμός
	Επισκέπτες	Άτομα
Χρήσεις γης	Μελέτες χωροταξίας που εκπονήθηκαν ολοκληρώθηκαν	Αριθμός
	Έκταση με θεσμοθετημένες χρήσεις γης	Τετραγωνικά χλμ.
	Οργανωμένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων που δημιουργήθηκαν	Αριθμός και έκταση
	Συγκρούσεις χρήσεων γης	Καταγγελίες

Στην προηγούμενη παράγραφο παρουσιάστηκαν οι δείκτες παρακολούθησης που θα μπορούσαν ανά περιβαλλοντική παράμετρο να χρησιμοποιηθούν κατά την υλοποίηση των παρεμβάσεων του Σχεδίου, προκειμένου να ικανοποιήσουν τις σχετικές απαιτήσεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΕ.

Για την παρακολούθηση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του προτεινόμενου Προγράμματος, θα πρέπει να συγκροτηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα, βάσει των ακόλουθων αρχών:

- Εγκαθίδρυση ενός συστηματικού τρόπου συλλογής των απαραίτητων στοιχείων ενώ θα πρέπει να συγκροτηθεί ένα λεπτομερές πρόγραμμα παρακολούθησης, βάσει των διατάξεων της έγκρισης της ΣΜΠΕ.
- Η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα πρέπει να διεξάγεται σε ετήσια βάση. Στη διάρκεια του έτους μπορούν να συλλέγονται στοιχεία σε μηνιαία ή συχνότερη περίοδο, ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτύπωση τάσεων με συντομότερη χρονική εξέλιξη.
- Ως βασικά μεγέθη της παρακολούθησης θα χρησιμοποιούνται περιβαλλοντικοί δείκτες, οι οποίοι θα αντιπροσωπεύουν με περιεκτικό τρόπο σημαντικές πτυχές των εξελίξεων ως προς το περιβάλλον.

9. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

Οι βασικές δυσκολίες που αντιμετώπισε η ομάδα μελέτης ομαδοποιούνται σε δύο κατηγορίες:

Στην έλλειψη ενός καθιερωμένου, συστηματικού συνόλου περιβαλλοντικών δεδομένων, τα οποία θα επέτρεπαν με ακρίβεια την αποτύπωση της σημερινής κατάστασης και των τάσεων στο περιβάλλον της Ελλάδας,

Στην ανυπαρξία ενός πλήρως καθιερωμένου μεθοδολογικού πλαισίου, το οποίο να εγγυάται την επιτυχή προσέγγιση στην εκτίμηση των επιπτώσεων και στην πρόταση μέτρων αντιμετώπισής τους.

Οι δυσκολίες αυτές μετεφράσθηκαν σε προκλήσεις, στις οποίες η μελέτη απαντά με το βέλτιστο εφικτό τρόπο, ο οποίος βέβαια δεν μπόρεσε να αποφύγει στοιχεία στοχαστικότητας ή υπερκειμενικών κρίσεων σε ορισμένες πτυχές του.

Η έλλειψη συστηματοποίησης των περιβαλλοντικών δεδομένων της Ελλάδας, ισοσκελίσθηκε με εξαντλητική συλλογή των διαθέσιμων στοιχείων και επεξεργασία, επικαιροποίησή τους ώστε να σχηματισθεί μια συνεκτική και αξιοποιήσιμη για το στρατηγικό επίπεδο εικόνα του περιβάλλοντος.

Πέραν των δυσκολιών που αφορούσαν σε ζητήματα καταγραφής της περιβαλλοντικής κατάστασης, η ομάδα μελέτης αντιμετώπισε την πρόκληση της σύνθεσης ή αναζήτησης της κατάλληλης μεθοδολογίας για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από το πρόγραμμα. Η πολύ πρόσφατη εισαγωγή των σχετικών υποχρεώσεων στο εθνικό δίκαιο, δεν έχει επιτρέψει τη συσσώρευση εμπειρίας επί των θεμάτων αυτών. Η πρόκληση αντιμετωπίστηκε, αφ' ενός με την εκτεταμένη αναζήτηση βιβλιογραφικών πληροφοριών τόσο σε μεθοδολογικού τύπου συγγράμματα, όσο και σε στρατηγικές μελέτες άλλων χωρών, και αφ' ετέρου με τη λεπτομερή ανάλυση των ιδιαιτεροτήτων του προγράμματος και της διαθέσιμης περιβαλλοντικής πληροφορίας.

Οι περισσότερες όμως δυσκολίες που ανέκυψαν κατά την εκπόνηση της ΣΜΠΕ σχετίζονται με το στάδιο προετοιμασίας του ΠΕΠ στο οποίο βασίζεται.

Πιο αναλυτικά, στη φάση εκπόνησης της ΣΜΠΕ είχαν προσδιοριστεί η Στρατηγική του Προγράμματος, οι Στόχοι Πολιτικής-Άξονες Προτεραιότητας, οι αντίστοιχοι Ειδικοί Στόχοι και η ενδεικτική κατανομή των πόρων, σε επίπεδο Ειδικού Στόχου και Τύπου/Κατηγορίας Παρέμβασης. Η εκτίμηση των επιπτώσεων έγινε ποιοτικά σε επίπεδο ειδικού στόχου και τύπου δράσης..

Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί πως η διαμόρφωση του ΠΕΠ, γινόταν παράλληλα με την εκπόνηση της ΣΜΠΕ, έχοντας ως εκ τούτου, αρκετές αναθεωρήσεις και αλλαγές.

Η εκπόνηση της παρούσας Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων πραγματοποιήθηκε λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τα πλαίσια που επιβάλλει η ευρωπαϊκή (οδηγία 2001/42/ΕΚ) και ελληνική νομοθεσία καθώς και εκπονημένες μελέτες όμοιου τύπου που έχουν γίνει για άλλες περιοχές.

10. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις σύνταξης της ΣΜΠΕ, στο παρόν Κεφάλαιο καταγράφονται οι απολύτως αναγκαίες πρόσθετες βασικές μελέτες και έρευνες, οι οποίες θα πρέπει να εκπονηθούν πριν από την έγκριση των έργων και δραστηριοτήτων τα οποία προκύπτουν από την υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027.

A. Τα έργα ή οι δραστηριότητες που προβλέπεται να προκύψουν από την εφαρμογή του ΠΕΠ αφορούν σε:

1. Έργα οδοποιίας
2. Έργα αναβάθμισης υποδομών σε υφιστάμενα λιμάνια
3. Υποδομές για την αύξηση της επισκεψιμότητας των αρχαιολογικών χώρων (κτιριακά και διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου)
4. Κτιριακά έργα κοινωνικών υποδομών (κατασκευή νέων, βελτίωση και εκσυγχρονισμό υφισταμένων)
5. Κτιριακά έργα υποδομών υγείας (κατασκευή νέων, βελτίωση και εκσυγχρονισμό υφισταμένων)
6. Κτιριακά έργα υποδομών εκπαίδευσης (κατασκευή νέων, βελτίωση και εκσυγχρονισμό υφισταμένων)
7. Κτιριακά έργα και εξοπλισμοί ιδιωτικών επενδύσεων
8. Μελέτες ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης
9. Μελέτη καταγραφής ενεργειακών μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια κτήρια
10. Αντιπλημμυρικά έργα και έργα προστασίας ακτών
11. Μελέτες διαχείρισης αποβλήτων
12. Έργα εμπλουτισμού υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα
13. Έργα προστασίας του εδάφους
14. Έργα αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων

B. Στις βασικές μελέτες και έρευνες οι οποίες θα πρέπει να εκπονηθούν πριν από την έγκριση των ως άνω έργων και δραστηριοτήτων, περιλαμβάνονται, ο Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ), Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) ή Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΠΜ), ανάλογα με το χωρικό αντικείμενο και το είδος του υπό εκτέλεση έργου ή της δραστηριότητας. Στη συνέχεια, οι τεχνικές προδιαγραφές εκπόνησης των παραπάνω μελετών προβλέπουν την καταγραφή των ειδικών μελετών και των συμπληρωματικών εργασιών που θεωρούνται απαραίτητες για την εκπόνηση της ΜΠΕ.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στις βασικές μελέτες και έρευνες κατατάσσονται οι γεωτεχνικές μελέτες, οι μελέτες ατμοσφαιρικών και μετεωρολογικών δεδομένων, οι μελέτες επιπέδων θορύβου για έργα ή δραστηριότητες σε αστικά κέντρα, οι μελέτες συστηματικής καταγραφής προστατευόμενων ειδών χλωρίδας πανίδας και ενδιαιτημάτων(οικολογική μελέτη βάσης) στην περίπτωση που η περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα σημαντική (περιοχή Εθνικού καταλόγου NATURA 2000, κ.α), καθώς και η μελέτη- έρευνα κοινωνικής αποδοχής για μεγάλα έργα.

Επίσης στις συμπληρωματικές εργασίες περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι σύνθετοι υπολογισμοί που απαιτούνται, είτε για τον συνυπολογισμό της συμβολής των εκπομπών ή παρεμβάσεων του υπό εξέταση έργου ή της δραστηριότητας σε υφιστάμενες ή προβλεπόμενες πηγές ρύπανσης, ή σε ιδιαίτερες συνθήκες περιβάλλοντος, είτε για την αντιμετώπιση ειδικών εν γένει προβλημάτων.

11. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Καταγράφεται στο σώμα της μελέτης και στα πεδία που γίνεται αναφορά.

12. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- Υ/Δ ισχύς μελετητικού πτυχίου Θεοχάρη Στυλιανάκη (στο τεύχος της ΣΜΠΕ)

- **ΧΑΡΤΕΣ-ΣΧΕΔΙΑ**

Α/Α	ΚΛΙΜΑΚΑ	ΘΕΜΑ
1	1:250.000	Διοικητικά Όρια
2	1:250.000	Προστατευόμενες Περιοχές Δικτύου Natura 2000